

EVALUERING
AF 11 TEATERFORENINGER
I KØBENHAVN
2004-2006

Lyngby-Taarbæk Teaterforening
MusikTeatret Albertslund
Tema – Teater i Baltoppen
Syvestjernescenen i Værløse
Søllerød Scenen
Ishøj Teaterforening
Amagerteatret
Høje-Taastrup Teaterforening
Herlev Teaterforening
Rødovre Teater og Kulturforening
Hvidovre Teaterforening

Foretaget på initiativ af
Københavns Amt

Baseret på metoden i Ønskekvistmodellen

Udarbejdet af
Karen Hannah
&
Anne Middelboe Christensen

Juni 2006

INDHOLD

1. Indledning: Teaterforeninger anno 2006	3
- Eksistensberettigelse	
- Amtsnedlæggelse	
- Udsigter	
- TIKA	
- Målgruppebredde	
- Frivillighedsdialog	
2. Evalueringernes forløb	5
3. Evalueringernes fokuspunkter	6
4. Målopfyldelse af hidtidige driftsaftaler	7
5. Teaterforeningernes Ønskevistprofil	8
- Villen	
- Kunnen	
- Skullen	
6. Publikumssituation	9
- Publikumsmålgrupper	
- Scenefaciliteter	
- Repertoire	
- Billetsalg	
- Billettal	
- Markedsføring	
7. Foreningssituation	12
- Administration	
- Bestyrelse	
- Økonomi	

8. Nutidsposition	13
- Kommunal position	
- Amtslig position	
- Konkrete fremtidsplaner	
- Visioner	
- Udviklingspotentiale	
9. Konklusion: 11 teaterforeninger under Ønskekysten	15
- Afrunding & perspektiver	

BILAG: EVALUERINGER AF 11 TEATERFORENINGER

I. Lyngby-Taarbæk Teaterforening	20
II. MusikTeatret Albertslund	30
III. Tema – Teater i Baltoppen	47
IV. Syvstjernescenen i Værløse	59
V. Søllerød Scenen	70
VI. Ishøj Teaterforening	83
VII. Amagerteatret	94
VIII. Høje-Taastrup Teaterforening	105
IX. Herlev Teaterforening	118
X. Rødovre Teater og Kulturforening	132
XI. Hvidovre Teaterforening	145

1. Indledning: Teaterforeninger anno 2006

Teaterforeningerne i Danmark præsenterer teater til folk, dér hvor de bor. Omkring 400.000 billetter sælges hver sæson gennem landets teaterforeninger, hvis bestyrelser arbejder gratis og entusiastisk for denne kunstformidling. Alene i Københavns Amt formidler de i alt elleve teaterforeninger omkring 240 turnéopførelser og sælger omkring 68.000 billetter hver sæson.

Teaterforeningerne i Københavns Amt får dog også et solidt offentligt tilskud. I 2005/06 har billetsalget i de elleve teaterforeninger udløst et tilskud fra amtet og staten på i alt 3,5 mio. Dertil skal lægges tilskuddet fra kommunerne, der for alle elleve teaterforeninger samlet når op på omkring 6,5 mio. kr. årligt. Heraf modtager én af teaterforeningerne dog hele 4 mio. kr., idet foreningen samtidig er kulturhus og scene for internationale gæstespil. For de øvrige ti foreninger varierer kommunetilskuddet fra knap 100.000 til godt kr. 550.000.

Eksistensberettigelse

Teaterforeningernes egentlige eksistensberettigelse er, at de netop kan bringe teater ud, hvor der ikke er teater i forvejen. Ikke desto mindre findes altså hele elleve af landets omkring 66 teaterforeninger netop i Hovedstadsområdet, hvor størsteparten af landets teaterforestillinger i forvejen vises på stationære teaterforestillinger scener.

Teaterforeningerne i Hovedstadsområdet har dermed en unik dobbeltposition: På den ene side fungerer teaterforeningerne som lokale kulturformidlere med optimal nærhed til hvert enkelt medlem – ikke mindst takket være teaterforeningernes frivilligt bårne arbejde og engagement. På den anden siden har teaterforeningerne rollen som konkurrenter, både til professionelle kulturhuse i nærområdet og til de professionelle teaterscener inde i København, kun en s-togs rejse væk.

Hvor teaterforeninger i landets øvrige byer i langt højere grad lukker sig om forestillingernes indbyggede funktion af ramme om et lokalt samvær, så skal teaterforeningerne i københavnsområdet både være lokale og regionale på samme tid. Og i flere tilfælde både satse på stabile abonnementsstegnere og på spontane løssalgskøbere.

Logisk set burde de københavnske teaterforeninger kunne mærke en synergieffekt fra den store teateraktivitet en halv time væk. Men reelt er det svært at afgøre, om teaterforeningernes medlemmer køber billetter gennem teaterforeningen, fordi de jævnligt ser teater på de 'rigtige' scener i byen og har lyst til det turnérende teaters supplement til det stationære udbud – eller omvendt.

Til gengæld kan denne rapport melde om et gennemgående træk hos det storkøbenhavnske teaterforeningspublikum: En del af abonnenterne er pensionister, der ganske ofte har få penge til rådighed og også er mindre mobile – og for dem er eksistensen af deres lokale teaterforening afgørende for, at de overhovedet kommer i teatret.

De unge er derimod sværere at lokke til forestillingerne i de københavnske teaterforeninger, for de tager gerne s-toget ind til centrum for at høre musik og gå i biografen – eller måske i teatret ...

For flere af teaterforeningerne er et øget løssalg netop et forsøg på at skabe øget aktivitet og ny publikumskontakt, ikke mindst til de unge. Men løssalgssatsningerne gør samtidig foreningerne mere sårbar overfor konkurrencen fra de københavnske scener.

Synergieffekt og konkurrence er med andre ord to sider af samme sag – og et mærkbart vilkår for de københavnske teaterforeninger.

Amtsnedlæggelse

Denne rapport er baseret på evalueringer af teaterforeningerne i Københavns Amt, udført oktober 2004 til april 2006. Ved årsskiftet 2006-2007 nedlægges amterne imidlertid, og dermed ændres teaterforeningernes hidtidige tilskudsgrundlag. Den landsdækkende abonnementsordning, der hidtil er blevet varetaget af amterne, afløses af en ny billettilskudsordning – 'formidlingstilskud til nedbringelse af billetpriser', der vil blive administreret centralt af Kunststyrelsen. Meget er dog endnu ikke klarlagt omkring ordningen, og bekendtgørelsen fra Kulturministeriet foreligger i skrivende stund stadig kun som udkast.

Uvisheden om teaterforeningernes økonomiske fremtid har præget foreningerne de sidste par år og hersker altså fortsat. I udkastet til bekendtgørelsen lægges der bl.a. op til, at formidlingstilskuddet fremover kan tildeles både de frivilligt drevne teaterforeninger og de professionelt drevne kulturhuse.

I teaterforeningerne er der derfor ikke mindst nervøsitet omkring, hvordan effekten af tilskuddene til kulturhusene vil påvirke tilskuddene til teaterforeningerne. Og der er frygt for, at den nye ordning kan komme til at true samarbejdet de steder, hvor teaterforeninger og kulturhuse i forvejen lever glimrende side om side, netop fordi ordningen lægger op til konkurrence om de samme midler. For selv om kulturhusene nu inddrages i billettilskudsordningen, så vil puljen for turnéteater formodentlig være uændret.

Udsigter

Teaterforeningerne står altså overfor en ny og mere uforudsigelig situation. Bolden er givet videre fra amterne til staten, men også til de respektive kommuner, der dog ikke har nogen som helst forpligtelse til at støtte teaterforeningerne.

De nye regioner får kun en yderst begrænset rolle på kulturområdet – og næppe en rolle, der har betydning for teaterforeningerne. Regionerne vil få mulighed for at iværksætte enkeltstående initiativer, men skal hverken varetage driftsopgaver eller faste støtteordninger.

Teaterforeningerne bliver altså fremover langt mere afhængig af en stærk kommuneopbakning. De skal i højere grad tilkæmpe sig opmærksomhed, ikke mindst i de nye sammenlagte kommuner, og skal antagelig indgå nye former for samarbejde i kampen om at sikre det økonomiske grundlag – et samarbejde, der givet også vil lede til foreningsfusioner.

TIKA

Tidligere har teaterforeningerne været samlet i enheder gennem amterne – i København under navnet TIKA, Teaterforeningerne I Københavns Amt. I TIKA har de elleve teaterforeninger drøftet fælles problemer, og gennem de seneste sæsoner har de så småt også forsøgt sig med fælles markedsføring, bl.a. gennem fællesannoncer og fællesplakater.

Fremover vil både de nye regioner og de nye, kommunale tilhørsforhold nok i højere grad inspirere til tværregionalt samarbejde. TIKA nedlægges, men de tidligere TIKA-foreninger kan vælge at indgå et geografisk udvidet samarbejde med den ny regions teaterforeninger i det gamle Frederiksborg Amt og på Bornholm. Teaterforeningernes overordnede organisation er dog stadig Danmarks Teaterforeninger, DT, som stort set alle landets teaterforeninger er medlem af; dog ikke f.eks. MusikTeatret Albertslund.

Målgruppebredde

De fleste af landets teaterforeninger er oprettet i 1960'erne. De er båret af teaterglade bestyrelser med energi og overskud og selvpålagt pligt til at få det helt rigtige teater ud til netop deres medlemmer. Formålene i teaterforeningernes vedtægter er typisk at præsentere professionelt teater i et alsidigt repertoire for så bred en målgruppe som muligt.

Visse teaterforeninger præsenterer udelukkende teater for voksne – sædvanligvis fordi andre i kommunen, f.eks. biblioteket eller skolerne, selv arrangerer børneforestillinger. Men langt de

fleste teaterforeninger har også en årlig familieforestilling på repertoire, om ikke andet for at medlemmerne kan tage deres børnebørn med i teatret.

Nogle teaterforeninger udvælger kun en håndfuld forestillinger pr. sæson, andre har omtrent en ugentlig forestilling. Men alle foreninger arbejder altså frivilligt, og kun de færreste har lønnede administratorer – blandt de københavnske teaterforeninger er ingen af administratorerne fuldtidsansatte.

Frivillighedsdialog

Foreningsarbejde er frivilligt arbejde. Men teaterforeningsarbejde støttes med offentlige midler – og pålægges dermed også et ansvar. Københavns Amt har således støttet sine elleve teaterforeninger med i alt ca. 2 mio. kr. hver sæson (2005/06-tal) – fordelt på et abonnementsstilskud til de solgte billetter på omkring 1,5 mio. kr. samt et amtsligt grundtilskud til hver teaterforening og et ekstra formidlingstilskud.

Som et forsøg på at konkretisere teaterforeningernes ansvar og opnå en tættere dialog om deres mål begyndte Københavns Amt tilbage i 2002 at indgå egentlige 'driftsaftaler' med foreningerne. Tiltaget vakte på flere måder opsigt – særligt fordi driftsaftaler tidligere havde været forbeholdt professionelle institutioner. Nu blev foreningerne inddraget. Beslutningen blev truffet som et resultat af amtets kulturpolitik fra 2000, der fokuserede på en strategi for kvalitets- og organisationsudvikling i de kulturinstitutioner, som amtet ydede tilskud til. Desuden ville amtet konkret gerne i tættere dialog med teaterforeningerne om deres aktiviteter, mål og forventninger.

Et punkt i driftsaftalerne indeholdt en forpligtelse for teaterforeningerne til at lade sig evaluere i løbet af den tre-årige driftsaftaleperiode – vel at mærke en dialogbaseret evaluering, der skulle fokusere på profil, forcer og udviklingspotentialer.

Det er her, at dette evalueringsarbejde kommer ind i billedet ...

2. Evalueringernes forløb

Københavns Amt bad i sommeren 2004 undertegnede evaluatorene, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen, om at evaluere amtets elleve teaterforeninger. Evalueringerne skulle baseres på den såkaldte 'Ønskekivistmodel', som amtets daværende kulturchef, Jens Nielsen, og andre kulturforvaltere havde debatteret ivrigt månederne forinden.

Ønskekvistmodellen er en evalueringsmodel baseret på et tre-årigt forskningsprojekt ved Aarhus Universitet, udarbejdet af professor Jørn Langsted, lektor Charlotte Rørdam Larsen og forskningsmedarbejder Karen Hannah. Modellen er skabt til producerende, performativ kunst, men evaluatorene påtog sig at omdefinere modellen netop til teaterforeningernes kunstformidlende aktivitet.

Det samlede evalueringsprojekt blev indledt 11. september 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle elleve teaterforeninger i amtet. Derefter formulerede evaluatorene ifølge modellen et såkaldt 'Generelt startdokument' med mål og retningslinier for evalueringerne. Dokumentet blev udsendt den 25. september 2004 – og hermed var evalueringsprocessen konkret i gang.

Teaterforeningerne er blevet evalueret én efter én, dog med et par overlap. Det samlede evalueringsprojekt har dermed udsendt sig fra oktober 2004 til juni 2006. De enkelte evalueringer er forløbet over 6-23 uger.

Hver evaluering har i hovedtræk fulgt følgende plan:

- Intromøde og interview med teaterforeningens bestyrelse og evt. administrator.
- Overværelse af forestilling hos teaterforeningen.
- Individuelt startdokument med tidsplan, selvevaluerings spørgsmål mv. sendes af evaluatorene til forening, amt og evt. kommune (hvor kommunen er aftalepart i foreningens driftsaftale).
- Selvevaluering fra teaterforeningen sendes til evaluatorene.
- Interview med Københavns Amts teaterforeningsansvarlige.
- Interview med kommunens kulturchef (hvor kommunen er aftalepart i foreningens driftsaftale).
- Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatorene.
- Tilbud om høring (blev ikke benyttet af teaterforeningerne).
- Teaterforeningen giver respons til evaluatorene.
- Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatorene til teaterforening, amt og evt. kommune (hvor kommunen er aftalepart i foreningens driftsaftale).
- Respons fra teaterforening, amt og evt. kommune til evaluatorene med godkendelse af evalueringen.
- Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

Den opsamlende rapport over alle elleve teaterforeningsevalueringer, der foreligger her, har været genstand for samme dialogmetode som de elleve enkelte evalueringer. En foreløbig udgave af denne rapport har således været udsendt til både teaterforeningerne og amtet forud for et fælles dialogmøde mellem foreningerne, amtet og evaluatorene, afholdt d. 19. april 2006.

Evaluatorene har efterfølgende indarbejdet responsen fra teaterforeningerne og amtet i en endelig version af rapporten, der i maj 2006 har været til gennemlæsning og godkendelse i alle elleve teaterforeninger og i amtet. Den færdige rapport med de elleve enkelte evalueringer som bilag er herefter udsendt i juni 2006 – hvormed evalueringerne i samlet form offentliggøres.

3. Evalueringernes fokuspunkter

Det oprindelige udgangspunkt for evalueringerne var teaterforeningens driftsaftaler med Københavns Amt. Men eftersom kommunalreformen undervejs ændrede fremtiden for amtet og dermed også pointen med at forny amtets driftsaftaler, blev det primære formål at indgå en dialog med teaterforeningerne og derigennem være med til at beskrive deres profil, deres forcer og deres udviklingspotentialer.

Evalueringerne skulle altså, ideelt set, være en profilbeskrivelse af teaterforeningerne, som foreningerne kunne bruge – også i forhold til de respektive kommuner. Overordnet set var målet at fremme teaterforeningernes selvopfattelse og lade foreningerne sætte nye ord på sig selv. Målgrupperne for arbejdet var derfor først og fremmest teaterforeningerne, men også amtets og kommunernes politikere og embedsmænd.

Evaluatorenes specifikke mål var at evaluere teaterforeningerne ud fra en teaterfaglig synsvinkel, at skabe dialog med teaterforeningerne om deres mål – og at anbefale veje til videre udvikling. Alt i alt skulle evalueringerne således præsentere foreningernes kunstneriske, administrative og publikumsmæssige kompetencer. Alt sammen i respekt for hver enkelt forenings særkende, historik og størrelse.

Sigtet var derfor, at evalueringerne skulle udarbejdes med et aktuelt og fremadrettet perspektiv snarere end et tilbageskuende. Og de skulle fokusere på muligheder frem for begrænsninger.

Materialet bag evalueringerne har omfattet overværelse af en forestilling i hver teaterforenings regi samt et interview med foreningens bestyrelse samt med amtets teaterforeningsansvarlige – og et interview med kommunens kulturchef i de tilfælde, hvor kommunen har været part i driftsaftalen. Derudover har materialet bestået af sæsonplaner, billetsalgsoversigter, regnskaber og budgetter samt årsberetninger og referater fra bestyrelsesmøder – foruden naturligvis besøg på teaterforeningernes hjemmesider.

Og det måske allervigtigste materiale: Hver teaterforening har udarbejdet en skriftlig selvevaluering med besvarelse af nogle konkrete spørgsmål, som evaluaterne indarbejdede i de 'individuelle startdokument' for hver teaterforeningsevaluering. Formuleringerne i evalueringerne er dermed ikke kun evaluaternes, men i høj grad også teaterforeningernes egne ord.

De gennemgående fokuspunkter i evalueringerne har været: Repertoirebalance, publikums-målgrupper, løssalgandel, tilskuerfaciliteter, medlemservice, bestyrelsessamarbejde, arbejdsfordeling, billetsalgseffektivitet, synlighed, markedsføring og ikke mindst foreningens kulturformidlerrolle i lokalsamfundet. Alt sammen struktureret efter en fælles opbygning med det formål at gøre evalueringerne lettere sammenlignelige.

Der er mange ligheder mellem de elleve teaterforeninger, men der er også markante forskelle. I det følgende tegnes et tværgående, bredt og generelt, billede af teaterforeningerne på baggrund af de enkelte evalueringer. Dybdeperspektivet findes i de elleve individuelle teaterforeningsevalueringer, der følger som bilag til rapporten.

4. Målopfyldelse af hidtidige driftsaftaler

Et af emnerne i evalueringerne har været teaterforeningernes opfyldelse af målene i driftsaftalerne med Københavns Amt – og dette er fastholdt, også selvom det undervejs i forløbet stod klart, at aftalerne ikke skulle fornyes, i al fald ikke med amtet som aftalepart. Anderledes forholder det sig med kommunerne – her kan nye aftaler med teaterforeningerne komme på tale.

Københavns Amt har selv betegnet driftsaftalerne med teaterforeningerne som 'førstegenerationsaftaler'. Fem af de elleve driftsaftaler har været indgået i samarbejde med teaterforeningens kommune.

Driftsaftalerne har hovedsagelig fokuseret på kvantitative mål, som f.eks. forestillingsantal og medlemsantal. Derudover har hver teaterforening fået defineret særlige indsatsområder, som de har skullet arbejde med, såsom at få flere unge i teatret, at styrke synligheden gennem forbedrede hjemmesider og at styrke samarbejdet teaterforeningerne imellem gennem TIKA. Desuden har flere teaterforeninger fået til opgave at undersøge mulighederne for et udvidet sponsorsamarbejde.

Evalueringerne har typiske kunnet konstatere, at teaterforeningerne har opfyldt de kvantitative mål. Indsatsområderne har oftest været tilstræbt, men nogle mål har vist sig ikke at være realistiske, f.eks. idealmål om at få flere nydanskere til teaterforestillingerne eller at få lokale sponsorer. De fleste teaterforeninger arbejder målrettet på at få fat i flere unge, men det er tydeligvis svært, særligt hvis bestyrelsen ikke har et forgrenet netværk ud i de unges miljøer.

Med driftsaftalerne har amtet fået defineret nogle mål og forventninger til teaterforeningerne. Men det er begrænset, hvor meget teaterforeningerne har anvendt driftsaftalernes formuleringer. Driftsaftalernes mål har ofte været for vage og ukonkrete – eller direkte for uambitiøse – så et egentligt dynamiseringsværktøj har det næppe været. De store forandringer har ikke været forårsaget af driftsaftalerne; de er tværtimod afstedkommet af lokale forhold med f.eks. ansættelse af en progressiv administrator, bygning af et lokalt kulturhus eller samarbejde med en anden teaterforening.

Generelt har der dog været en positiv stemning omkring formuleringen af driftsaftalerne. Teaterforeningernes bestyrelse har oplevet, at deres store, frivillige arbejde blev både tydeliggjort og eksplicit respekteret i højere grad end før driftsaftalerne – og flere teaterforeninger har udtrykt glæde over, at selve formuleringsarbejdet med driftsaftalerne har været til konstruktiv inspiration for bestyrelsesarbejdet. Dette evalueringsprojekt har derfor med 'Ønskekvistmodellen' som grundlag forsøgt at videreføre dialogen mellem foreningerne og amtet.

5. Teaterforeningernes Ønskekvistprofil

Evalueringen af teaterforeningernes profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Jørn Langsted, Charlotte Rørdam Larsen og Karen Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskekvistmodellen* (Klim, 2003). Ønskekvistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskekvistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Teaterforeningerne har i deres selvevalueringer udtrykt deres egen 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Det har dannet yderligere baggrund for evalueringernes forsøg på med et udefrakommende blik at vurdere foreningernes ambitioner, formåen og selvforståelse. Samtidig har det bidraget til forsøget på at definere de udfordringer, som teaterforeningerne står over for – og videreformulere dem til konkrete handlingsanbefalinger.

Villen

Teaterforeningernes 'villen' aflæses hovedsagelig i deres repertoireambitioner. Hvor bredt spænder repertoireet – og hvor smalt tør der satses? Hvor vovet er bestyrelserne i satsningerne på de turnerende teatre og på skuespillernavnene? Hvor opsøgende er bestyrelserne? Og hvilke forskellige teatergenrer tør foreningerne præsentere?

I forholdet til publikum er foreningernes 'villen' et spørgsmål om ambitionerne for medlemmernes totaloplevelse, fra billetsalget til publikumsbetjeningen i forbindelse med forestillingerne. Og internt i bestyrelserne omhandler det viljen til samarbejde og til at overvinde eventuelle økonomiske og praktiske problemer med stolthed over foreningen.

Evalueringerne kan generelt konstatere en stor forskel på teaterforeningernes 'villen' i deres visioner og ambitionsniveau. Nogle er glade for at kunne præsentere en fast pakke fra Det Danske Teater – andre ønsker hele tiden at opsøge nye teatre. Nogle ser kontinuiteten i foreningen som det væsentligste – andre ønsker forandring. Nogle bruger det meste af energien på at servicere medlemmerne – andre på at få foreningens papirer i orden.

Men samtlige foreninger har haft en klart udtrykt 'villen'. Stoltheden over at arbejde i teaterforeningerne er markant, og glæden ved den tætte medlemskontakt er stor. Desuden ligger der tydeligvis prestige forbundet med arbejdet og dermed en omhu for at gøre tingene godt. Jordbundethed og beskedenhed afholder dog tydeligvis visse teaterforeninger fra at ønske sig mere, end de ved, at de kan gennemføre; det kan man kalde uvisionært, men man kan også vælge at kalde det realistisk.

Kunnen

Teaterforeningernes 'kunnen' afspejler sig i deres konkrete repertoire. I hvor høj grad er det lykkedes foreningerne at indkøbe de forestillinger, de har ønsket? Og i hvor høj grad formår de at indfri deres egne ambitioner?

Foreningernes teaterfaglige 'kunnen' varierer fra professionelle teaterformidlere til hjælpsomme og erfarne amatører – og visse bestyrelser er udelukkende drevet af folk med foreningsflair, men uden særligt teaterkendskab. Evalueringerne har derfor set på både teaterindsigten, kompetencefordelingen og bestyrelsessamarbejdet i teaterforeningerne.

Evalueringerne kan overordnet konkludere, at den største spændvidde mellem teaterforeningerne ligger i foreningernes teaterfaglige 'kunnen'. Mens nogle foreninger således drives så godt som professionelt og med tæt kontakt til et professionelt kulturhus, så ledes andre foreninger af amatører. Teaterindsigten er også yderst forskellig; nogle bestyrelser har et dybt kendskab til både det udbudte turnérepertoire og til landets øvrige teaterproduktioner; andre har hovedsaglig deres ajourførte teaterkendskab fra det årlige seminar afholdt af Danmarks Teaterforeninger.

Den konkrete arrangementskunnen er mere ens, altså arbejdet med at sælge billetter, skrive kontrakter med teatrene og tage imod teknikere og skuespillere. Det er praktiske arbejdsopgaver, som samtlige teaterforeninger gennemfører, også de teaterforeninger, der skal rigge teatersalen til i en gymnastiksal på ny hver gang.

Det afgørende for, at teaterforeningerne kan udfolde deres 'kunnen', er tydeligvis et godt og loyalt samarbejde i bestyrelserne. Flere bestyrelser har arbejdet sammen i årevis og har en opgavefordeling, der passer perfekt til det enkelte bestyrelsesmedlems kompetencer – andre lader det meste arbejde samle sig om formanden eller administratoren. Det afgørende for dynamikken er, at der er enighed om fordelingen.

Skullen

Teaterforeningernes 'skullen' afspejles i bestyrelsernes realisering af deres rolle som teaterformidlere. Både set i forhold til et repertoire, der inddrager væsentlige aspekter af teaterkunsten netop nu, men også i forhold til publikum. I hvor høj grad lykkes det for foreningerne at forny repertoiret? Hvor meget gør teaterforeningerne for at opdyrke nye publikumsgrupper – og hvordan søger foreningerne at forny sig selv i bestyrelserne?

Foreningernes 'skullen' handler om identitet og også om selvpålagte forpligtelser lokalt. Derfor har evalueringerne også set på, hvilke lokale samarbejder foreningerne indgår i, og i hvor høj grad foreningerne magter at tage nye initiativer. Og naturligvis på, hvor synlige foreningerne er lokalt.

Evalueringerne kan konstatere forskellige former for 'skullen' hos de elleve teaterforeninger. Nogle teaterforeningsformænd har rollen som kommunens vigtigste kulturpersonlighed – andre skubber foreningen foran sig i anonym beskedenhed. Nogle teaterforeninger insisterer på at udfordre publikum med nye teaterudtryk – andre vil hellere give medlemmerne det, de tror, de vil have.

Generelt er der hos sidstnævnte teaterforeninger ikke nogen særlig trang til at opsøge nye formidlingsformer – f.eks. med forestillingsintroduktioner – og heller ikke iver efter at indgå nye samarbejder med andre foreninger eller kulturinstitutioner lokalt, antagelig netop fordi det vil kræve endnu mere arbejde af de i forvejen flittige bestyrelsesmedlemmer.

Én fælles 'skullen' er dog iøjnefaldende: Eksistensberettigelsen. Samtlige bestyrelser ser en ære i at opretholde teaterforeningen, trods nærheden til københavnerscenerne. Og de udtrykker direkte, at mange af deres medlemmer aldrig ville komme i teatret, hvis teaterforeningen ikke var der.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper

Det er de voksne tilskuere, som samtlige teaterforeninger appellerer mest til. Og ikke bare de voksne, men de livserfarne, der har rundet de 50 – eller 60.

Enkelte udbrydere er der dog. Nogle af teaterforeningerne køber bevidst ungdomsforestillinger ind, både til specifikke målgrupper som f.eks. gymnasieklasser, men også til de af med-

lemmerne, der gerne griber chancen til at forstå, hvad der optager de yngre generationer. En enkelt forening præsenterer internationale forestillinger, der decideret henvender sig til det yngre publikum, som i forvejen kommer til kulturhusets forestillinger, der fusionerer skuespil med dans, musik, video m.m.

Børnepublikummet tilgodeses hovedsagelig gennem såkaldte 'familieforestillinger', der sælges fra teatrenes side uden aldersangivelse. Her er den reelle målgruppe dog ofte de 6-10 årige eller de 8-12 årige, hvilket dårligt harmonerer med alderen på de børnehavebørn, som bedste-forældrene gladeligt tager med.

De fleste kommuner arrangerer selv børneteater for institutioner og skoler, nogle gennem skolerne, andre gennem bibliotekerne. Et par teaterforeninger har dog også påtaget sig denne opgave, og det er ikke mindst her, at bestyrelsesmedlemmernes teaterkendskab er altafgørende.

Ikke mindst de ansvarlige for børnerepertoiret i københavnerforeningerne har en upåklagelig villen og kunnen – og absolut en nysgerrig skullen. Aldersmæssigt dyrker de dog hovedsageligt målgrupper fra de 2-4 årige og op til de 10-12 årige; teenagemålgruppen får ikke et tilsvarende stort udbud. Den virkelige udfordring ligger derfor i at fortsætte med at appellere til de unge, når de skal skifte fra at opsøge ungdomsforestillinger til egentlige voksenforestillinger – og igen at fange dem ind i årene efter, at de har stiftet familie.

Scenefaciliteter

Spillestederne i de københavnske teaterforeninger dækker hele spektret af faciliteter: Fra gymnastiksalen med basketballnetene, hvor en interimistisk stoleopstilling uden podier krees fra gang til gang, til den toptunede teatersal med høje ryglænsstole. Fra lånesalen i kulturhuset, der dog mest er bygget på koncertpræmisser – til salen, hvor teaterforestillingerne er i fokus.

Også udenomsfaciliteterne er meget forskellige. Fra foyerer med fem sølle caféborde beregnet på flere hundrede tilskuere til professionelt drevne café-restauranter med tilbud om teatermenu før eller efter forestillingen. Fra underdimensionerede garderober uden opsyn til smilende betjeningsgarderober med ekstra plads til paraplyen.

Alle teaterforeninger deler scenefaciliteter med flere andre brugere. Nogle steder er samarbejdet med de øvrige teatersalsbrugere upåklageligt, men de fleste foreninger ønsker større fleksibilitet i spillestedets arrangementsbooking, så foreningens repertoire kan lægges mere frit.

Repertoire

Repertoiret har naturligt været omdrejningspunktet i samtlige evalueringer. De fleste teaterforeninger har vist en vilje til at udbyde et repertoire med kunstnerisk og stilistisk spændvidde. Alligevel har der været en tendens til at opprioritere det muntre og lette – og til kun at præsentere 'tungere' forestillinger, hvis skuespillerne så til gengæld er kendte.

Et par af teaterforeningerne søger dog bevidst at bryde med mainstream-repertoiret, bl.a. ved at købe forestillinger af mindre kendte teatre og teatre, der arbejder med andre udtryk end det rent verbale, altså f.eks. mere fysisk eller med stærkere brug af visuelle elementer, f.eks. videoscenografi.

For langt de fleste af teaterforeningerne er det årlige teaterseminar i Danmarks Teaterforeninger den absolutte hovedinspirationskilde til repertoirelægningen. Flere af teaterforeningerne køber deres forestillinger og lægger så godt som hele repertoiret direkte på seminaret.

Det Danske Teater dominerer repertoiret i mange af teaterforeningerne. Også Privat Teatrets forestillinger er populære hos foreningerne, for de er sikre sællerter blandt publikum. Flere af teaterforeningerne mener, at afhængigheden af Det Danske Teater er for stor og efterlyser et tættere samarbejde med teaterproducenterne om et bedre udbud af turnéteater. Samtidig har flere foreninger udtrykt en vis utilfredshed med Privat Teatrets salgsvilkår – for teatret præ-

senterer ikke forestillinger på det årlige teaterseminar, så foreningerne må forlade sig på garantien om kendte komikernavne, men ved reelt set ikke, hvad de køber.

Trods en del snak om et tættere samarbejde med teaterproducenterne, og skønt dette mål faktisk er indskrevet i flere af teaterforeningernes driftsaftaler, så har foreningerne dog hidtil ikke taget konkrete initiativer til et sådant samarbejde.

Karakteristisk nok er tilfredsheden med turnéuddbuddet størst hos de foreninger, der er mest teateropsøgende og også har størst teaterfaglig kompetence blandt bestyrelsesmedlemmerne. Fra denne kant mener man således, at turnéuddbuddet af kvalitetsteater er stort, blot man kigger i den rigtige retning, f.eks. mod gruppeteatrene.

I de seneste par sæsoner har flere af teaterforeningerne åbnet op for lidt flere satsninger, særligt på dans. Støtteordningen Moderne Dans på Turné, der er finansieret af Kulturministeriets tips- og lottomidler, har tydeligvis haft effekt og været en animerende faktor for flere af teaterforeningerne.

Billetsalg

Alle elleve teaterforeninger har vist sig i stand til at gennemføre den basale aktivitet: At sælge billetter til medlemmerne. Men metoderne har vist sig yderst forskellige. De fleste foreninger har pålagt én person opgaven med at åbne posten med tilmeldinger, fordele billetterne og sende dem ud sammen med girokort. Andre deler tilmelding og girokortudsendelse op.

Nogle foreninger udbyder 'pakkeløsninger', hvor medlemmerne tegner sig for samtlige forestillinger eller en på forhånd udvalgt gruppe af forestillinger for hele sæsonen. Denne metode afvises typisk af de foreninger, der har det mest varierede repertoireudbud, men dyrkes med held af foreninger med mainstream-teater. Og administrativt er konstruktionen tydeligvis en rationalisering af anstrengelserne!

Løssalget – hos de foreninger, der overhovedet har billetter tilbage at sælge – kan enten foregå via foreningen eller via spillestedet. Flere forsøger dog at udbyde løssalget gennem (planlagte) kommunale billetsystemer. Billetsalg gennem Billet-Net eller e-billetter synes for dyrt og for fjernt; der er simpelthen ikke lokalkendskab nok hos så centralt styrede billetbureauer. I hvert fald ikke i forhold til medlemmernes forventninger om specialkendskab til både stedet og forestillingen.

Billettal

De fleste foreninger har levet op til de kvantitative mål, som de har været med til at sætte i driftsaftalerne. Typisk har hver sæson dog haft sine 'dyk' med forestillinger, der enten har været for lidt kendte, for lidt markedsførte, for vage i titlerne eller bare forkert datolagte i forhold til helligdage eller fodboldkampe ... Sådan er teatrets odds. Men foreningernes evne til at konkludere på publikumssvigt og forbedre valget og salget næste sæson fortæller naturligvis noget om deres salgstæft.

Markedsføring

Det er yderst forskelligt, hvor meget teaterforeningerne behøver at annoncere. Nogle skal blot udsende abonnementsbrochuren om sommeren, og så er der udsolgt. Andre skal løbende sørge for, at forestillinger bliver nævnt i lokalavisens kulturspalter – og helst også for at de får redaktionel foromtale – for at sælge nok billetter. Det afhænger både af medlemsskarens trofasthed og selvfølgelig også af forestillingernes repertoirespændvidde og af billetantallet. Flere teaterforeninger med store repertoireambitioner må således typisk opsøge utraditionelle netværk, f.eks. kontakter til uddannelsesinstitutioner, sponsorer og fagnetværk, for at få solgt alle forestillinger.

7. Foreningssituation

Administration

Nogle teaterforeninger administreres stort set af formanden. Andre opdeler de administrative opgaver imellem sig. Og så er der nogle, der har ansat en administrator, der så også passer foreningens kontoråbningstid.

Flere foreninger er i et vadedsted, hvad angår edb. Nogle bruger fortsat kartotekskort, andre har alt i databaser. Nogle styrer billetfordelingerne på skærmen, andre på tegninger.

Vigtigst er sådan set ikke systemet, men at personen bag arbejdet føler, at det er et velfungerende system. Flere foreninger er dog blevet meget bevidste om, at deres system i for høj grad hviler på én person alene. De taler derfor ofte om 'arvtagere' og om kontaktpersoner fra andre foreninger i TIKÅ, der anvender det samme system – og som derfor ville kunne rådgive, hvis den bærende billetansvarlige pludselig 'får en tagsten i hovedet'.

Bestyrelse

De københavnske teaterforeninger har naturligvis organiseret sig efter foreningernes almindelige vedtægter: Med en formand, en næstformand og en kasserer – og så altså måske med en lønnet administrator på deltid.

De fleste bestyrelser er præget af pensionister, der har påtaget sig arbejdet i teaterforeningen med stor ildhu og entusiasme. Disse mennesker lægger meget tid og mange kræfter i foreningsarbejdet, og de gør det tydeligvis, fordi de er interesserede i teater – men også fordi de nyder samværet med andre i bestyrelsen. Og fordi de får så megen positiv respons fra deres medlemmer.

For alle bestyrelser er det et problem at lokke nye og yngre medlemmer til at deltage i bestyrelsesarbejdet. Flere bestyrelser er derfor kommet til at lukke sig om sig selv, nogle endda som klikker af ægtepar, af lyst eller nød. En vis rationalisering vil derfor være nødvendig i flere af bestyrelserne – kombineret med en mere klar og overskuelig opgavefordeling. Groft sagt: I øjeblikket er der for mange formænd, som trækker hele læsset, mens medlemmerne bare dukker op til hver anden forestilling og tager imod billetter.

Særligt i diskussionerne om nå nye og yngre publikumsgrupper har flere bestyrelser svært ved at være visionære nok. Alene fremmedgjorthed over for brug af internettet hos bestyrelsen selv, men i lige så høj grad hos deres medlemmer, gør foreningerne meget årstalsbestemte. Alene oprettelsen af en e-mail liste til udsendelse af nyheder kan få sindene i kog. Teaterforeningerne skal med andre ord forny sig i sin henvendelsesform til medlemmerne, hvis de skal nå ud til flere yngre.

Økonomi

De fleste af teaterforeningerne har aldeles fornuftige økonomier. Bestyrelsesmedlemmerne er typisk folk med ansvarlig, økonomisk sans – og en enkelt sæsons uheldig satsning fører sædvanligvis til forsigtighed den følgende sæson. Alternative tilskudsordninger søges kun sporadisk; de fleste foreninger ønsker at få budgettet til at gå op med deres offentlige tilskud, så foreningen med sindsro kan gå næste sæson i møde. Ingen af foreningerne har overdreven succes med tilskud fra sponsorer eller lokale mæcener. Kan man få trykt sit program til en favorabel pris hos den lokale avis, så er målet nået.

8. Nutidsposition

Kommunal position

Alle de evaluerede teaterforeninger har en flot position lokalt. De støttegivende kommuner sætter tydeligvis pris på teaterforeningens kulturformidling – og det tror da pokker. Teaterforeningen yder jo et kolossalt stykke kulturarbejde, som kun gavner kommunens borgere.

Flere af teaterforeningerne har da også kommunens kulturchef og måske borgmester blandt medlemmerne. Og ved forestillingerne er der de fleste steder en sund og selvbekræftende 'det-er-her-det-sker'-stemning. Teater er kultur for alle kommunens borgere, men bestemt også for dem med lokal indflydelse.

I visse kommuner er teatret kommunens stolthed, hvis man ser på kunstarnes indre rangorden. I andre kommuner må teatret nøjes med en andenplads, fordi kommunen eksplicit satser mere på f.eks. klassisk musik eller sport. Sådan er vilkårene. Men alle steder bliver teaterforeningens indsats værdsat.

I en enkelt kommune er der en observatør-ordning, hvor et medlem af kulturudvalget har ret til at observere møder i teaterforeningens bestyrelse. En sådan ordning kan have karakter af tilsyn og overvågning, men så absolut også af interesse og dialog.

De mest strategiske af teaterforeningerne har da også en fast dialog med kommunen – mindst i form af et årligt møde hos Kulturudvalget og jævnlig kontakt til Kulturforvaltningen. Men også i form af arrangementer, hvor foreningen bidrager med den performancekunst, som kommunen ellers mangler.

De fleste af københavnerkommunerne har desuden formulerede kulturplaner eller visionsplaner, der inddrager kulturen. I formuleringen af disse tekster har teaterforeningerne typisk været inddraget for at bidrage med råd og dåd.

Amtslig position

Netop fordi Københavns Amt har udarbejdet driftsaftaler for alle sine teaterforeninger, har amtet eksplicit både formuleret sine forventninger til hver teaterforening, men også opnået en god dialog og indsigt i teaterforeningernes arbejde.

Som det er kommet til udtryk i evalueringernes interviews, opfatter amtet grundlæggende teaterforeningerne som yderst velfungerende og med engagerede bestyrelser, der løfter en stor og væsentlig opgave i formidlingen af teater. Foreningerne betragtes som vigtige bidrag i det lokale kulturbillede. Samtidig har amtet, også gennem driftsaftalerne, forsøgt at puffe til større repertoireambitioner, bredere målgruppegennemslagskraft og advaret mod en for høj gennemsnitsalder i bestyrelserne.

Den seneste tid har amtet særligt været optaget af, hvordan teaterforeningerne fremtid kan sikres under kommunalreformen og med den nye billettilskudsordning. Set fra amtets side er det væsentligt, at foreningerne kanalisere nogle af kræfterne over i teaterforeningernes fælles organisering i de nye kommunale strukturer, ligesom det også er vigtigt at være aktive i Danmarks Teaterforeninger, der kommer til at spille en større rolle, når billettilskudsordningerne fremover skal administreres fra staten. Desuden peger amtet på vigtigheden af et velfunderet samarbejde med de lokale kulturhuse. Endelig vil en stærk kommunal opbakning fremover være en helt afgørende faktor for teaterforeningernes fremtidige overlevelse.

Konkrete fremtidsplaner

Teaterforeningernes fremtidsplaner knytter sig naturligt nok til den aktuelle situation, den enkelte teaterforening står i. Nogle af teaterforeningerne er aktuelt optaget af at smidiggøre det interne samarbejde i bestyrelsen. Fremtidsplanerne i andre foreninger retter sig mere mod det

eksterne samarbejde. Det gælder ikke mindst de foreninger, der har indgået nye eller tættere samarbejdsrelationer med det lokale kulturhus.

Nogle teaterforeninger har allerede taget hul på de kommende kommunesammenlægninger og indgået samarbejde med nabokommunens teaterforening. De fleste af teaterforeningerne er optaget af at finde en ny samarbejdsstruktur, når TIKÅ nedlægges sammen med amtet. Samarbejdet med teaterforeningerne i Frederiksborg Amt er således så småt i gang.

Visioner

Fælles for teaterforeningerne er ønsket om at vise teater på et professionelt niveau, der tilgodeser publikums teaterinteresser. Den mest markante forskel mellem foreningerne ligger i, hvordan bestyrelserne fortolker borgernes teaterinteresser – og i hvor høj grad bestyrelserne ønsker, tør og formår at udfordre borgernes mere eller mindre udtrykte repertoireforventninger.

Med dette følger også en stor forskel i graden af repertoirevisioner. Mens nogle foreninger ønsker at fortsætte i et mainstream-spor, udviser andre foreninger større repertoiremæssigt vovemod. Nogle foreninger efterspørger højere kvalitet i udbuddet af mainstreamteater, andre søger bevidst at bryde med mainstream-repertoiret.

At nå et større ungepublikum er en fælles vision for stort set alle teaterforeningerne. Men de konkrete initiativer til at nå denne målgruppe varierer betydeligt. For nogle teaterforeninger forbliver det mest at alt et ønskeideal, som bestyrelsen finder svært at indfri. For andre teaterforeninger gøres der en ihærdig indsats med ungenetværk og præsentation af forestillinger for unge, ofte med efterfølgende debat.

Udviklingspotentialer

Samtlige elleve evaluerede teaterforeninger i København lægger en imponerende indsats for dagen. Hvad enten foreningen drives udelukkende på frivillig basis eller har en professionel administrator tilknyttet, så er viljen til at yde det bedste for publikum markant til stede i alle teaterforeningerne.

Nogle foreninger er midt i en markant udviklingsproces, andre tager mindre skridt til forandringer, og så er der foreninger, der helst ser arbejdet glide uden de store ændringer. Set i et samlet perspektiv har evalueringerne kunnet konkludere, at udviklingspotentialer og udfordringerne for de elleve teaterforeninger hovedsageligt ligger i:

1. at få nye og unge kræfter engageret i bestyrelsesarbejdet, f.eks. ved at invitere foreningernes unge hjælpere ind i bestyrelsesarbejdet
2. at aflaste formændene i foreningerne og fordele opgaverne på flere hænder i bestyrelserne uden at binde folk til samme opgave i for lange perioder
3. at nå ud til et større ungepublikum – eller bevidst at fravælge de unge som målgruppe for en periode, indtil et tilstrækkeligt ungenetværk er etableret
4. at styrke samarbejdet mellem teaterforeningerne og andre kulturaktører indenfor og på tværs af de nye kommunegrænser
5. at etablere en mere direkte dialog med lokalpolitikere, f.eks. ved aktivt at invitere dem til foreningens forestillinger
6. at styrke markedsføringen, bl.a. i forhold til hjemmesider, gerne i samarbejde mellem teaterforeningerne, så den bedste hjemmeside evt. kan bruges som skabelon for de andre foreninger
7. at være mere opsøgende i forhold til flere forskellige producerende teatre, og ikke blot købe pakker fra Det Danske Teater
8. at insistere på bedre information fra de producerende teatre om forestillingerne og deres målgrupper, inden forestillingerne købes ind – særligt fra Det Danske Teater i forbindelse med f.eks. familieforestillingerne
9. at tage sig tid til at give respons til de producerende teatre – og ikke brænde inde med kommentarer, ideer og eventuelle ønsker

10. at presse Danmarks Teaterforeninger til at handle aktivt i forhold til den nye tilskudsordning – og selv gøre en indsats for at kritikpunkter omkring ordningen når frem til Kulturministeriet og Kunststyrelsen.

Helt grundlæggende afhænger teaterforeningernes muligheder for videreudvikling i høj grad af effekterne af den nye tilskudsordning; det gælder i København såvel som for landets øvrige teaterforeninger.

Selve realiseringen af udviklingspotentialet ligger dog i teaterforeningernes egne hænder. Gerne realiseret i samspil med publikum, andre teaterformidlere og teaterproducenterne.

9. Konklusion: 11 teaterforeninger under Ønskekysten

Et udkast til ovenstående tekst blev udsendt til de elleve teaterforeninger og til Københavns Amt forud for evaluatorernes mundtlige præsentation på mødet i Teaterforeningernes Fællesudvalg i Amtsgården i Glostrup den 19. april 2006.

Fra såvel teaterforeningerne som fra amtets side blev der generelt udtrykt stor tilfredshed med evalueringerne, forløbet og resultaterne. Til den opsamlende rapport blev det dog bl.a. fremhævet, at konklusionen bør understrege, at netop hovedstadens teaterforeninger eksisterer under helt særlige betingelser, netop fordi deres forestillinger præsenteres i så kraftig konkurrence med alle teaterforestillingerne på de stationære scener i København.

I resumeret form var reaktionerne fra de elleve teaterforeninger på deres individuelle evalueringer følgende:

TEMA – Teater i Baltoppen

Yderst tilfreds med evalueringen. Mener at den har ramt dybt ned og fundet nerven i teaterforeningens arbejde. Har fået særdeles positiv respons på evalueringen fra kommunens politikere, der har bestilt ekstra eksemplarer af den trykte evaluering. Har taget konklusionerne i rapporten til sig og anvendt evalueringen i eget arbejde, i forhold til kommunen og i foreningens nyetablerede samarbejde med kulturhuset Baltoppen.

Søllerød Scenen

Generelt tilfreds med evalueringen. Påpeger at den foregik, mens der var opbrud i bestyrelsen. Har anvendt evalueringen som grundlag for foreningens målsætninger, både i forbindelse med ansættelsen af den nye teaterleder og også efter fusionen med Birkerød Teaterforening. Mener at evalueringen er et godt støttepunkt i det nye bestyrelsessamarbejde og et fremadrettet værktøj i foreningens videre arbejde.

Syvstjernescenen i Værløse

Yderst tilfreds med evalueringen. Føler at den har defineret foreningens ambitioner og været med til at sætte ting i gang. Har fået særdeles positiv respons på evalueringen fra kommunens politikere, der nu vil indgå en samarbejdsaftale med foreningen, når kommunesammenlægningen med Farum er realiseret. Har bl.a. anvendt evalueringen til at kigge indad og reflektere over spørgsmålene: Hvem er vi og hvad vil vi?

Rødovre Teaterforening

Yderst tilfreds med evalueringen. Er glade for og stolte over evalueringen. Har taget evalueringskonklusionerne til sig, men erkender, at foreningen har et problem med at tiltrække unge. Vil gerne anvende evalueringen til at etablere en tættere dialog med kommunens politikere og forvaltning om foreningens aktiviteter og ønsker i den sammenhæng respons fra kommunen på evalueringen.

Lyngby-Taarbæk Teaterforening

Yderst tilfreds med evalueringen. Mener at den har styrket profilen, både i forhold til kommunen og medlemmerne. Har sendt evalueringen til kommunen og til pressen og har siden haft politikerne på besøg i foreningen. Har anvendt rapporten til at positionere sig og som sparring i bestyrelsesarbejdet. Har desuden arbejdet videre med Ønskekvistmodellen og brugt den i ekstrakt til evaluering af forestillingerne.

Ishøj Teaterforening

Yderst tilfreds med evalueringen. Har været en positiv oplevelse og et fint helikopter-syn på foreningen. Mener at det er en flot rapport. Har ladet sig inspirere af flere ideer i evalueringen, og også nogle ideer fra de øvrige teaterforeningsevalueringer, men arbejdsmetoderne i foreningen er ikke revolutioneret. Har fået positiv respons fra kommunen, men vil gerne dyrke politikerne noget mere. Ønsker at anvende evalueringen til en tættere kontakt til politikerne.

Høje-Taastrup Teaterforening

Stærkt utilfreds med evalueringen. Mener bl.a. at der har været arbejdet med forudfattede meninger og fordomme, at der er blevet manipuleret, at der er skrevet ét og konkluderet noget andet – og at konklusionerne i det hele taget er urimelige. Er desuden stærkt utilfreds amtets udtalelser i rapporten og mener, at udtalelserne er utilstedelige. Betragter evalueringen som spild af amtets penge.

Hvidovre Teaterforening

Generelt tilfreds med evalueringen. Har dog været overrasket over beskrivelsen af bestyrelsen i den første version af rapporten, idet bestyrelsesmedlemmernes egne oplysninger var taget for gode varer ... Påpeger at foreningen har benyttet sig af muligheden for dialog med evaluatorene undervejs, så fejloplysninger kunne rettes. Er tilfreds med resultatet. Dog har den samlede bestyrelse endnu ikke set rapporten.

Herlev Teater

Yderst tilfreds med evalueringen. Har set den som mulighed for sparring med udefrakommende fagfolk – og ikke som en eksamen. Opfatter evalueringen som et godt rygstød i foreningens aktuelle omstillingsfase. Føler at den har skubbet i den rigtige retning, styrket foreningen og bekræftet bestyrelsens nye visioner. Har anvendt evalueringen som sparring i foreningens interne proces og har taget flere idéer til sig.

Amagerteatret

Generelt tilfreds med evalueringen. Er dog (delvis) overrasket over evalueringens brug af citater – og også over et forslag, der egentlig er foreningens eget, men i evalueringen er overtaget af amtet. Peger på at evalueringen har rørt ved ting, der har givet mere uro i bestyrelsen. Er splittet omkring evalueringens effekt, fordi bestyrelsen tidligere var enig, men efter evalueringen pludselig er uenig, bl.a. om arbejdsfordelingen.

MusikTeatret Albertslund

Yderst tilfreds med evalueringen. Har først været skeptisk, men siden begejstret, da evalueringen først var i gang. Ærgrer sig blot over, at amtet ikke satte den i gang tre år før. Har brugt evalueringen til at kigge sig i spejlet og til at finde sin bestyrelse, som i øvrigt fremover skal være professionel. Har nydt evalueringens konkrete ping-pong med teaterfagfolk, har taget konklusionerne til sig og også brugt evalueringen i forhold til kommunens kulturvisioner.

Afrunding & perspektiver

Alt i alt har teaterforeningernes respons på evalueringerne været særdeles positiv, udtrykt både undervejs i forløbet og til det opsamlende møde i Teaterforeningernes Fællesudvalg, hvor evalueringens resultater og -erfaringer blev udvekslet og diskuteret. Af de elleve teaterforeninger har én enkelt forening dog åbenlyst været utilfreds med evalueringen, sådan som det blev fremført på det opsamlende møde. Evaluatorene kunne i den sammenhæng kun beklage, at

foreningen overfor evaluatorene ikke havde udtrykt sine kritiske kommentarer tidligere i processen og derved i højere grad benyttet sig af mulighederne for dialog, der netop har været et centralt omdrejningspunkt i den metodiske tilgang i alle evalueringerne.

Trods forskelle mellem teaterforeningerne peger evalueringssopsamlingen på en fælles konklusion: Skønt teaterforeningerne ikke har kunnet bruge evalueringerne som udgangspunkt for en ny driftsaftale med amtet, sådan som de oprindeligt var tiltænkt, så har langt de fleste foreninger fundet ud af at bruge evalueringerne både som internt redskab i bestyrelsen, som sparring til videreudvikling af egne forcer og potentialer og som uddybende profilbeskrivelser i forhold til kommuner, kulturhuse og andre samarbejdspartnere.

Også reaktionerne fra Københavns Amt på evalueringerne har været positive. På mødet i Teaterforeningernes Fællesudvalg kunne kulturudvalgsformanden, Lars Abel, på amtets vegne således udtrykke stor tilfredshed med evalueringerne. Samtidig bemærkede han, at evalueringerne blev sat i gang som en håndsrækning til det frivillige foreningsarbejde og som et værktøj, foreningerne kunne bruge til at hjælpe sig selv videre. Og som kulturudvalgsformanden vurderede det, så har evalueringerne opfyldt formålet – de har været anledning til selvransagelse og 'spejlkigning' for teaterforeningerne, de har sat tingene i bevægelse, og så har evalueringerne vist den store variation og pluralisme, der eksisterer på teaterforeningsområdet.

Fra forvaltningens side bekræftede den nuværende kontorchef, Martin Vive Ivø, amtets tilfredshed med evalueringerne. Hans indtryk er, at langt hovedparten af foreningerne har fået et konstruktivt udbytte af evalueringerne. Samtidig kunne han konkludere, at evalueringerne måske er blevet et endnu vigtigere papir for teaterforeningerne, end man kunne forudsige, da de blev sat i gang. For med strukturreformen har evalueringerne ændret værdi i forhold til kommunerne og er blevet det fremadrettede papir, som teaterforeningerne kan bruge i den nye politiske situation.

Samlet set lød opfordringen fra Københavns Amt til teaterforeningerne, udtrykt af kulturudvalgsformanden: Brug evalueringerne – også selv om det bliver uden amtet; brug dem i forhold til kommunerne og brug dem på egne præmisser til at være jer selv.

Også amtets politikere og embedsmænd har en opgave, der på mødet blev formuleret af administratoren for Lyngby-Taarbæk Teaterforening. Herfra lød slutopfordringen til amtet før lukketid: Bring evalueringseresultaterne videre til Kulturministeriet og Kunststyrelsen.

Begge opfordringer kan evaluatorene støtte.

Og for nu at konkludere på evalueringseresultaterne med Ønskekvistmodellens tre begreber, villen-kunnen-skullen:

Fra evaluatorernes side kan vi konstatere, at alle elleve teaterforeninger har en ukuelig 'villen' til at formidle teater, at de har en konkret 'kunnen' til at sælge billetter – og at de har noget på hjerte i en stor, selvpålagt 'skullen'. Forskellene i deres profiler er hovedsagelig et resultat af deres individuelle teaterfaglige kunnen – kombineret med lokale forhold såsom størrelsen af det kommunale tilskud, den lokale demografi og mulighederne for etablering af netværk ind i de unges rækker.

Samtidig kan vi understrege, at vi mener, at alle elleve teaterforeninger har demonstreret deres eksistensberettigelse. Så længe der er bestyrelsesfolk til at drive dem, så længe vil det derfor også være klogt at støtte dem alle elleve.

Thi de elleve teaterforeninger bringer netop teater ud til folk, lige dér hvor de bor – altså dér, hvor folk ikke ellers ville komme i teatret: I hovedstadsområdet. Til trods for at landets førende teaterscener ligger så tæt på – og kun en s-togs rejse væk.

Vi takker for konstruktive evalueringsforløb!

Århus / København, juni 2006

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

BILAG:

EVALUERINGER

AF

11 TEATERFORENINGER

EVALUERING

AF

LYNGBY-TAARBÆK TEATERFORENING

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt og Lyngby-Taarbæk Kommune**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

29. november 2004

Indhold:

1. Indledning: Lyngby-Taarbæk Teaterforenings kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Lyngby-Taarbæk Teaterforenings Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Lyngby-Taarbæk Teaterforening under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Lyngby-Taarbæk Teaterforenings kunstneriske profil

Lyngby-Taarbæk Teaterforening har foretaget et drastisk profilskifte – fra et trygt kvalitetsrepertoire med syv forestillinger i 2003/04 til et satsende kvalitetsrepertoire med femten forestillinger i sæsonen 2004/05.

Teaterforeningens repertoire fremstår dermed som et jævnbyrdigt supplement til teaterudbuddet på de københavnske teatre – fra Det Kgl. Teater til Betty Nansen Teatret eller Kaleidoskop, blot tilføjet Det Danske Teaters forestillinger, der ikke kan opleves på de københavnske teatre, men kun i teaterforeningsregi. Genremæssigt viser repertoireet en spændvidde i scenekunst fra ordteater til performanceteater og ny dans foruden særlige ungdomsforestillinger og debatforestillinger, der efterfølges af diskussion i salen.

Ligesom i tidligere sæsoner arrangerer teaterforeningen også abonnementstegning og fælles bustransport til fire musikdramatiske forestillinger i MusikTeatret Albertslund, hovedsagelig operaer.

Kunstnerisk viser Lyngby-Taarbæk Teaterforening altså nogle ambitioner, der afslører en ambitiøs 'villen' i valget af forestillinger, en sælgererfaren 'kunnen' i salget af billetter og en selvpålagt, kompromisløs repertoiremæssig 'skullen' gennem teaterforeningens nydefinerede rolle som kurator af tidens væsentligste scenekunst.

2. Evalueringens forløb

Lyngby-Taarbæk Teaterforening er den første i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Evalueringsforløbet indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af sekretariatsleder Susanne Danig og næstformand Maja Ries (pga. sygdom fra formand Anette Sandlov). Begge kvinder har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform. Foreningen har selv ønsket at gøre evalueringsforløbet så kort og intenst som mulig af hensyn til sine igangværende forhandlinger med kommunen.

Evalueringen af Lyngby-Taarbæk Teaterforening er forløbet over seks uger:

20.10. 2004: Intromøde med sekretariatsleder og næstformand i Lyngby Kulturhus.

20.10. 2004: Overværelse af ungdomsforestillingen 'Ka' du li' porno?' med Odsherred Teater i Stuckenbergsalen, Lyngby Kulturhus.

21.10. 2004: Interview med Lyngby-Taarbæk Kommunes kulturchef, stadsbibliotekar Birgit Sørensen.

25.10. 2004: Individuelt startdokument mailet til forening, amt og kommune af evaluatore.

29.10. 2004: Selvevaluering fra teaterforeningen mailet til evaluatore.

04.11. 2004: Interview med foreningen.

04.11. 2004: Interview med Københavns Amts kulturfuldmægtig, Mette Holm Volsing.

15.11. 2004: Foreløbig evalueringsrapport mailet til teaterforeningen af evaluatore.

17.11. 2004: Høring mellem teaterforeningen og evaluatore afblæst. I stedet blev bestyrelsens evalueringsrespons overleveret af næstformand ved et møde med evaluator 22.11. 2004.

24.11. 2004: Endelig evalueringsrapport mailes af evaluatore til teaterforening, amt og kommune.

29.11. 2004: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Lyngby-Taarbæk Teaterforening har inden for den seneste sæson fået en sekretariatsleder med teaterprofessionel baggrund, har udvidet repertoiret voldsomt og har målgruppeopdelt publikum. Foreningen er midt i et markant profilskifte, og det er den kunstneriske profil og teaterforeningens kunstneriske, administrative og publikumsmæssige kompetencer, der er evalueringens centrale omdrejningspunkter.

Et af fokuspunkterne i evalueringen er derfor at anskue planer og visioner i forhold til mål-bare størrelser som abonnements-tegning og billetsalg. Men også at tydeliggøre de højnede ambitioners tilsvarende voksende krav til administration, både kravene til sekretariatslederens indsats i de honorerede ti timer om ugen (og til hendes frivillige arbejde herudover) og til bestyrelsesmedlemmernes opgaver.

Et andet fokuspunkt centrerer sig om de umiddelbare forhindringer for teaterforeningens gennemførelse af det ambitiøse repertoire – svigtende abonnements-tilgang, nyskabelse af til-lid hos kommunen og nervøsiteten omkring amtsnedlæggelsens effekt på støtten til teaterfor-eningen.

Og et tredje retter sig mod teaterforeningens udviklingspotentiale – både som formidler af scenekunst i Lyngby-Taarbæk Kommune og som aktør i hovedstadens teaterudbud.

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale. Anledningen er genfor-handlingen af aftalen, og formålet er, at evalueringen skal være med til at danne grundlag for en ny aftale. I den sammenhæng er det vigtigt at pointere, at det er teaterforeningen og dens måde at fungere på, der er i fokus i evalueringen snarere end selve driftsaftalen. Og det er det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuen-de.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Lyngby-Taarbæk Teaterforening, Aftale om tilskudsvilkår, er indgået mellem teaterforeningen, Københavns Amt og Lyngby-Taarbæk Kommune i juni 2002. Den gælder for perioden 1. januar 2003 og formelt frem til 31. december 2005, hvilket reelt vil sige til og med udgangen af sæsonen 2004/05, altså 30. juni 2005.

I aftalen har teaterforeningen sat sig som mål at gøre en særlig indsats for at styrke teater-interessen i kommunen, bl.a. gennem aktiv markedsføring over for unge, ved at medtage in-formationer om de unges egne lokale teatergrupper i programmer, gennem oprettelse af links på teaterforeningens hjemmeside med henvisning til andre initiativtagere og teatergrupper i kommunen og ved at udbyde et antal billetter til 'ud af huset-forestillinger' på større scener i amtet. Desuden har foreningen som mål at opføre 7 forestillinger årligt og opnå et årligt antal abonnementer på 300.

Grundlæggende lægger driftsaftalen sig tæt op af foreningens vedtægter. Driftsaftalens mål er forsigtige og ikke synderligt visionære eller udviklingsorienterede, og fokus er på det kvanti-tative frem for det kunstnerisk kvalitative. Aftalen kunne i princippet være udformet for en-hver anden teaterforening, for den er ikke identitetsnær eller forankret i lokalmiljøet. Alt i alt bærer den præg af at være en forsigtig 1. generations minimalaftale – det, aftaleparterne har kunnet nå frem til, uden at der er stillet særlige forventninger til teaterforeningen, og uden at foreningen har forpligtet sig kunstnerisk, kvalitativt eller udviklingsmæssigt.

Som allerede indledningsvis antydte, og som det vil fremgå af det følgende, har Lyngby-Taarbæk Teaterforening mere end indfriet driftsaftalens mål. Eneste undtagelse er abonne-mentsantallet, som vi vender tilbage til senere. Samtidig er adskillige af målene for længst overhalet af teaterforeningens nuværende ambitioner. Derfor er foreningen også nu ved at udarbejde nye vedtægter, der passer til dens aktuelle virkelighed.

5. Lyngby-Taarbæk Teaterforenings Ønskevistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrati-ve kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villén', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teater-foreningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Lyngby-Taarbæk Teaterforening ønsker at være en dynamisk teaterforening, der tør satse kunstnerisk og økonomisk, og som formår at skabe en mangfoldighed i publikumssammensætningen. Foreningen vil formidle scenekunst af høj kvalitet til en bred målgruppe (14-100 år) – både ved at værne om det faste abonnementspublikum og ved at skabe nye publikumsgrupper. Foreningen vil gerne yde en udstrakt service som en kulturformidler med en markant profil og sætte teatret på dagsordenen i Lyngby-Taarbæk. Denne brede kulturindsats for kommunens borgere ønsker foreningen at blive respekteret og anerkendt for – ikke blot af tilskuerskaren, men også mærkbart af beslutningstagerne i det kommunale system. Foreningen ønsker desuden større synlighed omkring sig selv: Sæsonrepertoiret præsenteres f.eks. med ordene: »Vi har i bestyrelsen gjort os umage med at vælge nogle af de allerbedste forestillinger til jer.« Samtidig ønsker bestyrelsen også at udnytte hinandens ressourcer bedre og uddelegere opgaverne mere end nu, hvor flere medlemmer er nye, og hvor arbejdet ofte ender hos sekretariatsleder og formand/næstformand/kasserer.

Kunnen:

Teaterforeningen er præget af teaterfaglig kunnen. Valget af forestillinger er sikkert og ensstemmende i kunstnerisk ambitionsniveau – som en klar effekt af, at foreningens sekretariatsleder er professionel teateradministrator, og at næstformanden også er det. Desuden arbejder flere af de øvrige bestyrelsesmedlemmer også professionelt med kulturformidling inden for forskellige kunstarter. Repertoiremæssigt er det lykkedes foreningen at købe de forestillinger, bestyrelsen har ønsket, bl.a. fordi foreningen laver klare aftaler og har indbydende skuespillerfaciliteter med teknisk support. Og når foreningen denne sæson har formået at udvide antallet af spilleaftener i det kommunalt drevne Lyngby Kulturhus, er det ikke mindst ved at indgå i en mere langsigtet dialog med kulturhusets leder. Foreningen har tæft for at sælge billetter og yder udstrakt service over for den enkelte abonnent. Produkterne fra en udvidet markedsføringsstrategi – dvs. sæsonprogram mm. – er desuden udført i tidsrigtigt og salgsmålt layout, ligesom foreningens hjemmeside www.teater-lyngby.dk rummer samtlige umiddelbart teaterrelevante funktioner omkring ajourført information, foreningshistorik, abonnementsgivning og billetbestilling.

Skullen:

Teaterforeningen demonstrerer sin handlekraft og satsningstæft ved at nå ud til en bred tilskuerskare, både aldersmæssigt og geografisk. Størstedelen af foreningens tilskuere er ældre, men repertoiretiltaget med 'Ung scene' i denne sæson har rykket andelen af solgte ungdomsbilletter fra 1 % i 2003/04 til 24 % i 2004/05. Foreningen har dermed vist, at de kan ændre publikumssammensætning gennem bevidst indsats og målgrupperettet markedsføring. Også geografisk er abonnenterne forholdsvis spredt, idet ca. en tredjedel kommer fra omegnskommunerne. Foreningen fremstår som en seriøs formidler af scenekunst i en professionel kuratorrolle. Samtidig har foreningen vist mod til forandring i ét kæmpetiltag fra den ene sæson til den næste, hvor et kontinuerligt, men forudsigeligt kvalitetsrepertoire med syv forestillinger er blevet erstattet af et iltet og chancevilligt kvalitetsrepertoire med hele femten forestillinger – forestillinger, der viser scenekunstens aspekter fra kongeligt ordteater til familiedans og visuelt performanceteater. Samtidig har foreningen bibeholdt de fire ud-af-huset-operaer til de langt større forestillinger i MusikTeatret Albertslund, fordi busturene har vist sig at være både socialt påskønnede og kunstnerisk velperspektiverende.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Publikumsmålgruppen er udvidet fra et ældredomineret publikum til et publikum, der kan opsøge henholdsvis 'traditionel scene', 'ny scene' og 'ung scene' – udover den fastholdte 'musik scene' med busturene til Albertslund.

Repertoiret har tilsyneladende afskrækket visse abonnenter fra at gentegne deres abonnement; abonnenttallet er i hvert fald dalet med 63 – fra 345 i 2003/04 til 282 i 2004/05. Sekretariatslederen har egenhændigt foretaget en rundringning til de frafaldne for at kende årsagerne, og her viste det sig, at det kun var ca. en tredjedel (altså 21 personer), der ikke havde gentegnet abonnementet på grund af repertoiret. En anden tredjedel fandt høreforholdene og stolefaciliteterne for dårlige i Kulturhuset, og den sidste tredjedel var blevet for gamle eller syge – eller var døde.

Til gengæld er gruppen af unge vokset markant, ikke mindst takket være direkte markedsføring mod kommunens 8.-10. klasser og gymnasieklasser. Desuden er antallet af tilskuere i 30-50'erne steget, og der arbejdes nu med direct mail over for lokale virksomheder og foreninger som f.eks. singleklubber og Ældresagen.

Ved evaluatorenes overværelse af den udsolgte ungdomsforestilling 'Ka' du li' porno?' var størstedelen af publikum teenagere fra skoleklasser. Alligevel var der også to hvidhårede ægtepar, der egenhændigt havde købt billetter til ungdomsforestillingerne, hvilket blev en lille, men herlig bekræftelse på, at den fælles markedsføring af de forskellige forestillingstyper rammer både bredt og smalt: synergieffekten er der.

Scenefaciliteter:

Teaterforeningen spiller i den store Kuhlausal i Lyngby Kulturhus, hvor der er en fleksibel sceneopbygning med plads til 338 teatertilskuere (samt 10 sæder uden udsyn). Disse moderne omgivelser er generelt en professionalisering i forhold til de tidligere faciliteter i Lyngby Storcenter. Tekniske problemer har dog vist sig. Eftersom salen er bygget til klassiske musikkoncerter har rummet en perfekt toneklang, men er mindre velegnet som talescene. Og da salen er placeret lige under kulturhusets store biografer, som anvender et optimalt lydsendesystem, kan Kuhlausalen ikke benytte dette, fordi der så ville opstå interferens. I stedet er installeret et mere primitivt teleslyngeanlæg, som kun fungerer optimalt for tilskuere i et kileformet område midt i salen. Samtidig virker publikumsopbygningen skrøbelig; en enkelt tilskuers tilbagelænen får alle ryglæn til at følge med. Selvfølgelig er stolene stabile og godkendte, men følelsen skræmmer visse ældre tilskuere, der foretrækker de få pladser på de forreste stolerækker på gulvet.

Scenemæssigt har teaterforeningen denne sæson udvidet sit domæne med den lille Stuckenbergssal, der er et tomt, lavloftet rum, som i stil med et klasselokales kan indrettes helt fleksibelt med en enkel turnéforestillingsopbygning og sæder til omkring 90 tilskuere. Her spiller hovedsagelig ungdomsforestillingerne.

Repertoire:

Sæson 2004/05 bærer præg om teaterviden, scenetæft og kvalitetskrav. Her er både de sikre, dyre stjerneforestillinger – ikke mindst åbningshittet Det Kgl. Teaters 'To kvinder' med Ghita Nørby og Birthe Neumann (som dramatisk blev syg netop under første forestilling i Lyngby, hvorefter det lykkedes at skaffe foreningen billetter til andre spilledage på Størekassen!). Men her er også ensemblebilledteater som Meridiano Teatrets 'Den store Houdini' og en forvandlingsmonolog som Andrea Vagn Jensens Herman Bang-tolkning 'Les Quatre Diables'. Forestillingerne er tilsyneladende valgt ud fra en blanding af selvsyn og opmærksom anmeldelseslæsning; f.eks. modtog Theater La Balances ungdomsforestilling 'Det store stilehæfte' sidste års instruktionspris fra Danske Teaterjournalister. Med andre ord: Repertoiret er en værdig konkurrent til repertoiret på de københavnske teatre.

Billetsalg:

Billetsalget foregår i dag hovedsagelig via teaterforeningens telefon, 45 85 11 19. Her tager sekretariatslederen telefonen – eller også gør hendes ajourførte telefonsvarer det. Proceduren er som følger: Hun finder en billet med den ønskede placering i salen – hvilket er tidskrævende, eftersom mange af teaterforeningens medlemmer er ældre og hører, ser eller går dårligt, og som ønsker ganske præcise pladser. Herefter mailer hun bestillingen til billetsalgsbogholderen, som sender billet og girokort til teatergængerens – med posten.

Foreningen ønsker at ændre denne nuværende billetsalgspraksis, fordi den både er tidskrævende og dyr, antagelig ca. kr. 20 pr. billet. I øjeblikket tager foreningen dog ikke noget særskilt billetgebyr, men holder det inde i billetprisen.

På foreningens hjemmeside kan man allerede nu både købe abonnementer og løssalgsbilletter, men det er et fåtal, der endnu har gjort brug af denne metode.

Foreningen har også overvejet at koble sig på online-salget hos Billet-Net eller e-billetter, men foreningen finder det mere naturligt at indgå et billetsalgssamarbejde med Lyngby Kulturhus (p.t. tilknyttet Billet-Net) – for at sikre, at teaterforeningens lokale præmisser og serviceringen af medlemsskaren ikke forsvinder i en anonym telefon-/internettjeneste.

Billettal:

I sæsonen 2003/04 havde foreningen 345 abonnenter, der stod for købet af 1.608 billetter ud af de i alt 2.015 solgte billetter. Heraf var de 1 % ungdomsbilletter.

Sæsonen 2004/05 har bragt foreningen abonentenskare ned på 282 personer. Til gengæld er der nu solgt 2.621 billetter i alt, og heraf var de 24 % ungdomsbilletter.

I november 2004 regner foreningen med at skulle sælge yderligere 660 (A)-billetter i løssalg gennem resten af sæsonen, hvis økonomien skal holde.

Markedsføring:

Foreningen har valgt en udvidet PR-strategi. Dels præsenterer foreningen sit sæsonrepertoire med navnet 'Teateravisen' udformet som en foldet avis med indbydende layout over fire sider i tabloidformat. Avisen sendes ud til abonnenter og ligger på offentlige kultursteder. Dels har foreningen indgået et samarbejde med Lyngby Kulturhus med annoncer hver anden fredag i MetroXpress og hver anden tirsdag i lokalvisen Det Grønne Område (der dækker Lyngby-Taarbæk, Søllerød og Virum), hvor gennemslagskraften er størst. Herudover annonceres løbende i Gladsaxebladet og i Villabyerne (der dækker Gentofte, Hellerup og Charlottenlund).

Endvidere annoncerer foreningen sit månedsrepertoire ved siden af de københavnske teatre i annoncefolderen Teaterkalenderen, der forefindes på storkøbenhavnske caféer.

7. Foreningssituation

Administration:

Bestyrelsen har fra sæsonen 2003/04 ansat Susanne Danig som teaterprofessionel sekretariatsleder ti timer om ugen, bl.a. til billetsalg, foreningsadministration, PR og forestillingsindkøb. Billetsalgsbogholderiet udføres af kassereren Søren Kierkegaard mod betaling. Og herudover hyres teknikerne Michael Østerz og Kasper Roland Hansen til sceneteknisk assistance omkring forestillingerne.

Som sekretariatsleder har Susanne Danig taget initiativ til at løfte repertoiret, men også foreningens markedsføring og dens lokale forankring. Hun er cand.mag. og har brancheerfaring som teaterformidler og teateradministrator, bl.a. i Kanonhallen og på Dansekantoret. Hun er en projektmagertype og har været initiativrigt nyt medlem af TIKKA – Teaterforeningerne i Københavns Amt. Hun er desuden projektansat i Københavns Amt omkring H.C. Andersen 2005.

Bestyrelse:

Den sidste sæson har bestyrelsen fået flere nye medlemmer, som derfor endnu ikke rigtig kender hinanden. Flere medlemmer har teaterrelevante kompetencer og erfaringer og optræder i forskellige kulturnetværk. I bestyrelsen indgår medlemmerne dog ikke i nogen fastlagt struktur eller opgavefordeling – udover at alle skal møde op til forestillingerne og repræsentere foreningen efter et vagtskema, som Susanne Danig styrer.

De otte bestyrelsesmedlemmer er i 2004/05:

- Anette Sandlov, skolelærer (tidl. danser) – formand (siden 1988).
- Maja Ries, teaterleder (Teater Grob) – næstformand.
- Søren Kierkegaard, bogholder – kasserer samt honoreret billetsalgsbogholder.
- Jeanne Toxværd, socialpædagog.
- Søren Barslund, boghandler.
- Rolf Breininge, folkeskolelærer.

- Erling Brakholt, teateradministrator (Theater La Balance).
- Vibeke Skov Larsen, kulturkonsulent i Københavns Amt.

Økonomi:

Lyngby-Taarbæk Teaterforening modtog i sæsonen 2003/04 et tilskud fra staten og Københavns Amt på i alt kr. 111.795, fra Lyngby-Taarbæk Kommune kr. 191.110 – og fra Tømmerhandler Johannes Fogs Fond kr. 10.000. De samlede abonnements og billetindtægter var på kr. 240.077.

Forestillingskøbene beløb sig til kr. 234.300 – og administrationsomkostningerne var på kr. 353.728. Alt i alt gik foreningen ud af sæson 2003/04 med et underskud på kr. 59.494, der dog blev dækket ind af egenkapitalen. Disse penge var hovedsagelig anvendt til ny hjemmeside og nyt grafisk design i forbindelse med profilomlægningen.

Økonomien i 2004/05 vil være ganske anderledes, idet der er indkøbt forestillinger for et langt større beløb end i tidligere sæsoner. Dette giver mulighed for en langt større billetindtægt, men selvfølgelig også for en langt større risiko; samtidig vil de brede forestillinger lettere kunne være med til at dække udgiften til smalle. Forhåbningen hos teaterforeningen er derfor også, at kommunen vil lade sit tilskud stige i næste driftsaftale.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Lyngby-Taarbæk Kommunes kulturchef, Birgit Sørensen, udtrykker respekt for teaterforeningens initiativrighed og dens høje ambitioner. Samtidig skjuler hun dog ikke en skepsis og en vis økonomisk bekymring, fordi profilforandringen og den økonomiske satsning har været så markant – og også tegner dyr for kommunen, når de nuværende amtstilskud om et par år bortfalder. Kommunen påskønner imidlertid foreningens nye brede profilering og dens forandring fra en 'lukket klub' til et åbent tilbud til alle kommunens borgere. Og kommunen værdsætter ikke mindst foreningens energi og engagement i et lokalt netværk med kommunens teatergrupper, særligt PræCdens, Teater Let på Tå og Den opsøgende Ballet. Kommunen anser den nuværende opdeling af teaterarrangementer for at være velfungerende: At kommunens børnebiblioteker arrangerer teater for de 0-14-årige, og at teaterforeningen arrangerer teater for de 14-100-årige.

Hidtil har man i kommunen prioriteret det, man ved, man er god til og berømt for: den klassiske musik. Derfor har musikken umiddelbart vundet over teatret rent kulturpolitisk. Teaterforeningen er således i ufrivillig kunstarkonkurrence med bl.a. musikforeningen – også fordi der søges penge fra samme fond. Og det kræver derfor formodentlig ekstra anstrengelser at få den lokalpolitiske opmærksomhed, når det gælder prioriteringer af teater i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen, beundrer Lyngby-Taarbæk Teaterforening for dens dynamik og ønske om at videreudvikle sig. Amtet værdsætter ikke mindst foreningens mod til at satse kunstnerisk gennem et spændende repertoire, og amtet tror på, at foreningen kan gennemføre sine tiltag, ikke mindst fordi sekretariatslederen Susanne Danig har så professionel en tilgang til driften og til markedsføringen, og fordi hun generelt tilfører både bestyrelsen og medlemmerne så megen energi. Susanne Danigs kulturelle engagement i amtet, via hendes projektansættelse om H.C. Andersen, har formodentlig også gjort det lettere for amtet at få indblik i udviklingsstrategien hos Lyngby-Taarbæk Teaterforening.

Konkrete fremtidsplaner:

Teaterforeningen ønsker at arbejde videre med udviklingen af repertoiresammensætningen og udvidelsen af publikumsgrupper. Repertoiret for 2005/06 skal planlægges inden jul 2004, og målet er at fastholde den nye, kunstneriske profil, men nok drosle ned fra 15 til 12-13 forestil-

linger pga. arbejdsbyrden. Samtidig vil foreningen skabe øget synlighed, så man kan tiltrække nye publikumsgrupper; ikke bare ungdomsgrupper, men også gerne etniske grupper samt personalegrupper gennem virksomhedssalg.

Teaterforeningen er opmærksom på, at den øgede synlighed om dens profilskifte også skal trænge igennem til det lokalpolitiske niveau, så det gamle image af 'teaterloge' kan justeres til et image tættere på virkeligheden: En forening for alle borgere.

Visioner:

Lyngby-Taarbæk Teaterforenings visioner er at turde satse kunstnerisk – og om nødvendigt også økonomisk – for at udfylde den kuratorrolle, som foreningen nu tildeler sig selv: Det filter, som udvælger de bedste og mest relevante forestillinger til borgerne i Lyngby-Taarbæk. Dermed er foreningens vision også, at det kommunale tilskud vil stige, så foreningen får bedre muligheder for at skabe et repertoire og en markedsføring, der når den optimale publikumsbredde.

Udviklingspotentiale:

Lyngby-Taarbæk Teaterforening er midt i en markant udviklingsproces og fremstår som en særdeles levende og dynamisk forening, der formår at omsætte sine visioner i faktiske handlinger. Teaterforeningen er ikke blot båret af et stort engagement, men også i udstrakt grad af teaterfaglig professionalisme, der kommer til udtryk i foreningens kunstneriske, publikumsmæssige og administrative formåen. Der er ingen tvivl om, at teaterforeningen kan, hvad den vil – og pålægger sig selv. Udviklingspotentialet virker enormt, også fordi lysten til udvikling så eksplicit er til stede. Men hvis foreningens scenekunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer og potentialer skal udfoldes og udnyttes optimalt, kræver det en økonomisk sikring af teaterforeningen såvel som en øget lokal kulturpolitisk bevågenhed om foreningens udviklingsmuligheder.

9. Konklusion: Lyngby-Taarbæk Teaterforening under Ønskekvisten

Evalueringen har vist Lyngby-Taarbæk Teaterforening som en forening med en ambitiøs kunstnerisk 'villen' i valget af forestillinger, en markant professionel 'kunnen' i formidlingen af kvalitetsscenekunst til flere publikumsgrupper og en selvpålagt, kompromisløs repertoire-mæssig 'skullen', der via foreningens nydefinerede rolle som kurator af tidens væsentligste scenekunst gør teaterforeningen til et jævnbrydigt supplement til teaterudbuddet på de københavnske teatre.

I evalueringen har Lyngby-Taarbæk Teaterforening også demonstreret en høj grad af bevidsthed om egne visioner, kompetencer og nødvendighed. Teaterforeningen har vilje og evne til forandring og fornyelse (nyt repertoire, nye målgrupper, ny bestyrelsessammensætning) og formår løbende at reflektere over, udvikle og tilpasse egne mål, midler og ønsker. Evnen til selvrefleksion er kommet til udtryk i evalueringsprocessen, men også i teaterforeningens Strategi- og Markedsføringsplan, der blev udarbejdet af Susanne Danig i januar 2004; en stor del af målene heri er allerede realiseret.

Svagheden hos teaterforeningen netop nu er, at profilskiftet og dets succes i høj grad hviler på én persons skuldre, nemlig Susanne Danigs. Foreningen er utrolig afhængig af hendes udholdenhed og loyalitet, hvis opblomstringen skal fortsætte. Sekretariatslederens arbejdsbyrde – og billetsalgsbøgførerens – bør derfor defineres klarere og timalssættes mere realistisk.

Heller ikke bestyrelsesarbejdet baserer sig på nogen struktur. Det tidligere forretningsudvalg er opløst, og det meste arbejde påligger p.t. næstformanden og kassereren. Teaterforeningen bør derfor snarest sætte egen bestyrelsesstruktur under lup og definere sine opgaver. Den kunne f.eks. strukturere bestyrelsesmedlemmerne i grupper à 2-3 personer til at tage sig af f.eks. abonnentservice, ungdomssalg, direct mail og politikerlobbyisme. Hver opgave og hvert ansvar kunne begrænses til én sæson ad gangen, så ingen blev for bebyrdet. Dermed ville sekretariatslederen kunne henvende sig direkte til de relevante sparringspersoner og undgå de nuværende, udstrakte bestyrelsesmøder.

Afgørende er, at bestyrelsesarbejdet tilpasses det nye aktivitetsniveau og ambitionsniveau. Men også at bestyrelsesmedlemmerne føler en øget repertoireansvarlighed, så dem, der har talt varmest for købet af en forestilling, også forpligter sig til at overvære den og indsamle publikums kommentarer, så repertoiresatsningerne løbende kan evalueres.

Lyngby-Taarbæk Teaterforening skal nu sammen med Lyngby-Taarbæk Kommune og Københavns Amt udarbejde en ny driftsaftale. Vores vurdering er, at teaterforeningen er moden til at lade det kunstnerisk kvalitative være omdrejningspunkt i aftalen – gerne i form af ambitiøse mål, som kan fungere som pejlemærker for foreningen og virke ansporende for dens videre udvikling. Og naturligvis meget gerne med en økonomisk sikring, der bevirker, at målene kan realiseres, og at Lyngby-Taarbæk Teaterforening kan fortsætte sin udvikling som en professionel formidler, arrangør og kurator af tidens væsentligste scenekunst.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 29. november 2004

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Faktaark, oktober 2004
- Individuelt startdokument, oktober 2004
- Generelt startdokument, september 2004
- Selvevaluering, oktober 2004
- Teateravisen, sæsonbrochure 2004/05
- Vedtægter for Lyngby-Taarbæk Teaterforening (ikke dateret)
- Aftale om tilskudsvilkår, 2002
- Årsberetning 2002/03
- Årsberetning 2003/04
- Regnskab 2003/04
- Rapport om foyer og skiltning i Lyngby Kulturhus, udarbejdet af scenekunstnetværket, april 2004
- Strategi- og markedsføringsplan, udarbejdet af Susanne Danig, januar 2004, efter kursus og model for Kultur & Marketing fra Københavns Amt

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Lyngby-Taarbæk Teaterforening, Københavns Amt og Lyngby-Taarbæk Kommune.

EVALUERING

AF

MUSIKTEATRET ALBERTSLUND:

Teaterforeningen Tea*Serie MusikTeatret Albertslund

&

MusikTeatret Albertslund

Som scene for internationale gæstespil

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt og Albertslund Kommune**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

21. januar 2005

Indhold:

1. Indledning: MusikTeatret Albertslunds kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. MusikTeatret Albertslunds Ønskekvistprofil

- Villen
- Kunnen
- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper
- Scenefaciliteter
- Repertoire
- Abonnementsserien
- Internationale gæstespil
- Billetsalg
- Billettal
- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration
- Bestyrelse
- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position
- Amtslig position
- Konkrete fremtidsplaner
- Visioner
- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: MusikTeatret Albertslund under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: MusikTeatret Albertslunds kunstneriske profil

Midt i stationsbetonen tårner MusikTeatret Albertslund sig op – Sjællands største multikulturhus for teater, dans og musik. Halvdelen af den scenekunst, der præsenteres i MusikTeatret, udbydes gennem teaterforeningen Tea*Serie MusikTeatret Albertslund. Udover sit danske turnéteaterrepertoire har MusikTeatret Albertslund skabt en tradition for at præsentere internationale gæstespil, ikke mindst i samarbejde med Københavns Internationale Teater og festivaler som f.eks. Ny Cirkus, Images of Asia og Fools 25. Som del af driftsaftalen med MusikTeatrets teaterforening besluttede Københavns Amt i 2002 at yde en særskilt bevilling over en tre-årig periode til den internationale scenekunst i MusikTeatret.

Evalueringen her omfatter derfor både teaterforeningen og MusikTeatret som scene for internationale gæstespil. Eftersom forening og kulturhus og internationale gæstespil er vævet ind i hinanden, har vi i evalueringen valgt at skrive 'MusikTeatret', når vi taler om MusikTeatret Albertslund som samlet kulturhusinstitution; vi skriver 'teaterforeningen', når vi specifikt taler om Tea*Serie MusikTeatret Albertslund; og vi skriver 'internationale gæstespil', når det decideret drejer sig om disse.

MusikTeatret er en gennemført professionel teaterscene i et professionelt kulturhus med både biograf og mødefaciliteter, dør om dør med kommunens bibliotek og kulturforvaltning. Denne professionalisme overføres til teaterforeningen, takket være MusikTeatrets teaterkyndige repertoireviden, husets billetservice alle ugens dage og dets publikumsfaciliteter. MusikTeatret bruges omkring 120 dage om året og har mange forestillinger, heraf ikke mindre end 25 forskellige abonnementsforestillinger i 2004/2005. Det har også et tilsvarende stort billetsalg – 562 husstandsmedlemskaber og billetsalg i 2003/04 på 1,7 mio. kr. samt indtægter ved de internationale gæstespil i 2003 på næsten 900.000 kr. – eller ca. 28.000 solgte billetter.

Genremæssigt spænder teaterforeningens repertoire vidt: Scenekunst fra ordteater for både voksne og børn til satire, performance, musical, dans og opera. Fra Det Kgl. Teater til Ørkenens Sønner, fra Bounce Streetdance Company til Cirkeline, fra 'Aida' med Kiev Statsopera til 'Sømand og Svigermødre' med Privatteatret – fra 'Blow Up' med Nyt Dansk Danseteater til H.C. Andersen i Det Danske Teaters regi.

Teaterforeningens kunstneriske profil er derfor fuldstændig atypisk for Københavns Amts teaterforeninger – og aldeles skævvridende i et samlet udkig over foreningerne. Kunstnerisk viser MusikTeatret nogle ambitioner, der i princippet ikke kender grænser. Kvalitet er nøgleordet for valget af forestillinger, men allerhelst kædet sammen med nyskabelse og nysgerrighed. Det grænseoverskridende ses mest i det internationale repertoire, hvor nye genrefusioner og f.eks. etniske koncerter bringer nye scenekunstformer til det københavnske publikum.

Publikumsmæssigt er teaterforeningen desuden speciel, fordi forestillingerne i MusikTeatret tiltrækker tilskuere i alle aldre og ikke mindst mange unge – omkring 25 % – og dermed også mange fra vækstlaget. Desuden kommer en del tilskuere fra andre kommuner, ikke blot de oplagte nabokommuner Vallensbæk og Brøndby, men tilskuere fra hele hovedstadsområdet – og Skåne. Dette er ingen lukket loge, men et spillevende sammenrend af alverdens tilskuertyper.

Albertslunds symbiotiske forhold mellem teaterforening og kulturhus er også yderst utraditionel. MusikTeatret Albertslund blev oprettet i 1984, og teaterforeningen Tea*Serie MusikTeatret Albertslund blev oprettet i 1986 på initiativ af MusikTeatrets direktør, Torben Holm Larsen. Teaterforeningen blev dermed grundlæggende sikret førstret til MusikTeatrets scene i repertoirelægningen. Oprettelsen af teaterforeningen skete med den klausul, at MusikTeatrets direktør er født formand for teaterforeningen 'og ansvarlig for repertoire og lancering', ligesom den daglige, tekniske leder af MusikTeatret er født medlem af teaterforeningens bestyrelse. Torben Holm Larsen er fortsat direktør og har dermed kunnet styre udviklingen af både teater og teaterforening i mere end 20 år.

Også økonomisk er MusikTeatret enestående, idet Albertslund Kommune siden 1992 årligt har uddelt en nettobevilling til Torben Holm Larsen, der dermed har haft fuldstændig økonomisk frihed inden for denne ramme.

Sat under Ønskekvistmodellen er MusikTeatrets **'villen'** dermed konstant at opsøge det bedste, der kan indfanges på turné – drevet af Torben Holm Larsens iver og energi og tæft for både mainstream-repertoire og nyskabende repertoire.

MusikTeatrets **'kunnen'** er professionel, hvad angår både kunstnerisk ledelse og administration samt sceneforhold og publikumsfaciliteter. Denne kunnen hæmmes dog af dårlig publikumskomfort, og den skæmmes af MusikTeatrets usynlighed bag en viadukt i Albertslund-bebyggelsens ghettoagtige grimhed. Desuden generes denne kunnen af, at så få mennesker varetager hele administrationen af MusikTeatret – hovedsagelig Torben Holm Larsen selv.

MusikTeatrets **'skullen'** er præget af et stærkt kunstnerisk og socialt engagement, både i forhold til nærmiljøet og til det storkøbenhavnske og danske teatermiljø. Både repertoire og ledelse/bestyrelse udstråler en uomtvistelig forpligtelse og målrettethed, igen med Torben Holm Larsen som midtpunkt: Lyst, evner og pondus er i centrum.

MusikTeatret Albertslund er med andre ord præget af synergier – synenergier, der har potentialitet til at præsentere den væsentligste turnérende danske og internationale scenekunst i hele Øresundsregionen.

2. Evalueringens forløb

MusikTeatret Albertslund er den anden i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af Torben Holm Larsen, direktør for MusikTeatret og formand for teaterforeningen, og Ingrid Petch, medlem af teaterforeningens bestyrelse (og vikaransat i MusikTeatrets administration og periodevis i baren). Begge har udvist stor imødekommethed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform – med teaterforeningens eksplicitte ønske om idéudveksling og sparring. Københavns Amt har ønsket et så kort og hurtigt evalueringsforløb som muligt af hensyn til genforhandlingen af teaterforeningens driftsaftale og tidsplanen for den politiske fremlæggelse af samtlige evaluatede kulturprojekter i amtet.

Evalueringen er forløbet over syv uger:

- 07.12. 2004: Intromøde med teaterforeningen i Musikteatret Albertslund.
- 07.12. 2004: Overværelse af internationalt gæstespil, *Jesus Christ Superstar*, ny opsætning fra EC1 International, opført i MusikTeatret Albertslund.
- 15.12. 2004: Individuelt startdokument mailet til forening, amt og kommune af evaluatore.
- 20.12. 2004: Selvevaluering fra teaterforeningen mailet til evaluatore.
- 21.12. 2004: Interview med Mogens Hemmingsen, kulturchef i Albertslund Kommune.
- 21.12. 2004: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Undervisnings- og Kulturforvaltningen, Københavns Amt. (Senere suppleret med samtale med Vibeke Skov Larsen, kulturkonsulent i amtet.)
- 03.01. 2005: Interview med teaterforeningen i Musikteatret Albertslund.
- 13.01. 2005: Foreløbig evalueringsrapport mailet til teaterforeningen af evaluatore.
- 18.01. 2005: Høring mellem teaterforeningens samlede bestyrelse og evaluatore afblæst. I stedet møde med Torben Holm Larsen.
- 19.01. 2005: Endelig evalueringsrapport mailet af evaluatore til teaterforening, amt og kommune. To døgn til respons.
- 21.01. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

I det 'individuelle startdokument' fra 14. december 2004 aftales, at evalueringen skulle bestå af to separate dele – en evaluering af teaterforeningen og en evaluering af de internationale gæstespil. Under arbejdet den forløbne måned er det dog blevet klart for os som evaluører, at denne opdeling hverken vil virke konstruktiv eller realistisk. Vi har derfor valgt at flette tingene sammen, akkurat som de til daglig er flettet sammen i MusikTeatret.

Evalueringen fokuserer på forudsætningerne for MusikTeatrets høje professionelle niveau og distinkte kunstneriske profil. Den zoomer ind på kompetencerne hos ledelsen – og ikke mindst på administrative forcer og svagheder i Albertslunds særlige konstellation af kulturhusdirektør og teaterforeningsformand i én og samme person.

Et overordnet fokuspunkt vil naturligt være balancen mellem det danske turnérepertoire og det internationale repertoire. Desuden vil evalueringen sætte lys på Albertslund-publikummets særlige karakter af både lokalpublikum og Københavnerpublikum – og anskue Albertslund-repertoirets betydning for tilskuernes store og sunde aldersspredning.

Samtidig vil evalueringen drøfte den nuværende markedsføring og MusikTeatrets eksponerede profil.

Endelig indbyder MusikTeatret til en karakteristik af scenens indplacering i det københavnske teaterbillede og overordnet i de danske teaterforeningernes regi – som teaterforening, som åben scene og som scene for internationale gæstespil.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Driftsaftalen for MusikTeatret Albertslund har omfattet perioden 1. januar 2002 til 31. december 2004. Den er indgået mellem bestyrelsen for teaterforeningen, Københavns Amt samt Albertslund Kommune – men reelt forhandlet mellem kun to parter, teaterforeningens formand og amtet, idet kommunen har uddelegeret såvel ansvar som forhandlingsret inden for MusikTeatret Albertslunds område, herunder forhold der vedrører teaterforeningen, til Torben Holm Larsen.

MusikTeatrets driftsaftale adskiller sig på ét centralt punkt fra Københavns Amts øvrige teaterforeningsaftaler ved, at amtet over den 3-årige aftaleperiode har ydet en årlig særbevilling til MusikTeatret på 400.000 kr. (2001-niveau) til præsentation og udvikling af international scenekunst.

Som det fremgår, er driftsaftalen netop udløbet og en ny skal forhandles på plads. Hvad angår særbevillingen, har Udvalget for Undervisning, Kultur og Internationalt Samarbejde i Københavns Amt besluttet at afsætte et tilsvarende beløb, dvs. 407.649 kr., årligt over de næste to år til videreudvikling af MusikTeatrets 'position som central aktør i udbuddet af international scenekunst'. De mere præcise vilkår for tilskuddet vil indgå i den ny driftsaftale for teaterforeningen, som evalueringen her skal være med til at danne grundlag for.

MusikTeatrets nu 'gamle' aftale var den første, som Københavns Amt udarbejdede for teaterforeningerne. Og i amtet erkender man, at den bærer præg af at være den første blandt de såkaldte '1. generationsaftaler'. Aftalen er således vældig luftig og upræcis i målforventningerne til MusikTeatret.

For teaterforeningens vedkommende er målene hentet fra foreningens vedtægtsformål om at fremme teaterinteressen, optimere rammerne og skabe interesse også for andre kulturelle arrangementer. De kvantitative mål er, at der årligt skal opføres 53 forestillinger – og at teaterforeningen skal opnå ca. 600 husstandsabonnementer, men også friholde en upræciseret andel

billetter til løssalg.

For den internationale scenekunst er de kvantitative mål, at MusikTeatret med amtets særbevilling præsenterer 5-10 internationale gæstespil årligt. Det overordnede mål er at forankre internationale gæstespil i Øresundsregionen netop i MusikTeatret Albertslund samt ikke mindst at indgå aktivt i internationale scenekunstnetværk, både kunstnerisk og økonomisk. Desuden er målsætningen at stimulere synergien mellem international scenekunst, teaterforeningen og amtets øvrige teaterforeninger.

De kvantitative mål er opfyldt, for så vidt man betragter MusikTeatret samlede repertoire. Således er antallet af forestillinger i teaterforeningsregi udbudt i 2004/05 abonnementsbrochuren 25 forskellige forestillinger med i alt 30 spilleaftener – suppleret med de senere annoncerede løssalgforestillinger 'Mr. Nice Guy' i marts og 'De vilde svaner' med Beijing Operaen i maj – i alt 32 spilleaftener.

Teaterudbuddet er altså vokset. I 2003/04 var det antallet 21 forestillinger med 24 spilleaftener, og inddrager man det internationale scenekunstrepertoire denne sæson 2003 (tallene for 2004 er ikke opgjort p.t.), var der her 10 forestillinger med sammenlagt 18 forestillinger, altså i alt 48 spilleaftener. Hertil kommer som sagt et stort antal koncerter og arrangementer i øvrigt regi.

5. MusikTeatret Albertslunds Ønskekvistprofil

Evalueringen af MusikTeatret Albertslunds profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskekvistmodellen* (Klim, 2003). Ønskekvistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskekvistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

MusikTeatret har en jernstærk 'villen'. Teaterforeningen ønsker at præsentere alt det bedste mainstreamteater, den kan købe, både til børn og til voksne. Teater er faktisk for snæver en betegnelse for denne villen, for det er i hele scenekunstens bredeste spektrum, at MusikTeatret finder sine forestillinger – de mest eksperimenterende typisk blandt de internationale gæstespil.

MusikTeatrets villen er ensbetydende med Torben Holm Larsens villen – og teaterforeningens bestyrelse følger ham tydeligvis i fortrolig sparring og ikke mindst ved at have nær kontakt til husets brugere. MusikTeatrets villen er ikke bare kunstnerisk, men i høj grad også socialt funderet: Al villen er præget af et grundlæggende ønske om, at MusikTeatrets tilbud skal være for alle i kommunen, også de mange etniske grupper og ikke mindst med løbende kontakt til vækstlaget. Det er med stolthed, at Torben Holm Larsen kan pege rundt i sin foyer og bevise, at hans publikum typisk består af tre generationer: Børn, forældre og bedsteforældre.

Samtidig ønsker han at skabe så mange serviceydelser rundt om teateroplevelsen som muligt. Han har f.eks. i efteråret på ren villen introduceret gourmetspisning i forbindelse med forestillingerne. Internt kan han med tilsvarende stolthed vise, at han som et bevidst valg bruger færrest muligt penge på løn og administration og så meget som muligt til forestillinger. Hans villen får ham tilsvarende til at arbejde i døgndrift – uden klynk, snarere som en naturgiven omstændighed ved jobbet, som han altså har udført nu i over 20 år. Personalemæssigt kan man sige, at Torben Holm Larsens villen støttes af hans personale; de fleste har været tilknyttet huset i mange år, og de pensionerede fortsætter gerne som vikarer.

Blandt visionerne ligger MusikTeatrets ønske om at arbejde mere målrettet med 'new audience development', eventuelt med udgangspunkt i en omstrukturering af det etniske repertoire. Og derudover er der en villen til at skabe mere direkte og forpligtende kontakt til kommunens unge, ikke mindst gennem skoler, uddannelsesinstitutioner og kollegier.

Kunnen:

Den teaterfaglige 'kunnen' i MusikTeatret er professionel på alle planer. Det lykkes generelt at få de forestillinger til Albertslund, som MusikTeatret gerne vil præsentere – til velforhandlede priser – og takket være sin nettobevillingsøkonomi kan Torben Holm Larsen supplere sit repertoire med senere indkøbte forestillinger end de fleste andre teaterforeninger. En stor del af hans kunnen ligger derfor også i modet til hurtige satsninger.

Hvad tilskuerne angår, kan MusikTeatret imidlertid ikke præstere den krævede kunnen. Der mangler komfort, ikke mindst bløde stolesæder – der er kun de hårde, orangerøde stabelstole af formpresset træ og uden armlæn! Desuden er der et yderst begrænset udsyn fra pladserne i salens sider: 'Deroppe nærmer vi os skammen,' formulerer Torben Holm Larsen situationen. Samtidig er der tekniske grænser for MusikTeatrets mulige komfortkunnen, hvis den ikke skal ødelægge stedets mulighed for ombygning af tilskuerpladser og scenepodie, f.eks. for ændring af teaterforestillingernes tilskuerstoleopbygning til koncerternes frie ståpladsgulv.

Endvidere mangler formodentlig også – helt bevidst – den hørm af prestige, som typisk indrammer en scene, der præsenterer forestillinger af MusikTeatrets kaliber; mest tydeligt ses forskellen ved en simpel sammenligning med nærmeste, geografisk scenekonkurrent inden for det internationale musikdramatikrepertoire, nemlig den businessorienterede Falconérszene.

Teknisk kan teatersalen alt, hvad der kræves af en international scene i dag. MusikTeatret ejer principielt ikke eget lys- og lydudstyr ud over det basale, men lejer i stedet totalajourført udstyr hos specialleverandører, da dette bedre kan betale sig pga. forestillingernes meget forskellige krav. Ikke engang et flygel har teatret, for topmusikerne kræver forskellige mærker...

PR-siden er dog nok husets svageste. Ikke så meget i forhold til det lokale Albertslundpublikum, for teaterforeningens husstandsomdelte abonnementsfolder er både informativ og praktisk, om end den er holdt i en meget belærende tone. Og teaterforeningens navn – Tea*Serie MusikTeatret Albertslund – er mildest talt umundret og i sig selv en årsag til, at teaterforeningen udadtil usynliggøres og opsluges af MusikTeatret.

For københavnersegmentet er MusikTeatrets informationsniveau svagt. Hjemmesiden – med det mystiske navn www.mute.dk – er hverken tilstrækkelig eller ajourført, og annoncer i landsdækkende dagblade indrykkes hovedsagelig om de internationale gæstespil. Torben Holm Larsen er dog selv opmærksom på svaghed inden for markedsføringen og ønsker eksplicit en større indsats netop på dette område – uagtet at han er klar over, at større synlighed ikke nødvendigvis udmønter sig i større billet salg, i al fald ikke umiddelbart.

Skullen:

MusikTeatret Albertslund befinder sig bogstaveligt talt midt i den kommunale beton, og som kulturhus udtrykker det essensen af Albertslunds oprindelige eksperiment: Troen på byplanlægningens kulturelle gennemslagskraft og beboelseseksperimentets styrke. Denne idealistiske bevidsthed og identitet er at finde langt ind i kulturhusets og teaterforeningens engagement. Torben Holm Larsen præsenterer teater, fordi han tror på nødvendigheden af teater. Punktum. Teater for alle. At han så ved, at visse kvarterer rummer flere ressourcepersoner, der tager initiativ til at købe billetter i MusikTeatret, end andre – det er blot en ophobet viden, som realiseres i f.eks. formidlingen af abonnementsbrochuren, som også omdeles til præcist udvalgte gader i nabokommunerne. Torben Holm Larsen definerer også MusikTeatrets skullen som en konkret ståen-til-rådighed. Det er vigtigt for ham, at døren er åben – også uden for åbningstiden – så folk aldrig går forgæves, hvis de kommer for at købe billetter. Det er også vigtigt for ham, at personalet yder personlig betjening, og at publikum føler sig velkomne. MusikTeatret er f.eks. stolt over, at handicapfaciliteterne er i top; og endnu er ingen kørestolsbruger blevet afvist. Desuden tages der så vidt muligt hensyn til alle skavanker, så der er forsterækkepladser til dem med dårligt syn og yderpladser til de stivbenede og sågar til dem med klaustrofobi. Det er med andre ord vigtigt for MusikTeatret, at folk føler sig personligt serviceret.

Repertoiremæssigt vælger Torben Holm Larsen ud fra sit kvalitetskriterium for både mainstreamforestillinger og smalle forestillinger. Alligevel er han ikke bleg for at efterlyse højere kvalitet, ikke mindst blandt mainstreamforestillingerne. Han har løbende prøvet at opnå en dialog med Danmarks Teaterforeninger netop omkring repertoire – også efter han for tre år siden meldte sig ud af Danmarks Teaterforeninger pga. et uhyrligt og unuanceret højt medlemsgebyr som følge af MusikTeatrets mange stolesæder. Han er aktiv i samarbejdet med

TIKA, Teatrene i Københavns Amt, og forventer sig mere af et kommende netværk i TIKA, amt eller ej. Og han har sågar en enkelt gang været co-producent – på ‘The Wall’ – og dermed også været kunstnerisk igangsættende. Desuden er han i konstruktiv kontakt med Kulturhus Netværk Danmark og Kultur- og Kongreshuse i Danmark.

Torben Holm Larsen søger dermed på mange fronter at skubbe til en fælles efterspørgsel efter turnéforestillinger af højere kvalitet og mere nyskabende karakter – velvidende, at de producerende teatre kan være langsomme at vende, og at der går lang tid, før netværker viser konkrete resultater. Han forsøger altså til stadighed at hæve niveauet for MusikTeatrets skulden.

6. Publikumsituation

Publikums målgrupper:

Grundpublikummet i MusikTeatret består af en bred målgruppe, der når hen over generationerne. Da vi som evaluatører oplevede rockmusicalen ‘Jesus Christ Superstar’, var der stuvende fuldt. Hvert lille tilskuerselskab bestod typisk af teenagere med deres forældre – og adskillige også med deres bedsteforældre.

Abonnementerne i teaterforeningen i Albertslund defineres som husstandsabonnementer, typisk abonnementer for mere end én person eller et par. Teaterforeningen har desuden bemærket, at det bliver mere og mere almindeligt, at flere husstande går sammen om ét abonnement – simpelthen for at spare abonnementsgebyret på kr. 100; (de skal så selv holde hinanden ajour med billetter og nyheder). I sin selvevaluering hæfter teaterforeningens bestyrelse sig ved den store opbakning til teaterforeningen, og at dets publikum totalt er på ca. 20.000 hver sæson – i en by med omkring 30.000 indbyggere. Omvendt udtaler Torben Holm Larsen også en forhåbning om, at hans publikum selv opsøger noget teater at sammenligne med: »Jeg synes, det er strålende, hvis folk tager i teatret i København. Det skal man da i en forstad.«

MusikTeatret har et publikum med en usædvanlig stor andel unge fra ca. 6 år. Selv om Torben Holm Larsen ikke praler med sine billettal, afslører billetsalget fra 2002/03 f.eks., at 28 % af de solgte billetter i teaterforeningsregi var ungdomsbilletter. Desuden er det særligt interessant ved MusikTeatrets publikum, at den lokale Albertslund-målgruppe trives glimrende side om side med københavnersegmentet, der ikke mindst går efter de store internationale gæstespil. Københavnermålgruppen – eller Øresundssegmentet – bliver imidlertid ikke serviceret i så udstrakt grad med annoncer og anden formidling som de lokale teaterforeningsabonnenter, der modtager mails og nyhedsbreve fra foreningen.

Egentlig er bestyrelsens største bekymring p.t., om repertoiret tilgodeser de specifikke publikumsgrupper godt nok, og om det ‘seriøse’ får nok vægt – fordi så stor en del af repertoiret er mainstreamteater eller ungdomsteater.

Til perspektivering kan der sættes følgende, forventede tal på det totale antal besøgende i MusikTeatret for 2004 (iflg. Virksomhedsplanen 2004): Biografbesøgende ca. 90.000, arrangementsgæster i forbindelse med udlejning af huset ca. 80.000 – og så altså de 20.000 teaterforeningsgæster og de 8.000 tilskuere til de internationale gæstespil. I alt op mod 200.000 personer, der besøger MusikTeatret i løbet af et år!

Scenefaciliteter:

MusikTeatret Albertslund giver plads for teaterforeningen, førend andre forestillinger og arrangementer bookes. Dette giver teaterforeningen en enestående frihed og smidighed under repertoirelægningsen.

Selve salen er kæmpestor – den har op til 1.200 siddepladser og hele 1.400 ståpladser til visse koncerter – men det er hovedsagelig til de store musikforestillinger eller nycirkusforestillinger, at hele salen tages i brug. Til det mere traditionelle teater lukkes det bageste af salen og sideløjerne typisk af, så salen kun rummer 200-400 pladser. Tilskuercfaciliteterne er ikke ideelle med de tidligere nævnte stole, men til gengæld er lydforholdene fine. Synsforholdene er gode på nær i sideløjerne, der kun tages i brug ved de største arrangementer. Scenen er 12 meter dyb, men pga. salens overvældende længde kan scenen komme til at virke ‘flad’, som

f.eks. i 'Jesus Christ Superstar'. Scenen kræver derfor lyssætning på højt niveau – og gerne med meget sidelys – hvis rummet skal komme til sin ret.

Teknisk set vælger teatret at leje det meste påkrævede udstyr, som de turnerende teatre ikke selv medbringer. Faciliteterne for skuespillere og teknikere er okay, men skrabe. Ved de store forestillinger er det p.t. nødvendigt for MusikTeatret at lukke den mindste biograf for at omdanne det til sminkerum. Kommunen har dog nu afsat 20 mio.kr. til en større ombygning, der bl.a. kan indbefatte disse kunstnerfaciliteter. Den vil blive gennemført henover sommeren 2005, hvis det er muligt; ellers i sommeren 2006.

I 2004 blev publikumsfoyeren bygget om og udvidet ind mod biblioteksgangen. Derved blev der for første gang plads nok til tilskuerne før forestillingen og i pausen. Desuden har udvidelsen gjort det muligt at opstille borde og stole til et egentlig caféområde. Torben Holm Larsen introducerede desuden sæsonens nyhed: At tilbyde en eksklusiv 3 retters menu for max. 40 gæster kl. 18 inden hver forestilling, tilberedt af kokke fra velrenommerede restauranter i København. Desværre har satsningen vist sig at skyde over målet: Maden er tydeligvis for dyr til en hverdagsudflugt i Albertslund. MusikTeatret arbejder derfor med at forvandle spiseprojektet til en billigere 'dagens ret'-version eller lignende, så det dominerende familiesegment også vil finde vej til bordene. Desuden vil hjørnet blive 'hygget op' med flere planter og anden dekoration.

Repertoire:

I løbet af teaterforeningens 18. sæson her i 2004/05 præsenterer foreningen 25 forestillinger inden for både klassisk drama, lystspil, satire, dans, musical, opera, børneteater, musikalsk fortælling. Og vel er der langt fra Det Danske Teaters 'Spindocter' til Den Jyske Operas 'Falstaff' – eller fra Susse Wolds musikalske genfortælling af 'Den lille Prins' til Peter Larsens H.C. Andersens parodi 'Kuk, Kuk Fallera' – men alle tilskuersegmenter tilgodeses altså.

MusikTeatrets kunstneriske profil må derfor betegnes som kvalitetsteater i hele dets bredde med særlig forkærlighed for de musikalske genrer – og med mest hjerte lagt i engagementerne af de kunstnere og forestillinger, der opsøger nyt, og som nedbryder de faste genregrænser.

Det nyskabende ses ikke mindst i det internationale musikteaterrepertoire. Her er repertoireprofilen meget mere vovet og nysgerrig, også inden for kropsteater. Samarbejdet med Københavns Internationale Teater virker derfor oprigtigt: Torben Holm Larsen viser de udvalgte festivalforestillinger, fordi han selv tror på dem.

Victoria Chaplins franske 'Le Cirque Invisible', der spillede fem planlagte forestillinger (samt en ekstraforestilling!) i MusikTeatret sommeren 2004, er et kerneeksempel på humanistisk teaterpoesi med en målgruppe fra 6-100 år, som passer perfekt til MusikTeatrets profil – og som både tiltrækker Albertslund-borgere og københavnersegmentet. (Adskillige tilskuere var begejstrede gengangere fra Le Cirque Invisibles gæstespil i MusikTeatret efteråret 2001 og sommeren 2000).

Den spanske flamencoduo Flamenco Compania de Mayte y Belén var langt mere dristig og elitær med sin flammende flamenco-minimalisme. Og dog var salen fyldt med flæsefreaks, der måske lige så gerne havde opsøgt mere turistagtig kulørtflamenco – nu var de bare kommet til at opleve flamenco-fornyelse i stedet for flamenco-stagnation. På denne måde formår MusikTeatret både direkte og indirekte at udvide scenehorisonten hos sit publikum.

For Albertslund'ere bliver MusikTeatret derfor let altforsynende. For københavnere bliver MusikTeatret et must, når det drejer sig om det nyskabende. Om de tager derud, afhænger derfor i høj grad af, hvilke københavnerforestillinger MusikTeatret står i konkurrence med på de enkelte spilledage – altså om programlægning, koordination og ikke mindst markedsføring. Til de internationale gæstespil, arrangeret af Københavns Internationale Teater, er det dog ikke MusikTeatret, der står for markedsføring, men K.I.T.

Abonnementsserien:

Abonnementsbrochuren udsendes først i juli måned og ikke tidligere, sådan som det sker i teaterforeninger, der er bange for konkurrencen fra den husstandsomdelte Arte-brochure ('Ta' i teatret'). Det er Torben Holm Larsen ikke. I 2004/05 består serien som nævnt af 25 forestillinger, hvoraf hvert husstandsabonnement skal tegne sig for minimum 4 forestillinger. I gennemsnit køber hver abonnent dog billet til hele 7 forestillinger. Der gemmes desuden altid 50

billetter til hver forestilling til løssalg.

Tilmelding til abonnement kan bestilles pr. brev eller på nettet – www.mute.dk – hvorefter MusikTeatret sender billetter sammen med et girokort. Mange vælger dog hvert år at stå i kø, når abonnementstegningen åbner, ofte for at få præcis de samme sæder som sidste år ...

De internationale gæstespil:

MusikTeatrets internationale gæstespil dukker både op i abonnementsforestillingerne, som selvstændige gæstespil og som del af festivalerne arrangeret af Københavns Internationale Teater. Netop samarbejdet med K.I.T. stikker dybt. Torben Holm Larsen har arbejdet sammen med Trevor Davies siden 1980'erne, og de deler forkærligheden for det kropslige og musikalske teater – en kurs, der er fortsat og videreudviklet af K.I.T.'s nuværende leder, H.C. Gimbel. Torben Holm Larsen sidder desuden i K.I.T.'s bestyrelse.

Sommerens internationale repertoire præsenteres dog sjældent før i juni måned; ellers kommer datoerne alligevel ikke til at holde, som Torben Holm Larsen konstaterer.

Billetsalg:

Billetsalget foregår fra MusikTeatrets samlede billetsalg, der også rummer biografens billetsalg. Derved er MusikTeatret i stand til at holde åbent for teaterbilletsalg alle dage fra kl. 14. Men da administrationen har åbent fra kl. 10-14 mandag-fredag, er det i princippet altid muligt at købe billetter. Der er altså en stor synergieffekt mellem MusikTeatrets forskellige aktiviteter. Desuden rummer brochuren med biografprogrammet også teaterprogrammet.

Løssalgsbilletter kan også købes over nettet via MusikTeatrets hjemmeside. Ideelt set burde MusikTeatrets billetsalg derfor optimeres til et 'Vestegnens BilletCenter' – et overordnet, regionalt billetbureau med både ekspedition og telefonbetjening, allerhelst også tilknyttet Billet-Net og andre billetbureauer. Dette ønske udtrykkes også i MusikTeatrets Virksomhedsplan 2004.

Billettal:

Billettal er ikke noget, som MusikTeatret råber højt om; beskedenheden råder. Desuden giver det ikke mening at tale om nogen generel belægningsprocent i MusikTeatret, fordi antallet af sæder skifter fra forestilling til forestilling.

Men billetsalget for teaterforeningen lå i 2002/03 på 18.309 billetter – og i 2003/04 på 19.627. Ud fra MusikTeatrets projektredøgørelse over internationale gæstespil for 2002 angives 4.956 tilskuere, mens tallet for 2003 er 7.555 billetter – samt ca. 1.200 yderligere billetter til en udsolgt Abba-forestilling – dvs. ca. 8.755 billetter.

Det totale billetsalg for teaterforeningen og de internationale scenekunstgæstespil har med andre ord været stigende de to foregående sæsoner – fra 23.265 i 2002/03 til ca. 28.382 i 2003/04 – altså en stigning på mere end 20 %!

Markedsføring:

MusikTeatrets lokale markedsføring er tilsyneladende yderst velfungerende – med sæsonbrochuren som grundlaget. Desuden annonceres der kontinuerligt i lokalbladene.

De landsdækkende dagblade anvendes hovedsagelig kun til de internationale gæstespil, og MusikTeatret har ikke ønsket at annoncere i den café-distribuerede Teaterkalenderen. Omvendt udtrykker Torben Holm Larsen ønsket om, at MusikTeatret kunne bruge flere kræfter på en mere målrettet PR. Særligt markedsføring og formidling rettet mod skolebørn og unge, men også et mere fokuseret salgsarbejde mod erhvervsvirksomheder, både lokale og regionale, evt. med konkrete sponsorkonstruktioner.

Internt i Københavns Amt samarbejder MusikTeatret Albertslund hver sæson med flere af de øvrige teaterforeninger. Således indkøber teaterforeningerne fra Ballerup, Hvidovre, Ishøj og Lyngby-Taarbæk billetter til operaer – f.eks. udbyder Lyngby-Taarbæk Teaterforening i 2004/05 fire sådanne 'ud-af-huset'-operaer, og her fragter teaterforeningen tilmed sine medlemmer til Albertslund i bus.

7. Foreningssituation

Administration:

Som det udtrykkes i rapporten 'Kultur- og oplevelsesøkonomien i Albertslund Kommune – en kortlægning' (p. 20) fra kommunens kulturforvaltning: »Ildsjæle har betydet meget for Albertslunds udvikling, og på kulturområdet har det betydet rigtig meget. Der har været rum for ildsjælernes initiativer og mange af de nuværende tilbud er blevet til efter ildsjæles ihærdige indsats. I dag er billedet i mindre grad præget af ildsjæle.«

Men jo. MusikTeatret Albertslund drives fortsat af ildsjælen Torben Holm Larsen. Han er af titel direktør, men er af typen, der også gerne giver en hånd med i garderoben og ved lyset. Hans totale kunstneriske, økonomiske og ledelsesmæssige frihed er tydeligvis del af hans drivkraft. Med sin teaterprofessionalisme lægger han tilsyneladende repertoire uden at ryste på hånden. Han køber ind, når det passer ham – og præcis det, der passer ham. Og han satser gerne på det smalle og lader mainstreamteatret betale.

Hans økonomiske princip har været at skære ind til benet personalemæssigt, så (skatteydernes) penge kunne gå til så meget teater som muligt. I samme ånd har han ikke leflet for tilskuernes komfort; Han har antaget at det var kunsten, der trak folk i MusikTeatret. Så når han i december tilfreds kunne konstatere, at »vi har 44 mand med løntilknytning med til julefrokosten på lørdag« – så er det teknikere og kontrollører, der tæller godt med.

Efter opsigelsen fra den daglige leder med virkning fra 1. januar 2005 er Torben Holm Larsen imidlertid blevet nødt til at skabe den omstrukturering, som han længe har vidst, var nødvendig. P.t. er der kun ansat en sekretær, tre teknikere og lønnet personale i baren og billetsalget. Med MusikTeatrets ekstreme aktivitetsniveau nærmer Torben Holm Larsens arbejdstimer sig derfor det utællelige, og det er nu blevet endnu mere tydeligt, at visse områder burde videregives til en anden. Stærkt presset indrømmer han, at han gerne vil have en daglig leder, men også en person til marketing og PR – og til det målgrupperettede salg.

Så kunne han selv måske til gengæld få bedre tid til at udfolde sine evner udi MusikTeatrets øvrige, skriftlige profilering: Det beskrivende og rapporterende, både internt i forhold til personale og publikum og udadtil i forhold til myndigheder og også de mange øvrige, kulturelle opgaver, han påtager sig i Albertslund Kommune. Han sidder f.eks. i det udvalg, der prøver at konkretisere, hvordan bymidten omkring stationen og MusikTeatret ville kunne renoveres og løftes – og måske hvordan den altskjulende viadukt foran MusikTeatret pludselig kunne forsvinde, så teatret faktisk fik en facade.

Bestyrelse:

MusikTeatrets direktør er bestyrelsens formand, og derudover er MusikTeatrets daglige leder født medlem af bestyrelsen. De tre øvrige medlemmer af bestyrelsen er valgt ud fra deres entusiasme for foreningen, der ikke mindst trækker på deres lokalkendskab og deres mange venskaber med folk i kommunen. Bestyrelsen består af fem medlemmer:

- Torben Holm Larsen, cand.mag. og direktør for MusikTeatret – formand
- Bengt Hjordt Pedersen, pensioneret bogholder, bor i Albertslund Vest – kasserer
- Ingrid Petch, blækspruttesekretær og gruppeteatererfaren, bor i Galgebakken – kender huset grundigt fra sine mange jobs i MusikTeatrets administration og bar gennem årene
- Jan Dyrholm, blikkenslager, bor i Albertslund
- Jørn Gram Erichsen (fratrådt stillingen som daglig, teknisk leder 1.1.2005 – og dermed udtrådt).

Idealet for bestyrelsesarbejdet forklarer formanden med et velslebet citat fra Albertslunds borgmester Finn Aaberg: »I skal ikke blære jer – I skal bare gøre det godt.«

Økonomi:

MusikTeatret støttes med en nettobevilling (knap 4 mio. kr. i 2004) af Albertslund Kommune, der tillige står for husleje, varme, el, ydre vedligeholdelse, lønudbetalinger m.m.

Teaterforeningens samlede tilskud fra Københavns Amt og staten var i følge foreningens driftsregnskab for sæson 2003/04 på i alt kr. 956.815. De samlede billetindtægter inkl. medlemsskaber var kr. 1.731.976. Sæsonen endte med et overskud på kr. 40.670, der indgik i MusikTeatrets nettobevilling.

På grund af kommunens bidrag til driften – og den underdrevne detaljegrad i teaterforeningens eget driftsregnskab – er det dog svært at vurdere rimeligheden af regnskabet forskellige poster. Men overbemandet, det er MusikTeatret i hvert fald ikke.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Albertslund Kommunes kulturchef siden 2002, Mogens Hemmingsen, giver klart udtryk for, at man i kommunen betragter MusikTeatret Albertslund som et kulturelt fyrtårn, der kunstnerisk og fysisk rager op og markerer sig stærkt ikke blot i kommunen, men også regionalt.

For i Albertslund må man gerne tænke stort. Grundfilosofien i kommunens kulturpolitik har været, at det, der sker i hovedstaden, også skal kunne opleves i Albertslund. Dette afspejler sig konkret i kommunens kulturbudget, der målt pr. indbygger ligger blandt landets højeste. Et andet kulturpolitisk Albertslund-træk er, at kulturinitiativerne gerne gror op nedefra, drevet frem af ildsjæle, som MusikTeatret og også spillestedet Forbrændingen er eksempler på. I en kulturpolitisk debatbog af Bachmann og Sørensen kaldes Albertslund da også "ildsjælsland", citeret med begejstring af Mogens Hemmingsen (der desuden har en baggrund som filosofisk interesseret højskoleforstander).

Her ved årtusindeskiftet er Albertslund Kommune samtidig kommet til et vendepunkt. Kommunen er ikke længere et nybyggerisamfund, befolket med unge udflyttere fra København. De oprindelige, idealistiske tilflyttere fra 1970'erne er blevet ældre. Befolkningen er blevet mere sammensat med en forholdsvis stor andel med anden etnisk baggrund; hele 92 sprog tales i kommunen. Betonen skal renoveres. Og visionen for Albertslund genfortælles.

I forbindelse med de ændrede demografiske forhold og ønsket om at få en sundere borgerbalance skal kommunens profil og kulturimage helst højnes væsentligt, bl.a. ved en ombygning af hele bykernen og området omkring MusikTeatret.

Kulturen skal være med til at løfte Albertslund og er udnævnt til at være kommunens 'Mærkesag nr. 2' i rapporten 'Fremtidens Albertslund – vision og planstrategi 2004'. Kulturforvaltningen har i den sammenhæng igangsat flere initiativer, bl.a. et større netværksprojekt med det formål at afdække kommunens kulturelle og erhvervsmæssige ressourcer og få Albertslund til at indgå i nye kulturelle samarbejder. Og i følge kommunens virksomhedsplan for 2005 er det kulturforvaltningens ambition at formulere en egentlig kulturpolitik, der bl.a. skal forholde sig til, hvad man i Albertslund forstår ved fyrtårne, og hvordan de eksisterende kan videreudvikles og nye skabes.

MusikTeatret er drevet af en topprofessionel ildsjæl, der skal få kunst og forretning til at balancere. Her ligger incitamentsstrukturen i følge kulturchef Mogens Hemmingsen i høj grad i den dispositionsfrihed, som kommunens nettobevilling giver mulighed for. Gennem sin dispositionsfrihed kan Torben Holm Larsen dyrke en foretagsom dynamik, fordi det idérige kan forenes med det forretningsmæssige. Som selvstændig enhed med udstrakt grad af økonomisk frihed kan MusikTeatret således agere som både forretning og som del af kulturpolitikken. MusikTeatrets kunstneriske profil er i kulturchefen øjne kendetegnet ved et repertoire af høj kvalitet med bevidst udvalgte forestillinger, hvor kassesucceser suppleres med eksperimentel scenekunst. Den kunstneriske kvalitet er i højsædet, og teatret henvender sig til publikum lokalt, regionalt og i hele Øresundsregionen – derfor er MusikTeatret kommunalt understøttet.

På flere måder er MusikTeatret et centralt udtryk for kulturpolitikken i Albertslund, der i følge kulturchefen bygger på tre simultane strategier:

- 1) En formidlingsstrategi, der handler om at gøre kunsten tilgængelig for flest mulige borgere: teater til alle, bedst mulige forestillinger 'til markedets laveste priser', som det formuleres i teaterforeningens abonnementsbrochure.
- 2) En mangfoldigheds- og selvforvaltningsstrategi, der drejer sig om at skabe rammer for kulturelle udfoldelsesmuligheder: MusikTeatret er som kommunalt støttet kulturhus også forpligtet på at være et sted for bl.a. vækstlaget.
- 3) En instrumentaliseringsstrategi, hvor kulturen bruges i forhold til f.eks. erhvervsudvikling eller som imagepleje for kommunen. Et af målene i MusikTeatrets virksomhedsplan er f.eks. at synliggøre sig i forhold til erhvervslivet.

Som teaterforening, kulturhus og forretning er flere strategier således i spil for MusikTeatret. I øjeblikket er bl.a. vækstlagsdiskussionen aktuel, idet Forbrændingen fra juli 2005 mister sit statsstilskud på 800.000 kr. som regionalt spillested. Stedet skal finde en ny struktur, og i følge kulturchefen er der store planer om en kobling til MusikTeatret – en samdrift mellem Kulmøllen, Forbrændingen, amatørteaterforeningen Teaterladen og MusikTeatret. I følge kulturchefen vil denne kobling skabe en synergi mellem det kommercielle og det non-kommercielle, mellem amatører og professionelle. Samtidig erkender Mogens Hemmingsen, at professionalismen i MusikTeatret vil blive belastet af arbejdet med at omorganisere Forbrændingen, måske også mere end MusikTeatret umiddelbart vinder ved at tage spillestedet under sine vinger. Samtidig er det tiltroen til Torben Holm Larsens enorme erfaring og tæft og arbejdsomhed, der bærer idéen om at lade ham løse Forbrændingens problemer. Kulturchefen er derfor også klar over, at en sådan struktur vil kræve flere bevillinger til MusikTeatrets administration.

Kulturchefen er desuden optaget af MusikTeatrets interne struktur og organisation, også nu hvor MusikTeatrets daglige tekniske leder er holdt op. Styrken i MusikTeatrets meget enkle struktur er i følge kommunen, at Torben Holm Larsen er rasende dygtig som kunstnerisk leder med suverænt ansvar for MusikTeatret. Men svagheden er, at MusikTeatrets kompetence reelt kun er bundet op på én person. Dette opfatter kulturchefen som en sårbar organisation. I forbindelse med en ny struktur er kommunen derfor også indstillet på at være med til at konstruere en struktur, hvor MusikTeatret fortsat får penge til en daglig, teknisk leder, men derudover også evt. til en sparringspartner og/eller en administrativ kollega til aflastning af Torben Holm Larsen. Samtidig er man klar over, at netop Torben Holm Larsens suverænitet har været afgørende for hans arbejdsglæde og dermed for MusikTeatrets og teaterforeningens succes. Derfor er kommunen også tilbageholdende med udspillet.

Set udefra er MusikTeatret på en og samme gang en selvstændig enhed og integreret del af kommunen. Torben Holm Larsen er således ansat af Kommunalbestyrelsen, dvs. også embedsmand i kommunen, ligesom MusikTeatrets bygningsdrift og lønadministration klares af forvaltningen. Som anført af kulturchefen er meget af det, der angår MusikTeatret, kun i begrænset omfang skriftligt beskrevet, men hviler på Torben Holm Larsen og baserer sig på sædvanepraktis. Ligesom teaterforeningen kan siges at være opslugt i MusikTeatret – og en slags 'staffage', som Mogens Hemmingsen kalder den – så er MusikTeatret på nogle punkter også opslugt i kommunen. Det gør, at en række forhold om MusikTeatret, også de længere-rækkende visioner såvel som konkrete taloplysninger, er mindre gennemsigtige for udefrakommende. Også for evaluatore. Tydeligvis har den begrænsede skriftlighed fra Torben Holm Larsens side dog også en enkel forklaring, der pointeret af Mogens Hemmingsen handler om prioritering: For kulturhusdirektøren og MusikTeatret er det kunsten, ikke papiret, der står i centrum.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing, suppleret af Vibeke Skov Larsen, kulturkonsulent i amtet og pennefører til MusikTeatrets første driftsaftale, er enige i deres udmeldinger: MusikTeatret Albertslund er en bemærkelsesværdig institution, en spydspids i amtet, et centrum for musikdramatik og et teater med en international profil, der har placeret noget af det nye inden for scenekunsten på det kulturelle landkort som f.eks. moderne

dans, ny cirkus og akrobatik. Amtet betragter MusikTeatret som en velfungerende kulturinstitution i hovedstaden – en udpræget regional institution – og det på trods af den fysiske placering i en omegnskommune, hvor man skal kæmpe for opmærksomheden.

Set fra amtets side plejer MusikTeatret mange publikumsmålgrupper, ligesom teatret på frugtbar vis plejer et bredt netværk. Særligt det lange og tætte samarbejde med Københavns Internationale Teater påskønnes af amtet. Også MusikTeatrets deltagelse i amtets flerkulturelle Brændstofprojekt har man set som udbytterigt for deltagerne. I forhold til det internationale område er det amtets vurdering, at MusikTeatret gør en betydelig indsats både med netværksudvikling og som arrangør af de internationale gæstespil. Politikerne i amtet har da også, som tidligere nævnt, besluttet at tildele MusikTeatret en tilsvarende bevilling de næste to år til videreudvikling af indsatsen.

MusikTeatret Albertslund passer perfekt ind i Københavns Amts kulturpolitiske ønske om at give tilskud til kulturudbud af kvalitet. Amtet ser det imidlertid som et resultat af en forældet teaterlovgivning, at MusikTeatret som teaterforening og Musikteatret som international gæstespilsarrangør skal støttes gennem en fastlåst abonnementsordning; Amtets kulturfuldmægtig Mette Holm Volsing bruger begrebet 'proforma-teaterforening' om teaterforeningens opslugte eksistens i dets kulturhus.

Alligevel er amtet ikke synderligt bekymret for støtteformens formalia. For amtet er det altafgørende, at MusikTeatrets og teaterforeningens leder er Torben Holm Larsen. Amtet opfatter denne leder som dybt professionel, energisk, initiativrig og i konstant udvikling – og det regner med amtslige roser til denne mand som årsagen til teaterforeningens store succes.

Samtidig udtrykker amtet bekymring over den skrøbelighed, som ligger i Albertslundstrukturen, fordi alt her netop afhænger ene og alene af Torben Holm Larsen. Mette Holm Volsing og Vibeke Skov Larsen fortæller om langsomhed i tilbagemeldinger til amtet og nølen med skriftlige udpenslinger af bedrifterne. De erkender samtidig, at Torben Holm Larsen opererer med en minimal-administration – og at han selv udfører langt de fleste teaterforeningsopgaver.

Alligevel opfatter amtet det ikke nødvendigvis som en løsning at hente administrativ assistance fra foreningens øvrige bestyrelsesmedlemmer; amtet er udmærket klar over, at Torben Holm Larsen formodentlig arbejder så godt, netop fordi han har suveræn råderet over foreningen.

Fra amtets side savner man dog især, at MusikTeatret udvikler sig mere, hvad angår synlighed og marketing. Dette gælder ikke mindst i forhold til de internationale gæstespil, men også over for amtets borgere (og over for politikerne, der åbenbart ikke bliver inviteret til forestillingerne overvældende insisterende).

Desuden havde man i amtet forventet, at MusikTeatret ville deltage i et projekt i efteråret 2004/foråret 2005 om 'New Audience Development', udbudt af amtet i samarbejde med det britiske Arts Council. Efter amtets vurdering kunne MusikTeatret med dets brede og (etnisk) differentierede målgrupper have haft stor glæde af dette projekt, men man håber nu i stedet, at MusikTeatret vil gribe sin publikumsudvikling an gennem andre relevante metoder og samarbejder.

Konkrete fremtidsplaner:

MusikTeatrets væsentligste konkrete fremtidsplaner er en omstrukturering og antagelig udvidelse af personalestaben, også i forbindelse med ansættelsen af en ny, daglig leder. Inden for den nærmeste fremtid skal markedsføringen intensiveres, ikke mindst omkring ungdomssalget – og fysisk skal huset gennemføre en ombygning af kunstnerfaciliteterne, helst allerede sommeren 2005.

Visioner:

Torben Holm Larsens kunstneriske visioner er at fremprovokere endnu bedre mainstream-forestillinger fra det producerende miljø i Danmark. Han vil gerne arbejde endnu mere i netværk, der kan fremskabe ny scenekunst – endda som økonomisk og kunstnerisk co-producent,

hvis han havde midlerne til det; (og hvis det ikke beslaglagde hans scene i ugevis). Og over for publikum vil han gerne forsøge sig med nye metoder inden for 'new audience development'. Desuden har MusikTeatret som før nævnt et ønske om at udvide sit billetsalg til et regionalt billetcenter.

Men kunstnerisk er visionen grundlæggende at følge den hidtidige repertoireskabelon: At gå efter det mest interessante og nyskabende inden for alle scenekunstgenrer.

Udviklingspotentiale:

Teaterforeningen virker fuldt udnyttet og velafbalanceret i sit repertoire. Til gengæld vil MusikTeatret kunne udvikle sin formidling af forestillingerne, ikke blot omkring markedsføringen, men også i et tættere skolesamarbejde og f.eks. gennem introduktioner inden forestillingerne eller debatter bagefter forestillingerne. MusikTeatrets internationale gæstespil virker meget tæftsikkert udvalgt, men til gengæld virker markedsføringen for tilfældig.

9. Konklusion: MusikTeatret Albertslund under Ønskekvisten

MusikTeatret Albertslund fremtræder med en interessant dobbeltprofil:

På den ene side virker institutionens potentialer fuldt udviklede og succesfulde. MusikTeatret er kommunens kulturelle fyrtårn og regionalt anerkendte succes – i kunstnerisk samarbejde med de mest nyskabende ensembler. Repertoiret er både bredt mainstreamteater og eksklusivt nyskabende musikdramatik – og tilskuerne flokkes, flere og flere, og endda fra alle aldersgrupper. Kunstnerisk og administrativ villen, kunnen og skullen mødes på højeste ambitionsniveau personificeret i Torben Holm Larsen. Han optræder til gengæld bag al dåden som beskeden mand i teknikerskjorte – overarbejdet, men glad og (næsten) fri som fuglen.

På den anden side er MusikTeatret en institution under forandring. Torben Holm Larsens nysgerrighed og aktivitet forbyder ham at hvile på laurbærene, og derfor aner også udefrakommende evaluatore, at han konstant er ved at kaste sig ud i endnu nogle nye projekter. F.eks. at påtage sig ansvaret for at løfte spillestedet Forbrændingen til en professionelt styret succes. Selv mener han, at en fusion med Forbrændingen ville skabe endnu mere fleksibilitet i anvendelsen af scenen dér og MusikTeatrets scene, men han indser også, at en sådan struktur vil give ham personligt meget mere arbejde. Til gengæld kan han se et overordnet – og tilfredsstillende – mål i at sammenlægge alle de store kulturinstitutioner i Albertslund under MusikTeatret, ikke mindst efter en renovering af bymidten og den større synlighed, som denne vil give MusikTeatret.

For os som evaluatore har MusikTeatret været en spændende, men også en kompliceret affære at overskue. Dog mener vi, at vi nu kan sammenfatte vores anbefalinger på følgende konstante vis:

1. Teaterforeningen, kommunen og amtet bør fastholde Torben Holm Larsens frihed, både kunstnerisk, økonomisk og ledelsesmæssigt.
2. Teaterforeningen bør bevare sit brede repertoire og fortsat også opsøge den nye eksperimenterende scenekunst.
3. Teaterforeningen bør udarbejde mere detaljerede driftsregnskaber.
4. Teaterforeningen bør omlægge sin belærende kommunikationsform med sine abonnenter i det skriftlige materiale.
5. Teaterforeningen Tea*Serie MusikTeatret Albertslund bør skifte navn til noget mundret, så foreningen ikke tilsløres unødigt af MusikTeatret.
6. MusikTeatret bør fortsætte og udbygge sin venlige service over for publikum.
7. MusikTeatret bør investere i komfortable stolesæder med armlæn.
8. MusikTeatret bør fortsætte sine eksperimenter med at tilbyde mad forud for forestillinger, men også gøre det nuværende gennemgangsrum mere behageligt.

9. MusikTeatret bør udvide sin formidling af forestillingerne, gerne som introduktioner før forestillingerne, men også i form af udvidet skolemateriale.
10. MusikTeatret bør skabe en egentlig markedsføringsstrategi.
11. Torben Holm Larsen bør øge sin grad af skriftlighed og smide beskedenheden, både i sin interne og eksterne formidling, sådan som han også så nuanceret har vist det i selvevalueringen.
12. Kommunen bør støtte en opgradering af MusikTeatrets administration med mindst en medarbejder til markedsføring og gerne også en projektansat sparringspartner ang. konkrete repertoireprojekter, f.eks. til 'new audience development' og erhvervssalg.
13. Kommunen bør bevilge ekstra midler, så MusikTeatret kan optimere billetsalget til et regionalt Vestegnens BilletCenter, bl.a. tilknyttet Billet-Net.
14. Kommunen bør aktivt lade MusikTeatret indgå i sine nye kommunale og regionale netværksplaner.
15. Kommunen bør støtte MusikTeatret i nye, internationale samarbejder – f.eks. nye turnénetværk – også dem, der rækker ud over den kommende driftsaftales periode.
16. Kommunen bør realisere en ombygning af bymidten, så MusikTeatret får en reel, fysisk synlighed.
17. Amtet bør fortsætte sin støtte til MusikTeatret ud fra den tidligere driftsaftale, men med specifikke krav til teaterforeningens formidling, markedsføring og publikumsudvikling.

Endelig bør Torben Holm Larsen nok i sin søgen efter bedre mainstreamteater for lokalpublikummet også vende blikket mod mulige samarbejdsrelationer med de nyskabende, men endnu ikke turnérende københavnerteatre; som f.eks. Kaleidoskop og Café Teatret, der for tiden fører an i den danske scenekunst. Endelig bør både amt, kommune og MusikTeatret nøje følge publikumsstrømmene i takt med udviklingen af Øresundsregionen – hold også øje med Skånes Dansteater – og ikke mindst med Operaen på Holmen og med den nye koncertsal i Ørestaden samt den ombyggede koncertsal i Tivoli.

Disse 'konkurrenter' kan vise sig at skabe nye netværk, som MusikTeatret Albertslund bør være med i, fordi de måske kan rumme noget af det, der driver ambitionerne bag MusikTeatret, dets teaterforening og dets internationale gæstespilsrepertoire. Det, som også afgørende præger MusikTeatrets villen, kunnen og skullen:

Drømmen om at præsentere nyskabende dansk og international scenekunst.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 21. januar 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Individuelt startdokument, december 2004
- Faktaark, december 2004
- Selvevaluering, Tea*Serie MusikTeatret Albertslund, december 2004
- Abonnementsbrochuren 'Teatersæsonen 04/05' samt 03/04, 02/03 og 01/02
- Vedtægter for Tea*Serie MusikTeatret Albertslund (sidst revideret 13. sept. 2002)
- Aftale om tilskudsvilkår, 2002
- Virksomhedsplan 2004 MusikTeatret Albertslund
- MusikTeatret Tea*Serie Driftsregnskab 2003/04, 2002/03 og 2002/01
- Billetsalgsopgørelser for sæson 2003/04, abonnementskalkule sæson 2002/03 og Solgt sæson 2001/02
- 'Kultur- og oplevelsesøkonomien i Albertslund Kommune – en kortlægning' af Karen Ballegaard, Mia Fihl Jeppesen, Flemming Madsen og Rikke Wesch, (foreløbig version), okt. 2004
- Virksomhedsplan for Kulturforvaltningens sekretariat for 2004 samt 2005
- 'Fremtidens Albertslund – vision og planstrategi 2004', nov. 2004
- Desuden: Henrik Bachmann og Birgit Sørensen: 'Kommunerne og kulturen – et indlæg om kommunerne på den kulturpolitiske arena', Danmarks Biblioteksforenings Forlag, 1998

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos MusikTeatret Albertslund, Københavns Amt og Albertslund Kommune.

EVALUERING

AF

TEMA – TEATER I BALTOPPEN

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt og Ballerup Kommune**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

11. april 2005

Indhold:

- 1. Indledning: TEMA – Teater i Baltoppens kunstneriske profil**
- 2. Evalueringens forløb**
- 3. Evalueringens fokuspunkter**
- 4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale**
- 5. TEMA – Teater i Baltoppens Ønskekvistprofil**
  - Villen
  - Kunnen
  - Skullen
- 6. Publikumssituation**
  - Publikumsmålgrupper
  - Scenefaciliteter
  - Repertoire
  - Billetsalg
  - Billettal
  - Markedsføring
- 7. Foreningssituation**
  - Administration
  - Bestyrelse
  - Økonomi
- 8. Nutidsposition**
  - Kommunal position
  - Amtslig position
  - Konkrete fremtidsplaner
  - Visioner
  - Udviklingspotentiale
- 9. Konklusion: TEMA – Teater i Baltoppen under Ønskekvisten**

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: TEMA – Teater i Baltoppens kunstneriske profil

»Ballerup-borgerne er til fest og farver,« siger formanden for TEMA – Teater i Baltoppen, Kirsten Sørensen. Alligevel har Ballerups snart 38-årige teaterforening langt fra et falden-på-halen-repertoire, for teaterforeningen drives ud fra en kløgtig blanding af repertoireambitioner og publikumstække. Det anseelige repertoire – med 13 forestillinger både i 2004/05 og 2003/04 – er en begavet blanding af det brede og det smalle, det dybe og det humoristiske. Og med en årlig familieforestilling for bedsteforældre med skolebørnebørn.

TEMA – Teater i Baltoppen (herefter blot kaldet TEMA) har i 2005 omkring 350 abonnenter – i sæsonen 2003/04 med et samlet billetsalg på ca. 6.500 billetter.

Men TEMA præsenterer ikke bare voksenteater. TEMA indkøber rent faktisk så mange børneteaterforestillinger, at omkring 3.300 af skolebørnene i Ballerup Kommune – halvdelen af kommunens p.t. 6.682 skolebørn – får mulighed for at se en teaterforestilling i denne sæson. Efter årevis med dårligt salg til familieforestillinger har TEMA valgt at bruge kommunens tilskud til børneteater direkte, så skolerne inviteres gratis! Og det har givet fulde huse ... Desuden har TEMA siden starten af 1970'erne præsenteret musik – visesang og ofte solokoncerter i mange stilarter. Hidtil under navnet Visevershus, men fra næste sæson under det bredere navn 'Musikscenen i Baghuset'.

Udadtil i kommunen og amtet er TEMA lig med Kirsten Sørensen. Hun er kommunens stærke kulturdynamo – leder af TEMA gennem snart 35 år, idékvinde bag Visevershus på Ryttergården i Pederstrup i 1970'erne, formand for Musik Samråd i Ballerup Kommune siden oprettelsen i 1978 og initiativtager til kommunens renovering af Baghuset, Reehs gamle købmandsgård, der blev åbnet i 1984. Og hun er stadig den formfuldendte værtinde, der tager i mod teatergæsterne ved hver eneste forestilling.

Ved sin side har hun husbonden, Leif Sørensen, der har været TEMAs forretningsfører gennem alle årene, og som også har siddet i bestyrelsen for Danmarks Teaterforeninger i 18 år og gennem 12 år været formand for TIKÅ, Teaterforeningerne i Københavns Amt. De sidste år har deres datter, Birgitte Sørensen, haft ansvaret for hele børneteaterområdet.

Kirsten Sørensen hviler imidlertid ikke på laurbær og tradition. Hun har i den forløbne sæson fået en samarbejdsaftale på plads med Baltoppen, TEMAs faste spillested siden Baltoppens åbning for 15 år siden. Lederen af MusikTeatret Albertslund, Torben Holm Larsen, har ydet assistance til aftalens formulering. I det nye samarbejde påtager Baltoppens leder Jan Kiwi sig enterprisen med billetsalg og markedsføring fra 2005/06. Jan Kiwi indtrådte desuden som privatperson i TEMAs bestyrelse fra sæsonstart 2004/05.

TEMA står altså foran en stor intern forandring. Bestyrelsens arbejde vil indskrænke sig til repertoirelægning og intern administration samt til værtsrollen på teateraftnerne, nu hvor hovedparten af det tunge administrative arbejde videregives til Baltoppen. Desuden vil samarbejdet med Baltoppen rumme muligheder også for fælles økonomisk risiko. F.eks. ved dobbeltindkøb af forestillinger, der i TEMAs eget regi formodentlig kun ville kunne sælge halvdelen sal i Baltoppen – à 423 pladser – men som gennem Baltoppens store berøringsflade antagelig vil kunne skaffe billetkøbere til den sidste halvdel. I øjeblikket er TEMA nemlig i den paradoksale situation, at der ikke er løssalgsbilletter nok, simpelthen fordi de fleste forestillinger er udsolgte!

Udfordringerne for TEMA ligger derfor i at fastholde sin profil og sin synlighed under Baltoppens hat. Denne evaluering vil derfor se på TEMAs kunstneriske 'villen' i det ambitiøse og varierede repertoire, på TEMAs ressourcemæssige 'kunnen' i bestyrelsesarbejdet og i de tilskuermæssige og scenepraktiske forhold i Baltoppen samt undersøge TEMAs 'skullen' og selvpålagte engagement i forhold til kulturlivet i Ballerup.

2. Evalueringens forløb

TEMA er den tredje i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af formand Kirsten Sørensen, forretningsfører Leif Sørensen og næstformand Birgitte Sørensen. Desuden har Jan Kiwi, bestyrelsesmedlem i teaterforeningen og chef for MusikTeater Baltoppen, deltaget i evalueringens opfølgende interview. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform.

Evalueringen er forløbet over ni uger:

- 11.02. 2005: Intromøde med teaterforeningens formand Kirsten Sørensen, forretningsfører Leif Sørensen og børneteateransvarlig Birgitte Sørensen i Baltoppens foyer og café samt rundvisning i Baltoppen ved scenetekniker Henrik Spanggaard.
- 11.02. 2005: Overværelse af familieforestillingen 'Fyrtøjet' med Det Danske Teater i Baltoppen.
- 14.02. 2005: Individuelt startdokument sendt til forening, amt og kommune af evaluatore.
- 25.02. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 02.03. 2005: Interview med Agnes Pedersen, administrationschef i Ballerup Kommunes kulturforvaltning.
- 04.03. 2005: Interview med Mette Holm Velsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 07.03. 2005: Interview med foreningens formand, forretningsfører og børneteateransvarlige samt Jan Kiwi i Baghuset.
- 17.03. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
- 25.03. 2005: Teaterforeningen giver respons pr. brev til evaluatore.
- 04.04. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening, amt og kommune.
- 11.04. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale. Anledningen er genforhandlingen af aftalen, og formålet er, at evalueringen skal være med til at danne grundlag for en ny aftale. Det er det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende.

Evalueringen ser på TEMAs repertoirebalance både inden for voksenteater og børneteater, på aldersspredningen inden for TEMAs publikum, på TEMAs realisering af Ballerup Kommunes kulturpolitik, på TEMAs teaterformidling både lokalt og regionalt og på bestyrelsens fornyelsesevne. Men aktuelt fokus sættes på samarbejdet med Baltoppen.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for TEMA, Aftale om tilskudsvilkår, er indgået mellem teaterforeningen, Københavns Amt og Ballerup Kommune i november 2002. Den gælder for perioden 1. januar 2003 - 31. december 2005.

I aftalen har teaterforeningen sat sig som mål 'at udbyde lokale teatertilbud med forestillinger for voksne, børn og unge' (...) samt medvirke til 'at skabe og øge interessen for andre kulturelle arrangementer'. Dette er efterlevet til fulde, ikke mindst gennem koblingen til musikforestillingerne.

Kvantitativt har målet været at opføre 12-15 teaterforestillinger hver sæson – hvilket som sagt i de to seneste sæsoner har været 13 forestillinger. Desuden ønskedes et årligt abonnenttal på ca. 900. Det er dog ikke på denne måde, at TEMA i praksis opregner sit abonnenttal.

Eftersom et husstandsabonnement ofte varierer fra 1-4 personer, og eftersom mange abonnenter køber billet til flere end de obligatoriske tre forestillinger, tælles i stedet antal solgte abonnementsbilletter. Dette løb i 2003/04 op i 3.775 billetter mod 3.833 i 2002/03. Antager man, at abonnenttallet vitterlig var 900, så ville hver abonnent altså have købt mere end fire billetter pr. sæson. Dette svarer til foreningens erfaring: At mange abonnenter køber billetter til 4-5 forestillinger. Driftsaftalens kvantitative mål er med andre ord indfrie.

I driftsaftalen har TEMA forpligtet sig til at udbyde seks familieforestillinger til de 5-10-årige og deres familier samt til kommunens skoler (dvs. 6 x 423 billetter = ca. 2.500 børne/familiebilletter). Og TEMA har som et særligt indsatsområde lovet at arbejde på et nyt koncept for børneteater med workshopper på skolerne.

Som tidligere nævnt svigtede børnefamilierne imidlertid TEMAs familieforestillinger. Derfor har TEMAs bestyrelse valgt at ændre strategien for børneteaterudbudet. I stedet udbydes nu børne- og ungdomsforestillinger for de 6-16-årige direkte til skolerne – gratis – hvilket i sæson 2004/05 har ført til ca. 3.300 ungdomsbilletter mod 2.559 billetter i 2003/04. I disse tal gemmer sig også børnene, der går i teatret med deres familier, der fortsat inviteres til en familieforestilling, men nu blot én gang årligt. Denne ændrede realisering af driftsaftalen vidner om ansvarlighed og forandringssparathed hos TEMAs bestyrelse – hvorved driftsaftalens ønskede resultater er opnåede.

Hertil kommer så et mål om fem-seks kunstner-/musikaftener pr. sæson i Baghuset, hvilket TEMA har overholdt. Teaterforeningen har endda suppleret musikrepertoiret, i tråd med driftsaftalens krav til særlige indsatsområder, med to ud-af-huset-forestillinger til opera i Musikteatret Albertslund samt til Teater Hedeland. Disse kvantitative musikaktivitetsmål er derfor også indfrie.

Driftsaftalens mål om synlighed og PR har TEMA efterlevet med en abonnementsbrochure, både abonnementsomdelt og husstandsomdelt i kommunen, en børneteaterfolder direkte til skolerne samt annoncering og journalistisk gennemslagskraft i både Ballerupbladet og Ballerup Kommunes kulturmagasin 'Kig og Lyt'. Det nye om markedsføringen er TEMAs samarbejde med Baltoppen – se afsnit om markedsføring.

5. TEMA – Teater i Baltoppen Ønskevistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

»Vi ønsker at være gode til det HELE,« skriver TEMA som allerførste sætning i sin selvevaluering. TEMAs 'villen' er med andre ord ubegrænset. Men teaterforeningen har noget at have sin villen i: Kirsten Sørensen's kulturelle gennemslagskraft i Ballerup gennem 35 år er ikke bare tom snak.

Repertoiremæssigt går TEMA til de realistiske grænser for Ballerup-publikummets interesse – hver sæson med smalle forestillinger, som oftest ender med at blive solgt som synergi-effekt af solgt af de brede forestillinger. Servicemæssigt har foreningen en klar profil med Kirsten Sørensen som frontfigur og Leif Sørensen som den hjælpsomme billetformidler – og Birgitte Sørensen som børneteaterkenderen med netværk i skolevæsenet. De øvrige bestyrelsesmedlemmer er så vidt muligt også til stede ved forestillingerne, så teatergængerne har nem og direkte adgang til dialog med deres forenings bestyrelse.

TEMAs villen løfter sig over de givne muligheder fra både amt og kommune. Kirsten Sørensen viser sig hyppigt på Rådhusets kulturforvaltning. Og hun agerer i høj grad som selvini-

tieret kulturdynamo; samarbejdsaftalen med Baltoppen er således et resultat af hendes 'villen'.

Kunnen:

TEMA kan faktisk det meste. Selv om foreningens bestyrelse ikke drives ud fra en egentlig teaterfaglig ekspertise, så er bestyrelsens samlede teatererfaring så vidtrækkende, at repertoiret lægges med sikker sans for et Ballerup-bud, der bliver en billetsalgssucces.

Tilskuerne virker yderst tilfredse med TEMAs service. Som en mand uopfordret kom hen og sagde, da han så evaluatorene i snak med formanden: »I skal bare vide, at vi ikke havde bedt om særlige pladser til min kones kørestol. Men da TEMAs forretningsfører fik øje på os, kom han hen af sig selv og tilbød os pladser nede foran. Se, det kalder jeg service!«

TEMAs kunnen virker også yderst kontant i forhold til Baltoppens faciliteter. Bestyrelsen er glad for Baltoppens tilbud om en teatermenu før hver forestilling og barens salg af drinks efter forestillingerne. Men Baltoppen er og bliver en gammel sportshal – ombygget til teater og biograf for 15 år siden. Tilskuernes garderobe er et par sammenklemte stativer, og publikumstoiletterne giver kø. Samtidig trænger skuespillergarderoberne også til mere end en pensel – noget som Baltoppen også selv har på ønskelisten. Desuden er Baltoppens podieopbygning ved at være slidt. Som Baltoppens direktør Jan Kiwi siger: »Der har siddet over 1 million mennesker i hvert sæde.«

Er der noget, som TEMA ikke kan, så er det at købe de 'mainstream-forestillinger af høj kvalitet', som TEMA så gerne ville udbyde, men som ikke produceres af Danmarks relativt få turnerende teatre – hvilket TEMA gerne udtrykker i regi af Danmarks Teaterforeninger. Men alene ønsket, TEMAs 'villen', afslører en vidererækkende ambition, som også hænger tæt sammen med TEMAs velformulerede 'skullen'...

Skullen:

Handlekraft og realistisk sans går tilsyneladende godt i spænd for Kirsten Sørensen & Co. TEMA udfører det, som TEMA sætter sig for – og der er ikke tvivl om målsætningen: At tilbyde kvalitetskultur til borgerne i Ballerup. Men også gerne til nabokommunerne – ambitionerne hos TEMA er ikke lokalt begrænsede, men når gerne videre ud regionalt.

En væsentlig 'skullen' er at give flere unge chancen for at opleve teater. Her venter TEMA sig meget af det kommende samarbejde med Baltoppen, også fordi adskillige, konkrete tiltag med samarbejder med kommunens uddannelsesinstitutioner og Ungdomsrådet ikke har givet noget synderligt resultat. TEMA satser derfor i øjeblikket på skolerne, altså på de 6-16-årige. For som det optimistisk udtrykkes om de unge i selvevalueringen: »Så henter vi dem om nogle år.«

En del af ungdomsstrategien kommer også til at ligge i det fremtidige samarbejde med Baltoppen. Via en særlig bevilling har Baltoppen råd til at satse mere ungdomsrettet, ikke mindst med projektet 'Dans på kanten af København' med mainstream-danseforestillinger som en slags tiltrækkende 'dance light', som Jan Kiwi udtrykker det.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Publikumsmålgrupperne er groft sagt de modne voksne samt børn mellem 6 og 16 år. Reelt set er publikumsskaren ved voksenforestillingerne domineret af de 50-60-årige. På grund af TEMAs store satsning på børneteateret er andelen af børne- og ungdomsbilletter dog forbilliget overvældende: 68 % i 2003/04!

Scenefaciliteter:

TEMAs teateraftener foregår i Baltoppen, fem minutters gang fra Ballerup Station. Her er der 312 stole på gulvet – der altid sælges først – og 111 sæder på balkonen, op ad en smal trappe. Baltoppens scene har scenetårn og teknik til alle turnerende forestillinger, men sidescenerne er minimale, og der savnes hårdt et depot. Det nyindkøbte lydanlæg og lyset afvikles fra en pult bagest i salen – med akrobatisk adgang op ad en stige!

TEMAs børneteater spilles enten i Baltoppen eller i Baghuset, afhængig af forestillingen. Nogle endda i teaterbus. TEMA's visevershus – nu Musikscenen i Baghuset – foregår i Baghuset, fem minutters gang i den anden retning fra Ballerup Station, lige bagved kirken. Her i det gamle hus fra 1867 er der to skønne, men lavloftede, aflange rum under blotlagte spær. Her kan både musikoptræden og cabaret med bordopstilling præsenteres for op til 150 tilskuer. Musisk Samråd råder vederlagsfrit over Baghuset som spillested onsdag-søndag; mandag-tirsdag og i sommerferien benyttes huset af kommunen til f.eks. familiearrangementer.

Repertoire:

TEMA's repertoire er i en fin balance mellem bredt og smalt teater, mellem klassisk og nyskabende teater. Teaterforeningen engagerer gerne forestillinger fra Det Kgl. Teater, denne sæson var det mainstream-sællerten 'To kvinder' og Kaj Munk-fordybelsen 'Dagens helte – nattens ofre'. Det Danske Teater kom med musicalen 'Klokkeren fra Notre Dame', Svalegangen bød på 'Gagarin Way', Andrea Vagn Jensen og Teater Fabula spillede Herman Bangs 'Les Quatre Diables' – og Peter Larsen skulle smitte med H.C. Andersen-virus med 'Kuk-Kuk Fallera'. Og så var der Granhøj Dans' kvindelystige '8IQ'.

Bestyrelsen efterlyser et mere varieret udbud fra de turnerende teatre. De så gerne en højere kvalitet i mainstream-forestillingerne og gerne i det sparsomme udbud af morskabsteater. TEMA har således gennem mange år købt Privat Teatrets forestillinger, alene på garantien om gode komikernavne. Kvalitativt er målene i driftsaftalen altså nået, både for TEMA's bærende forestillingsaktiviteter og for de særlige indsatsområder.

Billetsalg:

Billetsalget har indtil sæson 2004/05 foregået via TEMA's forretningsførers telefon, 44 97 36 04. Fra næste sæson vil billetsalget ske via Baltoppen, enten personligt eller via www.baltoppen.dk eller direkte via www.billet-net.dk. Dette koster teaterforeningen et gebyr til Baltoppen på kr. 6,50 for abonnementsbilletter og kr. 17,00 for løssalgsbilletter. Disse gebyrer skal indeholdes i den fremtidige billetpris.

Billettal:

I sæsonen 2003/04 solgte TEMA 6.559 billetter, heraf 3.775 solgt til foreningens ca. 350 abonnenter – i alt en billetindtægt på kr. 420.488. Af billetterne var de 2.559 ungdomsbilletter, altså som ovenfor nævnt hele 68 %!

I sæsonen 2002/03 var salget 5.872 billetter, heraf 3.833 i abonnement – i alt med en billetindtægt på kr. 412.892. Ungdomsbilletterne udgjorde 1.976 billetter, altså 51% af salget.

Markedsføring:

Baltoppen overtager fra 2005/06 TEMA's markedsføring og PR. Ambitionen er, at TEMA dermed vil kunne hente nye og yngre tilskuere blandt Baltoppens øvrige gæster, både blandt biograftilskuerne og blandt gæsterne til diverse koncerter og arrangementer, ikke mindst Baltoppens Skotsk & Irsk Musikscene med whiskysmagning. Baltoppen har p.t. en direct-mail-liste med 3.000 adresser i Jan Kiwis såkaldte 'Kulturselskabet'.

TEMA's hjemmeside – www.tema.balk.dk – får desuden en direkte sammenhæng med Baltoppens hjemmeside – www.baltoppen.dk – og ikke mindst Baltoppens billetbestilling via Billet-Net. Dette supplerer TEMA's hidtidige markedsføring: den husstandsomdelte sæson-brochure samt annoncering og omtale i Ballerupbladet og kommunens kulturblad Kig og Lyt.

7. Foreningssituation

Administration:

TEMA's administration har tidligere været varetaget af formanden, Kirsten Sørensen, der har stået for kontraktindgåelse med teatre, abonnementsbrochurer, kontakt til kommune og amt m.m. Forretningsfører Leif Sørensen har stået for abonnementsregning og løssalg – hjemme fra egen computer. Birgitte Sørensen har stået for al planlægning, udvælgelse af forestillinger samt PR vedrørende børneteateret.

Fra 2005/06 vil billetadministration og annoncering ske fra Baltoppen, dog i tæt samarbejde med TEMA, der stadig sørger for kontraktindgåelser og afleverer tekstmaterialet.

Bestyrelse:

TEMA's bestyrelsesmedlemmer er i 2004/05:

- Kirsten Sørensen, pensioneret advokatsekretær – formand (siden 1970), totalansvarlig. Foreningens ansigt udadtil. Også formand for Musisk Samråd i Ballerup Kommune.
- Leif Sørensen, pensioneret regnskabsfører – forretningsfører og indtil 2005/06 billetadministrator. Økonomiansvarlig.
- Birgitte Sørensen, skoleleder – børneteateransvarlig, med på efterårets børneteaterfestival.
- Jan Kiwi, chef for MusikTeater Baltoppen – bestyrelsesmedlem fra 2004/05. Med til repertoirelægning.
- Villy Schou Jensen – bestyrelsesmedlem, praktisk visevershus-arrangør med barsvar. Har skrevet historisk registrant over TEMA fra 1967 og Visevershuset fra 1970.
- Flemming Hansen – praktisk visevershus-arrangør med lys-lyd-ansvar.
- Hanne Dam, gymnasielærer i drama, stor teatergænger (i familie med TEMA's allerførste formand) – med til repertoirelægning.
- Vibeke Bang, skolelærer – med på Teatercentrums børneteaterfestival hvert forår.
- Fra 2005/06 desuden: Nana Hirtsgaard, skolelærer, biblioteksansvarlig, (datter af Jan Kiwi!) – tager med på Horsens Børneteaterfestival til efteråret.

Økonomi:

Fra stat og amt modtog TEMA i sæsonen 2003/04 kr. 350.835. I sæsonen 2002/03 var beløbet kr. 327.375.

I følge driftsaftalen skulle TEMA fra Ballerup Kommune modtage kr. 210.000 (2002-tal) samt kr. 140.000 til leje af Baltoppen (der overføres direkte til Baltoppen).

Jf. regnskaberne ydede Ballerup Kommune i 2003/04 støtte til TEMA på kr. 94.400 + kr. 70.000 = kr. 164.400. Dertil skal så lægges et kommunalt tilskud til børneteater på kr. 45.500.

I 2002/03 var kommunens støtte på kr. 122.400 + kr. 70.000 = kr. 192.400. Og oven i dette et tilskud til børneteater på kr. 17.600.

I alt har TEMA altså modtaget kr. 210.000 fra Ballerup Kommune i hvert af de to regnskabsår.

Administrationsudgifterne er yderst beskedne i forhold til aktivitetsniveauet. Udgifter til formanden er kun kr. 20.000 i forbindelse med administration af børneteater, og den børneteateransvarlige modtager intet honorar, men kun telefongodtgørelse! Forretningsføreren har hidtil modtaget kr. 75.000 for billetadministrationen og regnskabsføring. Fremover skal forretningsføreren alene stå for regnskabet – til et konsulenthonorar på kr. 26.000. Billetadministration og markedsføring overgår fra 2005/06 til Baltoppen, der herfor honoreres med kr. 45.000. Desuden pålægges billetterne fremover de tidligere nævnte Billet-Net-gebyrer.

Som fastslået i samarbejdsaftalen opretholder TEMA og Baltoppen selvstændige økonomier efter samarbejdets indgåelse.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

»Taler man om Ballerups teaterforening, så siger man Kirsten Sørensen,« siger Ballerup Kommunes administrationschef i Kulturforvaltningen, Agnes Pedersen. Hun kalder Kirsten Sørensens repertoire et kvalitetsmærke, og hun fornemmer, at politikerne er yderst tilfredse med TEMA.

»I sådan en by som Ballerup vil man normalt ikke se smalt teater – det tager man til København for,« er Agnes Pedersens indtryk. Samtidig roser hun TEMA's forsøg på at få flere

unge i teatret og også Baltoppens initiativ om mere ny dans.

TEMA's nuværende driftsaftale priser Agnes Pedersen, og hun fortæller, at Kulturudvalget var direkte imponerede over den. Angående TEMAs nye samarbejdsaftale med Baltoppen er hun opmærksom på, at Jan Kiwi kan have en dobbeltrolle som privatperson i bestyrelsen og samtidig kommunalt ansat musikteaterdirektør i Baltoppen med entreprenørrolle over for TEMA.

Hun mener, at det er afgørende, at bestyrelsen har en stærk formand stående klar i kulissen, når Kirsten Sørensen en dag trækker sig tilbage, for at denne velfungerende forening kan fortsætte.

Agnes Pedersen minder om, at nogle folk i Ballerup stadig har ondt over, at den gamle sportshal for 15 år siden blev omdannet til Baltoppen med biograf og teaterscene. Men samtidig anerkender hun Jan Kiwis store succes med at gøre Baltoppen til kommunens naturlige samlingssted, herunder også som ramme for kommunalbestyrelsens populære nytårskur.

Hun karakteriserer Ballerup som en kommune, hvor idrætten umiddelbart får mest politisk bevågenhed. Derfor opfatter hun Kirsten Sørensens kulturelle gennemslagskraft som desto mere imponerende.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen, opfatter TEMA som en af amtets aktive og fremsynede teaterforeninger. Generelt er det Mette Holm Volsings indtryk, at TEMA ikke blot præsenterer mainstream-forestillinger, men også tør satse på det smalle, herunder moderne dans, der kan give publikum de såkaldte 'aha-oplevelser'.

Hun roser Kirsten Sørensen og Leif Sørensens dygtighed og engagement – og evne til at kommunikere på politisk niveau. Mette Holm Volsing ser det kommende samarbejde med Baltoppen som et positivt skridt i fremtidssikringen af TEMA – og som forbillede for amtets teaterforeningsudbud på professionelt drevne scener. Hun udtrykker dog en vis usikkerhed omkring TEMAs reelle suverænitet under Baltoppens hat. Derfor ser hun også en stor udfordring for TEMAs fremtidige generationsskifte i bestyrelsen.

Konkrete fremtidsplaner:

Væsentligste fremtidsplan for TEMA er samarbejdet med Baltoppen, så hele næste sæson afventes nu med spænding. Første fælles abonnementsbrochure er p.t. på vej i trykken – med TEMAs sider forrest, efterfulgt af Baltoppens skotsk-irske arrangementer og så Musikscenen. (Senere brochurer til august og omkring jul vil bringe de tre elementer i andre rækkefølger. Men foråret er teaterforeningens.)

TEMA vil desuden vise sin suverænitet i forhold til Baltoppen ved for første gang at indbyde til 'Billet-Fest-Arrangement' i Baltoppen søndag den 17. april 2005 med orkester og kage – efter princippet først-til-mølle, men med fortrinsret til tidligere abonnenter.

Visioner:

Visionen hos TEMA er som nævnt at være god til det hele. TEMA lægger vægt på at leve op til Ballerup Kommunes kulturpolitiske mål om, at 'alle skolepligtige børn får tilbud om en gang om året at se børneteater af høj kvalitet'. TEMA ønsker derfor at fortsætte og gerne udvide børneteaterarrangementerne. TEMA ser også gerne flere unge i teatret, men ved af bitter erfaring, at det er det sværeste mål at efterleve. Derfor støtter TEMA også Baltoppens iver efter at deltage i forsøget på at tiltrække flere unge til det kulturministerie-støttede projekt 'Dans på kanten af København'.

Udviklingspotentiale:

Det største udviklingspotentiale hos foreningen vil afhænge af effekterne af samarbejdet med Baltoppen. Og dernæst af bestyrelsens evne til at forny sig selv, ikke mindst med nye yngre medlemmer.

9. Konklusion: TEMA – Teater i Baltoppen under Ønskekysten

‘Kultur Mama’ og ‘Fru Kultur’ er nogle af Ballerup-borgernes kælenavne for Kirsten Sørensen. Med hende som formand for TEMA har teaterforeningen en kunstnerisk overbevisende profil med en udsøgt balance mellem det brede teater og det smalle – og med klar sans for kvalitet.

Som forening er TEMA yderst veldreven. Aktiviteterne og forestillingsafviklingen vidner om kyndighed og overblik. Og der er tjek på papirerne – både internt og udadtil mod kommunen og amtet og sågar evaluatorene. Kirsten Sørensens kommunikation er venlig og effektiv; de maskinskrevne breve kommer til tiden.

Det nye, udvidede samarbejde med Baltoppen bliver et springende punkt for teaterforeningens fremtid. Hvis TEMA ikke skal opluges af Baltoppen, må foreningen ikke mindst sørge for at forny bestyrelsen løbende, så bestyrelsen ikke mister sin nuværende slagkraftighed. Samarbejdsaftalen med Baltoppen er i sig selv opsigtsvækkende og sjælden i sin konstellation mellem en frivillig foreningsbestyrelse og et kommunalt, men yderst kommercielt drevet musikteater. Konkret skal TEMAs bestyrelse derfor fremover kæmpe for sin non-profit teaterformidling over for Jan Kiwis business-orienterede arrangementsvirksomhed.

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, TEMA har opfyldt målene i driftsaftalen med amt og kommune. Evaluatorene har følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse:

1. TEMA, amtet og kommunen bør fortsætte intentionerne fra den tidligere og nu indfrie driftsaftale i den kommende driftsaftale.
2. TEMA, amtet og kommunen bør opstille driftsaftalens kvantitative mål for familieforestillinger og abonnementer mere praksisrelevant i den nye driftsaftale.
3. TEMA, amtet og kommunen bør indskrive driftsaftalens kvalitative mål, ikke mindst for særlige indsatsområder, i en mere organisk sammenhæng i den nye driftsaftale.
4. TEMA bør fortsætte sin hidtidige repertoirelinje, der gør teaterforeningen attraktiv for en bred publikumsskare, både lokalt og regionalt.
5. TEMA bør fortsætte sine tredelte aktiviteter – voksenteater, børneteater, musikscene – men holde fokus på teatret.
6. TEMA støttes i sin skriftliggjorte indgåelse af samarbejdsaftalen med Baltoppen – og bør holde godt fast i den.
7. TEMA rådes til en afklaring i bestyrelsen omkring Jan Kiwis position som både privat, menigt medlem af bestyrelsen og hans stilling som kommuneansat musikteaterchef med kommercielle interesser. Spørgsmålet er, om musikteaterchefen også bør sidde i teaterforeningens bestyrelse, nu hvor samarbejdsaftalen også formelt er en realitet.
8. Kommunen rådes til at støtte en renovering af Baltoppens tilskuerfaciliteter, heriblandt ikke mindst podieopbygningen. Det samme gælder skuespillergarderober og tekniske forhold. Desuden bør kommunen snarest sørge for en forbedring af parkeringsforholdene – der er alt for få pladser i forhold til behovet.
9. TEMAs bestyrelse er topkompetent, men ovre den pureste ungdom. Det er derfor tvungent nødvendigt, at Kirsten Sørensen introducerer nye medlemmer fra bestyrelsen, også udadtil i kommunen. Foreløbig ikke mindst Birgitte Sørensen, der faktisk er ansvarlig for halvdelen af TEMAs tilskuere, nemlig børnene, men som ikke er nær så kendt et ansigt i byen som Kirsten.
10. TEMAs bestyrelse bør skaffe nye medlemmer også uden for egen familiekreds. Det er udmærket, at Jan Kiwis datter vil indtræde i bestyrelsen, men denne har absolut også brug for ufamilier fornyelse.
11. TEMA bør fortsætte og gerne udvide sit teatertilbud til Ballerup Kommunes skolebørn. Kommunens kulturpolitik rummer et ideal om at tilbyde hvert barn én teateroplevelse om året. Skal dette efterleves i TEMAs regi, kræver det et større tilskud end nu, hvor ca. halvdelen af skolebørnene modtager en gratis teaterbillet.
12. TEMAs teaterbrochure for børn og unge er indbydende og lokkende og virker brugervenlig for målgruppen af skolelærere. Men brochuren forestillingsformidling bør mere konsekvent suppleres med navne på teatre, instruktører m.m.

13. TEMA bør fortsætte sit forsøg på at skaffe flere unge i teatret. Baltoppens dansesatsning 'Dans på kanten af København' vil forhåbentlig give pote. Men måske skulle også Musikscenen i Baghuset have flere ungdomshits på repertoire?
14. TEMAs bestyrelsesmedlem Villy Schou Jensen har udarbejdet en imponerende og komplet registrant over TEMAs forestillinger siden starten i 1967. Denne historiske profilering af TEMA burde også kunne anvendes i teaterforeningens synliggørelse; f.eks. ved et jubilæumstryk og gerne udlagt og opdateret på TEMAs hjemmeside.
15. TEMA bør anvende sin store repertoireerfaring mere offensivt i forhold til producenterne. Bestyrelsen efterlyser et bedre mainstream-repertoire fra de turnerende teatre. Og selv om TEMA tidligere har forsøgt at komme i en sådan dialog med Danmarks Teaterforeninger – også gennem TIKA – vil vi hermed varmt anbefale, at bestyrelsen endnu en gang orker debatten; TEMAs viden og erfaring vil kunne gavne hele teatermiljøet!

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 11. april 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Individuelt startdokument, februar 2004
- Faktaark, januar 2005
- Selvevaluering, februar 2005
- TEMA – teater i Baltoppen, sæsonbrochure 2004/05 og 2003/04
- TEMAs tilbud om Børne og Ungdoms Teater i Baltoppen, sæsonbrochure 2004/05 og 2003/04
- Musikteater Baltoppen, Ballerup, 2005 Forår – forårsprogram
- Vedtægter for TEMA, februar 1976
- Aftale om tilskudsvilkår, november 2002
- Årsberetning 2003/02 og 2002/03
- Regnskab 2003/04 og 2002/03
- Samarbejdsaftale mellem TEMA og MusikTeater Baltoppen, januar 2005
- Kig og Lyt, Ballerup Kommunes kulturavis, nov. 2003, feb. 2005 og marts 2005
- Kulturpolitik. Ballerup Kommune frem mod år 2005. Kommunalbestyrelsen i Ballerup Kommune, september 1999
- Baghuset, Reehs gamle Købmandsgård, Musisk Samråd, september 1984

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos TEMA – Teater i Baltoppen, Københavns Amt og Ballerup Kommune.

EVALUERING

AF

SYVSTJERNESCENEN I VÆRLØSE

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

2. maj 2005

Indhold:

1. Indledning: Syvstjernescenens kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Syvstjernescenens Ønskevistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Syvstjernescenen under Ønskevisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Syvstjernescenens kunstneriske profil

Optimismen og stædigheden stråler ud af Syvstjernescenens bestyrelse. Denne teaterforening gør en dyd ud af at arrangere teater i Værløse med brask og bram: Voksenforestillingerne er mange, børneteateret præsenteres på nye måder, og ud-af-huset-arrangementer arrangeres gerne. Og så var der jubilæet med overraskelsesforestillingen sidste år. For ikke at tale om teaterturen udenlands: Sidste år til Berlin, i år til Stockholm, næste år til Verona og Kiel ...

De talrige aktiviteter og det gode humør udgår fra Syvstjernescenens bestyrelse. Den blev valgt med en ny formand i august 2004, men allerede i marts 2005 blev bestyrelsen igen ændret, idet den tidligere formand samt tre andre medlemmer trådte ud. Disse opbrud har ført til en fornyelse af stilen i bestyrelsen, men også skabt flere arbejdsopgaver på nye og færre hænder.

Syvstjernescenens fremtid er desuden blevet markant ændret af, at første spadestik nu er taget til det nye kulturhus i Værløse. Det vil forhåbentlig stå klar med 450 indbydende teaterpladser til sæsonstart 2006/07 – og alle tidligere begrænsninger i Syvstjerneskolens interimistiske lokaler vil dermed tilsyneladende blive overvundet.

Denne evaluering skal derfor betragte Syvstjernescenen i den overgangssituation, som teaterforeningen står i netop nu. Evalueringen skal se på målopfyldelsen af Syvstjernescenens nuværende driftsaftale med amtet 2003-2005, men særligt pege fremad mod de nye muligheder i Værløse Kulturhus.

Først lidt tal: Syvstjernen præsenterede i sæson 2004/05 10 forestillinger i abonnement, en musikforestilling uden for abonnement, en operatur udenlands uden for abonnement – samt 9 børneteaterforestillinger. Hertil kom en spontansatsning på 17 særlige børnejuleforestillinger.

Så lidt navne: Formanden siden august 2004 er Kristian Kristensen (inden da næstformand siden 2000), næstformanden er Bent Röder (bestyrelsesmedlem siden 2000), kasserer er Karl D. Olsen (bestyrelsesmedlem siden 2000) og bookingchef siden 2000 er Ingelise Tofte (bestyrelsesmedlem siden 1997). Disse fire udgør forretningsudvalget i bestyrelsen, der hidtil har haft 12 medlemmer, men nu altså kun har 8. Alt arbejdet med børneteateret varetages af Inge Lis Johannsen.

Syvstjernens abonnenter er typisk 55-60 år gamle – tydeligvis par, der kender hinanden og har været medlem af foreningen i flere sæsoner. Syvstjernen angiver selv, at de gerne vil være mere opsøgende i forhold til yngre teatertilskuere. Foruden børneforestillingerne har foreningen dog allerede et velfungerende samarbejde i SSP-regi for 7-10. klasses elever i Værløse Kommune, hvorigennem Syvstjernescenen også håber på at investere i de unges lyst til at blive teaterforeningsmedlemmer en gang i fremtiden.

En stor fremtidig udfordring for Syvstjernescenen vil være at udfylde det høje aktivitetsniveau, som planerne for det nye kulturhus på nuværende tidspunkt lægger op til, nemlig op til 50 aftener pr. sæson. Desuden vil teaterforeningens repertoire antagelig få brug for en klarere profil. I dag er repertoiret bredt, men med hovedvægten på folkelige mainstream-sællerter. Selv om repertoiret også indeholder visse smalle forestillinger, så er forståelighed og tilgængelighed tydeligvis kodeord for bestyrelsens repertoirevalg. Eller som Kristian Kristensen udtrykte sig om nationalscenens magre repertoireudbud til teaterforeningerne: »Det Kgl. Teater kunne jo begynde at spille noget, vi gad se.«

Evalueringen vil se på Syvstjernescenens kunstneriske 'villen' i repertoirevalget, på dens ressourcemæssige 'kunnen' i forhold til den nye bestyrelse og de mange kommende aktiviteter ved flytningen til kulturhuset samt dens 'skullen' i ønsket om at være i tæt kontakt med borgerne i Værløse, men også i nabokommunerne. Og gerne med drys af de skæve indfald, der tydeligvis giver Syvstjernescenen dens helt egen karakter.

2. Evalueringens forløb

Syvvstjernescenen er den fjerde i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af teaterforeningens forretningsudvalg: formand Kristian Kristensen, næstformand Bent Röder, kasserer Karl D. Olsen og bookingchef Ingelise Tofte. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform.

Evalueringen forløber over ca. ni uger:

- 01.03. 2005: Intromøde hos formand Kristian Kristensen og interview med teaterforeningens forretningsudvalg.
- 03.03. 2005: Individuelt startdokument sendt til forening og amt af evaluatore.
- 06.03. 2005: Overværelse af evaluator af 'Rigets Tilstand' med Får 302 i Syvvstjerneskolenes Festsal.
- 14.03. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 04.04. 2005: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 11.04. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
- 20.04. 2005: Teaterforeningens formand giver respons til evaluatore.
- 24.04. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt.
- 02.05. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale. Aftalen skal nu genforhandles, og evalueringen skal være med til at danne grundlag for den nye aftale med amtet. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende.

Evalueringen ser på Syvvstjernescenens repertoirebalance både inden for voksteater og børneteater, på aktivitetsspredningen, på publikums aldersfordeling, på bestyrelsens handlingskompetencer, på teaterformidlingen både lokalt og regionalt – og på Syvvstjernescenens placering i Værløses kulturbillede. Men størst fokus sættes på teaterforeningens fremtidige muligheder i Værløse Kulturhus.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Syvvstjernescenen, 'Fælles driftsaftale mellem Københavns Amt og Syvvstjernescenen om tilskudsvilkår og handlingsplan for perioden 2003-2005', er indgået mellem teaterforeningen og Københavns Amt i november 2002 og udløber 31. december 2005.

Syvvstjernescenens aftale er amtets mest udførlige teaterforeningsdriftsaftale, formuleret af teaterforeningens daværende formand, Solveig Neubert, (som den ene evaluator havde fornøjelsen af at træffe til Syvvstjernescenens forestilling). Pudsigt nok har aftalen i sin essens flere lighedspunkter med dele af den model, som denne evaluering bygger på: Driftsaftalens punkter 'Det vi gør' og 'Det vi vil' lægger sig i hvert fald tæt op ad visse elementer i Ønskekvistmodellens 'villen' - 'kunnen' - 'skullen'.

Driftsaftalen indeholder mange specifikke angivelser af teaterforeningens procedurer, og den har desuden et bilag angående proceduren for fastsættelse af repertoire. Denne omhyggelige skriftlighed har klart været en hjælp for den nye bestyrelse, da den trådte til. På den anden side ligger formuleringerne langt fra den nuværende bestyrelses stil. Desuden har den nye bestyrelse tydeligvis forenklet en række procedurer. Dette har ikke mindst kunnet lade sig gøre, fordi de nuværende forretningsudvalgsmedlemmer er pensionerede og har smidige ka-

lendere. Desuden lader de såmænd til at være enige om det meste.

Som overordnet kvalitativt mål har Syvstjernescenen en driftsaftaleambition om 'at fastholde sin position som en moderne fleksibel teaterforening, der gennem sine holdninger og værdier kan fastholde og tiltrække engagerede og dygtige borgere' samt at 'tilstræbe en høj grad af alsidighed, variation og kvalitet i sit repertoire'. Desuden vil Syvstjernescenen 'medvirke til at udvikle det helhedssyn, der i de senere år har været i kommunen' med 'et aktivt teatersamarbejde på tværs af geografiske og kulturelle grænser'. Særlige indsatsområder er defineret som at spille en aktiv rolle i Værløse Kommunes kulturliv.

Alt dette lever Syvstjernescenen uomtvisteligt op til med sine mange og velkendte arrangementer i kommunen.

Derudover er et særligt indsatsområde i driftsaftalen, at Syvstjernescenen skal forsøge at tiltrække et yngre publikum, bl.a. gennem smalle forestillinger og med en særlig indsats i forhold til Værløses flygtninge og indvandrere. Dette mål er ikke ubetinget opfyldt – der er nemlig ikke mange flygtninge og indvandrere i Værløse!

Kvantitativt har Syvstjernescenen i driftsaftalen sat sig som mål pr. sæson at opføre 12-15 forestillinger for voksne og 10-15 forestillinger for børn i aldersgrupperne 4-6 år / 7-10 år / 11-13 år. Desuden har foreningen et langsigtet mål om, at alle 3-15 årige børn i Værløse Kommune 'skal overvære levende teater mindst 3 gange om året'.

Blandt arrangementerne har Syvstjernescenen desuden et mål om at udbyde 3-4 kunstneraftener eller musikaftener. Disse aftener kan spænde over alt fra opera til cabaret og stand-up på diverse spillesteder i kommunen.

De kvantitative mål for voksenforestillingerne har Syvstjernescenen lige akkurat indfriet, idet foreningen i 2004/05 som før nævnt har udbudt 10 voksenforestillinger samt en musikaften og en operatur. Dette aktivitetsniveau har også været gældende for de to forrige sæsoner, hvor antallet af voksenforestillinger, inkl. musikarrangement og operatur, har ligget på 12-13.

Udbuddet af børneteaterforestillinger har de seneste tre sæsoner ligget på 8-10. I indeværende sæson er antallet 9 – suppleret af de føromtalte 17 juleforestillinger, (der dog har givet anledning til en del skepsis fra de øvrige teaterforeninger i TIKÅ, fordi denne heftige aktivitet potentielt set vil udløse tilsvarende heftige amtstilskud). Hertil kommer 12 forestillinger, som Syvstjernescenen har foreslået til kommunens SSP-konsulent, der så har tilbudt dem til kommuneskolernes 7.-10. klasser.

På børneteaterområdet er det kvantitative aktivitetsmål altså mere end indfriet – i al fald når det gælder sæson 2004/05!

Billetsalget for Syvstjernescenen lå ved driftsaftalens indgåelse på ca. 2.500 voksenbilletter og ca. 3.000 børne- og ungdomsbilletter, altså i alt ca. 5.500 billetter. I driftsaftalen udtrykkes ønske om at øge salget med 10 % for voksenforestillingerne (til ca. 2.750 billetter) samt 25 % for børneforestillingerne (til ca. 3.750 billetter), bl.a. gennem en særlig PR-indsats i samarbejde med lokalpressen og gennem særlige tema-baserede forestillinger til skoler og institutioner. Dette tal (i alt altså ca. 6.500 billetter) nedjusteres dog senere i samme driftsaftale til ca. 5.750 – via en stigning på kun 3-5 % – 'de nuværende logistiske forhold taget i betragtning', som det udtrykkes i aftalen.

På Syvstjernescenens hjemmeside – www.syvstjernescenen.dk – fremhæves det, at billetsalget gennem de seneste år har 'ligget jævnt stigende på over 6.000 billetter pr. sæson til Værløse Kommunes ca. 18.000 indbyggere.' Det konkrete salg til voksenforestillinger var dog i følge den talmæssigt set noget snørklede formandsberetning for 2003/04 kun på ca. 2.700 voksenbilletter og ca. 600 ungdomsbilletter. Herudover blev der til børneforestillingerne kun solgt 1.200 billetter. Altså i alt 4.500 billetter.

Helt nået er billetsalgsmålet altså ikke – selvom indeværende sæson formodes at rette lidt op på tallene. Realistisk bliver ønsket om den markante billetsalgstigning antagelig først, når Syvstjernescenen inden for rammerne af det nye kulturhus kan udvikle og styrke sin profil.

5. Syvstjernescenens Ønskevistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Syvstjernescenens 'villen' ligger i teaterforeningens ustyrlige gå-på-mod og satsningslyst. Foreningen har masser af energi og masser af idéer – og foretager tilsyneladende adskilligt simpelthen for at forandre foreningens profil i forhold til under den tidligere formand. Repertoiremæssigt vil bestyrelsen gerne præsentere et endnu bredere repertoire, gerne med større forestillinger og f.eks. mere opera og operette. Foreningen vil desuden gerne udvide medlemmerne med de nysammenførte naboer fra Farum.

Internt er bestyrelsens 'villen' præget af en velfordelt arbejdsbyrde, om end formanden med glæde påtager sig en god del af opgaverne selv. Ved forestillingerne er opdelingen klar: Bestyrelsesmedlemmerne har hver deres plads – og er letgenkendelige med deres små navneskilte med logo: Billetdamen, kaffedamen, bardrengen... Og med formanden som imødekomende hilse-på-vært.

Kunnen:

Sæsonen 2004/05 er en udmøntning af den tidligere bestyrelses beslutninger. Derfor er det endnu det tidligste at tale om den nuværende bestyrelses selvstændige repertoirekunnen. Diverse administrative problemer, særligt omkring formandens spontantindkøbte 17 juleforestillinger, har dog vist, at alle gængse procedurer ikke nødvendigvis kendes af bestyrelsen i detaljer.

Til gengæld har bestyrelsen klart tæft for at pleje sit publikum og også for at styrke foreningen hos kommunen. Formandens plads i udvalget for kommunens nye kulturhus viser, at foreningen får den politiske bevågenhed, som den ønsker – og tilsvarende servicerer bestyrelsen også kommunens politikere og kulturforvaltningsfolk.

Skullen:

Foreningens brændende engagement vidner om en overbevisning om, at teatret er nødvendigt for de fleste i Værløse. Bestyrelsen kæmper ufortrødent for at overbevise tilskuerne om, at det er fint nok at gå i teatret i Værløse, selv om Syvstjernescenen bare er en almindelig gymnastiksal, forklædt med velourduge og levende lys nyanrettet til hver eneste forestilling. Bestyrelsen ved tydeligvis, hvilke rammer der skal til for at tiltrække Værløses teaterinteresserede. En tilsvarende bevidsthed om medlemmernes virkelighed ses i bestyrelsens satsning på internettet. Hjemmesiden har nu en webmaster i bestyrelsen, der bl.a. også vil følge det kommende kulturhusbyggeri og lægge fotografier på foreningens velfungerende, men også enkle hjemmeside – som en appetitvækkende dagbogsnedtælling forud for åbningen af kulturhuset.

Repertoiremæssigt er ikke alle satsninger fuldtreffere. Bestyrelsens tro på Får 302s 'Rigets tilstand' svarede ikke til publikums; kun 190 ud af 349 billetter blev solgt.

Men foreningens intuitive fornemmelse for sine medlemmers nysgerrighedspunkt blev bevist, da den daværende bestyrelse sidste år valgte at fejre foreningens 40 års jubilæum med en overraskelsesforestilling. Den var sæsonens første til at blive udsolgt! Og den blev vitterligt ikke røbet, førend Bent Fabricius-Bjerre gik på scenen!

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Selv til sine voksen- og familieforestillinger har Syvstjernescenen en høj procentdel børn og unge blandt sine tilskuere. I sæsonen 2003/04 var det 20 %.

Til voksenforestillingerne er den typiske tilskuer ellers et sted i 50'erne – både i følge

bestyrelsens vurdering og efter evaluators skøn ved selvsyn; (hun øjnede dog kun et enkelt par under 40).

Foreningens har et stort udbud af børneforestillinger – i følge driftsaftalen for de 4-6 / 7-10 / 11-13 årige, i følge hjemmesiden for de 4-6 årige samt 8-14 årige – og desuden arrangerer den særforestillingerne med kommunens SSP-konsulent. Uagtet den konkrete aldersdifferentiering er børn og unge en målgruppe jævnbyrdig med de voksne. Og Syvstjernes scenes logo med de to teatermaskebørn signalerer da også klart en 'børnevenlighed'.

Scenefaciliteter:

Syvstjernes scenen har til huse i Syvstjerneskolens Festsal, der er en nydelig gymnastiksal med en rummelig foyer, som teaterforeningens foyerværtinde pynter fint til med duge og borde. Plakater og gardiner hænges sågar op hver spilleaften – det gælder også i kunstnergarderoberne.

Men selve salen er og bliver en gymnastiksal. De forreste 10 rækker af stolene er placeret direkte på gulvet, hvilket gør udsynet aldeles begrænset. De bageste 12 rækker på den såkaldte 'terrace' er godt nok hævet på podier, men til gengæld utroligt langt væk fra scenen. Ideelt er scenerummet med andre ord ikke – men akustikken er fin.

Derfor er det forståeligt, at foreningen næsten ikke kan vente med at flytte ind i det nye kulturhus. Og eftersom kulturhuset kommer til at ligge ved biblioteket, lige op ad stationen, vil det formodentlig også have lettere ved at tiltrække tilskuere udenbys fra.

Børneteateret spilles både på Syvstjernes skolen og på Værløse Bibliotek.

Repertoire:

Syvstjernes scenens repertoire har en flot spændvidde – fra bredt til smalt. I 2004/05 virker Det Danske Teaters 'Spindocor' med Flemming Jensen som lige så oplagt et valg som Teater Fabulas 'Les Quatre Diabes' med Andrea Vagn Jensen. Ibsens kamp mod usundheden er med i 'En Folkefjende' fra Det Danske Teater, men det er pædofilidebatten også i Holbæk Teaters 'Det bliver sagt'. Og så er familieforestillingen H.C. Andersen-korrekt med 'Fyrtøjet' fra Det Danske Teater.

Børneteaterrepertoiret præsenteres parallelt med voksenrepertoiret i sæsonbrochuren, dog spilles flere af børneforestillingerne to gange hver. Her er valgt nogle af de børneteaterveteraner, der kvalitativt står respekt om, bl.a. Randers Egnsteater, Gruppe 38 og Søholm Park Teatret.

I selvevalueringen understreger bestyrelsen, at den gerne vil eksperimentere noget mere, f.eks. med danseforestillinger. Til 2005/06 har den bl.a. indkøbt Mute Comps danseforestilling 'Bright Lights', der er rettet mod et ungt publikum.

Billetsalg:

Syvstjernes scenens abonnementer og løssalgsbilletter sælges hos bookingchef Ingelise Tofte hverdage efter kl. 19 på tlf. 44 48 44 45 – eller en time før hver forestilling. Man kan desuden tegne abonnement på www.syvstjernes scenen.dk. Abonnenterne opkræves et gebyr på kr. 15 ved hver ekspedition. Billetterne deles op i A, B og C-billetter, p.t. til kr. 135-110-100. A-billetterne sælges altid først.

Billettal:

I følge Syvstjernes scenens indberetning til amtet blev der i sæson 2004/05 solgt 2.292 voksenbilletter og 2.010 børne- og ungdomsbilletter, altså i alt 4.302 billetter. I sæsonen 2003/04 er de tilsvarende tal 2.408 voksenbilletter og 1.097 børne- og ungdomsbilletter, altså i alt 3.505 billetter. I formandsberetningen for 2003/04 omtales dette fald i billetsalget med beklagelse. Årsagen angives som nedgang i salget til forestillinger arrangeret af SSP-konsulenten. Men ungdomsprocenten har dog stadig været henholdsvis 47 % i 2004/05 og 31 % i 2003/04!

Markedsføring:

Syvstjernes scenens væsentligste markedsføring sker gennem sæsonbrochuren, en firefarvet, glittet sag i kvadratisk A4-bredde. Desuden sætser foreningen på hjemmesiden, der har fået sin egen webmaster. Herudover annonceres programmet kvartalsvis forud i den lokale presse,

hovedsagelig Værløse Nyt, Hareskov Ny, Bagsværd-Bladet og Søndagsavisen. Foreningen opsætter plakater, og ydermere leverer formanden indlæg om teaterforeningen til den lokale avis et par gange hver sæson.

Ved hver forestilling har Syvstjernescenen hidtil udleveret et 'Stjernedrys' – et rolleark med en kort tekst om forfatteren og stykket. De turnerende teatre er imidlertid ikke så begejstrede for denne tilskuerservice, fordi de så ikke får solgt deres egne programmer. Bestyrelsen har derfor besluttet at ophøre med at udlevere 'Stjernedrys' fra 2005/06.

7. Foreningssituation

Administration:

Foreningens overordnede administration varetages hovedsagelig af formanden. Kassereren tager sig af bogføringen, bookingchefen tager sig af billetterne, webmasteren tager sig af hjemmesiden, og børneteateret passes af den særligt børneteateransvarlige. Ingen er lønnet – dog dækkes telefonudgifter. Bestyrelsen har desuden formålet at tiltrække nogle unge til bestyrelsen, der også hjælper med til det praktiske opstillingsarbejde forud for hver forestilling. Dette gælder f.eks. webmasteren og bartenderen.

Bestyrelse:

Syvstjernescenens bestyrelsesmedlemmer er i april 2005:

- Kristian Kristensen, formand siden 2004, administrativt ansvarlig for indkøb af forestillinger samt kontakt til kommune, amt og TIKÅ.
- Bent Röder, næstformand med ansvar for brochure, pr og sponsorer.
- Karl D. Olsen, kasserer, med ansvar for alt med regnskab.
- Ingelise Tofte, bookingchef, med i brochureudvalg samt sekretær.
- Inge Lis Johannsen, børneteateransvarlig.
- Niels Chr. Nissen, webmaster og praktisk opstiller.
- Peter Arent Hansen, bartender, praktisk opstiller og med i brochureudvalg.
- Eigil Jacobsen, praktisk opstiller.

Lisbeth Petersen er teaterforeningens faste foyerværtinde, der sørger for pynt og hygge ved forestillingerne; hun er dog ikke med i selve bestyrelsen.

Økonomi:

Syvstjernescenen modtog i 2003/04 tilskud fra stat og amt på kr. 256.440 i følge amtets opgørelse. Fra Værløse Kommune modtager foreningen også støtte – i 2003/04 en samlet stat-amt-kommune-støtte på kr. 685.357, jf. teaterforeningens regnskab. Kommunen stiller scenefaciliteterne gratis til rådighed, men foreningen skal selv betale for opstilling af stolepodier m.m.

Syvstjernescenens gik ud af sæson 2003/04 med et samlet negativt driftsresultat på kr. 72.720; et underskud, der ifølge regnskab og formandsberetning primært skyldtes det tidligere nævnte utilstrækkelige SSP-salg.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Værløse Kommune yder tilskud til teaterforeningen, men er ikke med som part i den nuværende driftsaftale mellem Syvstjernescenen og Københavns Amt. Forventningerne i teaterforeningens bestyrelse er imidlertid, at kommunen vil gå med i den kommende driftsaftale.

Forholdet mellem Syvstjernescenen og kommunen synes aldeles upåklageligt. Både borgmesteren, kommunaldirektøren og kulturudvalgsformanden er abonnenter. Samtidig gør Syvstjernescenen også noget for at servicere sine politikere. Hele kommunalbestyrelsen var f.eks. inviteret (med ægtefæller sågar!) ind at se Kristian Ditlev Jensens politiske valgforestilling 'Rigets tilstand'. For som Kristian Kristensen bemærkede: »Hvis DE ikke skulle se den, hvem

skulle så?»

Værløse-borgerne er hurtige til at svare, hvis man spørger til berømte kunstnere, der kommer fra Værløse: 'Nick & Jay' lyder svaret. Men det kniber med skuespillernavne. Til gengæld fremstår Syvstjernescenen som en af de aktive foreninger på www.vaerloese.dk, hvor de har eget klik til en del af kommunens kulturberetning. Og i Værløse Kommunes kulturpolitiske plan 'Kulturpolitik for perioden 2002-2005' karakteriseres foreningen som 'markant' i sin præsentation af 'professionelt, levende teater for både børn og voksne'.

Aftalen mellem Syvstjernescenen og kommunens nye kulturhus er endnu ikke på plads. Men Syvstjernescenens formand sidder som før nævnt i kulturhusudvalget og har forventninger om årligt at få tildelt op til 50 spilleaftener. Og han har været med på råd, så faciliteterne vil komme til at svare til Syvstjernescenens behov og praksis.

Amtslig position:

»Syvstjernescenen virker som en aktiv og progressiv forening,« udtaler Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen. Hun roser den daværende formand, Solveig Neubert, for hendes formulering af den nuværende driftsaftale, og hun roser teaterforeningens repertoirebredde og udvidede børneteaterprofil.

Mette Holm Volsing hæfter sig særligt ved, at Syvstjernescenen er god til at prøve nyt – ikke mindst at foreningen har kastet sig ud i både danseforestillinger og opera. Hun har sat stor pris på foreningens initiativer. Det var Syvstjernescenens kasserer og formand for TIKÅ, Poul Stage Christiansen, der fik idéen om at arrangere et formidlingsseminar i Diamanten med Christian Have og Martin Lumbye m.fl. Og Poul Stage Christiansen har klart profileret Syvstjernescenen i flere teatersammenhænge – bl.a. i Teaterforeningernes Fællesudvalg, hvor han overfor amtet og kulturudvalgsformanden Lars Abel gentagne gange har påpeget problemet ang. et større og bedre udbud fra de turnerende teatre, heriblandt Det Danske Teater.

Syvstjernescenen har netop fremsendt sit budget for sæson 2005/06, og herudaf læser Mette Holm Volsing, at den nye bestyrelse under formand Kristian Kristensen tilsyneladende viderefører det aktivitetsniveau og den repertoirelinje, som også karakteriserede Solveig Neuberts formandskab.

I Mette Holm Volsings øjne bragte sæson 2004/05 dog en formelt uheldig start for den nye formand, idet han efter sædvane udbyttede en såkaldt 'uden titel'-forestilling med en konkret forestilling, nemlig 'Juleknaas med Kassander' – men med hele 17 opførelser af forestillingen! Denne vilde aktivitetsstigning skete uden amtets kulturudvalgs forhåndsgodkendelse, hvilket har bragt en stadig uafklaret økonomisk uvished ind over sæsonens regnskab. Forhåbentlig tildeles teaterforeningen inden regnskabsårets slutning det vante ungdomsbillettillskud. Men sagen har understreget væsentligheden af, at den nye bestyrelse kommunikerer mere specificeret med amtet.

Denne overrumplende handlingsparathed kan dog også til dels skyldes, at netop Syvstjernescenen har været en mester i at benytte amtets tilskudsordninger til børne- og ungdomsforestillinger. Her reduceres billetprisen direkte ved salget af billetten til den enkelte ungdomstilskuer – i modsætning til kommunernes refusionsordning, hvor f.eks. en skole indkøber en forestilling til en fast pris, men først året efter modtager halvdelen i refusion. En udvidet brug af tilskudsordningens muligheder har gjort Syvstjernescenen til en af de største børneteaterformidlere blandt amtets teaterforeninger – retfærdigvis bemærket ikke uden bevågenhed fra de øvrige teaterforeninger i TIKÅ.

Men da netop ambitionen om at inddrage flere unge både blandt tilskuere og i bestyrelserne i teaterforeningerne er et af amtets og teaterforeningernes vigtigste mål, kan Mette Holm Volsing kun tilfreds konstatere, at dette lykkes for Syvstjernescenen. Over al forventning.

Konkrete fremtidsplaner:

Det allervigtigste, der skal ske for Syvstjernescenen i nærmeste fremtid, er flytningen til det nye kulturhus fra 2006/07. Sæson 2005/06 bliver dermed en farvel-sæson til det gamle – angiveligt ud fra de eksisterende repertoireønsker.

Visioner:

Den nye bestyrelses visioner er tydeligvis at gøre teaterforeningens profil lidt lettere og sjovere og endnu mere alment tilgængelig end tidligere. Bestyrelsen vil gerne udbyde endnu bredere teater – og forfølge sine utraditionelle påfund. Den vil bogstaveligt talt lægge rød løber ud, hvis det er det, der skal til for at få Værløse-borgernes opmærksomhed.

At leve op til driftsaftalens ord om f.eks. at inddrage flygtninge og indvandrere er dog ikke del af bestyrelsens udtrykte visioner. Til gengæld har bestyrelsen allerede i sit repertoirevalg for 2005/06 tydeliggjort, at den generelt satser mere på de unge.

Udviklingspotentiale:

Det væsentligste udviklingspotentiale for Syvstjernescenen ligger i dets nye rammer i Værløse Kulturhus. Dernæst handler fremtidsmulighederne om, at den ny bestyrelse skal blive fortrolig med de nødvendige rutiner. Bestyrelsens unge medlemmer er således beviset på bestyrelsens udviklingspotentiale.

9. Konklusion: Syvstjernescenen under Ønskekvisten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Syvstjernescenen har opfyldt målene i driftsaftalen med amtet.

Evaluatorene har samtidig følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse:

1. Syvstjernescenen og amtet bør fortsætte intentionerne fra den tidligere driftsaftale i den kommende driftsaftale. Gerne med Værløse Kommune som medaftalepartner.
2. Syvstjernescenen og amtet (og evt. kommunen) bør forenkle og konkretisere driftsaftalens kvantitative mål.
3. Syvstjernescenen og amtet (og evt. kommunen) bør prioritere driftsaftalens kvalitative mål, ikke mindst for særlige indsatsområder.
4. Syvstjernescenen og amtet (og evt. kommunen) må tage stilling til evt. at fjerne de særlige indsatsområder i driftsaftalen, som bestyrelsen ikke reelt indgår i – f.eks. indsatsområdet med teater for flygtninge og indvandrere.
5. Amtet bør konkretisere sine kommunikationsforventninger til Syvstjernescenens nye bestyrelse.
6. Amtet (og kommunen) bør støtte Syvstjernescenen ekstra i forbindelse med første sæson i Værløse Kulturhus.
7. Syvstjernescenen bør holde fast i sin dobbeltprofil med teater for voksne og teater for børn.
8. Syvstjernescenen bør fortsætte sin hidtidige brede repertoirelinje, men absolut vedblive med også at satse smalt.
9. Syvstjernescenen bør fortsætte sin satsning på kvalitetsbørneteater. Men måske kunne den også dyrke ungdomsrepertoiret yderligere, også gerne med danse- eller musikforestillinger. Ikke blot gennem SSP-forestillingerne, men også i det almindelige repertoire, parallelt med familieforestillingerne.
10. Syvstjernescenen bør øge sin kommunikation med amtet og præcisere sin skriftlige dokumentation.
11. Syvstjernescenen bør fortsætte sin vellykkede indsats for at få unge med i bestyrelsen og gradvist oplære dem til bestyrelsesarbejdet.
12. Syvstjernescenen bør fortsætte sit arbejde med en levende og ajourført hjemmeside.
13. Syvstjernescenen bør bruge sit engagement også i Danmarks Teaterforeningers regi, så f.eks. foreningens erklærede irritation over savnet af mainstream-forestillinger og store musikforestillinger kan debatteres på landsplan, også med producenterne.
14. Syvstjernescenen opfordres til fortsat at dyrke sine begejstrede påhit – og bevare sin skæve profil.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 2. maj 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Individuelt startdokument, februar 2005
- Faktaark, marts 2005
- Selvevaluering, marts 2005
- Syvstjernescenen, sæsonbrochure 2004/05, 2003/04, 2002/03 og 2001/02
- Vedtægter for Syvstjernescenen, juni 1999
- Fælles driftsaftale mellem Københavns Amt og Syvstjernescenen og tilskudsvilkår og handlingsplan for perioden 2003-2005, marts 2003
- Procedure for fastsættelse af repertoire, december 2000
- Syvstjernescenen, teatersæsonen 2003/2004, regnskab for perioden 1. juli 2003 - 30. juni 2004
- Resultatopgørelse (summerisk regnskab for 2003/04 og 2002/03)
- Formandsberetning 2003/04
- Beskrivelse af rollerne som en del af bestyrelsesarbejdet, jan. 1998 og dec. 2003
- Stjernedrys. Rolleark for 'Rigets tilstand', 6. marts 2005
- Kulturberetningsklik på www.vaerloese.dk
- 'Kulturpolitik for perioden 2002-2005', Værløse Kommune
- 'Multisal og teater. Kulturhus i Værløse Bymidte'. Artikel af Fl. Holten Nielsen i ark.byg, 8.2004

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Syvstjernescenen og Københavns Amt.

REVIDERET OG AFSLUTTET

EVALUERING

AF

SØLLERØD SCENEN

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluatorene

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

25. oktober 2005

Indhold:

1. Indledning: Søllerød Scenens kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Søllerød Scenens Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Søllerød Scenen under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Søllerød Scenens kunstneriske profil

»Søllerød-borgerne er kræsne«, siger formanden for Teaterforeningen Søllerød Scenens Venner (herefter Søllerød Scenen). Og teaterforeningen har lagt et repertoire, som i følge bestyrelsen afspejler publikums ønsker: Klassikere, kendte skuespillere – og gerne lidt fra Det Kongelige Teater. Søllerød Scenen breder sig således både over klassikere og ny dansk dramatik, men falden-på-halen-teater undgås. Der må ellers gerne være lidt for enhver smag – blot ikke den dårlige!

Søllerød Scenens kunstneriske profil tegnes af teaterforeningens bestyrelse, men også af den teaterleder, som står i spidsen for Søllerød Scenen. Fra starten i 1958 var Søllerød Scenen drevet af en kommunalt fuldtidsansat teaterleder. I dag er der fortsat en teaterleder, dog kun deltidshonoreret gennem teaterforeningens kommunale tilskud. Men den professionalisering, som har vundet indpas i flere andre teaterforeninger i de senere år, eksempelvis i Lyngby-Taarbæk, har altså været indbygget i Søllerød Scenens struktur fra starten.

Det er tilsyneladende stærke kulturpersonligheder, der igennem årene har tegnet teaterforeningen – engagerede ildsjæle, der har brændt for teatret, og som gerne har villet prøve hjørner af. Søllerød Scenen har da også en fascinerende og stolt historie som en af de scener, der tilbage i 60'erne og 70'erne var først med det nyeste – såvel det hjemlige eksperimenterende teater som udenlandske gæstespil – Odin Teatret, Kirsten Delholms billedstofteater, Banden, Narren og mange flere. Man var faktisk oppe på mere end 20 forestillinger pr. sæson og var dengang endda også egen-producerende.

I dag har Søllerød Scenen en kunstnerisk profil, der ligger langt fra den oprindelige eksperimenterende. Tryghed og økonomisk rentabilitet er nu tilsyneladende de væsentligste idealer for foreningen, hvilket også afspejles i antallet af forestillinger. Siden 2001 har konceptet været begrænset til fire forestillinger i en samlet abonnementspakke samt 1-2 særforestillinger tilbudt uden for abonnement. Publikumsskaren er dog så stor, at foreningen kan indkøbe de fire abonnementsforestillinger hver til to spilletage, fredage og lørdage.

Aktuelt står teaterforeningen foran nogle interne forandringer, både hvad angår teaterleder og bestyrelse. For et par år siden fratrådte nemlig Søllerød Scenens garvede og teaterentusiastiske leder, Carsten Pramming. Hans afløser forlod imidlertid posten efter ganske kort tid, og Carsten Pramming blev så overtalt til at vende tilbage som konstitueret teaterleder, indtil en ny var fundet. Og det er først sket i skrivende stund, hvor den erfarne teateradministrator Birgit Gad netop er ansat som ny teaterleder, officielt med tiltræden til sept. 2005. Samtidig har bestyrelsen erkendt, at teaterlederens alt for store arbejdsområde skal omdefineres. Dette kræver dog formodentlig, at medlemmerne i bestyrelsen påtager sig flere opgaver, og det synes ikke alle at være indstillet på.

Bestyrelsen har de seneste par år haft flere udskiftninger. Nogle er fratrådt, tidligere medlemmer er kommet ind igen, bl.a. den nuværende formand Annette Fahnøe, der har siddet på posten i knap to år. Men bestyrelsen har tilsyneladende haft svært ved at finde sig til rette, og nykonstitueringer har da også været et tilbagevendende punkt på bestyrelsesmøderne over lang tid, senest jf. bestyrelsesmødereferat d. 9. nov. 2004. Den største aktuelle hurdle i bestyrelsen synes at være enighed og fælles fodslaw; man savner grundlæggende en strategi- og visionsdebat i foreningen, som formanden udtrykker det. Til det formål vil man gerne bruge denne evaluering. Foreningen har derfor eksplicit ønsket, at evalueringen særligt fokuserer på mulige forbedringsområder i teaterforeningens arbejde fremover.

Intentionen med evalueringen er ikke at belyse alle aspekter af teaterforeningens aktuelle situation. Udgangspunktet er det helt konkrete, nemlig teaterforeningens driftsaftale med Københavns Amt. Men kan evalueringen også være et skub til foreningens udvikling og interne debat, så er flere mål nået.

2. Evalueringens forløb

Søllerød Scenen er den femte i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af formand Annette Fahnøe, næstformand Ove Gaihede og konstitueret teaterleder Carsten Pramming. Alle har udvist imødekommenhed omkring evalueringen, om end dialogen mellem teaterforeningen og evaluatorerne undervejs har været begrænset af foreningens valgte responsform.

Evalueringen er forløbet over i alt ca. 32 uger:

- 13.03. 2005: Overværelse af 'Fyrtøjet' (familieforestilling uden for abonnement) med Det Danske Teater, spillet i teatersalen på Ny Holte Skole.
- 13.03. 2005: Intrømøde og interview med formand Annette Fahnøe, næstformand Ove Gaihede og konstitueret teaterleder Carsten Pramming på Søllerød Scenens kontor, Ny Holte Skole.
- 15.03. 2005: Individuelt startdokument sendes til forening og amt af evaluatore.
- 30.03. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendes til evaluatore.
- 25.04. 2005: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 25.04. 2005: Interview med teaterforeningens formand, Annette Fahnøe.
- 29.04. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
Oprindelig 2-3 uger til foreningens respons. Fristen blev dog ikke overholdt, idet teaterforeningen først responderede medio juni.
- 14.06. 2005: Teaterforeningen mailer sin respons – dog ikke som særskilte kommentarer, men i form af en omredigeret udgave af evaluatorernes rapport, hvilket forlængede efterarbejdet på rapporten. Samtidig blev en eventuel høring afblæst.
- 27.06. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt.
Responsfristen udvidet til d. 15.8. 2005 pga. sommerferie.
- 03.08. 2005: Amtet giver respons med godkendelse af den endelige evaluering.
- 10.08. 2005: Teaterforeningen giver respons med godkendelse af den endelige evaluering.
- 18.08. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes, hvormed evalueringen oprindelig var afsluttet.

Evalueringen genoptages ekstraordinært pga. yderligere respons fra bestyrelsesmedlem og fra amtet på den ellers færdige og af bestyrelsen og amtet godkendte evaluering:

- 23.08. 2005: Medlem af teaterforeningens bestyrelse henvender sig til evaluatorerne ang. fejl i teaterforeningens besvarelse på selvevalueringsspørgsmålene fra marts 2005, hvor bestyrelsen har forvekslet foreningens målgrupper med dens brugere. Dette ønskes der rettet op på i den færdige og af bestyrelsen ellers godkendte evaluering.
- 31.08. 2005: Amtet henvender sig til evaluatorerne med ekstra kommentarer til den ellers færdige, godkendte og udsendte evaluering. Amtet ønsker at trække sin første godkendelse af den færdige evaluering tilbage, idet nogle formuleringer i evalueringen ønskes ændret af politiske hensyn.
- 01.09. 2005: Evaluatorerne svarer amtet, at dette er et brud på evalueringens præmisser, både set ud fra evalueringens startdokument og evalueringens eksterne karakter. Evaluatorerne foreslår derfor amtet en ekstraordinær høring på den færdige evaluering, hvor eventuelle ændringer kan diskuteres mellem teaterforeningen, amtet og evaluatorerne.
- 09.09. 2005: Amtet ønsker ikke middelbart en høring, men svarer evaluatorerne, at den færdige og godkendte evaluering overfor teaterforeningen er trukket tilbage, og at man ønsker de foreslåede formuleringer i evalueringen ændret, inden evalueringen forelægges politisk.
- 22.09. 2005: Evaluatorerne vælger at udsende en lettere revideret udgave af den færdige evaluering, hvori der er taget højde for de indkomne kommentarer på den godkendte evaluering, uden at dette dog efter evaluatorernes opfattelse grundlæggende har ændret på evalueringens indhold, vurderinger og konklusioner.
Respons fra teaterforening og amt sendes til evaluatorerne senest 30. september.
- 03.10. 2005: Amtet giver respons til evaluatorerne på den reviderede evaluering.
- 07.10. 2005: Evaluatorerne sender en færdig revideret udgave af evalueringen til amtet.
- 24.10. 2005: Evaluatorerne afholder møde med kontorchef Martin Vive Ivø og fuldmægtig Mette

Holm Volsing, Københavns Amt. Den reviderede evaluering godkendes endeligt af amtet.
25.10. 2005: Evaluatorene udsender den færdigt reviderede og endeligt godkendte evaluering af Søllerød Scenen til teaterforeningen og amtet – hvormed evalueringen er afsluttet.

3. Evalueringens fokuspunkter

Søllerød Scenen har ønsket, at evalueringen kan bruges til en visions- og strategidebat i bestyrelsen og derfor særligt fokuserer på mulige forbedringsområder i foreningens arbejde.

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale med Københavns Amt. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen.

Samtidig skal blikket rettes mod de områder, teaterforeningen kan forbedre sig på. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende. I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på Søllerød Scenens kunstneriske 'villen' med fokus på repertoire og målgrupper, på den ressourcemæssige 'kunnen' med eksplicit fokus på mulige forbedringsområder i Søllerød Scenens arbejde samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til dens styrker og potentialer som del af kulturlivet i Søllerød.

Konkret vil evalueringen desuden diskutere Søllerød Scenens repertoirebalance, publikums aldersfordeling, bestyrelsens handlingskompetencer og teaterforeningens rolle som teaterformidler. Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens interne strategi- og visionsdebat.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Søllerød Scenen, 'Aftale om tilskudsvilkår mellem Søllerød Scenen og Københavns Amt', er indgået mellem teaterforeningen og amtet i april 2003 og omfatter perioden 1. januar 2003 - 31. december 2005.

I driftsaftalen har Søllerød Scenen kvantitativt sat sig som mål at gennemføre minimum 10 opførelser årligt – fire abonnementsforestillinger, der hver opføres to gange, samt et antal forestillinger uden for abonnement, herunder familieforestillinger, der 'blandt andet udbydes med henblik på at skabe et bredere potentiale for nye abonnenter'. Desuden har foreningen som mål i perioden at fastholde et årligt antal abonnenter på 400.

Målet om antal opførelser har Søllerød Scenen lige akkurat efterlevet: I 2003/04 blev der udbudt fire abonnementsforestillinger af to spilledage samt en familieforestilling uden for abonnement, og i 2004/05 fire abonnementsforestillinger af to spilledage samt to forestillinger uden for abonnement, herunder H.C. Andersen-forestillingen 'Fyrtøjet'.

Programmet for sæson 2005/06 er en smule mere ambitiøst. Her udbyder foreningen stadig fire abonnementsforestillinger af to spilledage samt nu to familieforestillinger uden for abonnement. Som ekstraforestillinger præsenterer foreningen desuden to danseforestillinger samt en H.C. Andersen-forestilling 'Skyggen' med det lokale Cumulus Teatret.

Hvad angår antallet af abonnenter, så har det i de forløbne sæsoner ligget i underkanten af driftsaftalens måltal på 400. Således fremgår det af regnskabet for 2003/04, at antallet af medlemskontingenter kun var 345, mens det i 2002/03 var 392. Der er altså stadig et stykke vej til målet på 400. Af formandsberetningen fremgår det da også, at Søllerød Scenen fortsat vil arbejde på at forbedre sin synlighed i kommunen for derigennem at forsøge at nå ud til flere potentielle medlemmer.

Øget synlighed og nye publikumsgrupper er også blandt de særlige indsatsområder i Søllerød Scenens driftsaftale med amtet.

Det første indsatsområde omhandler således samarbejdet med skoler med henblik på at stimulere børn og unges interesse for teater. Konkret nævnes i aftalen et projekt omkring forestillingen 'Fluernes Herre', som foreningen i 2002/03 tilbød kommunens skoler. Ifølge formandsberetningen fra 2002/03 viste opgaven sig dog vanskelig pga. manglende 'forretningssange' i kommunen til sådanne initiativer. Men trods vanskelighederne endte det med, at alle skoler sluttede op om initiativet, og foreningen nævner i selvevalueringen planer om tilsvarende samarbejder fremover, bl.a. med det nye amts gymnasium i Nærum.

Det andet indsatsområde angår styrkelse af foreningens synlighed og elektroniske betjening af publikum gennem oprettelse af en hjemmeside. Den er nu på plads – www.sollerodscenen.dk.

Det tredje indsatsområde i aftalen omhandler deltagelse i den lokale Søllerød-fejring af H.C. Andersen, og her er foreningens – sparsomme – bidrag indkøb af de ovennævnte to forestillinger i sæsonen 2004/05 og 2005/06. Som fjerde indsatsområde vil teaterforeningen arbejde for at opnå sponsoraftale med det lokale erhvervsliv omkring særforestillinger. Foreningen har indgået en såkaldt 'partnerskabsaftale' med Vedbæk Borger- og Håndværkerforening, men et egentligt sponsorat er der ikke tale om. Som et femte og sidste indsatsområde i driftsaftalen vil teaterforeningen forsøge at få teaterbrochuren delfinansieret gennem annoncer, og det ser ud til at være lykkedes – at dømme fra den annoncetunge brochure.

Søllerød Scenen har således i alt overvejende grad opfyldt driftsaftalens mål – dog mangler foreningen stadig at nå abonnementsmålet. Jo flere abonnenter, des bedre for foreningen, og derfor bør Søllerød Scenen naturligvis fortsat arbejde på at nå ud til flere.

Som i flere af de øvrige teaterforeningsaftaler angiver også Søllerød Scenen i sin aftale et mere overordnet ønske om at ville styrke samarbejdet med teaterudbydere og producenter gennem medlemskabet af TIKA og Danmarks Teaterforeninger. Og på det område bør der gøres en langt større indsats end hidtil – fra Søllerød såvel som de øvrige teaterforeningers side.

5. Søllerød Scenens Ønskekvistprofil

Evalueringen af Søllerød Scenens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskekvistmodellen* (Klim, 2003). Ønskekvistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskekvistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Når Søllerød Scenen selv skal definere sin 'villen', er teaterforeningen forsigtig: Den vil afvikle forestillingerne godt, den vil skabe ordentlige forhold for publikum, og den vil være god til at profilere sig i lokalsamfundet.

Repertoiremæssigt har teaterforeningen en ambition om at præsentere et bredt og varieret udbud af forestillinger, der rammer publikums ønsker. Samtidig vil foreningen gerne udvide det nuværende repertoire med smalle forestillinger og mere børneteater. Og man satser også på at udbyde flere forestillinger for unge, bl.a. gennem samarbejde med gymnasier.

Publikumsmæssigt vil foreningen gerne udvide grundkernen af abonnenter og gennem samarbejde med andre kulturinstitutioner i kommunen skabe synergieffekt mellem f.eks. Søllerød Scenen og biografen Reprisen for derved at tiltrække et større og bredere publikum. Som sideaktivitet overvejer foreningen bl.a. at tilbyde billetpakker til andre lokale foreninger for at tiltrække flere abonnenter.

Kunnen:

En af Søllerød Scenens egne angivelser af foreningens kunnen er 'at overleve'. Men det bør Søllerød Scenen også kunne klare. Teaterforeningen er nemlig yderst privilegeret. Først og fremmest fordi den har en teaterleder tilknyttet, men også fordi den har en solid økonomisk opbakning lokalt fra sin kommune og blandt de andre kulturinstitutioner.

Repertoiremæssigt er Søllerød Scenens kunnen tilsyneladende upåklagelig, når det gælder at ramme det modne stampublikums ønsker. Men overordnet set imponerer teaterforeningens repertoire-kunnen dog ikke. Økonomien rækker til langt mere spændende repertoire-satninger, jf. også regnskaberne. Evaluatorenes opfordring til foreningen på baggrund af dens solide økonomi er derfor: Sats kunstnerisk på et mere udfordrende repertoire!

Formidlingsmæssigt er teaterforeningens kunnen glimrende: Både sæsonbrochuren og den efterfølgende teateravisindstik fungerer fint. Men materialet henvender sig tydeligvis til et ældre publikum, der kan lide at blive tiltalt med 'De'. Udfordringen ligger i at nå bredere ud, ikke mindst til et yngre publikum. Teaterforeningen har her mulighed for at trække på flere kræfter i sit lokale netværk, bl.a. et tilbud fra journalisten Lisa Renée om gratis assistance til foreningens synliggørelse. Biografen Repriseteatrets tilbud om udsendelsessampak benytter teaterforeningen sig af fra sæson 2005/06, og et udvidet samarbejde med evt. kobling til biografens mailingliste vil være oplagt. Resultatet kunne være abonnenter fra det lokale (yngre) biografpublikum.

Foreningens billetsalgskunnen i eget regi synes rimelig velfungerende, men fordi foreningens billetsekretær står alene med et tilmed lidt forældet system, er billetsalgskapaciteten åbenbart strakt til det maximale med de hidtidige 4x2 forestillinger samt et par særforestillinger. Dette er en begrænsning for foreningens udviklingsmuligheder.

Den publikumsmæssige service er tilsyneladende i orden. Ved forestillingerne kunne indsatsen dog givet intensiveres ved, at alle bestyrelsesmedlemmer var forpligtede på at møde op. Over for de gæstende teaterfolk kunne teaterforeningens service vises mere demonstrativt fra bestyrelsens side. Blomsterbuketterne til scenekunstnerne blev strøget af budgettet for nogle år siden, men der er ikke indført andre høflighedsgestus.

Bestyrelsens kunnen i samlet flok er teaterforeningens svageste punkt – og overskygger dermed alle andre udfordringer for teaterforeningen netop nu. Bestyrelsen har med egne ord 'i de senere år haft udfordringer med intern kommunikation og samarbejde'. Tilsyneladende bærer bestyrelsen altså på en negativ arv for dårligt internt samarbejde. Bestyrelsen har drøftet et oplæg med fordeling af arbejdsopgaver, og én vej til større kunnen er oplagt at forpligte samtlige medlemmer på en konkret arbejdsindsats. For i øjeblikket er det teaterlederen, der tilsyneladende udfører alt forpligtende arbejde. Formanden klarer det papirmæssige, og resten synes at slingre mellem visioner og virkelighed. Arbejdsformen forekommer kortsigtet: De aktive i bestyrelsen tager sig af en opgave, til de segner eller mister lysten, hvorefter de træder ud, groft sagt.

En opgavefordeling i bestyrelsen er på alle måder unægtelig påtrængende. Samtidig tyder meget på, at bestyrelsen for at højne lysten og evnen til samarbejde grundlæggende trænger til at skabe bedre og mere hyggelige rammer omkring det fælles arbejde og møderne i bestyrelsen. Et par fælles teaterture vil givet også være udbytterigt og højne bestyrelsens repertoiremæssige kunnen. Sidst, men ikke mindst, er foreningens visions- og strategidebat åbenlyst påtrængende. Foreningens selvevaluering foreslår fornuftigt nok at få ekstern hjælp til at coache sig i arbejdet.

Skullen:

En af Søllerød Scenens 'skullen-forcer' er, at den tør se egne problemer og udfordringer i øjnene – og forsøger at handle derudfra. Initiativet til at påbegynde en visions- og strategidebat er således et første skridt i forsøget på at tackle nogle af de aktuelle udfordringer. At efterleve visioner og mål vil være det andet skridt. Og teaterforeningen har bevist, bl.a. gennem driftsaftalen med amtet, at den gør en indsats for at opfylde de mål, den sætter sig.

En anden 'skullen-force', rettet udad, er Søllerød Scenens engagement i det lokale kulturliv – bl.a. gennem foreningen Kulturelt Forum, en sammenslutning af 20 kulturelle foreninger i Søllerød. Gennem dette forum har man f.eks. været medinitiativtager til sidste års store arrangement om 'Teaterliv i Søllerød' med såvel udstilling som teateropførelse over scener fra egnsspil, der har haft udspring i Søllerød Scenen.

Endelig har Søllerød Scenen en 'skullen-force' i sine ambitioner om og evne til lokalt at påvirke kulturpolitikken i Søllerød. Kommunens tilskud er et konkret udtryk for, at Søllerød Scenens arbejde påskønnes lokalt.

Søllerød Scenen har en klar bannerfører i den tidligere formand, Kaj Elkrog, nu formand

for teaterforeningens støtteforening, Søllerød Teatervenner, samt for Kulturelt Forum. Han er øjensynligt en energisk ildsjæl, der både kan skaffe penge og har visioner. Men tilsyneladende har den nuværende bestyrelse for teaterforeningen ikke kunnet realisere hans visioner – og har hidtil også haft vanskeligt ved selv at formulere nye.

6. Publikumsituation

Publikumsmålgrupper:

Søllerød Scenen definerer sin målgruppe som voksne borgere. Brugere er dog i den modne alder – nærmere bestemt fra 60 år og opefter. Som et nyt tiltag har teaterforeningen dog som omtalt de seneste sæsoner også udbudt en familieforestilling, henvendt til børn i følgeskab med forældre og bedsteforældre. Forestillinger for skolernes ældste klasser forsøger man sig ligeledes med – i 2002/03 var det projektet om 'Fluernes Herre'. Planerne for de kommende sæsoner er at tilbyde forestillinger på alternative spillesteder i kommunen. Generelt vil foreningen gerne udvide repertoiret med flere familie- og ungdomsforestillinger, opført bl.a. i det mere intime scenerum i Kælderteatret i Nærum – en sal, som Søllerød Scenen i sine 'yngre dage' i øvrigt var med til at etablere og flittigt brugte til sine smalle voksenforestillinger og til børneteater.

Søllerød Scenen arbejder altså på flere fronter med forsøg på en udvidelse af publikumskaren samtidig med, at man gerne vil fastholde sit modne kernepublikum.

Scenefaciliteter:

Søllerød Scenens primære scene har gennem alle årene været teatersalen på Ny Holte Skole. Her er 235 publikumspadser, der kan udvides til 271 pladser. Salen bruges til daglig som gymnastiksal, og det fornægter sig ikke. Trods kommunens investering i podieudvidelse, der har gjort det muligt at få den tekniske afvikling af lyd og lys væk fra sidegangene, og trods renovering af toilet og garderobeforhold, er faciliteterne ikke optimale. Selve salen er for stor til intimteater og scenen for lille til de store udstyrsstykker. Udsynsforholdene for publikum, med de forreste rækker placeret direkte på gulvet, er ikke gode – og slet ikke for børn til familieforestillingerne. At salen til daglig bruges som gymnastiksal gør, at teaterforeningen har en del udgifter til op- og nedrigning af publikumspadserne. Desuden er Søllerød Scenen naturligvis begrænset i sin rådemulighed over salen. Så teaterforeningen føler sig låst – både hvad angår spillestage, antal af forestillinger og typen af disse.

Et egentligt kulturhus med egen teatersal har derfor i mange år været ét af Søllerød Scenens store ønsker. Godt skubbet på vej af bl.a. foreningen Kulturelt Forum ser ønsket nu omsider ud til at blive en realitet, idet Søllerød Kommune har planer om at indrette et nyt kulturhus. Men intet er endnu fastlagt, så der ligger et stort arbejde forude for teaterforeningen i forsøget på at sikre bedre rammer til sine forestillinger.

Repertoire:

Klassikere eller ej: Søllerød Scenens repertoire er præget af mainstreamteater. Som hos flere andre teaterforeninger er hovedleverandøren Det Danske Teater. I sæson 2004/05 stod teatret faktisk bag samtlige fire abonnementsforestillinger – 'Spindocter', 'Klokkeren fra Notre Dame', 'Vild, varm og overvægtig' og 'Figaros Bryllup' – plus sæsonens familieforestilling, 'Fyrtøjet'. Omtrent et 'must' i Søllerød Scenens program er besøg fra Det Kgl. Teater, i år med 'To kvinder', der blev udbudt som særforestilling.

Producenterne står kun med bittesmå skrifttyper, når Søllerød Scenen annoncerer sit program. Til gengæld lægges der stor vægt på omtale af dramatikere. Desuden fokuseres der på skuespillerne, ikke mindst når de medvirkende skuespillere har tilknytning til Søllerød. Flemming Jensen og Ghita Nørby blev f.eks. brugt flittigt under annonceringen af 2004/05-programmet.

Trods den store overvægt af Det Danske Teater i Søllerød Scenens repertoire er valget dog ikke foretaget ud fra lutter begejstring. »Faktisk vrider vi os for at finde blot fire forestillinger, vi vil vise publikum,« som Søllerød-formanden Annette Fahnø udtrykte det til evaluatorene. Samtidig tvivlede hun på, om det var værd at satse på smalle forestillinger, fordi de virkelig

teaterinteresserede bare kører til København og ser det smalle teater selv.

Dette bør dog ikke forhindre både Søllerød Scenen og de øvrige teaterforeninger i TIKKA i at gøre noget ved snakken og gennem Danmarks Teaterforeninger søge et tættere samarbejde med teaterproducenterne om et bedre udbud fra de turnerende teatre, jf. også målet i bl.a. Søllerød Scenens driftsaftale.

Billetsalg:

Søllerød Scenens abonnements salg administreres af teaterforeningens billetsekretær Connie Clarke. På foreningens hjemmeside kan man ikke tegne abonnement direkte, men man kan printe kuponen ud og sende den med almindelig post til billetsekretæren. Løssalgsbilletterne sælges i Informations- og Kulturbutikken på Hovedbiblioteket i Holte (gebyr kr. 5) eller ved indgangen til salen. Bibliotekets billetsalg fungerer dog langt fra optimalt, idet der jævnligt sker fejl med dobbeltsalg af billetter – særligt grelt denne sæson.

Foreningen opkræver kr. 50 pr. abonnent, der dækker kontingent til teaterforeningen og dens støtteforening, Søllerød Teatervenner. Billetterne er opdelt i tre prisgrupper, p.t. til kr. 130 / 110 / 70 for abonnenter; i løssalg er priserne kr. 170 / 145 / 100 plus de 5 kroner, som biblioteket opkræver i gebyr. Billetpriserne er de samme til særforestillingerne. Til familieforestillingerne er der enhedspris: for børn kr. 60; for voksne kr. 80.

Billettal:

Søllerød Scenen solgte i sæson 2003/04 1.825 billetter, hvoraf de 1.377 var til abonnenter. 448 billetter blev solgt uden for abonnement, et fald i forhold til forrige sæson, hvilket skyldtes, at foreningen ikke udbød særforestillinger. Ifølge formandsberetningen for sæsonen steg løssalget dog alligevel med 153 billetter.

I sæson 2002/03 solgte teaterforeningen i alt 2.101 billetter. Heraf var de 1.557 til abonnenter, og 544 solgt uden for abonnement. Af disse var 249 til den tidligere nævnte særforestilling 'Fluernes Herre', der blev vist for kommunens ældste klasser.

Andelen af billetter solgt til børn og unge lå for Søllerød Scenen i 2003/04 på 9 %; sæsonen før var tallet takket være 'Fluernes Herre'-projektet oppe på 34 %.

Markedsføring:

Søllerød Scenens markedsføring sker først og fremmest gennem foreningens sæsonbrochure, udsendt til abonnenterne i maj måned. I august udkommer TeaterAvisen som del af lokalavisen Det Grønne Område, der dækker Søllerød, Lyngby-Taarbæk og Gentofte kommuner, i alt ca. 60.000 husstande. Den indeholder ligesom brochuren en præsentation af foreningens sæsonrepertoire foruden diverse artikler om Søllerød Scenen og kulturstof med tilknytning til teaterforeningen. Både sæsonbrochure og teateravis er tydeligt skrevet – og layoutet! – til et ordvant læsersegment på 60+.

Søllerød Scenens repertoire kan ses på Kulturnaut, på kommunens hjemmeside og selvfølgelig på foreningens egen nyoprettede hjemmeside. Desuden indeholder kommunens kvartalsvise folder, Kulturkalenderen, en oversigt over foreningens aktiviteter. Og i bestræbelserne på at synliggøre Søllerød Scenen har kommunen også lovet at ophænge plakattavler rundt om i kommunen, hvilket dog ikke sket endnu.

7. Foreningssituation

Administration:

Søllerød Scenens primus motor er teaterlederen, Carsten Pramming, en teaterengageret blæk-sprutte med sans for både det kunstneriske, organisatoriske og praktiske. Han er oprindelig lærer, men har også en kreativ baggrund bl.a. som tekstforfatter og producent på flere lokale opsætninger. Som leder af Søllerød Scenen er han formelt ansat 400 timer om året, men med en reel arbejdstid langt herover, for jobbet har indtil nu indbefattet stort set alt, der har med teaterforeningen at gøre – herunder de praktiske opgaver med alt fra snerydning til ølindkøb og flaskereturnering.

Den nye teaterleder, Birgit Gad, der netop er ansat med officiel tiltræden til sept. 2005, får

dog tilsyneladende mere gunstige vilkår og kan koncentrere sig om det kreative. I al fald har bestyrelsen som nævnt erkendt, at nogle af teaterlederopgaverne skal uddelegeres, særligt omkring det praktiske. Planen er, at de unge medhjælpere i garderoben skal overdrages flere praktiske opgaver. De resterende opgaver skal bestyrelsen finde ud af at fordele internt. En fortsat debat om ansvarsfordeling bliver altså uundgåelig.

Indtil nu har ansvar for regnskab og abonnement ligget hos medlemmer af bestyrelsen. Desuden går billetsalget og værtsrollen ved forestillingerne på skift blandt de fleste af bestyrelsesmedlemmerne.

Bestyrelse:

Søllerød Scenens bestyrelsesmedlemmer og deres opgaver er i sæson 2004/05 følgende:

- Annette Fahnøe, funktionschef i ToldSkat – formand siden 2003, kontaktperson til kommune, amt, TIKÅ og Danmarks Teaterforeninger samt det lokale foreningsliv, samarbejder med teaterlederen og relevante bestyrelsesmedlemmer, deltager i det årlige teaterseminar, ansvarlig for bl.a. selvevalueringen.
- Ove Gaihede, skolekonsulent – næstformand, substitut for formanden, medansvarlig for selvevalueringen, kontaktperson til TIKÅ.
- Anna Laursen, pensioneret overlærer – kasserer, ansvarlig for regnskabet.
- Connie Clarke, sekretær – billetsekretær, ansvarlig for programudsendelse og abonnementsbestillinger.
- Anne Marie Wendt, personalekonsulent – sekretær, ansvarlig for referater.
- Poul Erik Guldagger, skolebibliotekar – samarbejder med kassereren, er tidligere formand i foreningen fra 1998-2003.
- Gerda Paludan, pensioneret pædagog, – intet specifikt ansvarsområde i teaterforeningen. Udtræder ved generalforsamlingen til september 2005.
- Ingmar Ipsen, pensioneret skolekonsulent – intet specifikt ansvarsområde i foreningen.
- Vibeke Gottlieb, arkitekt – suppleant, ansvarlig for nyskabende aktiviteter, f.eks. dans.
- Agnete Malmberg, lærer og viceskoleinspektør – suppleant. Udtræder ved generalforsamlingen til september 2005.

Den nuværende bestyrelse fremstår tydeligvis ikke som nogen enig gruppe, men trænger til fælles fodslaw oven på en splittelse, der åbenbart går flere år tilbage. Den interne dialog virker da også for udefrakommende gæster som aldeles behersket.

Men bestyrelsen står også overfor en nykonstituering, idet to bestyrelsesmedlemmer træder ud ved generalforsamlingen til sept. 2005. Og deres afløsere er fundet.

Økonomi:

Søllerød Scenens egne indtægter fra abonnements- og billetsalg var i 2003/04 på kr. 172.250. Teaterforeningens samlede tilskud var kr. 412.015: Fra stat og amt et tilskud på kr. 104.015, mens tilskuddet fra Søllerød Kommune beløb sig til kr. 308.000. Udover dette tilskud stiller kommunen scenefaciliteterne gratis til rådighed; teaterforeningen skal dog som nævnt selv sørge for op- og nedrigning.

På udgiftssiden beløb de samlede forestillingsomkostninger sig i 2003/04 til kr. 478.525. Administrationsomkostningerne, herunder løn til teaterledelse på kr. 58.835, var på kr. 110.678. Foreningen kom ud af sæson 2003/04 med et lille minus på i alt kr. 4.812, der blev overført fra egenkapitalen.

Sammenlignet med andre teaterforeninger har Søllerød Scenen, som det fremgår af regnskabet, en solid økonomisk opbakning fra kommunen.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Søllerød Scenen har tydeligvis en positiv opbakning fra sin kommune, hvilket bl.a. kommer

til udtryk i TeaterAvisen 2004 med rosende ord fra Søllerød Kommunes viceborgmester og formand for Kultur- og Fritidsudvalget, Erik Møllerup, såvel som fra kommunens fritids- og kulturchef, Birgit Høe Knudsen. Begge hæfter sig ved teaterforeningen som vigtig brik i det øvrige kultur- og foreningsliv i kommunen, der på teaterfronten spænder fra det turnerende Cumulus Teatret over amatørscenen Søllerødderne til dramaskolen Teatermejeriet – foruden altså Søllerød Scenen.

Søllerød Scenens kontakt til kommunen går gennem formanden Annette Fahnøe, der søger for at holde forvaltningen underrettet om foreningens aktiviteter – heriblandt også om denne evalueringen og modelarbejdet, den bygger på. Ønskekysten er således ikke fremmed i Søllerød!

Oprindeligt var Søllerød Kommune også med i processen om teaterforeningens driftsaftale med amtet, men sprang til amtets skuffelse fra. Nu har kommunen og foreningen dog netop lagt sidste hånd på en egen driftsaftale, næsten ordret lig amtets, men med et par tilføjelser, bl.a. at foreningen forpligter sig til at udbyde flere familie- og ungdomsforestillinger og til at skabe kontakter og samarbejdsrelationer med den nye sammenlægningskommune Birkerød.

Generelt er det Annette Fahnøes indtryk, at man i kommunen sætter stor pris på Søllerød Scenens arbejde, men at man også åbenlyst er klar over de interne problemer.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Velsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen, anerkender Søllerød Scenens begrænsede sceneforhold. Alligevel opfatter hun Søllerød Scenen som en af de teaterforeninger i amtet, der godt kunne tage større chancer repertoiremæssigt. Som hun ser det, er en af teaterforeningens store udfordringer at kunne forny 'kundekredsen', for det eksisterende publikum er med foreningens ord ved at dø væk. Derfor påskønner Mette Holm Velsing også teaterforeningens initiativer på unge-området, f.eks. projektet om 'Fluernes Herre'.

Overordnet set stråler teaterforeningens ambitioner dog ikke klart igennem til amtet. Fra amtets side har man forsøgt at spørge ind til visionerne, ikke mindst da driftsaftalen skulle formuleres i samarbejde med foreningens daværende formand. Indtrykket er dog, at teaterforeningen ikke har manglet ildsjæle – heller ikke på formandsposten. Således påskønner Mette Holm Velsing også den nuværende formands indsats og engagement både i teaterforeningen og i TIKÅ. Men skal teaterforeningen overleve, er Mette Holm Velsing ikke tilbageholdende med et råd: Søllerød Scenen må skabe sig en skarpere profil – og ville noget!

Konkrete fremtidsplaner:

Søllerød Scenens fremtidsplaner retter sig primært mod initiativer, der omhandler såvel en øget synlighed som en udvidelse af forestillingsaktiviteterne og publikumsgrupperne. Konkret har fremtidsplanerne dog særligt centreret sig om ansættelsen af foreningens nye teaterleder.

Visioner:

Søllerød Scenens visioner er at give borgerne i kommunen et bredt og alsidigt kulturudbud. Samtidig ønsker teaterforeningen at nå et aldersmæssigt set bredere publikum ved at supplere det nuværende teaterudbud med dans og børneteater. Desuden vil teaterforeningen gennem forskellige kulturtilbud også gerne nå bredere ud geografisk og markere sig i den nye Rudersdal Kommune, der omfatter Birkerød og Søllerød.

Udviklingspotentiale:

Søllerød Scenen er på mange måder en privilegeret teaterforening med solid kommunal opbakning og en struktur med en ansat teaterleder, der gør, at foreningen kan fungere professionelt. Hvad angår udviklingspotentialet, så er det naturligvis afgørende, at teaterforeningen omsider har fået ansat en ny teaterleder. Barrieren for Carsten Prammings udfoldelse af sine faglige kompetencer, engagement og visioner har tydeligvis ligget i opgavens udbredelse, forårsaget af en alt for inaktiv bestyrelse. Altafgørende er det derfor, at den kommende leder, Birgit Gad, kan blive fritaget for praktiske trivialiteter og i stedet bruge sin teaterkompetence til i samarbejde med bestyrelsen at skabe visioner og konkrete tiltag for foreningen.

I den sammenhæng er det presserende, at bestyrelsen tager et internt opgør og finder ud af,

hvem der ønsker at gøre en konkret indsats i teaterforeningen. Ellers tilmudres chancerne for at give den kommende teaterleder muligheder for at udvikle Søllerød Scenen fremover. Men som pointeret tidligere er en af Søllerød Scenens store 'skullen-forcer' netop, at den tør se egne problemer og udfordringer i øjnene og forsøger at handle derudfra – og præcis den force er helt essentiel i Søllerød Scenens udvikling fremover.

9. Konklusion: Søllerød Scenen under Ønskekvisten

Evaluatoerne kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Søllerød Scenen har i alt overvejende grad opfyldt målene i driftsaftalen med amtet; dog mangler foreningen at nå målet om antal abonnenter.

Evaluatoerne har samtidig følgende handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens interne strategi- og visionsdebat.

1. En kommende driftsaftale for Søllerød Scenen bør udarbejdes, så den balancerer mellem det udfordrende og det støttende for teaterforeningens arbejde.
2. En kommende driftsaftale bør sætte fokus på særlige udviklingsmål for Søllerød Scenen.
3. En kommende driftsaftale bør prioritere mål om øget spændvidde i Søllerød Scenens forestillingsudbud og om særlige indsatser i forhold til børn- og ungemålgruppen.
4. En kommende driftsaftale bør indskrive mål om Søllerød Scenens arbejde på at øge synligheden og skærpe profilen.
5. Søllerød Scenen bør holde fast i sine planer om at øge spændvidden i forestillingsudbudet med et mere satsende repertoire og f.eks. mere dans på programmet.
6. Søllerød Scenen bør sagtens kunne holde fast i sit modne publikum på 60 år +. Men strategien har ingen langtidsperspektiver, hvis den ikke samtidig opfølges af et udvidet teatertilbud for børn og unge.
7. Søllerød Scenen bør fortsat arbejde på at øge sin synlighed og kunne også tage lidt mere utraditionelle event-midler i brug. Samarbejdet med journalist Lisa Renée kunne måske føre til andre teksttyper, f.eks. tekster i abonnementsbrochuren til børn og unge.
8. Søllerød Scenen bør fortsætte sit engagement i det lokale kulturliv og -foreningsliv og også finde samarbejdspartnere i Birkerød. Den nye teaterleder Birgit Gads udbyggede netværk og hendes engagement – bl.a. som bestyrelsesmedlem af Birkerød Teaterforening! – vil her være et stort aktiv for Søllerød Scenen og kan åbne porten til Birkerød.
9. Bestyrelsen bør sikre den nye leder Birgit Gad konstruktive arbejdsvilkår, som den tidligere leder har manglet, herunder færre praktiske opgaver og større råderum, kunstnerisk og økonomisk.
10. Bestyrelsen bør centrere teaterlederopgaverne til det kunstneriske og kreative – og ikke kun på papiret – og få uddelegeret flere af de praktiske opgaver, ikke kun til de unge hjælpere, men også til bestyrelsen.
11. Bestyrelsen har interne samarbejdsproblemer og bør derfor forbedre deres interne kommunikation.
12. Bestyrelsesmedlemmerne bør alle løbende gøre sig anstrengelser for at finde nye og yngre kandidater med overskud til bestyrelsen.
13. Bestyrelsen opfordres til at deltage med flere medlemmer i Danmarks Teaterforeningers årlige teaterseminar – både af faglige og sociale årsager.
14. Søllerød Scenen bør sammen med de øvrige teaterforeninger i Københavns Amt og også gennem Danmarks Teaterforeninger gøre en indsats for at opnå en dialog med de producerende teatre om et bedre udbud fra de turnerende teatre.
15. Søllerød Scenen støttes i ønsket om at inddrage en ekstern inspirator eller coach under nystruktureringen af bestyrelsen.
16. Søllerød Scenen opfordres til at fortsætte intentionerne om foreningens interne visions- og strategidebat – og lade ideerne flyve højt!

Vi takker for evalueringsforløbet!

Århus / København den 25. oktober 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Individuelt startdokument, marts 2005
- Faktaark, marts 2005
- Søllerød Scenens selvevaluering, marts 2005
- Søllerød Scenen – Program 2004/05 og 2003/04
- Teatersæson 2005-2006 – Teaterforeningen Søllerød Scenens Venner
- Vedtægter for Søllerød Scenen, 1996
- Aftale om tilskudsvilkår mellem Søllerød Scenen og Københavns Amt, april 2003
- Teaterforeningen Søllerød Scenens Venner – Årsregnskab 2003/04 og 2002/03.
- Søllerød Scenen – Beretning 2003-2004 og 2002-2003
- TeaterAvisen, august 2004, 2003 og 2002 (Søllerød Scenens indstik i avisen Det Grønne Område)
- Referater fra Søllerød Scenens bestyrelsesmøder fra sept. 2002 - feb. 2005
- Vedtægt for Kulturelt Forum, sept. 2004
- Kulturelt Forum, referat af årsmøde og medlemsmøde, jan. 2005
- 'Et teater og dets repertoire. Søllerød Scenen 1958-83', Bjarne Håkansson, Søllerød Museum/Søllerød Kommunes Kulturelle forvaltning, 1992
- Udkast til 'Aftale om tilskudsvilkår mellem Teaterforeningen Søllerød Scenens Venner og Søllerød Kommune' (u.å.)
- 'Politik for foreningerne og folkeoplysningen – Søllerød Kommune', vedtaget af Kommunalbestyrelsen 25.08. 2004
- 'Tanker om fremtidens kulturpolitik'. Temaavis, Søllerød Kommune, Kultur og Fritid, feb. 2005

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Søllerød Scenen og Københavns Amt.

EVALUERING

AF

ISHØJ TEATERFORENING

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

20. juni 2005

Indhold:

1. Indledning: Ishøj Teaterforenings kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Ishøj Teaterforenings Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Ishøj Teaterforening under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Ishøj Teaterforenings kunstneriske profil

Ishøj Teaterforening har et logo med to fasaner. Den ene pirker i jorden efter noget godt at fortære, mens den anden holder udkig efter interessante bekendtskaber. Den ene har styr på detaljerne, mens den anden dirigerer visionerne.

Sådan fungerer Ishøj Teaterforenings bestyrelse tilsyneladende også. Mens nogen tager sig af billetfordelingen, læser andre korrektur på programmet. Mens nogen klarer garderobetjansen, kaster andre sig over amtet. Men de er enige om én ting: At de kan lide at være sammen. De har i hvert fald svært ved at forlade bestyrelsesmøderne, fordi de har det rart sammen. Og de er på skift suppleanter i bestyrelsen, for de vil så nødtigt gå helt ud.

Samtidig peger alle medlemmerne på formanden, Henrik W. Rasmussen, når man spørger om, hvem der konkret udfører opgaverne. Formanden gør alle de store ting selv, for sådan kan han nu engang bedst lide det. Men de andre diskuterer og læser og kommenterer gerne hans be- drifter. Derfor fremstår bestyrelsen som så fasttømret en enhed.

Bestyrelsen i Ishøj Teaterforening er formodentlig amtets mest homogene. Alle medlemmer er i 50'erne. De har en fælles fortid, idet de alle sammen er flyttet til byen for omkring 30 år siden. Og de har et fælles ønske om at ændre Ishøjs image gennem deres arbejde med teaterforeningen. For de er glade for at bo i Ishøj. Bestyrelsen opfatter selv sit teatertilbud som et bindeledstilbud mellem bekendte. Og da evaluatorene overværede en forestilling, var det da også tydeligt, at tilskuerne kendte hinanden i grupper.

Samtidig fremstår bestyrelsen som en ressourcestærk forhandler. Bestyrelsen, dvs. formanden, tager sig af abonnementstegningen, men det løbende løssalg er uddelegeret til Ishøj Centersal. Her står forpagteren også for den tilbudte teatermenu og for baren. Tilbage er kun den udadrettede service mod teaterforeningens medlemmer – at sige goddag, tage billetter, sælge programmer, stå i garderobe, diskutere forestillinger...

Det sociale præger også bestyrelsens forhold til de turnerende teatre. Både skuespillere og teknikere inviteres til drinks og snacks efter forestillingen – og bestyrelsen kaster sig gladeligt ud i konstruktive kommentarer om deres indsats. Teaterforeningen kender altså sine aktører.

Men sådan en bestyrelse kan det næsten kun gå godt for teaterforeningen. I Ishøj Teaterforening er publikum typisk i 50'erne, lige som bestyrelsesmedlemmerne. Der er altså fine fremtidsudsigter for foreningen. Og bestyrelsens energi er fulgt op af en lyst til at vise en stor spændvidde inden for repertoiret, men også stor spændvidde inden for teatrene. Det Danske Teater spiller i Ishøj, men det gør Vendsyssel Teater og Svalegangen også. Bestyrelsen ville dog gerne have et større og bedre udvalg af forestillinger.

Bestyrelsen ser samarbejdet mellem teaterforeningerne i Københavns Amt som væsentligt og mener, at alle foreningerne sagtens kunne få endnu mere ud af et konkret samarbejde, f.eks. omkring fælles markedsføring. Formanden Henrik W. Rasmussen har i den sammenhæng bl.a. taget initiativ til TIKAs nye plakat for sæson 2005/06.

Ishøj Teaterforening indrømmer, at den er heldig. »Ishøj er en god kommune,« siger bestyrelsen, nærmest i kor. Vilkårene i Ishøj Centersal er meget ideelle, både hvad angår billig husleje, lækre faciliteter og retten til at beslaglægge salen de ønskede fredage og lørdage. Hvis man virkelig presser bestyrelsen, kan man få ud af dem, at centersalens stolesæder trænger til polstring. Men når man træder ind i salen og ser de indbydende nuancer af rødt-orange-pink, så kan man også se, at det er et rum, der er blevet kræset om.

Egentlig er teaterforeningens væsentligste ønske for denne evaluering, at den kan bruges til en debat om statens teaterforpligtelse, nu hvor amterne nedlægges. Teaterforeningen mener ikke, at teatret kun er en regional og kommunal opgave – og derfor vil de gerne diskutere, hvad staten skal give, så de enkelte teaterforeninger i landet fortsat kan vise både mainstream teater og eksperimenterende teater. Værsgod!

2. Evalueringens forløb

Ishøj Teaterforening er den sjette i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Midelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af teaterforeningens formand Henrik W. Rasmussen og hans hustru Birgit Rasmussen (ikke medlem af bestyrelsen, men aktiv i foreningen), bestyrelsesmedlem Jytte Hansen og hendes mand Benny Hansen (ikke medlem af bestyrelsen, men aktiv i foreningen) og suppleant Inge-Bente Werenskjold. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform.

Evalueringen er forløbet over 13 uger:

- 18.03. 2005: Intromøde og interview med formand Henrik W. Rasmussen og hans hustru Birgit Rasmussen, bestyrelsesmedlem Jytte Hansen og hendes mand Benny Hansen samt suppleant Inge-Bente Werenskjold i mødelokale på Hovedbiblioteket i Ishøj Bycenter.
- 18.03. 2005: Overværelse af 'Pensionistens hemmelighed' med Vendsyssel Teater, spillet i Ishøj Centersal (nu også kaldet Ishøj Kultur Café).
- 30.03. 2005: Individuelt startdokument sendt til forening og amt af evaluatore.
- 07.04. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 17.05. 2005: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 18.05. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
- 03.06. 2005: Teaterforeningen giver respons til evaluatore.
- 04.06. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt.
- 20.06. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale. Aftalen skal nu genforhandles, og evalueringen skal være med til at danne grundlag for den nye aftale med amtet. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende.

I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på teaterforeningens kunstneriske 'villen' med fokus på repertoire og målgrupper, på foreningens ressourcemæssige 'kunnen' med fokus på bestyrelsesarbejdet samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og kulturlivet i Ishøj, men også i forhold til teaterforeningernes placering i den danske kulturpolitik efter amternes nedlæggelse.

Konkret vil evalueringen desuden diskutere teaterforeningens repertoirebalance, publikums aldersfordeling, bestyrelsens handlingskompetencer og teaterforeningens rolle som teaterformidler lokalt og regionalt. Evalueringen slutter med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for den kommende driftsaftale og i foreningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Ishøj Teaterforening, 'Driftsaftale mellem Københavns Amt og Ishøj Teaterforening', er indgået mellem teaterforeningen og Københavns Amt d. 5. marts 2003 og gælder for perioden 1. januar 2003-31. december 2005. Aftalen er bygget op som amtets øvrige teaterforeningsaftaler, men indeholder kun få mål for teaterforeningen foruden et enkelt særligt indsatsområde. Den er dermed en af amtets mindst omfattende teaterforeningsaftaler.

Kvantitativt har Ishøj Teaterforening i aftaleperioden sat sig som mål at gennemføre 8-10 forestillinger årligt, herunder en familieforestilling henvendt til de 6-12 årige med ledsagende

voksne. Foreningen har desuden som mål at fastholde et årligt antal abonnenter på ca. 400 med en gentegning på 75-80 %.

Som særligt indsatsområde vil foreningen forsøge at nå ud til flere unge dels gennem henvendelser til uddannelsesinstitutioner i kommunen og dels gennem en mere målrettet henvendelse til unge på foreningens egen hjemmeside.

De kvantitative aktivitetsmål har Ishøj Teaterforening fint indfriet. I 2004/05 var antallet af forestillinger ni, inklusive en familieforestilling. Dertil kom – uden for abonnement – en cabaretforestilling foruden en ud-af-huset forestilling til MusikTeatret Albertslund.

I 2003/04 var antallet af forestillinger otte, inklusive en familieforestilling. Uden for abonnement udbød foreningen en musikforestilling i samarbejde med Ishøj Musikforening samt to ud-af-huset forestillinger til MusikTeatret Albertslund.

Også abonnementsmålet er indfriet. Således havde teaterforeningen i følge regnskaberne 432 abonnenter i 2003/04; i 2003/02 var antallet 421, mens det tilbage i sæson 2001/02 var oppe på 474. Gentegningen ligger ifølge foreningen på de anførte 75-80 %.

Målet om at nå ud til flere unge er kvantitativt betragtet tilsyneladende opfyldt. I al fald har andelen af solgte billetter med ungdomsrabat de seneste par sæsoner været en anelse stigende for teaterforeningen. Omregner man tallene i formandsberetningen for 2004 var andelen af børne- og ungebilletter i 2001/02 på 10 %, i 2002/03 på knap 14 % og i 2003/04 på 15 %. Altså en lille stigning, om end procentdelen er beskeden, også sammenlignet med flere af de øvrige teaterforeninger i amtet.

De små borgere i Ishøj Kommune er imidlertid velforsynede med teater, ikke mindst gennem Ishøj Teater, men også gennem bibliotekets udbud. Derfor er Ishøj Teaterforening også noget tilbageholdende i forhold til målet om at nå denne målgruppe, for som foreningen skriver i sin selvevaluering, så hverken kan eller skal den konkurrere med Ishøj Teater, der som egnsteater med et større budget udbyder forestillinger for børn og unge i hele Hovedstadsområdet. I stedet har teaterforeningen valgt at satse på en årlig familieforestilling, men ønsker ellers ikke at gå de øvrige lokale teaterudbydere i bedene.

Alt i alt har Ishøj Teaterforening altså opfyldt målene i driftsaftalen med amtet, dog med visse forbehold på ungeområdet.

5. Ishøj Teaterforenings Ønskevistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Ishøj Teaterforening har en stærk 'villen' med et repertoire, der klart afspejler ønsket om balance og nysgerrighed inden for både mainstream-teatret og det smalle teater. Og det har en stolthed og en glæde, der viser en solid 'villen' omkring det at være en velfungerende og serviceminded teaterforening for både publikum og kunstnere.

Repertoiremæssigt ønsker teaterforeningen at præsentere interessant, underholdende og debatskabende kvalitetsteater til et så bredt publikum som muligt. Foreningen ønsker med andre ord at skaffe sig det mest interessante teater, og da bestyrelsesmedlemmerne følger godt med i teatret på de faste scener i København, ved de, hvad de også vil præsentere i Ishøj.

Ishøj Teaterforening har efterhånden købt forestillinger fra stort set alle turnéteatre, men har nysgerrigheden i behold. Bestyrelsen vil gerne kunne præsentere noget mere eksperimenterende teater – performance, dans, cabaret eller totalteater – ikke af trendhensyn til et fiktivt ungt publikum, men af hensyn til medlemmernes interesse for teater.

Og selv om bestyrelsesmedlemmerne ikke altid er enige med hinanden i, hvad godt teater

er, så er teaterforeningen på ingen måde diffus i sin villen. Tværtimod, så fremstår Ishøj Teaterforening som en engageret forening med en fælles kunstnerisk villen, båret frem af bestyrelsesmedlemmernes respekt for hinandens forskellige præferencer.

Kunnen:

Teaterforeningens 'kunnen' er præget af omhu, overblik, nøjagtighed – og så en stor viden om og erfaring i formidling af teater, der ikke mindst spiller ind på repertoirevalget. Facilitetsmæssigt er Ishøj Teaterforenings 'kunnen' også i top, med ordentlige sceneforhold og endnu bedre tilskuerfaciliteter. Samtidig forstår foreningen at pleje sit publikum og yder en udstrakt service, der tager hensyn til individuelle behov og ønsker – f.eks. i forhold til handicappacering.

Også overfor de gæstende teaterfolk er foreningens 'kunnen-service' uforlignelig og mere end blot høflig gestus. Sammenkomsten over lidt forfriskninger med teaterfolkene efter forestillingerne er på alle måder et forbilledligt eksempel, som andre teaterforeninger i øvrigt gerne kunne forfølge. Samtidig giver dialogen bestyrelsen mulighed for at få professionelle tilbagemeldinger på foreningens 'kunnen', der således løbende kan justeres.

Alt i alt fremstår Ishøj Teaterforening som en forening med en mange-facetteret kunnen, og det er åbenlyst, at denne kunnen udspringer af måden, bestyrelsen internt fungerer på. Medlemmerne er et godt og sammentømret arbejdsteam, og bestyrelsen er præget af stor kontinuitet, erfaring og engagement. Alle har været med siden teaterforeningens start i 1985, og man kender hinandens styrker til bunds. Samtidig er flere ægtefæller aktive i bestyrelsen uden formelt at være medlemmer af denne, men de indgår tydeligvis med samme engagement som de faste medlemmer og bidrager med kompetencer, der udfylder teaterforeningens kunnen på flere fronter – også kulturpolitisk.

Skullen:

Engagementet i Ishøj Teaterforening afslører en stærk 'skullen'. Foreningen ønsker at skaffe publikummet i Ishøj det mest interessante teater, men fører samtidig gerne kulturpolitiske og kulturadministrative diskussioner, der afslører et grundigt kendskab til kulturforvaltningen i regi af både kommune, amt og stat. Teaterforeningen besidder med andre ord dels en indsigt i teatermiljøet, der gennem foreningens valg af repertoire kommer det lokale (voksen)publikum i Ishøj til gavn; dels en viden om kulturpolitik, der gør foreningen i stand til at gennemskue mere overordnede kultur- og teaterpolitiske problemstillinger; og dels en evne til at kommunikere og manøvrere på det kulturpolitiske niveau, der kan komme teaterforeningerne som helhed til gavn, så de som kulturformidlere ikke bliver glemt, når amterne nedlægges.

Kort sagt: Ishøj Teaterforening fremstår som en forening, der ikke blot vil, men også er i stand til offensivt og med vægt at kunne påvirke kultur- og teaterpolitikken på 'højeste niveau'. Foreningen har dermed potentialet til at være den løftestang, der er brug for i teaterforeningsmiljøet for at vende de nuværende usikre fremtidsudsigter til gunstige vilkår for teaterforeningerne – og for deres publikum.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Ishøj Teaterforenings udbud af teater retter sig mod voksne såvel som unge, men hovedvægten ligger på voksteater. Foreningens kernepublikum er altså de voksne – gennemsnitsalderen er omkring 50-60 år. Ca. 25 % af abonnenterne pensionister.

De fleste abonnenter, ca. 93 %, er naturligt nok bosiddende i Ishøj Kommune. Men publikumsskaren tæller også abonnenter fra eksempelvis Greve, Vallensbæk og sågar Nivå, for selv om man er flyttet fra Ishøj, så holder flere fast ved teaterforeningen, også fordi de her møder gamle bekendte. For teaterforeningen er et kulturelt samlingssted, et bindeled mellem bekendte, som bestyrelsen udtrykker det.

Det begrænsede ungdomssalg på ca. 15 % tager teaterforeningen roligt. »De skal nok komme, når de er modne,« lyder det. Og så præsenterer bestyrelsen straks et uimodsigeligt eksempel fra sæson 2004/05: Ved løssalget til 'Fra Regnormenes Liv' væltede det ind med nye og

unge billetkøbere, der havde hørt rygterne og ikke ville gå glip af P.O. Enquists drama fortolket af Henrik Koefoed og Karen-Lise Mynster. Sværere er det åbenbart ikke.

Scenefaciliteter:

Forestillingerne i Ishøj Teaterforening opføres i Ishøj Centersal, der har 344 pladser til teater og et flot foyerområde med plads til både spisning og bargæster. Der er desuden gode handicapforhold. Til teaterforeningens café forestillinger som f.eks. til cabaret'en 'Pianisten & Bumsen' i sæson 2004/05 bliver teatersalen omdannet til en hyggelig og intim café, hvor publikum sidder ved små borde, og baren er flyttet ind i salen.

Måske meget apropos disse arrangementer, men ikke de øvrige, som teaterforeningen udbyder, har salen faktisk netop fået navneforandring: Det halvfjerdserklingende Ishøj Centersal er nu udskiftet med Ishøj Kultur Café. Dette billiger teaterforeningen dog langt fra, for det er signalforvirring for publikum. Men alt i salen er ved det gamle, og placeringen stadig lige central – i Ishøj Centret, der ligger i forlængelse af Ishøj Station og rummer alt fra rådhus og butikker til bibliotek og biograf.

Repertoire:

Ishøj teaterforenings repertoire har en fin spændvidde – fra bredt til smalt og fra ordteater til cabaret og musikteater.

I 2004/05 har repertoireet været præget af både klassikere, ny samtidssatire og aktuel komedie – fra Ibsens 'En Folkefjende' med Det Danske Teater over Flemming Jensens 'Spindocter' med Det Danske Teater til Svalegangens opsætning af det nye skotske 'Gagarin Way' og Lisbet Dahls instruktion af 'Hjælp, vi er på...'. Og så Vendsyssel Teaters britiske 'Pensionistens hemmelighed', der også gav gode grin hos evaluatorene.

Alsidigheden i repertoiret er et af bestyrelsens tilbagevendende debattemner. Ishøj Teaterforening køber forestillinger fra stort set alle turnéteatre, men alligevel vil bestyrelsen gerne kunne købe endnu mere eksperimenterende teater. Repertoiret beslutter de allerede mandagen efter det årlige seminar hos Danmarks Teaterforeninger, hvor formanden altid deltager. Som regel er de alle sammen enige, og ellers besluttet der efter simpelt flertal.

Generelt mener bestyrelsen, at teaterforeningerne er for afhængige af Det Danske Teater. Og derudover kritiserer bestyrelsen Det Kgl. Teater for ikke at ville komme nok ud til Københavns Amts teaterforeninger.

Teaterforeningen præsenterer én årlig familieforestilling, i 2004/05 var det Familie Teatrets 'Jack og Bønnestagen' med Grethe Mogensen. Men derudover ser bestyrelsen ingen grund til at indgå i konkurrence med Ishøj Teater, der får ti gange så stor en bevilling som Ishøj Teaterforening, netop til at skabe teater for børn og unge.

Billetsalg:

Abonnementssalg varetages af teaterforeningens formand, Henrik W. Rasmussen, på tlf. 43 54 22 24. Det løbende løssalg administreres af Ishøj Centersals billetsalg, der også er billetsalg for biografen.

Foreningens årlige abonnementskontingent er pt. på kr. 20 pr. medlem. Udover den almindelige abonnements- og ungdomsrabat har pensionister, der er bosat i Ishøj, mulighed for at opnå ekstra rabat gennem et særligt pensionistabonnement, som kommunen giver tilskud til.

Der er enhedspris i salen, så billetpriserne afhænger af forestillingerne og rabatordningerne, ikke af pladsen i salen. Modsat andre teaterforeninger i amtet har abonnenterne i Ishøj ikke faste pladser. Abonnenterne bliver rokeret rundt i salen, dog under hensyntagen til eventuelle handicaps. Og skulle man til forestillingen have glemt sin billet derhjemme, er der ingen grund til panik, for formanden har en komplet liste, så også her er foreningens publikumsbetjening i top.

Billettal:

I sæson 2003/04 solgte Ishøj Teaterforening i alt 2.269 billetter til de otte forestillinger, der blev udbudt i abonnement. Knap 78 % af billetterne blev solgt i abonnement, 15 % var ungdomsbilletter, 5 % var rabatkupon-billetter, og ca. 2 % blev solgt i løssalg.

I sæson 2002/03 var salget til foreningens otte abonnementsforestillinger i alt 2.097, heraf

tegnede abonnenterne sig for ca. 83 % af billetterne, knap 14 % var ungdomsbilletter, godt 2 % blev solgt med rabat kupon, mens ca. 1 % var løssalgsbilletter.

Den gennemsnitlige publikumsbelægning var 82,5 % i sæson 2003/04 og 76,2 % i sæson 2002/03. I begge sæsoner var Privat Teatrets to forestillinger de sikre sællerter med en belægningsprocent på 100. Men de sikre sællerter afholder ikke teaterforeningen fra også at satse på de mere smalle forestillinger.

Markedsføring:

Ishøj Teaterforening spiller på flere strenge i sin markedsføring. Grundlaget er sæsonbrochuren, en indbydende firefarvet glittet sag i A5-størrelse, der indeholder alle relevante oplysninger om teaterforeningen og forestillingerne. Kommunikationsformen er imødekomende og uhøjtidelig, og brochuren layout er der kælet for – et tydeligt resultat af, at arbejdet er lagt i hænderne på en fagkyndig, nemlig teaterforeningens formand, der har en baggrund som grafiker. Foreningens logo, de to fasaner tegnet af Jørgen Schwaner, pryder både for- og bagside.

Ved siden af sæsonbrochuren annoncerer teaterforeningen sit program i de lokale aviser, Søndagsavisen, Dagbladet og Sydkysten. Derudover er foreningen med i kommunens husstandsomdelte Kulturkuvert. Og så samarbejder teaterforeningen med det lokale TV-Ishøj, hvor den har sin egen tekst-tv side 504, som man i øvrigt også kan se på nettet. Endelig indeholder teaterforeningens hjemmeside – www.teaterforening.ishoejby.dk – alle praktiske oplysninger og omtaler af sæsonens forestillinger, ligesom man også her finder en komplet og fyldig oversigt over teaterforeningens forestillinger gennem alle årene.

7. Foreningssituation

Administration:

Foreningens overordnede og praktiske administration varetages hovedsageligt af formanden Henrik W. Rasmussen, der bl.a. står for teaterforeningens bookingsystem, den konkrete abonnementsstegning, hjemmesiden og den praktiske udformning af sæsonbrochuren. Formanden deltager også – sammen med sin hustru – på det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger, samler materiale ind og kopierer det til bestyrelsen, der herefter beslutter programmet i fællesskab.

De øvrige bestyrelsesmedlemmer – inkl. ægtefæller – aflaster og supplerer formanden med diverse opgaver, herunder også f.eks. den skriftlige korrespondance. Desuden er alle bestyrelsesmedlemmer så vidt muligt til stede ved forestillingerne – tager imod publikum, står i garderobe, sælger programmer og er i det hele taget i samlet flok med hver deres opgaver de imødekomende værter for såvel publikum som de gæstende teaterfolk.

Formanden bruger anslået omkring 50-80 timer om måneden på teaterforeningsarbejdet; for de øvrige bestyrelsesmedlemmer varierer det, afhængig af opgaverne. Ingen i teaterforeningen er lønnet.

Bestyrelse:

Ishøj Teaterforeningens bestyrelsesmedlemmer er i 2004/05:

- Henrik W. Rasmussen, offsettrykker – formand, ansvarlig for bl.a. bookingsystem, abonnementsstegning, program samt kontakt til kommune, amt og TIKÅ. Deltager desuden på det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger.
- Mona Koch, økonomichef – kasserer.
- Margit Olsen, ekspeditionssekretær – sekretær.
- Rosa Møller Pedersen, ekspeditionssekretær – ansvarlig for ekstern PR.
- Jack Olsen, fuldmægtig – ansvarlig for intern PR.
- Bjarne Westerkam, overlærer, Teknisk Skole – ansvarlig for intern PR.
- Jytte Hansen, kontorchef – ansvarlig for intern PR.
- Else-Grethe Thøstesen, boghandler – suppleant.
- Inge-Bente Werenskjold, tidl. gymnasielærer – suppleant.

Som tidligere omtalt er flere af bestyrelsesmedlemmernes ægtefæller aktive i teaterforeningen uden formelt at være medlem, bl.a. Henrik W. Rasmussens hustru, Birgit Rasmussen, der er ansat på kommunens bibliotek, og Jytte Hansen mand, Benny Hansen, der har en baggrund som kulturpolitisk konsulent i Amtsrådsforeningen. Begge har som omtalt også deltaget aktivt i processen om denne evaluering.

Økonomi:

Ishøj Teaterforening havde i sæson 2003/04 indtægter fra abonnements- og billetsalg på i alt kr. 227.318. Tilskuddet fra stat og amt beløb sig til kr. 129.435 plus kr. 3.920 i tilskudsregulering fra sæsonen før. Fra Ishøj Kommune modtog teaterforeningen et tilskud på kr. 95.000.

Forestillingsomkostningerne i sæson 2003/04 beløb sig til kr. 363.879, mens administrationsudgifterne i alt var på kr. 70.435. Samlet kom teaterforeningen ud af sæson 2003/04 med et overskud på kr. 21.359.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Teaterforeningen er glad for sin kommune, og glæden virker gengældt. Bestyrelsen fortæller, at teaterforeningens samarbejde med kommunen er præget af interesse og opbakning fra kommunens side – formanden skal blot søge kommunen en gang om året. Og de økonomiske vilkår i kommunens centersal er som nævnt yderst rimelige.

Kulturelt set er Ishøj de sidste ti år blevet meget eksponeret på grund af Arken. Ishøj Teaterforening mener dog ikke, at Arken har haft indvirkning på teaterforeningen – hvorimod musikforeningen i Ishøj klart har mistet medlemmer til Arkens koncerter. Teaterforeningen ser sig selv hovedsageligt som et lokalt tilbud til Ishøj-borgerne – og eventuelle fraflyttere, der ikke kan slippe teaterturene – hvorimod Arken for længst er blevet en regional institution. Og det har teaterforeningen det helt roligt med.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen, betragter Ishøj Teaterforening som velfungerende forening. Set udefra tegnes foreningen i høj grad af formanden, Henrik W. Rasmussen. Han yder åbenlyst en stor og aktiv indsats i foreningen og har styr på sagerne, også på IT. Desuden er han en kapacitet i TIKA, hvor han bakker solidarisk op om arbejdet og bl.a. har siddet i forretningsudvalget.

På trods af at Ishøj Teaterforening er en af de mindre teaterforeninger i amtet, opfatter Mette Holm Volsing den som en væsentlig teaterforening lokalt og regionalt – ikke mindst pga. dens geografiske placering. For mens områderne nord og vest for København er godt dækket ind med teaterforeninger, er udbuddet mere sparsomt i den sydlige del af amtet. Så set fra amtets side spiller Ishøj Teaterforening en vigtig rolle, også i forhold til balancen i det regionale teaterforeningsbillede.

Hvad angår teatertilbuddet i Ishøj, er Mette Holm Volsing opmærksom på, at børneområdet er godt dækket ind gennem det lokale egnsteater, Ishøj Teater. Alligevel ser hun gerne, at teaterforeningen fortsat følger op på målet om at nå ud til flere unge. Samtidig mener hun, at en indsats på integrationsområdet vil være et oplagt udviklingsmål for teaterforeningen, for offentlig støtte forpligter til at nå bredt ud og forholde sig til det lokale befolkningsgrundlag. Så her kunne Mette Holm Volsing ønske sig, at teaterforeningen fremover vil tage flere initiativer, gå nye veje og eksperimentere lidt mere, hvilket samtidig ville skabe en større synlighed for teaterforeningen.

Konkrete fremtidsplaner:

Teaterforeningen agter at fortsætte med at føre sine nuværende repertoireintentioner ud i livet. Konkret vil foreningen gerne arbejde for at bevare de nuværende tilskudsordninger og indgå i debatten omkring både statens og kommunens ansvar for teatret, nu hvor amterne nedlægges. Samtidig har teaterforeningens mulige rolle i forhold til integrationsområdet været berørt som diskussionstema med evaluatorene. Men bestyrelsen har dog hidtil ikke anset en indsats på

dette område som værende en realistisk plan for teaterforeningen.

Visioner:

Ishøj Teaterforening ser sig selv som en vigtig og nødvendig kulturformidler i Ishøj. Visionerne er at kunne fortsætte denne udvikling og skabe et lokalt kulturliv præget af lyst og interesse – og samtidig synliggøre kulturen og særligt teatret i det lokale område.

Udviklingspotentiale:

Ishøj Teaterforening indfrier alle sine egne mål. Bestyrelsen lader med andre ord til at have udnyttet sit eget potentiale fuldt ud. Udviklingspotentialet vil derfor hovedsagelig ligge i at lukke bestyrelseskredsen op for et par unge medlemmer, så den nuværende konstruktive og nysgerrige ånd og kompetence kan videreføres.

9. Konklusion: Ishøj Teaterforening under Ønskekysten

Evaluatoerne kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Ishøj Teaterforening har opfyldt målene i driftsaftalen med amtet.

Evaluatoerne har samtidig følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse og teaterforeningens videre arbejde:

1. Ishøj Teaterforening og amtet bør fortsætte intentionerne fra den tidligere driftsaftale i den kommende driftsaftale.
2. Ishøj Teaterforening og amtet bør i den kommende driftsaftale overveje teaterforeningens fremtidige indsats på ungeområdet, og hvis indsatsområdet bibeholdes som et relevant mål for teaterforeningen, bør foreningens målsætninger på området defineres mere præcist og detaljeret i den nye aftale.
3. Ishøj Teaterforening opfordres til at overveje en fremtidig indsats på integrationsområdet. Teaterforeningen opfordres i den forbindelse til at indgå i dialog med Ishøj Kommune om et konkret samarbejde på integrationsområdet, som involverer kommunens øvrige integrationsbestræbelser, og som desuden meget gerne bør omfatte Ishøj Teater, også med henblik på at børneteaters publikum senere bliver publikum i teaterforeningen.
4. Ishøj Teaterforening bør fortsætte sin hidtidige repertoirelinje og absolut vedblive med også at satse smalt, men opfordres samtidig til at lade eventuelle indsatser på såvel integrationsområdet som i forhold til ungemålgruppen konkret afspejle sig i repertoiret.
5. Ishøj Teaterforening bør fortsætte sin imødekomende betjening af publikum.
6. Ishøj Teaterforening bør fortsætte sin engagerende indsats overfor de gæstende teaterfolk.
7. Ishøj Teaterforening bør fortsat bruge sit engagement i TIKA og arbejde for, at planerne om bl.a. fælles annoncering bliver realiseret.
8. Ishøj Teaterforening opfordres til at fortsætte intentionerne om at forsøge offensivt at påvirke kultur- og teaterpolitikken, så der i en fremtidig struktur på teaterområdet kan skabes et solidt grundlag for at realisere visionerne om at ville præsentere interessant, underholdende og debatskabende kvalitetsteater. Og med skarpt øje for, at gunstige vilkår for teaterforeningerne også gavner de producerende teatre – og omvendt!

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 20. juni 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Faktaark, oktober 2004
- Individuelt startdokument, marts 2005
- Selvevaluering, april 2005
- Ishøj Teaterforening, sæsonbrochure 2004/05 og 2003/04 samt appetitvækker for 2005/06
- Vedtægter for Ishøj Teaterforening, august 1985
- Driftsaftale mellem Københavns Amt og Ishøj Teaterforening, marts 2003
- Ishøj Teaterforening, Generalforsamling 2004 og 2003, inkl. Formandens beretning
- Ishøj Teaterforening, Årsregnskab 2003/04 samt 2002/03
- Henrik Bachmann og Birgit Sørensen: 'Kommunerne og kulturen. Et indlæg om kommunerne på den kulturpolitiske arena', Danmarks Biblioteksforenings Forlag 1998.

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Ishøj Teaterforening og Københavns Amt.

EVALUERING

AF

AMAGERTEATRET

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

13. september 2005

Indhold:

1. Indledning: Amagerteatrets kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Amagerteatrets Ønskekvistprofil

- Villen
- Kunnen
- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper
- Scenefaciliteter
- Repertoire
- Billetsalg
- Billettal
- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration
- Bestyrelse
- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position
- Amtslig position
- Konkrete fremtidsplaner
- Visioner
- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Amagerteatret under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Amagerteatrets kunstneriske profil

Amager er en ø. Det er nu ikke derfor, at Amagerteatret har særstatus blandt teaterforeningerne i Københavns Amt. Men Amagerteatret er umiskendelig sin egen.

Amagerteatret gør tingene anderledes end de andre teaterforeninger. Denne evaluering har derfor naturligt skullet undersøge netop Amagerteatrets særkende: En fast abonnementspakke med fire forestillinger. Ét kryds på blanketten er altså nok på Amager – samt det næsten lige så obligatoriske ekstrakryds til den supplerende familieforestilling uden for abonnement. Så er salget på fire (eller otte eller seksten...) billetter i hus.

Enkelt og realisabelt, mener teaterforeningen selv om sit pakkeabonnement. Lovlig nemt, mener nogle af dens kritikere. Denne evalueringens skribenter måtte imidlertid overgive sig til amagerkanerne undervejs: Amagerteatrets bestyrelse præsenterer lige præcis den slags teater, som den gerne vil – træfsikkert og effektivt og med et billetsalg, der nærmer sig det kroniske udsolgte.

Problemet for Amagerteatret er snarere, at foreningen ikke har billetter nok at sælge. Tidligere har formanden f.eks. opgivet et forhåndssalg i budgettet på 800 abonnenter: Nu har han hævet tallet til 880, for det maximale tal på 931 abonnenter bliver ustandselig nået i disse sæsoners virkelighed.

Det er faktisk svært at se, at foreningen kan efterleve sin nuværende aftale med amtet meget bedre – eller udfordre sine vedtægter mere. Om så foreningen satser nok, er et spørgsmål. Men repertoirespændvidden er glimrende, ikke mindst når der tages højde for, at repertoiret netop kun består af fire forskellige forestillinger.

»Skuespillerne bliver så glade over at spille hos os for en fuld sal,« siger bestyrelsesformanden tilfreds. Foreningen lægger tydeligvis vægt på skuespillernes lyst til at besøge Amagerteatret og dermed også på foreningens konkurrencestyrke i forhold til de øvrige teaterforeninger i Københavns Amt.

Desuden oplever bestyrelsen en vældig opbakning fra medlemmerne. Både personligt ved forestillingerne, men også på gentegningsblanketterne, hvor mange skriver rosende bemærkninger om sæsonen, der gik.

Alligevel er det repertoiret, der er i bestyrelsens følgespot – både i mundtlige diskussioner og i dens selvevaluering til denne evaluering. Repertoiret er det vigtigste: Det skal være godt, og det skal helst både bestå af noget nyskrevet og noget gammelt. Eller som to damer i bestyrelsen duellerede verbalt:

»Det skal ikke være Ibsen det hele,« fægtede Jytte Boller.

»Nej, men når Ibsen er der, så er det succes,« afvæbnede Anette Carstensen.

Samtidig tolker bestyrelsen tydeligvis repertoiret meget håndfast, når det drejer sig om aktualitet. 'Indenfor murene' opleves som en aktuell kommentar til indvandrerdebatten, og 'En Folkefjende' til dagens forlorne politik. For eksempel.

Repertoiret har dog også begrænsninger. Bestyrelsen er mest optaget af de fysiske begrænsninger i Kastrup Bios store sal, der ikke har nogen orkestergrav. Musikforestillinger med flere end en håndfuld musikere kan derfor ikke komme på plakaten.

Samarbejdet med kommunen får bestyrelsen til at stråle. »Tårnby Kommune synes, der er tømmer nok i os,« siger formanden. Og han vil hellere end gerne bevise, at kommunen har set rigtigt.

»Jeg lurer på, at vi godt kunne lave noget i den lille sal med 120 pladser,« som Karl Johann Carstensen røbede det. For Amagerteatrets profil er ikke mere fastlagt, end at dens formand sagtens kan ændre den og forbedre den. Af et godt hjerte. På sin ø.

2. Evalueringens forløb

Amagerteatret er den syvende i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af formand Karl Johann Carstensen, næstformand Jytte Boller samt bestyrelsesmedlemmerne Anette Carstensen og Elin Didriksen. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv og målrettet dialogform.

Evalueringen er forløbet over 26 uger:

- 15.03. 2005: Overværelse af 'Figaros bryllup' med Det Kgl. Teater/Det Danske Teater, spillet i Kastrup Bio.
- 04.04. 2005: Intromøde og interview med formand og teaterleder Karl Johann Carstensen, næstformand Jytte Boller og bestyrelsesmedlemmerne Anette Carstensen og Elin Didriksen på Amagerteatrets kontor, hjemme hos formanden på Bøllundvej i Kastrup.
- 11.04. 2005: Individuelt startdokument sendes til forening og amt af evaluatore.
- 30.04. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendes til evaluatore.
- 17.06. 2005: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 21.06. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
Udvidet responstid pga. forsinkelse og sommerferie – gerne snarest, senest 15.august.
- 29.06. 2005: Teaterforeningen sender respons til evaluatorerne.
- 16.08. 2005: Opfølgende samtale med teaterforeningens formand, Karl Johann Carstensen.
- 18.08. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt.
- 31.08. 2005: Respons fra teaterforeningen til evaluatore.
- 09.09. 2005: Respons fra amtet til evaluatore.
- 13.09. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen af Amagerteatret er foreningens driftsaftale med Københavns Amt. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen.

Samtidig skal blikket rettes mod de områder, teaterforeningen kan videreudvikle sig på. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende. I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på Amagerteatrets kunstneriske 'villen' med fokus på den faste forestillingspakke, på den ressource-mæssige 'kunnen' i bl.a. bestyrelsesarbejdet samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og målgrupper.

Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale for Amagerteatret og i teaterforeningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Amagerteatret, 'Aftale om tilskudsvilkår mellem Københavns Amt og Amagerteatret', er indgået mellem teaterforeningen og amtet i december 2002 og omfatter perioden 1. januar 2003 - 31. december 2005.

I driftsaftalen har Amagerteatret kvantitativt sat sig som mål at gennemføre fire forestillinger årligt, hver à to opførelsesgange – samt en familieforestilling uden for abonnement, der afholdes i samarbejde med Tårnby Kommune. Desuden har foreningen som mål i perioden at fastholde et årligt antal abonnenter på ca. 900.

Som særlige indsatsområder har driftsaftalen angivet den aktive deltagelse i amt og kommune, bl.a. udbuddet af koncerter med Dania Koret, Danmarks Radios tidligere seniorkor.

Både i sæson 2003/04 og 2004/05 har Amagerteatret præcist efterlevet driftsaftalens aktivitetsmål: Foreningen har udbudt fire forestillinger à to spilledage samt en familieforestilling – i 2003/04 var det 'Gummi Tarzan', i 2004/05 var det 'Fyrtøjet'. I 2004/05 har Amagerteatret desuden stået som arrangør for en koncert med Daniakoret på Kastrupgård – en årligt tilbagevendende begivenhed, der arrangeres i samarbejde med Tårnby Kommune. I den kommende sæson 2005/06 bliver Amagerteatrets aktivitetsniveau tilsvarende.

Også abonnementstallet har holdt sit imponerende høje niveau. I 2003/04 var det 931 – i 2004/05 var tallet 930. Stabiliteten hos Amagerteatrets publikum er altså umiskendelig; næsten 4/5 af en sæsons abonnenter gentegner for den følgende sæson.

Den lokale synlighed på Amager – og ikke mindst i Tårnby Kommune – betoner Amagerteatret både i sin sæsonbrochure og sin selvevaluering. Den lokale stolthed og visheden om opbakningen fra kommunens kulturudvalg spiller en tydelig rolle i foreningens selvforståelse og bestyrelsens glæde ved foreningsarbejdet. Desuden fungerer foreningens tætte samarbejde med Tårnby Bladet som en gensidig bekræftelse på værdien af det lokale engagement.

Et tilfredst publikum er nøgleordet til bestyrelsens definition af foreningens succes. Den direkte kommunikation med medlemmerne – også via mailen info@amagerteatret.dk – har tydeligvis førsteprioritet.

5. Amagerscenens Ønskevistprofil

Evalueringen af Amagerteatrets profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Amagerteatrets villen ligger i fastholdelsen af konceptet med abonnementspakker. Dermed er foreningens omdømme præget af 'stædighed' og 'særprægethed', alene fordi Amagerteatret ikke gør som de andre. Spørger man ind til repertoiret, viser det sig imidlertid, at netop repertoireambitionerne er bærende for entusiasmen hos bestyrelsesmedlemmerne. Derfor drager hele bestyrelsen også gerne af sted til teaterseminaret i efteråret, og de vil allerhelst blive enige.

Kunnen:

Amagerteatret kan levere varen ... Der er simpelthen ingen slinger i valsen: Et abonnement hos Amagerteatret er en pakkedløsning med alt klappet og klart. Administrativt er foreningens 'kunnen' dog ret skævt placeret hos formanden, der ordner næsten alt – men med de andre bestyrelsesmedlemmers accept. Repertoiremæssigt er bestyrelsen tilsyneladende både velfunderet og velorienteret. Bestyrelsesmedlemmerne indhenter ikke kun deres teaterviden fra det årlige teaterseminar i regi af Danmarks Teaterforeninger, men så sandelig også ved selvsyn rundt om på de københavnske teaterscener.

Skullen:

Bestyrelsen udtrykker en høj grad af ansvar over for foreningens medlemmer: De skal helst være tilfredse. På den anden side gør bestyrelsen ikke alverden for at tiltrække nye målgrupper – heller ikke børn og unge – men henviser snarere til kommunens børneteaterforestillinger. På den måde bliver der ingen interessekonflikt mellem skolernes teaterudvalg og Amagerteatret. Men idealet kender Amagerteatrets bestyrelse noget så glimrende: »I Tårnby Kommune skal hvert barn se en teaterforestilling hvert år ...«

Indvandrer tilskuere satser Amagerteatret heller ikke særskilt på. De er naturligvis velkomne, men bestyrelsen stiller samtidig spørgsmålstejn ved, om de forestillinger, foreningen udbyder, har appel til indvandrer tilskuere.

Alt i alt ser foreningen i højere grad sig selv som et tilbud til dem, der i forvejen er kulturelt interesserede – realistisk om egen funktion, men altså ikke udpræget idealistisk opsøgende.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Bestyrelsen angiver selv sin publikumsgruppe som alt fra 30-årige til 90-årige. Amagerpublikummet lader dog til at have en overvægt af de 60-70-årige. Publikummets sammensætning svarer dermed til bestyrelsesmedlemmerne, der er omkring de 60 år. Nytegningsabonnenter skal derfor gerne også tiltrække yngre medlemmer.

»Dem, der bor her, har råd til at købe hus selv,« siger formanden om parcelhuskvarteret i Tårnby. Men kommunen rummer også en del socialt boligbyggeri, og herfra er det sværere at lokke folk i teatret. Skolerne er desuden gode til at hive alle børn med ind i teatret, også indvandrerbørnene. Det, der i virkeligheden er det mest vanskelige, er også at få indvandrerbørnenes forældre til at komme. »Men det er et spørgsmål om tid«, som Anette Carstensen beroligende tilføjer.

Bestyrelsen opfatter ikke teatrene 'inde' i København som egentlige konkurrenter. Dels er priserne i Amagerteatret kun en halvdel eller en tredjedel af priserne på scenerne inde i byen. Desuden er der det med fællesskabet – og ikke mindst med transporten, metro og tog eller ej. »Du får dem ikke ind over broerne,« siger formanden om foreningens ældre tilskuere. Ældre Amagerborgere ser teater i Kastrup Bio – eller intet teater.

Scenefaciliteter:

Amagerteatret har fast spillested i Kastrup Bios store sal, hvor der er plads til 484 tilskuere.

Faciliteterne i salen er indbydende og teknisk tidssvarende. Foyeren har bar og borde til café servering og bruges også af tilskuerne efter forestillingerne. Teaterforeningen præsenterer altid sine forestillinger på tirsdage og onsdage.

Repertoire:

I Amagerteatrets yngre dage var repertoireet lidt mere satsende end i dag, og man præsenterede sågar også internationale gæstespil – dog med meget ringe tilskuertal og med underskud, så det ophørte foreningen med. »For det skal vel ikke være et kriterium at have underskud?« som formanden udtrykker det.

I de sidste mange år har konceptet været en fast teaterpakke. Og pakkens fire forskellige forestillinger dækker vitterlig et relativt stort spektrum. I 2004/05 var repertoireet således følgende: Ibsen-klassikeren 'En Folkefjende' med Det Danske Teater. Flemming Jensen-stjerneforestillingen 'Spindocter' med Det Danske Teater. Amerikanerfarce 'En diplomatisk affære' med Privat Teatret. Samt forviklingsklassikeren 'Figaros Bryllup' med Det Danske Teater.

»Det Danske Teater borger for kvaliteten,« siger formanden, og hans bestyrelsesmedlemmer giver ham ret. I 2005/06 er alle fire forestillinger således fra Det Danske Teater.

Det er derfor nærliggende at foreslå, at bestyrelsen også åbnede øjnene for nogle af de øvrige turnerende teatre.

Billetsalg:

Amagerteatrets billetsalg sker hovedsagelig som abonnementssalg, skriftligt via formanden på Bøllundvej 11, 2770 Kastrup eller via info@amagerteatret.dk. Der er enhedspriser til forestillingerne afhængig af siddeplads: A (1-13. række) = kr. 115; B (14-17. række) = kr. 85; C (18-30. række) = kr. 65.

Formanden placerer folk på de specifikke pladser i løbet af sommeren. Resultatets gennemkontrolleres gerne to-tre gange.

Eventuelt løssalg sker fra Kastrup Bio, én uge før forestillingen. Da er priserne: A = kr. 160 kr. B = kr. 130 kr. C = kr. 110. Men det er sjældent, at der er billetter tilbage; evaluatoerne skulle derfor melde deres ankomst i god tid!

Billetter til familieforestillingerne à kr. 50 bestilles særskilt – med egen forsalgstartdato.

Billettal:

I sæson 2003/04 solgte Amagerteatret 3.744 billetter. I sæsonen 2002/03 var tallet 3.722. Bemærkelsesværdigt nok var der disse to sæsoner absolut intet – 0 % – salg af ungdomsbilletter. Direkte adspurgt forklarer bestyrelsen, at det skyldes, at Amagerteatret ikke udbyder ungdomsbilletter på deres abonnementsstigningsbrochurer. Folk skal selv bede om ungdomsrabatten ... Billetterne til den årlige familieforestilling er selvfølgelig blevet solgt til børn og unge, men til en fast pris på kr. 50.

Amagerteatret kan med rette kaldes abonnenternes teater. Der udbydes kun få billetter i løssalg, og bestyrelsen erkender da også, at de som regel er vanskelige at sælge. Teaterforeningens opgørelser fortæller, at kun 17 billetter blev solgt i løssalg i 2003/04 og 39 stk. i 2002/03 – eller 0,5 og 1 % af det samlede billetsalg.

Men salget til abonnenterne fejler som nævnt intet. Det afspejler sig også i belægningsprocent. Den er tårnhøj: i 2003/04 på hele 97 %! Og det er ganske normalt for Amagerteatret.

Markedsføring:

»Vi skal passe på, at vi ikke annoncerer for meget,« lyder det kryptisk fra formanden. Men realiteterne er altså, at der ikke er andet end en håndfuld løssalgsbilletter tilbage, når først sæsontegningen er gennemført. Skal de sidste 10-12 løssalgsbilletter sælges, vil det i følge formanden koste kr. 3.000 - 6.000 i ekstra annonceudgifter (Amager Bladet + Dragør Nyt) – en udgift, foreningen hellere vil bruge på markedsføringen af abonnementssalget.

Markedsføringen overfor abonnenterne sker ikke mindst gennem gentegningsark, som udleveres ved sidste forestilling i hver sæson. I august begynder salget til nye abonnenter, men forud herfor går ca. seks måneders foromtale. Netop den tidlige start på annonceringen er i følge bestyrelsen måske den væsentligste årsag til foreningens store abonnementsalg. Desuden er gentegning mulig i hele perioden.

Annoncering, formtaler mv. bringes primært i Tårnby Bladet, som Amagerteatret har et forbilledligt samarbejde med. Det tætte samarbejde skyldes ikke mindst, at teaterforeningens formand også er formand for Tårnby Bladforening, der udgiver lokalavisen. Foruden at bringe formtaler af alle forestillinger trykker bladet også foreningens program. Desuden rummer Tårnby Bladet kommunens egen kulturkalender, hvor forestillingerne også omtales.

Plakater for Amagerteatret hænges op rundt om i kommunen af kommunens egne folk. Formanden indleverer blot stakken på Rådhuset.

På www.amagerteatret.dk er der yderst begrænset markedsføring af selve foreningen og dens profil. Men teaterforestillingerne står angivet med adskillige detaljer.

7. Foreningssituation

Administration:

Administrationen varetages af formanden. Det samme gælder bogholderiet. Bestyrelsen havde tidligere en kasserer, men da hun holdt op, blev pengeadministrationen overdraget til formanden. Eller som revisionsfirmaet Deloitte udtrykker det i revisionsprotokollatet for 2003/04: 'Foreningens administrations- og økonomiafdeling består af en person, hvilket betyder, at der ikke kan etableres en reel funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i foreningen.' Formanden har derfor også titel af teaterleder.

Løssalget uddelegeres til Kastrup Bio én uge før hver forestilling.

Bestyrelse:

Amagerteatrets bestyrelsesmedlemmer og deres opgaver er pt., juni 2005, følgende:

- Karl Johann Carstensen, folkeskolelærer – formand/teaterleder, ansvarlig for abonnementsstigning, bogholderi, regnskab og al korrespondance samt kontakt med amtet (bestyrelsesmedlem i 15 år; de seneste 10 år som formand).
- Jytte Boller, chauffør, formand for Børn- og Ungeudvalget og Skatteankenævnet og medlem af Kulturelt udvalg og Skoleudvalget i Tårnby Kommune, medlem af bl.a.

Kastrupgårdsamlingens bestyrelse – næstformand (bestyrelsesmedlem i over 25 år), medansvarlig for kontakt med amtet.

- Elin Didriksen, skolesekretær – sekretær, byder velkommen (bestyrelsesmedlem i 6 år).
- Anette Carstensen, folkeskolelærer – byder velkommen (bestyrelsesmedlem i 11 år).
- Ib Gerner Olsen, teatergænger – byder velkommen (bestyrelsesmedlem i 10 år).
- Poul Feldvoss, overlærer, 1. viceborgmester, formand for Kulturelt udvalg og medlem af Økonomiudvalget i Tårnby Kommune, formand for Kastrupgårdsamlingen – kommunalt bestyrelsesmedlem (bestyrelsesmedlem i 24 år).
- Jan Weichel, har deltaget aktivt i kommunens sociale arbejde – æresmedlem, Amagerteatrets første formand fra 1963 (bestyrelsesmedlem i 42 år).
- Lis Lassen, biblioteksmedarbejder – suppleant.
- Jytte Sommer Olsen, teatergænger – suppleant.
- Ole Skibsted Jacobsen, arbejder med teatervidenskab – suppleant.

Bestyrelsen fremstår som en meget homogen gruppe, hvor enkeltpersonerne er enige om det meste. Dog har enkelte medlemmer visse ønsker om at være mere satsende i repertoirelægningen, hvilket der åbenbart lægges en dæmper på fra andre sider.

Der hersker dog enighed om, at det vil være godt for bestyrelsen med en fornyelse og fornyelse af bestyrelse – også for at sikre fremtiden.

Økonomi:

Amagerteatrets egne indtægter fra abonnement- og billetsalg var i 2003/04 på kr. 322.662. Tilskuddet fra stat og amt beløb sig til kr. 184.755. Fra Tårnby Kommune modtog teaterforeningen i alt kr. 95.000 (kr. 55.000 + 40.000, der blev anvendt til nedbringelse af foreningens gamle gæld til kommunen). I alt altså et tilskud fra stat, amt og kommune på kr. 279.755.

På udgiftssiden beløb de samlede forestillingsomkostninger sig til kr. 408.247. Administrationsomkostningerne, herunder udgifter til deltagelse i teaterseminar på kr. 28.586 og reklameudgifter på kr. 39.228 – var i alt kr. 152.838.

Foreningen kom ud af sæson 2003/04 med et minimalt driftsoverskud på kr. 4.539.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Amagerteatret støttes af Tårnby Kommune. Både økonomisk med et årligt tilskud på kr. 95.000, men også i form af billig leje af Kastrup Bio – kr. 32.400 for leje af salen ni aftener.

Dragør Kommune var tidligere fast støttegiver, men den trak sig selv ud af samarbejdet. Så nu er det snævert Tårnby-lokalt.

Kulturelt Udvalg i Tårnby Kommune virker lydhør over for foreningen. § 7 i foreningens vedtægter om, at 'fast medlem af bestyrelsen er formanden for eller et medlem af kulturelt udvalg i Tårnby Kommune' udløser tydeligvis stolthed og glæde i begge lejre. Desuden sikrer Jytte Bollers position i foreningen en lydhørhed og hurtig reaktion i kommunen.

Set fra kommunens side er foreningen da også et aktiv: I 2003/04 blev foreningens sæder benyttet 3.744 gange. Og én af de faste tilskuere er borgmesteren i Tårnby Kommune.

Amtslig position:

»Amagerteatret er en superstærk forankret lokal forening, der spiller en betydelig rolle i det lokale kulturliv,« lyder skudsmålet fra Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen. Hun hæfter sig bl.a. ved teaterforeningens tætte forhold til kommunen, det gode samarbejde med lokalavisen og foreningens trofaste skare af abonnenter.

Til bestyrelsen, som Mette Holm Volsing også kender fra de årlige seminarer i Danmarks Teaterforeninger, er der lutter ros: den er præget af energi, vilje og god gruppeånd. Medlemmerne og ikke mindst formanden er aktiv i TIKAsammenhæng, deltager livligt i debatten og

er også gerne talsmand for de små teaterforeningers synspunkter.

Som Mette Holm Volsing ser det, har Amagerteatret med sin pakkemodel gjort det trygt, nemt og overskueligt, både for bestyrelsen og for abonnenterne. Samtidig stiller hun dog spørgsmålstegn ved, om teaterforeningen med de få billetter, den udbyder i løssalg, har for meget karakter af at være et teater kun for abonnenter. Desuden bekymrer hun sig om, hvorvidt bestyrelsen 'kører for meget på det sikre'. »Er der stort nok flow i abonnementskaren? Har bestyrelsen viljen til at tage chancer i repertoiret? Breder teaterforeningen sig nok ud publikummæssigt og repertoiremæssigt?« spørger hun en smule tvivlende, men holder også sine betragtninger op imod det faktum, at Amagerteatret, modsat flere andre teaterforeninger, udelukkende drives af frivillig arbejdskraft.

Mette Holm Volsing roser bestyrelsens vilje til at indgå i samarbejdet om forskellige typer af arrangementer, f.eks. koncerterne med Dania Koret. Overordnet så hun dog gerne, at teaterforeningen var mere ambitiøs på repertoirestegen, tog nogle chancer og f.eks. satsede på et 'wild card' i repertoireudbuddet. »For der mangler noget sprælsk i Amagerpakken,« som hun udtrykker det og tilføjer: »Formen hviler i bedste fald på det sikre; i værste fald på laveste fællesnævner.«

Samtidig er pakkeløsningen rettet til et publikum, der lader teaterforeningen tage stilling på deres vegne. »Lidt á la charterferie,« som Mette Holm Volsing udtrykker det. Og enten/eller-pakken, hvor publikum 'slipper' for selv at træffe valg mellem forestillingerne, appellerer måske ikke til det mere selvstændige og kritiske publikum og heller ikke til ungdommen. På den anden side er Mette Holm Volsing ikke i tvivl om, at Amagerteatret formår at få fat på folk, der ellers ikke ville gå i teatret. Og det har måske en afsmittende effekt i forhold til at ville opsøge mere teater andre steder.

»Skal man retfærdiggøre offentlige tilskud, skal teaterforeningen være et åbent tilbud til alle,« påpeger Mette Holm Volsing som kommentar til Amagerteatrets karakter af kun at være for abonnenter. Og hun tilføjer: »Det er den kulturpolitiske grundidé bag det lovgivningsmæssige krav om at friholde et vist antal billetter til løssalg.«

Mette Holm Volsing opfordrer derfor også til, at Amagerteatret intensiverer sin formidlingsmæssige forpligtelse i forhold til sit løssalg, f.eks. gennem et øget samarbejde med lokalavisen. Samtidig tilføjer hun, at spørgsmålet selvfølgelig også er, om teaterforeningen har mættet sit marked – om den kan sælge flere løssalgsbilletter, og hvor mange den eventuelt må sige nej til. For trods pakkeformens mulige slagsider er Mette Holm Volsing ikke i tvivl om Amagerteatrets succes – det vidner de mange abonnenter om.

Konkrete fremtidsplaner:

»Vi vil være på udkik efter nye bestyrelsesmedlemmer, der også brænder for teatret,« skriver teaterforeningen i sin selvevaluering. Så konkret er ønsket. Desuden vil Amagerteatret gerne deltage i et mere målrettet samarbejde med de andre teaterforeninger i TIKKA.

Amagerteatrets særlige koncept med en samlet teaterpakke har bestyrelsen ingen planer om at ændre, ligesom den heller ikke ønsker at skubbe til forholdet mellem abonnement og løssalg. »For det kan vel ikke være meningen at afsætte flere løssalgsbilletter, som ikke bliver solgt, og så sige nej til én, der gerne vil se alle fire forestillinger,« som formanden formulerer det.

Visioner:

»At blive ved med at fylde salen med tilfredse abonnenter« skriver Amagerteatrets bestyrelse om sine visioner i selvevalueringen.

Og det er måske netop foreningens største styrke: At den ikke flyver højere, end vingerne bær'. For til gengæld flyver den sikkert.

Udviklingspotentiale:

Amagerteatret har klart et udviklingspotentiale i en knopskydning i Kastrup Bios lille sal. Her kunne så formodentlig sælges billetter til små forestillinger af nyskabende karakter – og med

unummerede og dermed letadministrerbare billetter. Her kunne f.eks. Jytte Bollers interesse for revy måske også afspejle sig – og hvad nu ellers de enkelte bestyrelsesmedlemmer går op i af teaterformer, hver for sig og sammen.

Desuden må foreningens målrettethed og resultatfiksering også kunne bruges internt i TIKA, til inspiration for de foreninger, der har svært ved at opnå tilfredsstillende enighed eller handlingstempo.

9. Konklusion: Amagerteatret under Ønskekvisten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Amagerteatret har opfyldt målene i driftsaftalen med amtet.

Evaluatorene har samtidig følgende handlingsanbefalinger til brug både for en kommende driftsaftale og i teaterforeningens videre arbejde.

1. En kommende driftsaftale bør udarbejdes på basis af den nuværende korte, men tilfredsstillende aftale.
2. En kommende driftsaftale bør sætte fokus på mere konkrete udviklingsmål for teaterforeningen.
3. Amagerteatret opfordres til at øge spændvidden i forestillingsudbuddet med et mere satssende repertoire – og gerne fra flere forskellige producenter.
4. Amagerteatret opfordres til at udvide aktiviteterne, f.eks. med arrangementer i Kastrup Bios lille sal.
5. Amagerteatret bør overveje, hvordan dilemmaet tackles mellem ønsket om fuldt hus gennem abonnementssalget og den kulturpolitiske forpligtelse vedr. løssalget.
6. Amagerteatret bør overveje at øge sin formidlingsindsats vedr. løssalget.
7. Amagerteatret trænger til at udvide sin målgruppe af de ca. 60-årige med flere unge. Ikke nødvendigvis gennem et særligt ungdomsrepertoire, men i det mindste i form af annonce-rede ungdomspriser.
8. Amagerteatret bør øge sin synlighed på nettet og dermed også forstærke sin egen profil. Desuden bør www.amagerteatret.dk etablere et direkte link til www.tika.dk.
9. Amagerteatret bør fortsætte sit engagement i det lokale kultur- og foreningsliv.
10. Bestyrelsesmedlemmerne bør alle løbende gøre sig anstrengelser for at finde nye og yngre kandidater med overskud til bestyrelsen.
11. Amagerteatret opfordres til aktivt åbne en debat i TIKA og i Danmarks Teaterforeninger om teaterforeningernes jordnære og konkrete udfordringer. Så skal andre nok tage sig af de flyvske tanker.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 13. september 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Individuelt startdokument, april 2005
- Faktaark, marts 2005
- Selvevaluering, april 2005
- Amagerteatrets program 2005/06, 2004/05 og 2003/04
- Gentegningstilbud, brochure marts 2005
- Amagerteatret. Vedtægter, 1983
- Aftale om tilskudsvilkår mellem Københavns Amt og Amagerteatret, dec. 2002
- Årsregnskab og revisionsprotokollat 2003/04 og 2002/03
- Budgetoversigt for 2001/02, 2002/03 og 2003/04
- Abonnementstalsoversigt 1992-2004
- Budget for 41. sæson 1. juli 2004 til 30. juni 2005 for Amager Teatret.
- Referat fra generalforsamling, 22. sep. 2003 og 23. sep. 2004
- Referat af bestyrelsesmøder, sept. og nov. 2003 og sept. og nov. 2004
- Tårnby Bladet, februar, marts og april 2005
- H.C. Andersen 1805-2005. Tårnby Kommune.

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Amagerteatret og Københavns Amt.

EVALUERING

AF

HØJE-TAASTRUP TEATERFORENING

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt og Høje-Taastrup Kommune**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

20. oktober 2005

Indhold:

1. Indledning: Høje-Taastrup Teaterforenings kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Høje-Taastrup Teaterforenings Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Høje-Taastrup Teaterforening under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Høje-Taastrup Teaterforenings kunstneriske profil

»Vores publikum er ikke synderligt kunstnerisk interesseret,« lyder det fra bestyrelsen i Høje-Taastrup Teaterforening. Umiddelbart virker udtalelsen noget kunstnerisk brutal, men i virkeligheden afspejler den nok ganske glimrende de særlige vilkår, som netop denne forening må præsentere teater under: Et teater, som er underholdende og velspillet, men som ikke nødvendigvis sætter problemer under debat.

Måske skal denne publikumskaraktistik ses i sammenhæng med Høje-Taastrups særlige karakter. Høje-Taastrup er på samme tid en forstadskommune med en gammel landsbykerne og et nydeligt parcelhuskvarter, nogle attraktive rækkehuse, noget forvokset socialt boligbyggeri i etageblokke – og en ny logistisk bykerne omkring togstationens stål og glas og erhvervssucces. Men Høje-Taastrup er ikke mindst en kommune med mange indvandrere. Kommunen har en række kulturtilbud, jovist, men det er boligtilbud og jobtilbud, der vejer tungest i profilen – og integrationen.

Samtidig har Høje-Taastrup sit eget teater på Selsmosescenen, nemlig Taastrup Teater, der på et eller andet plan naturligvis står i konkurrence om de lokale kulturkunder i Høje-Taastrup. Dette teater ledes af Mogens Holm og er yderst velfungerende med en afklaret kunstnerisk profil og definerede målgrupper, også for børn og unge. Taastrup Teater har desuden i maj 2005 meddelt omverdenen, at teatret omstruktureres, og at det fremover i højere grad vil tilpasse sig en bevidst 'Off-Broadway'-profil. Dette skal hovedsagelig ske ved at danne teaterenheden Sub-Urb, der skal styrke teatrets repertoire med en etnisk profil, udvalgt af en etnisk ressourcegruppe, der både tæller beboere og virksomhedsansatte fra Høje-Taastrup.

Efter at have arbejdet med denne evaluering mener undertegnede evaluatorene i hvert fald, at disse faktorer er væsentlige for en forståelse af repertoire og visionerne hos Høje-Taastrup Teaterforening. Foreningen blev stiftet i 1963 af en gruppe engagerede skolelærere. Det lokale engagement har holdt ved lige siden, men den kunstneriske søgen er til en vis grad erstattet af ønsket om at køre en velfungerende og logisk velafviklet forretning. Og det gør Høje-Taastrup Teaterforening! Der er ingen slinger i valsen. Teatersekretær Britt Malmer sælger og bytter og diskuterer billetter, hun servicerer abonnenterne under forestillingerne – og tingene klapper. Og bestyrelsen er tilsyneladende god til at involvere alle medlemmer i formidlingsarbejdet.

Repertoiret holder sig hovedsagelig til det muntre. I sæson 2005/06 bliver det med en Bodil Steen-cabaret som startforestilling og med en Shakespeare-komedie undervejs – for så at afslutte med Ibsens 'Lille Eyolf' som det eneste tanketunge.

Sådan har sæsonen 2004/05 også været – her var det P.O. Enquists 'Fra Regnormenes Liv', der bragte det seriøse ind i repertoiret, der blev domineret af Det Danske Teater. Evaluatorene oplevede Privat Teatrets opførelse af 'En diplomatisk affære', og her var det godt nok det flade grin, der blev appelleret mest til. Men tilskuerne var tydeligvis tilfredse.

Som bestyrelsen udtrykker det: »Vi bestiller altid Privat Teatret, mens vi er på teaterseminaret i november. For det er hamrende ligegyldigt, hvad Privat Teatret kommer med – forestillingerne bliver altid udsolgt. For det er jo Privat Teatret, der har fat i Lisbet Dahl og Ulf Pilgaard.«

Taastrup-tilskuere vil have kendte navne – og det får de så – for denne bestyrelse sætter den største ære i at leve op til medlemmernes forventninger. I selvevalueringen beskriver bestyrelsen sin overordnede scenekunstneriske vision således: 'At give publikum, hvad de forventer, ud fra det til enhver tid givne udbud.'

Spørgsmålet er, hvordan Høje-Taastrup Teaterforening kunne skaffe flere unge abonnenter. Hvordan samarbejdet med Taastrup Teater kunne gavne begge parter. Og om hvordan repertoireprofilen kunne udvikles – uden at repertoiret kommer til at stinke af 'kunst'.

2. Evalueringens forløb

Høje-Taastrup Teaterforening er den ottende i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af teaterforeningens formand Niels Eckhoff, suppleant i bestyrelsen Torben Just og teaterforeningens sekretær Britt Malmer. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform.

Evalueringen er forløbet over i alt ca. 33 uger:

- 04.03. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 03.04. 2005: Intrømøde og interview med formand Niels Eckhoff, suppleant i bestyrelsen Torben Just og teaterforeningens sekretær Britt Malmer på teaterforeningens kontor ved Taastrup Teater.
- 03.04. 2005: Overværelse af 'En diplomatisk affære' med Privat Teatret, spillet på Taastrup Teater.
- 11.04. 2005: Individuelt startdokument sendt til forening, kommune og amt af evaluatore.
- 23.06. 2005: Interview med Mette Holm Volsing, fuldmægtig i Københavns Amt.
- 28.06. 2005: Interview med Christel Werenskiold, fritid- og kulturchef, Høje-Taastrup Kommune.
- 29.06. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
- 30.08. 2005: Teaterforeningen giver respons til evaluatorerne.
- 22.09. 2005: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening, amt og kommune.
- 03.10. 2005: Respons fra teaterforeningen til evaluatore.
- 13.10. 2005: Respons fra amtet til evaluatore.
- 20.10. 2005: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er teaterforeningens driftsaftale. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen.

Samtidig skal blikket rettes mod de områder, teaterforeningen kan videreudvikle sig på. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende. I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen bl.a. fokusere på teaterforeningens kunstneriske 'villen' med fokus på repertoire og målgrupper, på foreningens ressourcemæssige 'kunnen' med fokus på bestyrelsesarbejdet samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og kulturlivet i Høje-Taastrup.

Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Høje-Taastrup Teaterforening, aftale om tilskudsvilkår, er indgået mellem teaterforeningens bestyrelse, Københavns Amt og Høje-Taastrup Kommune d. 5. maj 2003 og gælder for perioden 1. januar 2003 – 31. december 2005.

I aftalen har Høje-Taastrup Teaterforening sat sig som mål årligt at gennemføre 8-10 forestillinger, herunder en familieforestilling. Foreningen har desuden som mål at fastholde et årligt antal abonnenter på minimum 225.

Disse mål er akkurat indfriet. Således udbød Høje-Taastrup Teaterforening i 2004/05 ni fore-

stillinger, inklusive familieforestillingen 'Fyrtøjet'. I 2003/04 var der ti forestillinger på programmet, herunder familieforestillingen 'Gummi Tarzan'. Men i begge sæsoner var teaterforeningen ramt af aflysninger. I 2004/05 måtte Henrik H. Lund og Arne Forchhammer aflyse deres forestilling '... og hvordan går det ellers?' Sæsonen før var der aflysning fra Privat Teatrets med den udsolgte forestilling 'Tak, så er det nok for i aften'. Altså blev kun hhv. otte og ni forestillinger spillet i de to sæsoner.

Teaterforeningens antal abonnenter ligger lige på det minimum, der er angivet i driftsaftalen. Foreningen havde i 2003/04 i alt 226 abonnenter; i 2002/03 var antallet 229.

I driftsaftalen er angivet fire særlige indsatsområder for teaterforeningen.

Det første indsatsområde omhandler en udvidelse af teaterforeningens arrangementsudbud i form af f.eks. cabaret eller foredrag, evt. i samarbejde med Taastrup Teater.

Mens teaterforeningen kun sjældent arrangerer foredrag, synes cabaret at være et fast og populært element i teaterforeningens repertoireudbud. I 2004/05 præsenterede foreningen bl.a. en John Mogensen-cabaret med Smilets Turné, der også gæster foreningen 2005/06 med en cabaret over Gustav Wincklers sange. I 2005/06 er som nævnt en Bodil Steen-cabaret med Susanne Breuning på programmet – endda med to opførelser, for den første forestilling blev hurtigt udsolgt, også fordi foreningen har flyttet den til en sal med kun 100 pladser (Taastrup Amatør Scene).

Teaterforeningen står selv for disse arrangementer, og samarbejdet med Taastrup Teater må da også siges at være begrænset – det omfatter stort set kun deling af fælles kontor og teatersal. Som teaterforeningens bestyrelse ser det, har udtalelser fra lederen af Taastrup Teater til bl.a. foreningens formand desuden givet det klare indtryk, at Taastrup Teater ønsker foreningen væk fra Selsmosescenen. Relationen mellem de to teaternaboer synes med andre ord noget anspændt!

Teaterforeningens andet indsatsområde i driftsaftalen med amtet angår udbud af en forestilling, specielt henvendt til unge.

Foreningen har ikke besludte ungdomsforestillinger på repertoire, men sælger billetter til gymnasierne. I sæson 2003/04 solgte foreningen således 86 billetter til Høje Taastrup Amtsgymnasium til forestillingen 'Parasitterne' af Soya; i sæson 2004/05 har foreningen solgt billetter til Nørre Gymnasium til forestillingen 'Fra regnormenes liv' af P.O. Enquist. Lignende tiltag påtænkes gennemført overfor begge gymnasier i forbindelse med Ibsen-forestillingen 'Lille Eyolf' i 2005/06.

Det tredje indsatsområde i driftsaftalen vedrører målrettet arbejde med formidling, herunder elektronisk formidling, og det er fint indfriet, for teaterforeningens generelle formidling, inkl. den elektroniske, er i top med en udbygget hjemmeside – www.ht-teaterforening.dk – hvor man kan bestille billetter og orientere sig grundigt om teaterforeningen og dens forestillinger.

Derimod står det mere sløjt til med det sidste indsatsområde om ekstern finansiering fra sponsorer. Teaterforeningen har haft en aftale med Lån & Spar Bank, men aftalen er ikke fornyet, da banken i følge teaterforeningen mente, at den ikke fik noget udbytte af en sådan aftale. Foreningen anser da også indsatsområdet omkring sponsoraftaler for temmelig urealistisk at opfylde.

Alt i alt har Høje-Taastrup Teaterforening altså opfyldt målene i driftsaftalen med amtet, men med forbehold vedr. indsatsområdet om ekstern finansiering.

Direkte adspurgt har teaterforeningen dog ikke den store fidus til driftsaftalen og dens effekt. »Vi ved, at kommunen mener, at vi gør det godt – og som kommunen gerne vil have det,« lyder det fra formanden Niels Eckhoff.

5. Høje-Taastrup Teaterforenings Ønskekvistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskekvistmodellen* (Klim, 2003). Ønskekvistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskekvistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Høje-Taastrup Teaterforenings villen er kort og kontant: man ønsker at give det lokale publikum, hvad de forventer ud fra det til enhver tid givne udbud. Og da erfaringen i teaterforeningen siger, at borgerne i Høje-Taastrup vil underholdes, satser foreningen på 'folkelige teaterforestillinger' med bred publikumsappel, men ifølge bestyrelsen supplerer den også repertoiret med en eller flere 'smalle' forestillinger pr. sæson – gerne med kendte skuespillere på rollelisten, der kan sælge billetter.

For bredt eller smalt: Teaterforeningen ønsker at indkøbe forestillinger, der kan sælge billetter. En god belægningsprocent – eller rettere forventningerne om samme – er derfor hovedkriteriet for bestyrelsens valg af forestillinger og også det parameter, som teaterforeningen efterfølgende måler sin succes efter, jf. også foreningens hjemmeside.

Økonomisk rentabilitet kombineret med interesse for teater synes at være det, der driver teaterforeningen. For bestyrelsen lægger ikke skjul på, at mens nogle af medlemmerne i bestyrelsen er dybt engageret i teater, er andre mere optaget af økonomien. Teaterforeningens villen er nemlig dobbelttrettet: bestyrelsen vil tilfredsstille publikums ønsker gennem udbuddet af forestillinger, men også leve op til politikernes forventninger om en velfungerende teaterforening med orden i økonomien.

Denne interessebalance i bestyrelsen synes at fungere perfekt, og bestyrelsesmedlemmerne mødes i enighed om den repertoiremæssige linie.

Kunnen:

Stor erfaring i formidling af teater, solidt lokalkendskab til borgerne i Høje-Taastrup og god økonomistyring er noget af det, der karakteriserer Høje-Taastrup Teaterforenings 'kunnen'. Kendetegnde for teaterforeningen er, at den ikke slår større brød op, end den kan bage – og dette giver foreningen en høj grad af driftssikkerhed. Også i forhold til at kunne realisere sin villen. For teaterforeningen formår tilsyneladende at indfri ønsket om at tilfredsstille både publikum og politikerne i Høje-Taastrup. I al fald vidner en publikumsbelægning på ca. 80 % om en god lokal tilskueropbakning, ligesom et solidt tilskud fra kommunen på omkring kr. 300.000 årligt er udtryk for en god lokalpolitisk opbakning til foreningen.

Internt er teaterforeningens kunnen præget af stor homogenitet og kontinuitet blandt medlemmerne i bestyrelsen. En del har været aktive i foreningen, siden den blev reorganiseret tilbage i midten af 80'erne. Bestyrelsen tæller flere ægtefæller, og man kender tydeligvis hinandens kompetencer, også gennem venskaber på kryds og tværs. Samtidig er foreningens kunnen i høj grad resultatet af den viden, erfaring og professionalitet, som teaterforeningens sekretær besidder. Ved siden af de teateradministrative kompetencer har hun et bredt kendskab til Taastrup-borgerne og til foreningens abonnenter. Og det bruges konstruktivt og dygtigt i form af en imødekommende publikumspleje.

Facilitetsmæssigt er teaterforeningens kunnen glimrende med gode scene- og tilskuerfaciliteter. Selv oplever foreningen dog, at de fysiske rammer begrænser dens kunnen, idet teatersalen deles med andre brugere, herunder Taastrup Teater, der beslaglægger den det meste af året.

Skullen:

Teaterforeningen demonstrerer sin handlekraft ved at nå ud til en bred tilskuerskare i Høje-Taastrup. Men bestyrelsen sætter også visse grænser for sin 'skullen' – f.eks. har foreningen ingen ambitioner om at opdyrke et særskilt ungepublikum, ligesom man heller ikke mener at have ressourcerne til at gøre en særlig indsats for at få indvandrere i teatret. Desuden tager Taastrup Teater sig af både unge og indvandremålgrupperne – ikke mindst med teatrets sene-

ste initiativer inden for New Audience Development.

På den måde eksisterer der en slags lokal arbejdsfordeling, hvor det producerende Taastrup Teater står for det grænsedbrydende og eksperimenterende teater, mens teaterforeningen satser på det brede mainstreamteater. Og det har teaterforeningen det fint med og ønsker ikke at ændre ved.

Teaterforeningens ambitioner er at tilfredsstille sit eksisterende publikum, snarere end at nå nye målgrupper. På den ene side altså ikke videre visionært og opsøgende, for satsningerne tager Taastrup Teater sig af; på den anden side måske realistisk om foreningens egen formåen og dens rolle i det lokale kulturliv.

Alt i alt er teaterforeningens mål at give abonnenterne det, de forventer, dvs. primært mor-skabsteater, og inden for de rammer udfylder foreningen sin rolle – uden intentioner om at bryde den vante gænge, hverken repertoiremæssigt eller publikumsmæssigt.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Publikum i Høje-Taastrup Teaterforening er typisk fra 45 og op efter med flest i 60'erne og enkelte i 30'erne. Foreningens kernepublikum er de modne voksne, mens Taastrup Teater har godt fat på det unge publikum.

Som flere andre teaterforeninger udbyder også Høje-Taastrup Teaterforening som nævnt også en familieforestilling, henvendt til børn i følgeskab med forældre og bedsteforældre. Bestyrelsen lægger gerne forestillingen i forbindelse med fastelavn og arrangerer både tøndeslagning, bolleservering og kåringer af kattedkonger og dronninger – et arrangement, der er et hit, både blandt børn og voksne.

Udover den årlige familieforestilling har foreningen ikke børneteater på programmet. Det arrangeres i stedet bl.a. af biblioteket, ligesom også Taastrup Teater producerer forestillinger for børn. Når behovet således dækkes af andre, ser teaterforeningen ingen grund til at konkurrere.

'Publikumssegmenterne' i Høje-Taastrup synes altså at være velfordelt mellem teaterforeningen og Taastrup Teater – uden de store publikumsmæssige sammenfald. Og for teaterforeningens vedkommende også uden den store udskiftning; af foreningens 225 abonnenter er de 200 stamabonnenter.

Scenefaciliteter:

Høje-Taastrup Teaterforening opfører sine forestillinger i Taastrup Teater – eller mere præcist i den kommunalt ejede teaterbygning, Selsmosescenen, der også bruges af bl.a. Taastrup Teater. Scenen har 430 tilskuerpladser. Til enkelte mindre andre arrangementer som f.eks. foredrag bruges teatrets bar i kælderetagen, der har plads til ca. 80 tilskuere. I enkelte tilfælde, f.eks. til cabaret, bruger teaterforeningen også Taastrup Amatørscenes faciliteter på Fredensvej i Taastrup, hvor der tidligere har været biograf.

Høje-Taastrup Kommune stiller Selsmosescenen gratis til rådighed for teaterforeningen. Alt andet, herunder de praktiske opgaver i forbindelse med forestillingerne, skal foreningen selv sørge for. Dog sørger Taastrup Teater for opsætning af stole mod en gratis dobbeltsidet annonce i foreningens sæsonbrochure.

Selsmosescenen ligger i tilknytning til Selsmoseskolen og tæt op ad den store bebyggelse Taastrupgård. Områdets mange indvandrerfamilier afspejler sig i skolens elevsammensætning, hvor hele 95 % er tosprogede. Men altså endnu ikke i teaterforeningens publikumssammensætning!

Repertoire:

'Høje-Taastrup Teaterforening satser på folkelige teaterforestillinger med bred publikumsinteresse samt en eller flere 'smalle' teaterforestillinger pr. sæson,' skriver foreningen selv.

Denne satsning efterleves i det konkrete repertoiretilbud. I 2004/05, foreningens 40 års jubilæumssæson, var repertoireet endog krudtet op med hele tre musikforestillinger, både Sebasti-

ans musical 'Klokkeren fra Notre Dame' samt John Mogensen-cabaret'en 'Så længe mit hjerte slår' og Fuzzys og Erling Jepsens Wagner-komedie 'Vild, varm og overvægtig'. H.C. Andersens skæbne, sådan som P.O. Enquist skildrer den i 'Fra Regnormenes Liv', fungerer så som sæsonens 'smalle' forestilling, til trods for at evaluatorene nærmere ville kalde denne forestilling for mainstream, da den er mere end 20 år gammel og mest af alt trækker folk til huse med sine kendte skuespillere, der spiller kendte kunstnere ...

Der er langt til tragedierne i dette repertoire – for slet ikke at tale om socialrealistiske eller debatterende stykker. Ny dansk dramatik finder heller ikke afsætning her. Teaterforeningen bruger ikke repertoireet som løftestang for en social debat, men anvender tværtimod repertoireet til en underholdende og livsbekræftende flugt fra hverdagen.

Netop dette valg værdsættes af foreningens medlemmer – det føler i hvert fald bestyrelsen. Foreningen har også konkret spurgt sine medlemmer om repertoireet – om de var interesserede i moderne dans, klassisk ballet, opera eller andre aktiviteter. Den seneste spørgeskemaundersøgelse om repertoireet gav dog et begrænset indblik i dette, for bestyrelsen modtog kun tre besvarelser. Men at dømme fra de mere uformelle tilbagemeldinger fra teaterforeningens medlemmer i forbindelse med forestillingerne er det foreningens klare indtryk, at publikum ønsker, at bestyrelsen fortsætter i det nuværende spor.

Konkret lægges repertoiret af bestyrelsens repertoireudvalg, der består af fire medlemmer – de fire, der drager af sted til det årlige teaterseminar. Og jo, Høje-Taastrup Teaterforenings repertoire er uægtelig fint komplementært til Taastrup Teaters langt mere problemperspektiverende repertoire.

Evaluatorene kan dog undre sig over, at f.eks. musikrepertoiret så ikke varieres med musikforestillinger af lidt mere vovet karakter, f.eks. med forestillinger af Odense Internationale Teater eller Åben Dans, der prøver at udfordre populære musikudtryk med mere spændstigt indhold.

Billetsalg:

Teaterforeningens abonnements- og løssalg varetages fra foreningens kontor af teatersekretær, Britt Malmer, på tlf. 43 71 81 00. Fast kontortid er hver torsdag og fredag mellem kl. 10-14. På foreningens hjemmeside kan man som omtalt også tegne abonnement og købe løssalgsbilletter, og det benytter flere og flere sig af. Ved sæsonstart i 2002 havde 25 % af abonnenterne bestilt billetter ad denne vej, i 2003 var det 30 %, og i 2004 benyttede 40 % af abonnenterne sig af denne mulighed. Hertil kommer det løbende salg af løssalgsbilletter via hjemmesiden.

Foreningens årlige abonnementskontingent er p.t. på kr. 50 pr. bestillingskupon. Billetterne er opdelt i tre prisgrupper, pt. til kr. 130 / 120 / 100 for abonnenter. I løssalg er priserne kr. 175 / 165 / 145 plus kr. 5, som foreningen opkræver i ekspeditionsgebyr.

Til enkelte af forestillingerne er der unummerede pladser og enhedspris i salen, p.t. på kr. 80. Det gælder bl.a. de forestillinger, som teaterforeningen præsenterer på Taastrup Amatørscene. Til andre forestillinger er der forhøjede billetpriser, typisk til Privat Teatrets forestillinger. Ikke kun fordi disse forestillinger er dyrere at indkøbe, men også fordi de er sikre sællere og derfor kan tjene ind til teaterforeningens mindre sikre satsninger.

Billettal:

I sæson 2003/04 solgte Høje-Taastrup Teaterforening i alt 2.951 billetter. Knap 80 % af billetterne blev solgt i abonnement, omkring 12 % var ungdomsbilletter og knap 8 % blev solgt i løssalg. Den gennemsnitlige belægning var på 82 %. Fem af sæsonens ni spillede forestillinger var helt udsolgt.

I 2002/03 solgte foreningen i alt 3.178 billetter. Heraf var knap 85 % solgt i abonnement, 9 % var ungdomsbilletter, og 6 % blev solgt i løssalg. Sæsonens gennemsnitlige belægningsprocent var på 75, og fire af de ti forestillinger spillede for fulde huse.

De sikre trækplastre i begge sæsoner var sædvanen tro Privat Teatrets forestillinger.

Markedsføring:

Høje-Taastrup Teaterforening markedsføring sker primært gennem sæsonbrochuren, der udsendes til nuværende såvel som gamle abonnenter i slutningen af maj måned. To uger senere husstandsomdeles brochuren i hele Høje-Taastrup Kommune, og den ligger også fremme på rådhuset, bibliotekerne og kommunens kulturcenter.

Derudover annoncerer teaterforeningen i de lokale aviser, Lokal-Avisen og Taastrup Avis, ligesom forestillingerne også annonceres i den elektroniske kulturkalender Kulturnaut. Et forsøg med særligt kreative annoncer i Lokal-Avisen gav dog ikke nogen særlig respons: Salget ligger tydeligvis i abonnementsbrochuren. Udarbejdelsen af brochuren, både tekster og layout, står teatersekretæren Britt Malmer for.

Hun bestyrer også teaterforeningens hjemmeside, der indeholder alle praktiske oplysninger om foreningen og sæsonens forestillinger. Her kan man som nævnt tegne abonnement og bestille billetter, man kan orientere sig om teaterforeningens historie, dens vedtægter m.m. Desuden får man på hjemmesiden sat ansigter på folkene bag foreningen – rart for publikum, men også for udefrakommende evaluatore.

Alt i alt fremstår teaterforeningens markedsføring gennem hjemmesiden som yderst professionel – og er et eksempel, som andre teaterforeninger i amtet kunne lade sig inspirere af.

7. Foreningssituation

Administration:

Foreningens administration varetages af Britt Malmer, der har været teaterforeningens sekretær siden 1993. Hun er ansat 25 timer om ugen. De 16 timer er reserveret til kontorarbejde – dvs. billetbooking, abonnementsstegning, udarbejdelse af budget og regnskab mv.; de øvrige timer plus en del ekstra går med praktiske opgaver i forbindelse med afvikling af forestillingerne.

Sammen med formanden og de tre medlemmer i bestyrelsens repertoireudvalg deltager foreningens sekretær også på det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger.

Alle bestyrelsesmedlemmer plus teatersekretæren er så vidt muligt til stede ved forestillingerne – tager imod publikum, står i garderobe, sælger programmer, står i baren mm.

Bestyrelse:

Høje-Taastrup Teaterforenings bestyrelsesmedlemmer er i 2005:

- Niels Eckhoff, formand, født medlem af alle udvalg.
- Jens Christensen, næstformand, medlem af forretningsudvalget.
- Alis Rasmussen, økonomisekretær, medlem af forretningsudvalget samt PR- & aktivitetssudvalget.
- Jytte Just, medlem af repertoireudvalget.
- Inge-Lise Schøn, medlem af repertoireudvalget.
- Helle Kristoffersen, medlem af PR- & aktivitetssudvalget.
- Vagn Sørensen, medlem af repertoireudvalget.
- Birgit Eckhoff, suppleant.
- Torben Just, suppleant.

Medlemmerne af bestyrelsen har næsten alle sammen kendt hinanden i mere end 20 år. »Vi er venner på kryds og tværs,« som Torben Just udtrykker det. Og det er tydeligvis dette venskab, og ikke blot teateriveren, som har formået at holde foreningen så stærkt i live.

Økonomi:

Høje-Taastrup Teaterforenings egne indtægter fra abonnements- og billetsalg var i 2003/04 på kr. 291.908. Hertil kom et overskud fra bardriften på kr. 10.460.

Tilskuddet fra stat og amt beløb sig til kr. 162.075. Fra Høje-Taastrup Kommune modtog teaterforeningen kr. 295.150. Og fra Teaterrådets Garantifond fik foreningen et tilskud på kr.

12.808. Det samlede offentlige tilskud til foreningen var dermed på kr. 470.033.

På udgiftssiden beløb forestillingskøbene sig til kr. 365.600. Sceneomkostningerne var på kr. 77.245. Administrationsomkostningerne var i alt kr. 286.255; heraf var kr. 159.974 sekretærløn. Desuden brugte foreningen kr. 1.280 til sæsonstart og kr. 5.079 til den lokale kulturuge, Taastrup Kul'tour.

Foreningen kom ud af sæson 2003/04 med et driftsoverskud på kr. 41.163, hvoraf kr. 15.000 blev henlagt til foreningens fejring af 40 års jubilæet i 2004/05.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Fra teaterforeningens side er holdningen til samarbejdet med Høje-Taastrup Kommune ret enkel: »Hvad skal vi besvære hinanden for, hvis der ikke er problemer?« spørger teaterforeningens formand.

I kommunens forvaltning deler man tilsyneladende betragtningen. »Vi ser ikke teaterforeningen tit; den er i drift, får udbetalt sit tilskud en gang om året og løser sin opgave, som den skal,« udtaler Christel Werenskiold, fritids- og kulturchef i Høje-Taastrup Kommune siden januar 2005. Hun opfatter teaterforeningens repertoireudbud som et godt supplement til det øvrige professionelle teaterudbud i kommunen. »Repertoireprofilen er mere traditionspræget end for Taastrup Teater, men det giver en god spændvidde i det samlede udbud«, pointerer hun og tilføjer, at Taastrup Teater måske netop på den baggrund i endnu højere grad kan tillade sig at være eksperimenterende.

Som Christel Werenskiold vurderer det, ville teaterforeningen dog have gavn af en anden form for samarbejde med Taastrup Teater. Særligt peger hun på, at der administrativt kunne være en gevinst at hente for teaterforeningen, hvis nogle af opgaverne omkring booking og billetsalg blev lagt ind under Taastrup Teaters personale. Det ville aflaste teaterforeningens sekretær. Også omkring de praktiske opgaver i forbindelse med forestillingerne så hun gerne, at Taastrup Teater overtog flere opgaver i stedet for nu, hvor teaterforeningen køber folk ind. De forestillinger, som foreningen vil præsentere, kan der naturligvis også samarbejdes om, men samtidig opfatter Christel Werenskiold det som helt essentielt, at valgene foretages af teaterforeningen selv, for det er drivkraften i foreningen og det, der gør det interessant for bestyrelsen at engagere sig i det frivillige arbejde.

Alt i alt er Christel Werenskiold ikke videre bekymret over Høje-Taastrup Teaterforenings aktuelle situation. Foreningen er velfungerende og når tilsyneladende også sit publikum – at dømme fra billetsalget og det økonomiske overskud. Det, der bekymrer hende mest, er teaterforeningens situation på længere sigt, for foreningslivet er sårbart og hviler i høj grad på en bestemt generation. Hvordan nye og unge kræfter kan engageres i bestyrelsesarbejdet ser hun derfor som den største udfordring for foreningslivet, herunder for Høje-Taastrup Teaterforening.

Amtslig position:

Københavns Amts teaterforeningsansvarlige, Mette Holm Volsing fra Undervisnings- og Kulturforvaltningen, opfatter Høje-Taastrup Teaterforening som en veldrevet og engageret forening. En stor fordel for teaterforeningen er, at den gennem Høje-Taastrup Kommunes tilskud har ressourcer til lønnet administration. Dette har teaterforeningen valgt at anvende til ansættelse af en sekretær, der varetager de administrative opgaver yderst professionelt og effektivt. Hun har styr på sagerne og er altid effektiv i sin kommunikation med amtet. Samtidig har foreningen en ansvarsfuld og engageret formand, der sammen med teatersekretæren også deltager aktivt i TIKAs sammenhæng. Endelig er det Mette Holm Volsings indtryk, at bestyrelsen er et godt og sammentømret arbejdsteam, der også prioriterer det sociale fællesskab med hinanden – som f.eks. en årlig sommerudflugt for bestyrelsen – hvilket er med til at motivere arbejdet i foreningen.

Mette Holm Volsing ser Høje-Taastrup Teaterforening som et vigtigt bidrag i det lokale kulturbillede. Samtidig stiller hun dog spørgsmålstegn ved, om der er fornyelse nok i teaterforeningens repertoire, om der er udskiftning nok i foreningens publikum, og om tilbuddet

kommer bredt nok ud til borgerne i kommunen – alt sammen væsentligt i forhold til at kunne legitimere offentlige kulturtilskud, som hun påpeger.

I følge Mette Holm Volsing er Høje-Taastrup Teaterforenings profil præget af det trygge, sikre og uforpligtende morskabsteater, hvor der lægges vægt på hyggen frem for det tankeper-spektiverende i teateroplevelsen. På den ene side opfatter hun det som legitimt nok, for på den måde supplerer teaterforeningen og Taastrup Teater hinanden og spænder tilsammen vidt. På den anden side så hun gerne, at teaterforeningen udfordrede sig selv og sit publikum mere gennem nogle repertoiremæssige satsninger – det bliver for let laveste fællesnævner, der præger teaterforeningens repertoire, som hun udtrykker det. Særligt når teaterforeningen er økonomisk privilegeret gennem sit kommunale tilskud, mener hun, at det er oplagt at stille større krav til foreningen om udvikling, fornyelse og bevægelse – både repertoiremæssigt og publikums-mæssigt.

Grundlæggende opfordrer Mette Holm Volsing derfor til, at Høje-Taastrup Teaterforening bevæger sig ud over sin lidt for vante og lette gænge og sætter en diskussion om foreningens repertoiremæssige fornyelse på dagsordenen – gerne i dialog med publikum. Samtidig mener hun, at det vil være frugtbart, om teaterforeningen indgik konkret samarbejde med Taastrup Teater, f.eks. om forestillinger med efterfølgende debat, om arrangementer i kommunens årlige kulturuge, om udendørs teater eller andet. Hun opfordrer derfor til, at de to parter indleder en dialog om, hvad de kan bruge hinanden til – uden dermed igen at smelte sammen, blive ens eller appellere til de samme målgrupper.

Konkrete fremtidsplaner:

Høje-Taastrup Teaterforening har givet udtryk for, at den agter at fortsætte sin nuværende repertoirelinie – dvs. primært satse på morskabsteater og det bredeste mainstreamteater, men foreningen siger også, at den vil indkøbe smalle forestillinger. Teaterforeningen har planer om også fremover at samarbejde med gymnasierne omkring salg af billetter til relevante forestillinger, men har ingen planer om større målgruppeudvidelser – ej heller i forhold til indvandrer-målgrupper.

Foreningen har heller ikke umiddelbart planer om en tættere dialog med Taastrup Teater. »Dette er forsøgt flere gange indenfor de seneste ca. 8-12 år med 3 forskellige formænd for Høje-Taastrup Teaterforening, uden det har vist noget brugbart resultat,« som bestyrelsen udtrykker det til evaluatorene.

Samtidig er teaterforeningen skeptisk overfor forslaget fra kommunens fritids- og kultur-chef om at lægge nogle af foreningens administrative opgaver omkring billetsalg og booking ind under Taastrup Teater. »Dette er ikke foreneligt med Mogens Holms udtalelser om, at han ønsker Høje-Taastrup Teaterforening ud af Selsmosescenen. Det vil helt bestemt heller ikke være økonomisk neutralt, idet Taastrup Teater formodentlig skal have en pæn betaling for denne service,« som bestyrelsen udtrykker det i sin respons til evaluatorene.

Visioner:

Høje-Taastrup Teaterforening ser sig selv som et vigtigt supplement til det øvrige teaterudbud i Høje-Taastrup. Visionerne er at kunne fortsætte denne udvikling og være med til at skabe et lokalt kulturliv, hvor teaterudbuddet er synligt og alsidigt.

Desuden er bestyrelsen optaget af samarbejdet i TIKÅ. Niels Eckhoff har således været fortaler for, at TIKÅ gik i Urban med fællesannoncer – og dette fælles fremstød vil han fortsat arbejdet for at få udviklet.

Udviklingspotentiale:

Høje-Taastrup Teaterforenings udviklingspotentiale ligger i dens evne til at tiltrække nye medlemmer i bestyrelsen. Men potentialet til videreudvikling ligger i høj grad også i foreningens evne til at forny det nuværende spor i repertoiret og samtidig være mere opsøgende i forhold til nye målgrupper, både unge men også f.eks. indvandrere i lokalområdet.

Selv er teaterforeningen dog noget forbeholdende overfor egne udviklingsmuligheder – både hvad angår smalt teater, ungdom og indvandrere. »Efter Høje-Taastrup Teaterforenings opfattelse gør Taastrup Teater et godt og stort stykke arbejde på disse punkter,« siger bestyrelsen i

sin respons til evaluatorene og fortsætter: »Efter Høje-Taastrup Teaterforenings bestyrelses opfattelse ser vi ikke umiddelbart nogen grund til at udvikle os ind på områder, hvor Taastrup Teater dækker behovet så udmærket.«

At Taastrup Teater gør det godt på de omtalte punkter, bør dog efter evaluatorernes opfattelse på ingen måde forhindre teaterforeningen i at udvikle sig – hverken repertoiremæssigt eller målgruppemæssigt.

I den sammenhæng synes det fortsat oplagt, at teaterforeningen i sin udvikling fremover stadig forsøger en dialog med Taastrup Teater og lader sig inspirere af nogle af de initiativer, der igangsættes her – på trods af, men også på grund af de åbenlyse forskelle, der eksisterer mellem de to teaternaboer. Om det anspændte forhold så kan afløses af et mere frugtbart samarbejde, afhænger selvsagt af begge parter.

At få opbygget et mere konstruktivt samarbejde med Taastrup Teater er måske i virkeligheden den største aktuelle udfordring for Høje-Taastrup Teaterforenings videreudvikling.

9. Konklusion: Høje-Taastrup Teaterforening under Ønskekvisten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Høje-Taastrup Teaterforening har opfyldt målene i driftsaftalen med amtet – dog med forbehold vedr. indsatsområdet om ekstern finansiering fra sponsorer, der også synes urealistisk for teaterforeningen at opfylde.

Evaluatorene har således følgende handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i teaterforeningens videre arbejde:

1. En kommende driftsaftale bør udarbejdes på basis af den nuværende aftale, men udelade mål, der er urealistiske for teaterforeningen at opfylde, f.eks. mål om sponsoraftaler.
2. En kommende driftsaftale bør sætte fokus på konkrete udviklingsmål for teaterforeningen.
3. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til at udvide repertoiret med flere smalle forestillinger. Gerne med andre teaterproducenter – og gerne med f.eks. flere og lidt mere vovede musikforestillinger.
4. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til at udvide sin målgruppe med flere unge og også meget gerne med flere indvandrere.
5. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til fortsat at forsøge en dialog og gerne et konkret samarbejde med Taastrup Teater – særligt i forhold til udvikling af repertoiret.
6. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til løbende at gøre sig anstrengelser for at finde nye og yngre medlemmer med overskud til bestyrelsen.
7. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til at fortsætte sit engagement i TIKÅ, bl.a. omkring arbejdet med fællesannoncering.
8. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til at fortsætte den yderst professionelle markedsføring via nettet. Foreningens hjemmeside er forbilledlig – og et eksempel til efterfølgelse for de øvrige teaterforeninger i amtet.
9. Høje-Taastrup Teaterforening opfordres til at videreføre sit engagement i det lokale kulturliv, men også til at åbne op for engagementet i forhold til en bredere kreds, både lokalt og uden for Høje-Taastrup.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 20. oktober 2005

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Evaluering af driftsaftale med Københavns Amt, inkl. faktaark (Høje-Taastrup Teaterforenings selvevaluering), marts 2005
- Individuelt startdokument, april 2005
- Høje-Taastrup Teaterforening sæsonbrochure 2004/05, 2003/04 og 2002/03 samt appetitvækker for 2005/06
- Vedtægter for Høje-Taastrup Teaterforening, januar 1985
- Driftsaftale mellem Københavns Amt, Høje-Taastrup Kommune og Høje-Taastrup Teaterforening, maj 2003
- Høje-Taastrup Teaterforening, Bestyrelsens beretning, sept. 2002, 2003 og 2004
- Høje-Taastrup Teaterforening, regnskab 2003/04 samt 2002/03

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Høje-Taastrup Teaterforening, Københavns Amt og Høje-Taastrup Kommune.

EVALUERING

AF

HERLEV TEATER

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt og Herlev Kommune**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

19. januar 2006

Indhold:

1. Indledning: Herlev Teaters kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Herlev Teaters Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Herlev Teater under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Herlev Teaters kunstneriske profil

»Hvad vil vi med vores teater? Det skal vi kunne svare på,« lyder det i bestyrelsen i Herlev Teater. Her går repertoire-diskussionerne højt. En ny bestyrelse har lagt kursen om, fra det sikre til det mere eksperimenterende. Og det kræver tydeligvis heftige debatter mellem visioner og realisme, mellem nytænkning og tradition – men hele tiden ud fra kodeordet 'kunstnerisk kvalitet'.

Samtidig har den nye repertoirekurs tydeligvis skabt stor tilfredshed og har opbakning både hos kommunen og i amtet. Forandringerne er synlige, og det er engagementet også i den nu 38 år gamle teaterforening. I Herlev Teater er der ingen klynken over arbejdsopgaverne. Bestyrelsesarbejdet udspringer tydeligvis af lyst og overskud – drevet af drømmen om at nå den optimale sæson, kunstnerisk set.

Repertoiret byder stadig på mainstreamteater med kendte navne. Men der er også forestillinger, der i andre foreninger decideret ville blive kaldt for 'smalle'. Her er både danseforestillinger og fysiske performanceforestillinger – og en cabaretforestilling. Desuden er flere teatergrupper hentet fra børne- og ungdomsteatret, der typisk producerer voksenforestillinger ud fra en kunstnerisk ensembleoverbevisning og med en anderledes æstetik og mere ydmyge skuespillernavne end de fleste øvrige turnéforestillinger. Og som i øvrigt kan købes langt billigere end forestillingerne fra f.eks. Det Danske Teater og Privat Teatret.

Som noget nyt byder sæsonen 2005/06 desuden på 'NY SCENE', som det diskret kaldes i programmet – forestillinger med nye og eksperimenterende sceneudtryk. Disse nye tiltag planlægger Herlev Teater at profilere yderligere næste sæson, antagelig også ved at flytte forestillingerne fysisk over til scenen i Medborgerhuset, som ligger lige ved siden af Paletten.

Herlev Teaters forestillinger har siden 1979 været spillet i Herlev Teaterbio, der i 2003 blev bygget om, så salen både kan fungere som teatersal og biograf. Herlev Teaterbio er del af bygningen Paletten, der også huser Herlev Musikskole og Herlev Billedskole.

Bestyrelsen i Herlev Teater ved tydeligvis, hvad den vil – og hvorfor. Spørgsmålet er, om økonomien kan holde til visionerne. Men også, om teaterforeningens bestyrelse kan overbevise sit publikum om det spændstige i sit nye repertoire.

Kompetencemæssigt står bestyrelsen sig flot, antagelig også i medlemmernes øjne. Både teaterfagligt, målgruppemæssigt og administrativt har bestyrelsen fingeren på pulsen og desuden en stor indsigt i de lokale Herlev-netværk: Det er garvede kulturfolk, der præsenterer teater i Herlev!

Den nyvalgte formand er også byens kulturjournalist. Næstformanden er leder af Medborgerhuset – foruden at være dramatiker og teaterinstruktør. Forretningsføreren er sekretær i Medborgerhuset. Et af bestyrelsesmedlemmerne er leder af biografen. Kassereren har boet i Herlev hele sit liv. Så er der den tidligere borgmester og formand for teaterforeningen, der fortsat er medlem. Og suppleanten er formand for den lokale, semiprofessionelle revyforening...

Det er altså mennesker med et stort og effektivt netværk i Herlev. Eller som de selv siger det: »I Herlev kender alle hinanden.« Samtidig er foreningens udfordring tydeligvis at få fat i de Herlev-borgere, der ikke allerede er medlemmer. »Herlev ligger bare for tæt på København,« siger de i bestyrelsen, nærmest i kor. For mange af de mest aktive blandt de teaterinteresserede i Herlev vil hellere bare tage S-toget ind til byen og se den ægte vare på originalscenerne.

»Vi befinder os i et vadested lige nu,« vurderer Herlev Teaters formand, Jørgen Nielsen. »Men vi tror på, at denne innovationsproces vil lykkes.« Eller som bestyrelsen skriver i sin selvevaluering: Hvis ønskerne skal realiseres, kræver det 'Mod og Mandshjerte'.

2. Evalueringens forløb

Herlev Teater er den niende i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af teaterforeningens formand Jørgen Nielsen, kasserer Inge Bondo-Andersen, bestyrelsesmedlem Flemming Nordenhof, suppleant Palle Møller-Nielsen og forretningsfører Birgit Højmark. Alle har udvist stor imødekommenhed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv dialogform.

Evalueringen er forløbet over 14 uger:

- 13.10. 2005: Intromøde og interview med formand Jørgen Nielsen, kasserer Inge Bondo-Andersen, bestyrelsesmedlem Flemming Nordenhof, suppleant Palle Møller-Nielsen og forretningsfører Birgit Højmark i Herlev Medborgerhus.
- 13.10. 2005: Overværelse af 'Plys og Papegøjer' med Det Danske Teater, spillet i Herlev Teaterbio, hvis leder, Claus Hesselberg, viste rundt for og bag scenen.
- 14.10. 2005: Individuelt startdokument sendt til forening, amt og kommune af evaluatore.
- 24.10. 2005: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 24.11. 2005: Interview med Mette Holm Velsing, fuldmægtig i Københavns Amt frem til 1.12. 2005.
- 28.11. 2005: Interview med Ole Kristensen, Kultur- og Fritidschef i Herlev Kommune.
- 14.12. 2005: Foreløbig evalueringsrapport sendes til teaterforeningen af evaluatore.
- 09.01. 2006: Teaterforening giver respons til evaluatore.
- 10.01. 2006: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening, kommune og amt.
- 19.01. 2006: Respons fra amtet til evaluatore med godkendelse af evalueringen.
- 19.01. 2006: Den færdige evalueringsrapport udsendes – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er Herlev Teaters driftsaftale med Københavns Amt og Herlev Kommune. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen.

Samtidig skal blikket rettes mod de områder, teaterforeningen kan videreudvikle sig på. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende. I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på teaterforeningens kunstneriske 'villen' med fokus på repertoire og målgrupper, på foreningens ressourcemæssige 'kunnen' med fokus på bestyrelsesarbejdet samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og kulturlivet i Herlev.

Konkret vil evalueringen desuden diskutere teaterforeningens nye repertoirebalance, bestyrelsens handlingskompetencer og teaterforeningens rolle som teaterformidler lokalt og regionalt. Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Herlev Teater er indgået mellem teaterforeningen, Københavns Amt og Herlev Kommune i oktober 2003 og gælder for perioden 1. juli 2003 - 30. juni 2006.

Herlev Teater har i aftaleperiodens tre sæsoner sat sig som mål at opføre otte forskellige abonnementsforestillinger og en familieforestilling årligt – på nær i sæsonen 2003/04, hvor tallet var sat til syv forestillinger på grund af en ombygning af teatersalen i Herlev Teaterbio.

Desuden har foreningen som mål at opnå et årligt antal abonnenter på 300 med en årlig udskiftning på 20-30 abonnenter.

Målet om antal forestillinger har Herlev Teater fint indfriet. I sæson 2004/05 udbød teaterforeningen otte forestillinger samt familieforestillingen 'Fyrtøjet'. I 2005/06 er repertoire udvidet, og foreningen opfører i alt 11 forestillinger, inklusive familieforestillingen 'Busters Verden'.

Trods flere forestillinger, nye satsninger og en øget spændvidde i repertoire har foreningen i indeværende sæson dog ikke opnået det ønskede antal abonnenter. Kun 216 abonnenter var således tilmeldt ved sæsonstart i september 2005 mod 306 på samme tidspunkt sidste år. Aktuelt er teaterforeningens bestyrelse derfor i høj grad fokuseret på, hvordan foreningen kan fastholde sit stampublikum og samtidig nå nye publikumsgrupper. Samtidig forsøger bestyrelsen at mindske panikken og minde sig selv om, at frafaldet blandt abonnenterne ikke mindst er sket, fordi sidste sæsons utilfredsstillende fysiske rammer – da forestillingerne var flyttet over i Medborgerhuset, mens Teaterbio blev bygget om.

Foruden de kvantitative mål om antal forestillinger og abonnenter angiver driftsaftalen tre særlige indsatsområder for teaterforeningen.

Det første indsatsområde i driftsaftalen omhandler 'samarbejde med Herlev Teaterbio om udvikling af et system, der gør det muligt at købe billetter via Internettet'.

Teaterforeningens nye forretningsfører er i færd med en omlægning og effektivisering af hele billetsystemet, men endnu har hverken biografen eller teaterforeningen etableret et egentligt on-line billetsystem. Ikke mindst fordi teaterforeningen sammen med de øvrige kulturinstitutioner i Herlev afventer, at Herlev Kommune indfører det planlagte billetsystem 'Herlev-Billetten'. Ifølge Herlev Kommunes Kultur- og Fritidschef Ole Kristensen vil dette forhåbentlig være en realitet ved udgangen af 2006.

Teaterforeningens andet indsatsområde vedrører øget finansiering fra lokale sponsorer og andre.

Bogcentrum, Herlev Bladet og Victor Print A/S er medlemmer af Herlev Teaters venner, men foreningen har ingen egentlige sponsorer. Spørgsmålet er dog også, om målet om sponsorfinansiering, som genfindes i flere af de øvrige driftsaftaler for teaterforeningerne i Københavns Amt, er et relevant og opnåeligt mål for teaterforeningerne. Desuden er de opnåelige sponsoraftaler i Herlev ikke særligt lukrative for foreningen. En sponsor i Herlev Teaters venner betaler kun kr. 5.000 og får til gengæld to billetter til samtlige forestillinger i sæsonen – og så naturligvis en omtale i programmet. Økonomisk frigør dette kun kr. 1.200 i egentlig sponsorstøtte.

Sidst, men ikke mindst, angiver driftsaftalen, at Herlev Teater vil gøre en særlig indsats for at 'prioritere høj kunstnerisk kvalitet og genremæssig bredde i sammensætningen af repertoire'.

De nye satsninger i repertoire for 2005/06 afspejler til fulde, at teaterforeningen målrettet og indsigtfuldt prioriterer et højt kunstnerisk kvalitetsniveau og en genremæssig spændvidde i valget af forestillinger.

Helt overordnet er den største udfordring for Herlev Teater således at fastholde prioriteringen af høj kunstnerisk kvalitet og genremæssig bredde i repertoire, som det så glimrende er efterlevet i teaterforeningens repertoirelægning for sæson 2005/06 – og fortsat arbejde for, at kommende abonnenter får øjnene op for teaterforeningens flotte udbud af kvalitetsteater.

5. Herlev Teaters Ønskevistprofil

Evalueringen af teaterforeningens profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen',

‘kunnen’ og ‘skullen’. Ønskekvistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Herlev Teaters udtrykte ambition er, ‘at teaterforeningen er garant for kvalitetsoplevelser, også selv om forestillingerne er med mindre kendte ensembler og skuespillere.’ Sådan formulerer bestyrelsen det i selvevalueringen. Bestyrelsen vil præsentere sit publikum for kvalitetsteater – og ‘åbne Herlevs øjne for, at der er andet end mainstreamteater, samtidig med at mainstreamteatret er repræsenteret i repertoirevalget.’

Herlev Teater er markant fokuseret på det kunstneriske. Bestyrelsen vil gerne udvide teaterbegrebet konkret ved at præsentere forestillinger fra hele scenekunstspektret, fra teater til performance, dans og sågar installation. Og bestyrelsen udtrykker et ønske om at indgå samarbejder med andre teaterforeninger og spillesteder, ikke mindst for at skaffe sine medlemmer ind til internationale gæstespil. Desuden ønsker bestyrelsen at styrke sin markedsføring, bl.a. i fællesskab med andre foreninger.

Økonomisk ønsker bestyrelsen at tage konsekvensen af sine kunstneriske visioner ved i højere grad at indkøbe teaterforestillinger fra gruppeteatre, der generelt er væsentlig billigere end de gængse turnéteatre såsom f.eks. Det Danske Teater.

Herlev Teater ønsker ikke bare at vise det teater, som man i forvejen kan se flere andre steder i Storkøbenhavn. Herlev Teater vil netop også gerne vise det teater, som ellers ikke udbydes i hovedstadsområdet – og meget gerne forestillinger fra hele scenekunsten, ikke mindst dansen.

Kunnen:

De teaterfaglige kompetencer er ganske overvældende i denne forening. Med både en teaterinstruktør, en revymand og en teateranmelder i bestyrelsen – og en kulturadministrator som tovholder i forretningsførerrollen – er bestyrelsen yderst imponerende. Formanden Jørgen Nielsen er foreningens egentlige, samlende kraft; en beskeden, men kyndig teatertilskuer blandt bestyrelsens mere højtråbende teaterkreatører.

Denne samlede teaterviden giver sig klart til kende i repertoiret. Både i bredden og nysgerrigheden, men også i et udsøgt kendskab til kunstnere, der ikke ellers er i søgelyset i teaterforeningsregi. Bestyrelsen følger tydeligvis ekstremt godt med i den mere eksperimenterende scenekunst og ved, hvor den skal satse. I Herlev Teaters sæsonbrochure står ‘Akvariefuglen’ fra Det Kgl. Teater således ubesværet ved siden af ‘Det forjættede land’ med performancegruppen Meridiano Teatret, ‘Lennie og George’ fra det inkarnerede gruppeteater Møllen og ‘Silent Steps’ med Dansk Danseteater. Fællesnævneren er kunstnerisk kvalitet.

Indkøbet af forestillinger bliver tilsyneladende hjulpet af Flemming Nordenhofs personlige kendskab til mange turnerende teatergrupper og ensembler, baseret på Nordenhofs fortid i teatergruppen Comedievognen og hans senere dramatiker- og instruktørarbejde.

Servicemæssigt er Herlev Teater meget optaget af, at medlemmerne skal opleve abonnements-tegningen som effektiv. Fordi forretningsfører Birgit Højmark har sit daglige arbejde i Medborgerhuset, har hun en bred kontakt til Herlev-borgerne og dermed også til teaterforeningens medlemmer. Og hun har to timers daglig telefontid.

Praktisk set opererer Herlev Teater aldeles professionelt. I Herlev Teaterbio sørger Claus Hesselbergs stab for en upåklagelig teknisk afvikling, og foyerfaciliteterne for tilskuerne er fine; dog kunne der godt være flere siddepladser til pausen.

Tilsvarende er teaterforeningen i gang med at ‘kvalitetssikre’ sin afvikling af teaterforestillingerne, bl.a. med en skriftlig fastlæggelse af procedurerne for modtagelsen af teatrenes teknikere og skuespillere i Herlev.

Skullen:

Herlev Teater drives fremad af et uomtvisteligt engagement og en tro på teatrets betydning. Repertoiret vælges ud fra en klar bevidsthed om forestillingernes udsagn og niveau, og bestyrelsen virker ikke mindst optaget af at lade scenekunstens forskellige udtryk spejle tidens behov for mangfoldig og nuanceret eftertanke.

Opgøret med det tidligere mere konventionelle repertoire viser en klar lyst til at flytte publikum og forøge tilskuernes horisont. Og den tilstræbte opdeling mellem forestillingernes afvikling både i Herlev Teaterbio og i Medborgerhuset udtrykker også et ønske om at skabe rammer for forestillingerne, så de når ud til tilskuerne på mest optimale måde; denne sæsons cabaretforestilling er et af eksemplerne.

Bestyrelsesmedlemmernes egne, personlige netværk, både blandt amatørteaterfolk og i diverse andre kulturgrupper, er desuden med til at skabe relationer på tværs af borgersegmenter og kunstarter, Herlev-borgerne imellem. Og de er ikke mindst med til at fjerne fordommene om teater som en finkulturel elitekunst til et omdømme af noget, der er vedkommende og tilgængeligt.

For medlemmerne må bestyrelsens 'skullen' desuden være meget tydelig. Birgit Højmarks omhyggelighed og tjenstvillighed i forbindelse med abonnementsstegningen og alle øvrige medlemshenvendelser er i hvert fald lysende. Og formanden Jørgen Nielsens position som journalist ved Herlev Bladet skaber en tryk ramme for medlemmerne i lokalsamfundet – samtidig med at han som skribent løfter teateroplevelserne ved at sætte dem i formidlet perspektiv.

Internt i den nye bestyrelse foregår der i øjeblikket interessante diskussioner om scenekunstens eksistensberettigelse. Også om bestyrelsens egne muligheder for at styrke teaterinteressen i Herlev og udvide opfattelsen af, hvad scenekunst kan være – også gennem et øget socialt samvær i tilknytning til teaterforeningens forestillinger.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Herlev Teaters udbud af forestillinger henvender sig til et voksent publikum. Bestyrelsen anslår, at gennemsnitsalderen blandt det nuværende publikum er omkring 50+. Ambitionen med de nye repertoiresatsninger er at nå hele det voksne publikum – fra 18 til 80 år. Og da vi som evaluatore overværede forestillingen 'Plys og papegøjer', blev vi positivt overraskede over, hvor stor en aldersspredning, der reelt var blandt tilskuerne. Ungdomsbilletsalget var således sidste sæson på 11 %.

Med henblik på at tiltrække et bredere publikum arbejder teaterforeningen på at målrette markedsføringen mod nye målgrupper – f.eks. foreningen Herlev Revy og Teaters medlemmer, Herlev Gymnasium, kommunens lærere, større kulturforeningers medlemmer, Herlev Musikskole forældre og lærere, Ældresagen og Hospiceforeningen. Planen er bl.a. at tilbyde gruppe-rabatter til de enkelte forestillinger.

Eneste målgruppe, der ikke specifikt er inkluderet i teaterforeningens udvidede satsninger, er børn, fordi børneteater i forvejen arrangeres af Herlev Medborgerhus – nærmere bestemt af lederen, Flemming Nordenhof, der som sagt også er bestyrelsesmedlem i teaterforeningen. Herlev Teater har dog hvert år en familieforestilling på repertoire. I år var det 'Busters Verden'.

Scenefaciliteter:

Forestillingerne i Herlev Teater opføres i Herlev Teaterbio, der har 241 tilskuerpladser. Teaterbio ligger i det nye kommunalt lejede kulturhus Paletten, der åbnede i 2003. Foruden biograf- og teatersal rummer huset også både billedskole og musikskole. En af de store investeringer i det nye kulturhus er en lydvej – den eneste af sin art i Nordeuropa. Væggen adskiller Teaterbio fra musikskolen, så der kan øves i musikskolen samtidig med, at der opføres forestillinger i biograf- og teatersalen.

I det hele taget synes faciliteterne i Teaterbio at være i top både for scenekunstnere og publikum. Fra alle pladser i salen er der gode udsynsforhold til scenen. Sæderne er behagelige med højt ryglæn (og biograf-korrekt colabægerholder), og der er god benplads. Salen har også mulighed for kørestolspladser, og der er endda særskilt handicapadgang. Salen har desuden et teleslyngeanlæg. Foyerområdet er dog ikke stort, og der savnes nogle flere caféborde og stole.

Til mindre forestillinger benytter teaterforeningen også Herlev Medborgerhus, hvor der dog ikke er nogen fast publikumsopbygning. Planen er, at foreningens mere eksperimenterende teaterforestillinger skal spille her.

Repertoire:

Herlev Teater byder på et repertoire med stor spændvidde og anderledes navne end de øvrige teaterforeninger i TIKÅ – med 11 forestillinger i alt. Jovist, både Privat Teatrets 'Mesterklasse' og Det Danske Teaters 'Plys og Papegøjer' er på plakaten som mainstreamteatertilbud til de tryghedssøgende. Men bestyrelsen har også valgt at præsentere Teatret ved Sorte Hest og Svalegangens krasse 'Små ægteskabelige forbrydelser' og Det Kgl. Teaters utraditionelle Ibsen-tolkning af 'Lille Eyolf' instrueret af den norske enfant terrible Jo Strømgren.

I modsætning til flere af de andre teaterforeninger i TIKÅ, klager Herlev Teater ikke over udbuddet fra de turnerende teatre. Tværtimod synes bestyrelsen i Herlev, at der ligger en masse spændende forestillinger hos en del af de gruppeteatre og egnsteatre, der ikke har så berømte navne – og derfor heller ikke er så dyre – og som ikke ses så ofte i teaterforeningsregi, men måske mere i kulturhuse eller mere stationært.

Herlev Teater har i sæson 2005/06 således købt tremandsforestillingen 'Lennie og George' fra Teatret Møllen i Haderslev, Benny Andersen-cabaret'en 'Mine sange er flyvende' med duoen fra Den Danske Skueplads og den visuelle performance 'Det forjættede land' med Meridiano Teatret.

Denne satsning virker kunstnerisk troværdig, men i den første sæson efter repertoireomlægningen har medlemmerne ikke fulgt sin bestyrelse i helt så stort antal som ønskeligt. Måske har formidlingen af 'ny scene'-tiltagene bare været for uklar i sæsonbrochuren.

Billetsalg:

Teaterforeningens abonnementssalg varetages af forretningsføreren, Birgit Højmark, der har telefontid på hverdage kl. 10-12. Tidligere har al abonnementsadministration været foretaget manuelt på kartotekskort. Efter Birgit Højmark sidste år overtog forretningsførerposten, har hun imidlertid indtastet alle medlemmer i en database. Hun har desuden fået koblet teaterforeningen op til netbank og fået et Dankort til foreningen. På den nye hjemmeside er det også Birgit Højmark, der fungerer som webmaster og som foretager opdateringer. Fra hjemmesiden kan man udprinte en bestillingskupon, som man så kan udfylde og sende til teaterforeningen – den optimale on-line betaling afventer fortsat Herlev-Billettens debut.

Selve abonnementstegningen består i, at Birgit Højmark registrerer navnet og sender et girokort og en bekræftelse. Så snart girokortet er betalt, sender hun billetterne til abonnenten med posten. Billetterne fordeles efter først-til-mølle-princippet, så der er ikke faste pladser. Men gamle abonnenter får ti dages forspring med abonnementstegningen.

Foreningens årlige abonnementskontingent er på kr. 50. Der er enhedspris i salen, så billetpriserne afhænger af forestillingerne og rabatordningerne, ikke af pladsen i salen. Medlemmerne kan dog vælge, hvor de helst vil sidde: 1-5. række, 6-8. række eller 9-13. række.

Afhængig af forestillingernes priskategori, koster billetterne hhv. kr. 135 / 160 for abonnenter; kr. 185 / 210 i løssalg og kr. 110 / 135 for unge under 25 år. Til familieforestillingen er prisen kr. 160 i løssalg og kr. 85 for unge.

Billettal:

Ud fra den detaljerede billetsalgsoversigt for sæsonen 2004/05 (som divergerer en anelse fra sæsonens endelige opstilling af billetsalg og tilskud) solgte Herlev Teater i alt 1.893 billetter til sæsonens i alt ni forestillinger. Heraf blev 1.481 solgt i abonnement (dvs. 78 %); 104 i løssalg (dvs. 5 %); 119 i løssalg med rabat kupon (dvs. 6 %); og 189 som ungdomsbilletter (dvs. 11 %). Sæson 2004/05 havde således en gennemsnitlig belægning på 87 %.

Sæsonen forinden, altså sæson 2003/04, var speciel, fordi Herlev Teaterbio efter ombygningen først genåbnede i november 2003. Teaterforeningen måtte derfor nøjes med at præsentere syv forestillinger – men i en helt ny teatersal. Den havde publikum glædet sig til at tage i brug, og det afspejler sig også i billetsalget. Trods kun syv forestillinger nåede det totale salg i sæson 2003/04 op på 1.595 billetter, hvoraf 78 % blev solgt i abonnement – nøjagtig samme abonnementsandel som i den efterfølgende sæson 2004/05.

Bestyrelsens ambition er dels at skaffe flere abonnenter til sæsonen 2006/07, men så sandelig også at få flere løssalgskøbere til den resterende del af sæsonen 2005/06.

Markedsføring:

Hidtil har Herlev Teater hovedsagelig annonceret i Herlev Bladet. Men bestyrelsen føler ikke længere, at dette er tilstrækkeligt. En typisk annonce i Herlev Bladet til kr. 1.800 giver i følge forretningsføreren 'højest ti solgte billetter'. Bestyrelsen undersøger derfor nu mulighederne for en egentlig husstandsomdeling, som teaterforeningen p.t. ikke har – i modsætning til de fleste andre teaterforeninger.

Samtidig ønsker bestyrelsen at gøre produktionen af det indbydende og glittede program noget billigere. I dag præsenteres sæsonen i en A5-brochure med foto og tekst til hver eneste forestilling.

Bestyrelsen har tillige konkrete planer om fra næste sæson at indføre et elektronisk nyhedsbrev, der udsendes til foreningens abonnenter og andre interesserede. Uden store udgifter til markedsføring kan foreningen ad den vej nå bredt ud med aktuel information og derigennem pleje og servicere sine nuværende og kommende abonnenter.

Herlev Teater vil også gerne indgå i andre markedsføringssamarbejder med andre foreninger; også med de øvrige teaterforeninger i TIKÅ. Desuden ønsker Herlev Teater sig en særlig opslagstavle i Herlev Teaterbio, for der at nå konkret ud til biografpublikummet.

Hjemmesiden for Herlev Teater har åbenbart været længe undervejs. Men nu er den der, og det er fint – www.herlevteater.dk. Men den er ikke særlig udbygget, og den er faktisk svær at finde på en almindelig Google-søgning – og den har stadig ikke noget aktivt link på TIKÅ's hjemmeside.

Bestyrelsen vil desuden gerne aktivt tage fat i kommunens nye borgere og har planer om at sende et indstik med kommunens officielle startpakke 'Velkommen til nye Herlevborgere' med tilbud om to gratis teaterbilletter.

Ydermere vil Herlev Teater aktivt reklamere med en kombination af teaterbilletten og en teatermiddag før forestillingen hos 'Rickys Køkken' lige ved siden af Herlev Teaterbio.

7. Foreningssituation

Administration:

Foreningens administration varetages af Birgit Højmark, der fra sæson 2005/06 er teaterforeningens nye forretningsfører. Hun arbejder som sekretær i Medborgerhuset – med Flemming Nordenhof som chef. Hun har i alt været ansat i Herlev Kommune i 20 år, bl.a. i Børne- og Kulturforvaltningen.

Bestyrelse:

Herlev Teaters bestyrelsesmedlemmer er:

- Jørgen Nielsen, journalist på Herlev Bladet – formand, ansvarlig for bl.a. kontakten til kommune, amt og TIKÅ. Deltager desuden på det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger. (Bestyrelsesmedlem i Herlev Teater siden 2000, herunder som næstformand; i 2005 valgt som formand).
- Inge Bondo-Andersen, underviser og administrator på ungdomsskole i Gladsaxe – kasserer, ansvarlig for at føre og fremlægge teaterforeningens regnskab. (Var med til at stifte teaterforeningen i 1967; suppleant i sæson 2004/05; i 2005 valgt som kasserer).
- Flemming Nordenhof, leder af Herlev Medborgerhus, arrangør af børne- og ungdomsteater for Herlev Kommune, forfatter og instruktør for foreningen Herlev Revy og Teater, tidligere aktiv i teatergruppen Comedievognen – næstformand i Herlev Teater, deltager sammen med formanden og forretningsføreren i det årlige teaterseminar i Danmarks Teaterforeninger. (Bestyrelsesmedlem siden 2004, i 2005 valgt som næstformand).
- Ib Juul, tidligere borgmester i Herlev Kommune i 28 år – gennem en årrække formand for Herlev Teater. (Fra 2005 menigt bestyrelsesmedlem).
- Claus Hesselberg, leder af Herlev Teaterbio – født medlem af bestyrelsen for Herlev Teater. Bestyrelsesmedlem med ansvar for turnéteatrenes modtagelse og den praktisk-tekniske afvikling af forestillingerne.
- Palle Møller-Nielsen, sagsbehandler i Told & Skat, desuden formand for foreningen Herlev Revy og Teater – suppleant. (Valgt i 2005).

Herlev Teaters bestyrelse blev nykonstitueret ved teaterforeningens generalforsamling i september 2005. Bestyrelsesmedlemmernes arbejdsopgaver er under definition, men repertoire lægges i højlydt fællesskab.

Økonomi:

Herlev Teater havde i sæson 2004/05 indtægter fra abonnements- og billet salg på i alt kr. 276.858. Tilskud fra stat og amt beløb sig i alt til kr. 109.889. Fra Herlev Kommune modtog teaterforeningen et tilskud på kr. 137.900. Egne indtægter plus tilskud var altså alt i alt på kr. 524.647. Men derudover yder kommunen en underskudsgaranti på kr. 50.000 og stiller Herlev Teaterbio – og salen i Medborgerhuset – gratis til rådighed for teaterforeningen.

Teaterforeningens forestillingsomkostninger i sæson 2004/05 beløb sig til kr. 402.122. Markedsføringsomkostningerne var på kr. 46.619, administrationsomkostningerne beløb sig til kr. 26.106, og løn til forretningsfører var på kr. 23.000. Alt i alt beløb udgifterne sig til kr. 497.847. Samlet kom teaterforeningen ud af sæson 2004/05 med et overskud på kr. 26.800.

Økonomien for sæson 2005/06 tegner en smule anderledes pga. svigtende abonnementssalg – relativt set fra 306 abonnenter i september 2004 til 216 abonnenter i september 2005. Omvendt kan bestyrelsen stadig nå at skaffe sig et større løssalg til forårets fem forestillinger, ikke mindst ved den omtalte, udvidede markedsføring. Samtidig er bestyrelsen opmærksom på, at det kan blive nødvendigt at trække på kommunens underskudsgaranti.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

»Det er et flot, nyt program, som Herlev Teater har præsenteret for denne sæson. Tidligere blev der satset mest på de sikre forestillinger, men nu har repertoiret mere bid,« siger Kultur- og Fritidschef i Herlev Kommune, Ole Kristensen. Og så tilføjer han lunt: »Så må vi jo bare håbe, at økonomien også holder.«

Han roser teaterforeningen for at have forandret sit repertoire og for at have forynget bestyrelsen, hvis medlemmer både han og kommunens politikere har stor tillid til. Ole Kristensen roser formanden Jørgen Nielsen for hans teaterforeningsarbejde i perfekt kombination med hans engagerede lokaljournalistiske arbejde på Herlev Bladet. Og han ser bestyrelsens sammenstilling af Medborgerhusets leder, teatermanden Flemming Nordenhof, og lederen af Herlev Teaterbio, filmeskeren Claus Hesselberg, som en dynamisk personkonstruktion præget af gensidig respekt. Forretningsføreren Birgit Højmark kender han fra hendes tid som afholdt kollega på Rådhuset.

Repertoiremæssigt støtter Ole Kristensen teaterforeningens bestræbelser på at splitte forestillingerne op mellem sikre og alternative. Og han er varm tilhænger af idéen om at placere de mest eksperimenterende forestillinger i Medborgerhuset, også fordi de dermed vil skabe en direkte forbindelse til kommunens udbud af børneteater og ungdomsteater, som også vises i Medborgerhuset, udvalgt af Flemming Nordenhof.

Selv fremhæver han satsningen på moderne dans som en vigtig udvidelse af teaterforeningens repertoire. Herlev Kommune støtter netop i denne sæson moderne dans på flere fronter. Dels som en sommerferieaktivitet, der blev 'en bragende succes'. Dels som et undervisningstilbud i skoleåret udbudt af Herlev Musikskole i samarbejde med Dans i Uddannelse. Så set fra kommunens side bliver netop Herlev Teaters udvalgte danseforestilling 'Silent Steps' med Dansk Danseteater et flot, tredje danseskridt.

»I Herlev vil vi gerne både puste og have mel i munden,« siger Ole Kristensen om Herlev Teaterbios særegne indretning som både teatersal og biograf. Og han understreger, at både biografen og teaterforeningen præsenterer et repertoire, der kunstnerisk set lever op til kommunens ønsker for, hvad Herlev-borgerne skal kunne opleve i deres egen kultursal. Alligevel ville Ole Kristensen være yderst positivt indstillet, hvis teaterforeningen ønskede at udvide aktiviteterne i et andet regi. Måske ved at indgå et samarbejde med nogle af de andre teaterforeninger i TIKKA – som f.eks. Lyngby-Taarbæk Teaterforening, der køber operabilletter hos Musikteatret Albertslund. Eller måske ved at arrangere teaterrejser til udlandet for sine medlemmer – som f.eks. Syvstjernescenen gør det.

»Vores primære ønske er jo at få skabt netværk borgerne imellem,« siger Ole Kristensen. Hans tro på foreningslivets kulturformidlende effekt er sejlivet, om end han godt ved, at det næppe vil lykkes at få samtlige af kommunens indvandrere med i teatret. Det er jo heller ikke alle Herlev-borgerne, der dyrker ishockey ...

»Herlev Teater er en del af det samlede kulturbillede i Herlev Kommune. Og her har vi defineret vores kodeord som bl.a. 'mangfoldighed' og 'kvalitet'. Det lever Herlev Teater op til,« siger Ole Kristensen.

Amtslig position:

»Herlev Teater virker som en velfungerende forening, der har en stærk kommunal opbakning ikke mindst via den tidligere borgmesters engagement i foreningen,« udtaler Mette Holm Volsing, fuldmægtig og teaterforeningsansvarlig i Københavns Amt frem til december 2005.

Mette Holm Volsing påskønner særligt den nyetablerede bestyrelses teaterfaglige kompetencer, og hun ser positivt på nyorienteringen i Herlev Teaters repertoireprofil. Samtidig ærgrer

hun sig på teaterforeningens vegne over, at abonnenterne tilsyneladende har svigtet foreningen i indeværende sæson. Hun peger i den sammenhæng på, at teaterforeningens tilknytning til Herlev Teaterbio måske kunne udnyttes bedre end nu til at skabe større synergieffekt mellem biografen og foreningens forskellige målgrupper. Desuden så hun gerne, at teaterforeningen gjorde lidt reklame for sin hjemmeside, for den er svær at finde frem til på nettet.

I forhold til fremtidsperspektiverne for Herlev Teater hæfter Mette Holm Volsing sig særligt ved foreningens kommuneopbakning. Som eksempel på økonomisk opbakning nævner hun bl.a. den underskudsgaranti, Herlev Kommune yder til teaterforeningen. »Med den nye billettilskudsordning bliver teaterforeningerne fremover langt mere afhængig af kommunal støtte og velvilje – også set i lyset af, at amtets drifts- og formidlingstilskud til foreningerne fremover skal indgå i den samlede tilskudsordning,« pointerer Mette Holm Volsing. Hun opfordrer derfor Herlev Teater til at holde fast i og værne om foreningens stærke tilknytning til kommunen.

Generelt er det Mette Holm Volsings indtryk, at Herlev Teater koncentrerer kræfterne lokalt, og det er prisværdigt, mener hun. Samtidig opfordrer hun bestyrelsen til også at kanalisere nogle af kræfterne over i teaterforeningernes fælles organisering i de nye kommunale strukturer. »Her bliver det vigtigt for teaterforeningerne at kæmpe for det økonomiske grundlag. Det er også vigtigt at være aktive i Danmarks Teaterforeninger, da Danmarks Teaterforeninger bør spille en større rolle, når billettilskudsordningen bliver administreret centralt fra 1. januar 2007,« afslutter Mette Holm Volsing.

Konkrete fremtidsplaner:

Herlev Teaters bestyrelse har fra sin konstituering i september 2005 lagt adskillige planer. Dels vil bestyrelsen gerne være endnu mere opsøgende i sit repertoirevalg, dels vil den gerne profilere sine tiltag inden for 'ny scene' mere markant – ikke mindst ved at henlægge visse forestillinger til Medborgerhuset. Dette vil også smidiggøre den konkrete repertoirelægning i den i forvejen meget bookedede Teaterbio.

Visioner:

Herlev Teater vil overordnet set gerne opbygge 'et grundlag for et 'nyt' teaterpublikum ved at præsentere forestillinger, der ikke umiddelbart udbydes stationært i København', som det udtrykkes i bestyrelsens selvevaluering. Visionerne går derfor ud på at lade scenekunsten blive anderledes synlig i dagligdagen i Herlev, ikke mindst i samspil med kommunens øvrige teateraktiviteter.

Udviklingspotentiale:

Der er så megen entusiasme og faglig dynamik i bestyrelsen for Herlev Teater, at udviklingspotentialet må være ganske anseeligt. De mange planlagte tiltag med en forøget markedsføring kan derfor næsten ikke undgå at få effekt. Men også tiltag med et større samarbejde med andre teaterforeninger og forestillingsintroduktioner kan formodentlig med fordel afprøves.

Teaterforeningen er synligt og stolt placeret i Herlev Kommunes kulturpolitik, og denne aktive dialog kan formodentlig udvikles yderligere; også i fremtidige samarbejder med kommunens øvrige kultur- og uddannelsesinstitutioner.

9. Konklusion: Herlev Teater under Ønskekysten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: **Ja, Herlev Teater har kunstnerisk set opfyldt målene i driftsaftalen med amtet.**

Kvantitativt har teaterforeningen dog ikke formået at holde det ideale abonnentstal på 300 i indeværende sæson. Aftalens særlige indsatsområder er delvist opfyldt: On-line bestilling af teaterbilletter er planlagt til at indgå i Herlev Kommunes kommende billetsystem, mens sponsormålene ikke har vist sig at være realistiske.

Evaluatorene har samtidig følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse og teaterforeningens videre arbejde:

1. En kommende driftsaftale for Herlev Teater bør sætte fokus på teaterforeningens kunstneriske visioner og kvalitative mål.
2. Herlev Kommune bør fortsætte sin nuværende støtte til Herlev Teater. Teaterforeningens placering mellem kommunens andre kulturinstitutioner, ikke mindst biografen, er væsentlig – og denne profil har betydning for medlemmernes selvforståelse af teaterforeningen.
3. Herlev Teater opfordres til at fortsætte sin kunstneriske repertoirelinje.
4. Herlev Teater støttes i ønsket om at dele forestillingerne op i et mere mainstreampræget repertoire spillet i Teaterbio – og et ‘ny scene’-repertoire spillet i Medborgerhuset.
5. Herlev Teater støttes i at fortsætte sin søgende dialog og sin interne diskussionslyst i bestyrelsen. Samtidig anbefales bestyrelsen at formidle sine visioner videre til sine medlemmer, ikke mindst i sæsonbrochuren, men også i den løbende profilering af forestillingerne.
6. Herlev Teater opfordres dog samtidig til kraftigt at øge og målgrupperette sin markedsføring.
7. Herlev Teater opfordres til at forsøge sig med husstandsomdeling, enten af abonnementsbrochuren eller af en indholdsmæssigt tilsvarende indstiksannonce i Herlev Bladet.
8. Herlev Teater bør optimere sin hjemmeside www.herlevteater.dk. Dels bør hjemmesiden gøres umiddelbart synlig på søgemaskiner såsom Google. Dels bør TIKAs link aktiveres. Desuden bør hjemmesidens indhold udvides til også at indeholde fakta om teaterforeningens visioner, detaljer om de enkelte forestillinger, bestyrelsen, historikken, tidligere sæsoner samt relevante links etc.
9. Herlev Teater opfordres til at tage aktivt kontakt til skoler og uddannelsesinstitutioner for derved at fastholde den interesse for teater hos de unge, som allerede er blevet vakt under Medborgerhusets børne- og ungdomsforestillinger. Evt. ved at skaffe sig kontaktlærere med løbende input om repertoirets undervisningspotentiale.
10. Herlev Teater opfordres til at afprøve en udvidelse af aktiviteterne; f.eks. ved at gøre som Lyngby-Taarbæk Teaterforening, der rask væk sender sine medlemmer af sted i busser til Albertslund for at se internationale gæstespil – eller som Syvstjernescenen, der excellerer i teaterrejser til udlandet.
11. Herlev Teater opfordres til også at udtænke andre sociale oplevelser i tilknytning til forestillingerne – f.eks. forestillingsintroduktioner og møder med skuespillerne efter forestillingerne.
12. Herlev Teater opfordres til at løse pauseproblemet med den ringe plads i foyeren, f.eks. med transportable ståborde og varmelamper udenfor til de rygende eller bare luftelskende teaterfreaks ...
13. Herlev Teater har taget et imponerende spring i sæsonen 2005/06. Bestyrelsen kan kun støttes i at fortsætte sin kompromisløse, kunstneriske linje og sin administrative energi – med ‘Mod og Mandshjerte’!

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 19. januar 2006

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Faktaark, oktober 2005
- Individuelt startdokument, oktober 2005
- Selvevaluering, oktober 2005
- Herlev Teater, sæsonbrochure 2005/06 og 2004/05
- Vedtægter for Herlev Teater, januar 1997
- Aftale om tilskudsvilkår (driftsaftale), indgået mellem Københavns Amt, Herlev Kommune og bestyrelsen for Herlev Teater, oktober 2003
- Referater fra bestyrelsesmøder i Herlev Teater fra sept. 2004 - aug. 2005
- Årsregnskab for 2004/05 samt 2003/04 (inkl. status, resultatopgørelse, specifikationer, tilskudsopgørelse, antal forestillinger samt oversigt over abonnements- og løssalg)
- Oversigt over antal solgte billetter til abonnenter i sæson 2005/06, sept. 2005

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Herlev Teater, Københavns Amt og Herlev Kommune.

EVALUERING

AF

RØDOVRE TEATER OG KULTURFORENING

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluatorene

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

15. marts 2006

Indhold:

1. Indledning: Rødovre Teater og Kulturforenings kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Rødovre Teaterforenings Ønskevistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Rødovre Teaterforening under Ønskevisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Rødovre Teater og Kulturforenings kunstneriske profil

De holder sig godt i Rødovre. Det er ikke til at se det, men de er faktisk omkring de 80 år, de aktive mænd i bestyrelsen. Og kvinderne følger godt efter. Det forhindrer ikke Rødovre Teater og Kulturforening i at drive en velfungerende og velbesøgt teaterforening – med hele ti forskellige forestillinger med i alt 16 opførelser i sæson 2005/06. Og med et repertoire, der er præget af mainstreamteater med kendte navne eller muntre klassikere.

Yndlingsteatret er klart Det Danske Teater. »De har altid noget godt på repertoiret,« lyder det tilfreds fra bestyrelsesmedlemmerne, der dog også lader sig inspirere af andre ensembler. Især når de oplever dem på det årlige seminar hos Danmarks Teaterforeninger. Således blev forretningsudvalget i år tændt på at købe Mungo Parks politiske farce 'W' om George W. Bush. Desværre gik kalenderne ikke op. Men åbenheden fejler altså ingenting i Rødovre.

Bestyrelsen i Rødovre Teaterforening – sådan som foreningen kaldes mere mundret og også i resten af denne evaluering – er godt tilfreds med foreningens aktiviteter. Teatersalen i Viften er 'et rigtigt teater', hvor alle både ser og hører godt. Takket være et tættere samarbejde med Viften udvidede teaterforeningen i 2004/05 sit repertoireudbud fra seks forskellige forestillinger til ti forskellige forestillinger. Og lykkeligt nok resulterede dette i et langt større løssalg. Viftens lettilgængelige billetsalg ved biografen har vist sig at være et effektivt blikfang for Rødovre Teaterforening; uden at det dog har påvirket de mange besøg af medlemmerne i teaterforeningens kontor i Viften.

Rødovre Teaterforening er nok en af amtets mest lokalt forankrede. Alene det faktum, at der ikke ligger nogen S-togsstation i nærheden, gør Viften mest oplagt for de absolut Rødovre-lokale, i modsætning til lignende scener som Baltoppen eller MusikTeatret Albertslund. Til gengæld er der en rummelig parkeringsplads bag ved Viften og ved området med både Rødovre Rådhus og Rødovre Kommunebibliotek, lige over for indkøbscentret Rødovre Centrum.

Rødovre Teaterforening tager direkte konsekvensen af dette og tilbyder faktisk en kørselsordning for de abonnenter, der køber 'pakken' med seks forestillinger. Bussen kører i to ruter og samler abonnenter op, nordruten og sydruten – tydeligvis mest anvendt af de ældste. Prisen er rørende: Kr. 150 for buskørsel til og fra seks forestillinger, altså kun kr. 25 pr. forestilling for en tur-retur. Kørestolsbrugere kommer dog selv med handicaptransporter, og der er plads til hele seks kørestole nede ved de forreste rækker i teatersalen. De har så gratis adgang, så længe de sidder i 'egen stol' – de skal bare betale sæsonkontingentets pensionistpris på kr. 40 ...

Publikumsalderen i Rødovre svarer til teaterforeningens imponerende bestyrelsesalder: Den er snarere 70+ end 60+. »Pensionister er ikke nødvendigvis målgruppen for repertoiret,« lyder det fra bestyrelsen. »Men Det Danske Teaters repertoire passer bare godt til vores publikum, og der er altid noget at vælge imellem.« Både Rødovre Kommune og Københavns Amt påskønner tydeligvis teaterforeningens omsorg for sine ældre medlemmer. Og bestyrelsen kender sine medlemmers situation ganske godt. Og så kender de til alt, der rører sig i Rødovre. Formanden og sekretæren har boet i Rødovre i godt 50 år; og næstformanden i alle sine 70 år.

Udfordringen for Rødovre Teaterforening ligger klarest i en fornyelse med yngre medlemmer i bestyrelsen – og blandt medlemmerne. Men helst så gradvist, at repertoire og tilskuere fortsat passer så godt til hinanden som nu. Måske med et par ekstraforestillinger med lidt smallere og yngre appeal hver sæson. I hvert fald som et forsøg på at lokke medlemmerne til også at tage deres børn og børnebørn – og oldebørn – med i teatret.

Måske får Rødovre Teaterforening så også omsider sin helt egen hjemmeside. Nu er de bare hægtet på www.viften.dk. Næstformanden med it-snillet, Doris Jørgensen, har i al fald ajourført medlemsarkivet i en database, der matcher Viftens billetsystem. Og som det allernyeste har hun skaffet teaterforeningen en e-mail-adresse. Foreningen har med andre ord taget hul på de nye tider.

2. Evalueringens forløb

Rødovre Teaterforening er den tiende i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af formand Orla Rostoch, næstformand Doris Jørgensen, kasserer Rita Overgaard og sekretær Kaj Eriksen. Alle har udvist stor imødekommenthed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv og målrettet dialogform.

Evalueringen er forløbet over 9 uger (fra intromøde med forening til færdig evaluering):

- 24.11. 2005: Interview om Rødovre Teaterforening med fuldmægtig i Københavns Amt, Mette Holm Volsing. Interviewet blev foretaget på dette tidspunkt, eftersom Mette Holm Volsing var teaterforeningernes kontaktperson i amtet, og fordi hun pr. 1.12. 2005 overgik til anden stilling. Amtsafsnittet blev efterfølgende godkendt.
- 11.01. 2006: Intromøde og interview med Rødovre Teaterforenings formand Orla Rostoch, næstformand Doris Jørgensen, kasserer Rita Overgaard og sekretær Kaj Eriksen i foreningens administrationslokaler i Viften. Ved forestillingen hilste evaluatorerne også på bestyrelsesmedlem Jørgen Kaae og suppleant Kate Grummesgaard Andersen.
- 11.01. 2006: Overværelse af forestillingen 'Svend, Knud og Valdemar' med Privat Teatret, spillet i teatersalen i Viften.
- 12.01. 2006: Individuelt startdokument mailet til forening og amt af evaluatore.
- 02.02. 2006: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 20.02. 2006: Foreløbig evalueringsrapport mailet til teaterforeningen af evaluatore.
- 27.02. 2006: Teaterforening giver respons til evaluatore.
- 28.02. 2006: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt. Respons fra amtet d. 2. marts og fra foreningen d. 15. marts 2006 med godkendelse af evalueringen.
- 15.03. 2006: Den færdige evalueringsrapport sendes som pdf-fil – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er Rødovre Teaterforenings driftsaftale. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen.

Samtidig skal blikket rettes mod de områder, teaterforeningen kan videreudvikle sig på. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende. I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på teaterforeningens kunstneriske 'villen' med fokus på repertoire og målgrupper, på foreningens ressourcemæssige 'kunnen' med fokus på bestyrelsesarbejdet samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og kulturlivet i Rødovre.

Konkret vil evalueringen desuden diskutere teaterforeningens repertoirebalance, publikums aldersfordeling, bestyrelsens handlingskompetencer og fornyelsesmuligheder samt teaterforeningens rolle som teaterformidler lokalt. Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Rødovre Teaterforening, 'Aftale om tilskudsvilkår mellem Rødovre Teater- og Kulturforening og Københavns Amt', er indgået mellem teaterforeningen og amtet i oktober 2003 og omfatter perioden 1. juli 2003 - 30. juni 2006.

I driftsaftalen har Rødovre Teaterforening kvantitativt sat sig som mål at gennemføre mini-

mum 18 opførelser årligt af i alt 6 forestillinger. Desuden har foreningen som mål i perioden at fastholde et årligt antal abonnenter på ca. 900.

I sæsonen 2004/05 ændrede foreningen sit repertoireudbud fra en fast forestillingspakke med 6 obligatoriske forestillinger, typisk med tre spilledage hver, til et mere frit system med 10 forskellige forestillinger og i alt 16 forestillingsgange. Heriblandt fungerer de seks af forestillingerne stadig som et muligt 'pakkeabonnement', men det ligger medlemmerne frit for at blande forestillingerne efter eget valg, dog med minimum fire forestillinger i alt.

Hvad abonnementstallet angår, så er det gået nedad – fra 812 abonnenter i 2003/04 til 769 abonnenter i 2004/05. Til gengæld er løssalget steget betydeligt efter 2002/03, hvor Viften overtog løssalget – i al fald i følge bestyrelsen. Stigningen er dog ikke fortsat efter 2003/04. I følge de regnskabsmæssige årsrapporter blev der i 2003/04 solgt 348 løssalgsbilletter og i 2004/05 328 løssalgsbilletter.

Belægningsgraden har dog været ubeklagelig. Der har været rift om Viftens 349 pladser. I følge årsrapporterne var de gennemsnitlige belægningsgrad både i sæson 2002/03 og i sæson 2003/04 på 83 % – og i sæson 2004/05 var den på 84 %.

De særlige indsatsområder i driftsaftalen har teaterforeningen opfyldt – i al fald delvist. Teaterforeningen har således fået en underside til Viftens hjemmeside og udbyder også en årlig familieforestilling. Foreningen har endvidere flere gange inviteret Rødovre Gymnasium til forestillinger, foreløbig dog uden held – både lærere og elever synes mere interesserede i at tage til København for at se teater.

Hvad sponsorer angår, har foreningen talt en del med bl.a. jyske teaterforeninger om sponsor-succes, men i Rødovre kniber det med store, lokale virksomheder, som kan se en stolthed i netop at kaste penge i teaterforeningsregi. Foreningen arbejder dog fortsat på at opnå ekstern finansiering – f.eks. til foyer-forestillinger – og har i den sammenhæng aktuelt kig på bl.a. Danske Banks puljer, der vedrører støtte til lokale kulturarrangementer.

Driftsaftalens indsatsområde om en styrket annoncering for de musikdramatiske opførelser i MusikTeatret Albertslund og Teater Hedeland er dog næsten opgivet fra foreningens side. Musikdramatikken opfattes som 'smalt' i forhold til det herskende repertoire – og næppe populært nok til at kunne bære busarrangementer. Desuden er bestyrelsen ikke imponeret over Teater Hedelands repertoirefremlægning; det har i hvert fald knebet med skriftligt materiale om forestillingerne tidnok, hvilket i praksis har umuliggjort et samarbejde, i hvert fald om annoncering i teaterforeningens sæsonbrochure.

5. Rødovre Teaterforenings Ønskevistprofil

Evalueringen af Rødovre Teaterforenings profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

»Rødovre Teaterforening ønsker at være synlige i det lokale kulturliv,« skriver bestyrelsen i sin selvevaluering og fortsætter: »Vi prøver at finde et repertoire, som dækker vort publikums ønsker, uden dog at skrabe bunden.«

Teaterforeningens repertoire er domineret af mainstreamteater, men ambitionerne i bestyrelsen rækker videre. Ideelt set vil foreningen gerne præsentere en større blanding af nyt og gammelt, danseteater, foyer-forestillinger, oplæsninger, ture ud af huset etc. Bestyrelsen holder sig dog tilbage, for sådanne fornyelser er svære at gennemføre pga. abonnenternes ønsker.

At imødekomme abonnenternes ønsker er utvivlsomt en afgørende drivkraft for Rødovre Teaterforening. Man vil med andre ord hellere tilfredsstille end udfordre sit publikum. Teaterforeningen ser sig selv som et tilbud navnlig for de ældre Rødovre-borgere, der har fordel af ikke at skulle ind til hovedstaden. Samtidig vil foreningen dog også meget gerne nå ud til yngre mennesker, men den tætte beliggenhed ved København gør det vanskeligt.

Repertoiremæssigt vil foreningen også gerne nå børnemålgruppen og har derfor bundet an med en familieforestilling i sidste sæson og prøver også i år. Ambitionen er, at bedsteforældrene tager børnebørnene med i teatret for på den måde at give børnene nogle 'gode vaner'.

I det hele taget er teaterforeningen båret af den bedste villen til at nå nye medlemmer – men vil samtidig ikke risikere at miste de gamle abonnenter. Derfor satses foreningen på det sikre snarere end på repertoiremæssige fornyelser, for allernødigst vil bestyrelsen skuffe sine gamle medlemmernes ønsker og forventninger til foreningen.

Kunnen:

En af Rødovre Teaterforenings største forcer er bestyrelsens udstrakte og omsorgsfulde service overfor medlemmerne. Kommunikationen med abonnenterne er tydeligvis god og forholdet tæt – ikke mindst i kraft af, at bestyrelsen altid er til rådighed ved forestillingerne og også er til at træffe både telefonisk og personligt i kontorets faste åbningstider.

Ved forestillingerne er bestyrelsen ikke blot synlige i deres Rødovretrøjer (røde, selvfølgelig!), men også yderst hjælpsomme og imødekommende, sådan som også vi som evaluatore bemærkede det ved besøget. Et udtryk for foreningens omsorgsfulde service er bl.a. den særlige ordning, at der altid er én fra bestyrelsen, der sidder i foyeren under forestillingen for at kunne hjælpe, hvis nogle af medlemmerne bliver dårlige undervejs.

Et andet udtryk for den udstrakte service over for medlemmerne er foreningens særlige teaterbusordning – en ordning, som Rødovre Teaterforening er kendt for, og som også nogle af de andre teaterforeninger i Københavns Amt overvejer at indføre. Egentlig er busordningen dyr for teaterforeningen, men det er en service, som også kommunen sætter stor pris på. Og bestyrelsen har da også planer om at udvide ordningen og fremhæve den tydeligere i sæsonprogrammet, så flere end de nuværende 28 tilmeldte kommer med.

Teaterforeningens serviceorienterede kunnen giver også kontant afkast – for foreningen i Rødovre kan sælge billetter! Selv peger bestyrelsen på, at 'pakkeabonnementet' med de seks forestillinger gør, at foreningen sælger flere billetter, end hvis den blot udbød billetterne i 'almindeligt' abonnement. Og som en ekstra bonus til de abonnenter, der køber pakken med alle seks forestillinger, lover foreningen dem faste pladser – og det er noget, abonnenterne i Rødovre sætter stor pris på.

Skullen:

Det er ikke særskilt gennem repertoiret, at Rødovre Teaterforening overbeviser om sin nødvendighed. Det er det, at teaterforeningen i det hele taget eksisterer, der gør den uundværlig i lokalt regi. For faktum er, at uden Rødovre Teaterforening ville mange af foreningens abonnenter ikke komme i teatret!

Samtidig fremhæver bestyrelsen, at pakkelsen får folk til at vælge flere forestillinger, end de måske havde tænkt sig – også forestillinger, de ikke rigtig er sikre på. På den måde kan teaterforeningens repertoire fungere som en slags øjenåbner for publikum – også selvom det ikke er den mest banebrydende kunst, der præsenteres.

Den største skullen-udfordring for Rødovre Teaterforening ligger dog klart i en fornyelse med yngre medlemmer blandt abonnenterne – og også i bestyrelsen. At kunne tiltrække et lidt yngre publikum kræver dog åbenlyst, at bestyrelsen vover lidt fornyelse i repertoiret. Gerne gradvist, så foreningen kunstnerisk set ikke 'overrumpler' sine gamle medlemmer.

Og hvem ved: Måske er de faste abonnenter i Rødovre ikke så stålsatte i deres repertoireønsker til foreningen, som bestyrelsen antager! Måske kan abonnenterne faktisk udfordres i deres ønsker – uden samtidig at skuffes. Kort sagt: Måske vil et mere satsende repertoire trække nye medlemmer til, uden at de gamle går. Og måske vil det også appellere til flere løssalgskøbere! Det kan i al fald ikke afvises. Til gengæld kan det afprøves – for teaterforeningen og for publikums skyld, nuværende som nye.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Publikum i Rødovre Teaterforening er i den 'modne' alder. Gennemsnittet blandt abonnenterne er snarere 70+ end 60+, både i følge bestyrelsens vurdering og også efter evaluatorernes skøn ved selvsyn. Andelen af ældre medlemmer i foreningen afspejler sig da også i konkrete tal. Over 80 % af abonnenterne får således den særlige pensionstrabat på kontingent og billetter, som teaterforeningen tilbyder gennem tilskuddet fra Rødovre Kommune.

Andelen af børn og unge blandt tilskuerne i foreningen er omvendt minimal, men dog i let opadgående retning: fra 0,5 % i 2003/04 til 2 % i 2004/05. Fremgangen skal ses i lyset af, at foreningen i 2004/05 for første gang præsenterede en decideret familieforestilling. Trods nedsatte børnebilletpriser har succesen dog indtil nu ikke været overvældende. Samtidig har det vist sig vanskeligt at få abonnenterne til tage børnebørnene med i teatret, sådan som bestyrelsen havde håbet og opfordret medlemmerne til. Men det nye tiltag har dog givet nye børnetilskuere – med forældre. Og foreningen forsøger sig som nævnt igen i indeværende sæson.

Hvad angår ungemålgruppen, savner bestyrelsen mere dialog med Rødovre Gymnasium, for teaterforeningen vil gerne nå ud til flere unge, men har ikke rigtig kontakterne.

Scenefaciliteter:

Rødovre Teaterforening har fast spillested i Viftens teatersal, hvor der er plads til 349 tilskuer samt seks kørestolsbrugere. Salen bruges også til koncerter, ligesom Viften også rummer en biograf og lægger kontorlokaler til både teaterforeningen og til lokalradioen Radio Rødovre. Foyeren kan bruges til mindre arrangementer, har bar og borde til café servering og bruges også af tilskuerne efter forestillingerne.

Viften blev indviet i 1989, og faciliteterne virker både indbydende og teknisk tidssvarende, men også – allerede – en smule slidte. Teaterforeningen ønsker sig da også nye garderober, nye stole og bedre skuespillerforhold, men det kræver en stor bevilling fra kommunen, og det er der ikke umiddelbart udsigter til. Socialdemokraterne havde dog nye stole til teatersalen på programmet i den kommunale valgkamp, men efter valget har foreningen intet hørt!

Trods ønsker om visse forbedringer er Rødovre Teaterforening dog godt tilfreds med forholdene i Viften – også med kontorlokalet på 2. sal, der stilles gratis til rådighed af kommunen, og som bestyrelsen har sat sit præg på med ophængning af plakater, billeder o.a. fra foreningens 41-årige historie.

Repertoire:

Repertoiret i Rødovre Teaterforening giver ikke anledning til store diskussioner i bestyrelsen. Den absolutte favorit er Det Danske Teater.

Af de 10 forestillinger, som foreningen præsenterer i 2005/06, er i alt seks således med Det Danske Teater. I næste sæson er det syv ud af ti. Faktisk køber teaterforeningen så godt som alle de forestillinger, Det Danske Teater udbyder. Til denne sæson er kun fravalgt én – Shakespeares 'Helligtrekongers Aften'. Til næste sæson er det hele Det Danske Teaters repertoire, der bliver vist i Rødovre!

Også teaterforeningens familieforestilling er fra Det Danske Teater. I 2004/05 var det 'Fyrtøjet', i år er det 'Busters Verden', og i 2006/06 har foreningen købt 'Otto er et næsehorn'.

Men der bliver trods alt også plads til andet på Rødovre-repertoiret – f.eks. Privat Teatret, der i denne sæson gæstede foreningen med folkekomedien 'Svend, Knud og Valdemar', som evaluatorerne overværede.

Foreningen præsenterer også gerne musikforestillinger. Sæson 2005/06 åbnede således med cabaret'en 'Gustav Winckler', produceret af Smilets Turné. Og slutter i en lidt anden boldgade, dog også med musik, nemlig i Benny Andersens finurlige og skæve univers med forestillingen fra Aarhus Teater, 'Mine sange er flyvende breve', som Den Danske Skueplads turnerer med.

Den altafgørende inspirationskilde til repertoirelægningen i Rødovre Teaterforening er det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger. Her deltager de fire medlemmer af bestyrelsens

forretningsudvalg – formanden, næstformanden, kassereren og sekretæren. De efterspurgte forestillinger bestilles allerede på seminaret; og torsdagen efter seminaret holder foreningen bestyrelsesmøde og får i fællesskab de resterende forestillinger på plads.

Modsat flere andre teaterforeninger i Københavns Amt er bestyrelsen i Rødovre egentlig ganske godt tilfreds med udbuddet af turnéteater – og særligt med Det Danske Teater.

Med tanke på repertoiremæssige fornyelser er det dog nærliggende at foreslå, at bestyrelsen i højere grad vover sig udover det trygge og kendte fra Det Danske Teater, der aktuelt præger repertoiret, og satser på lidt flere produktioner fra nogle af de øvrige turnerende teatre. Ikke mindst nu, hvor foreningen har udvidet sit repertoireudbud fra seks til ti forskellige forestillinger. For det burde kunne åbne op for lidt flere vovestykker!

Måske foreningskalenderen endda kunne vendes en smule på hovedet, så den ikke først bookes op med Det Danske Teater, men også giver plads til forestillinger f.eks. fra Mungo Park, som bestyrelsen gerne ville have indkøbt til næste sæson, men ikke kunne få plads til i kalenderen.

Åbenheden i bestyrelsen lader til at være der; mulighederne ligeså – og så behøver der ikke at være langt til realiseringen af bestyrelsens ideer om det ideelle Rødovre-repertoire!

Billetsalg:

Teaterforeningens abonnementssalg foregår fra foreningens kontor i Viften på tlf. 36 70 18 02. Den faste kontortid er hver mandag og torsdag fra 16-17.30. Løssalgsbilletter bestilles og sælges i Viften på tlf. 36 70 45 00 eller via www.viften.dk.

Det årlige medlemskontingent i Rødovre Teaterforening er p.t. på kr. 75. Pensionister og efterlønsmodtagere får rabat og skal kun betale kr. 40 i sæsonkontingent.

Der er enhedspris i salen. Pt. er billetpriserne kr. 160 for abonnenter. For unge under 25 år og for abonnenter, der er pensionister/efterlønsmodtagere, er prisen kr. 120. Køre-stolsbrugere har gratis adgang, så længe de sidder i egen stol og har en betalende ledsager med. De skal blot betale sæsonkontingentet på kr. 40.

Løssalgspriserne er pt. kr. 200 for voksne og kr. 120 for unge.

Mens voksenbilletpriserne i abonnement og løssalg er steget en anelse de seneste to sæsoner (generelt med kr. 10 i hver af de to sæsoner), så er billetprisen for børn under 14 år sat ned. Børnebilletterne koster nu kr. 50, og med det håber teaterforeningen at kunne sælge flere børnebilletter til den årlige familieforestilling.

Billettal:

I sæson 2004/05 solgte Rødovre Teaterforening i alt 4.612 billetter. Heraf blev hele 93 % af billetterne solgt i abonnement; 4 % i løssalg; 1 % med rabatkuponer; og 2 % var børne- og ungdomsbilletter. Den gennemsnitlige belægningsgrad var på 84 %.

I sæson 2003/04 solgte teaterforeningen i alt 5.202 billetter. Som sæsonen før blev 93 % solgt i abonnement; 5,5 % i løssalg; 1 % med rabatkuponer; og 0,5 % var børne- og ungdomsbilletter. Den gennemsnitlige belægningsgrad var på 83 %.

Langt hovedparten af billetterne i Rødovre Teaterforening sælges altså i abonnement. Men samarbejdet med Viften har givet et bedre løssalg, og det håber foreningen vil fortsætte.

Markedsføring:

Rødovre Teaterforenings markedsføring sker ikke mindst gennem gentegningsark, der udleveres ved sidste forestilling i hver sæson, og som følges op af et lille eftermiddagsarrangement med kaffe, hvor bestyrelsen hjælper medlemmerne med at udfylde tilmeldingsblanketten. Omkring 200 abonnenter tilmelder sig via gentegningsarket.

I august måned udsendes den endelige sæsonbrochure sammen med Rødovre Avis til ca. 29.000 husstande og ligger også fremme i Viften, på kommunens biblioteker og i Rødovre Centrum. Og brochuren skulle være til at få øje på! Fra 2004/05 har den nemlig fået nyt format og udseende som resultat af foreningens samarbejde med programmedarbejderen i Viften. Brochuren er blevet større – fra A5 til A4 på langs. Og mere farverig – overvejende RØD! Om man så foretrækker foreningens gamle og mere afdæmpede brochure, er måske et spørgsmål om smag ... Men blikfang har den nye sag unægtelig.

Hver forestilling annonceres også i de to lokalaviser med en foromtale. Det sørger teaterforeningens næstformand for. Foreningen har desuden et godt samarbejde Rødovre Bibliotek, der sender plakater ud til alle institutioner.

Den svageste del af teaterforeningens markedsføring er synligheden på nettet. Foreningen vil gerne have en selvstændig hjemmeside, men har ikke evnerne til at vedligeholde den, og så er en hjemmeside ikke meget værd, som bestyrelsen siger.

Til gengæld er teaterforeningen synlig i det lokale bybillede – bl.a. i den årlige Rødovre Kulturdag i august måned, hvor foreningen en stand på rådhuspladsen eller i Rødovre Centret. Som et PR-stunt får bestyrelsen her Det Danske Teater til at stille en skuespiller til rådighed. Sidste år var trækplastret Max Hansen, der skrev autografer, uddelte foreningens programmer og sludrede med interesserede. Og det virker tilsyneladende. I al fald får teaterforeningen som regel nye abonnenter ved den lejlighed.

Foreningen vil gerne have fat på sponsorer og har forsøgt sig med at udlodde fribilletter til byfester. Det har givet flere medlemmer, men ikke i den grad foreningen kunne ønske. Samtidig er foreningen opmærksom på, at den ikke skal forære for meget væk, for de faste medlemmer vil måske undre sig lidt.

Rødovre Teaterforening er altså åben overfor forskellige markedsføringstiltag, også sponsormuligheder. Det fælles PR-fremstød omkring kreative alliancer med erhvervslivet, lanceret af Danmarks Teaterforeninger med støtte fra Kulturministeriet, har bestyrelsen dog ikke den store fidus til. Den fine og dyre brochure 'Provinsens største teater', som også teaterforeningerne i Københavns Amt har været med til at udarbejde, har med Rødovre-øjne ikke været nogen større succes – og bestyrelsen har stadig ikke fået det bånd med foreningens navn, der skal vikles om brochuren, før den kan uddeles!

7. Foreningssituation

Administration:

Rødovre Teaterforening har en lønnet bogholder, Hanne Sørensen, men hun er kun ansat tre timer om ugen. En stor del af arbejdet i foreningen hviler derfor på bestyrelsen – nærmere bestemt de fire medlemmer i forretningsudvalget: formanden, næstformanden, kassereren og sekretæren. De har hver deres ansvarsområder og passer også på skift kontoret.

Bestyrelse:

Rødovre Teaterforenings bestyrelsesmedlemmer og deres opgaver er pt., feb. 2006, følgende:

- Orla Rostoch, pensioneret medarbejder ved Georg Jensens Sølvsmed, uddannet som værktøjsmager – formand og medlem af forretningsudvalget, (medlem af bestyrelsen siden 1966! Formand siden 1980). Foreningens ansigt udadtil, ansvarlig for repertoire og kontakt med amtet og kommunen. Modtager teatrene på forestillingsdagen. Deltager i Teaterseminaret. Sidder på kontoret i åbningstiden to gange ugentlig.
- Doris Jørgensen, pensioneret kontorleder for fritidsklubber og ungdomsskoler, uddannet i Skattevæsenet – næstformand og medlem af forretningsudvalget (bestyrelsesmedlem siden 1999). Ansvarlig for repertoire og for abonnementstegning, medlemsdatabase og løssalgskoordination med Viften. Er med til at udarbejde sæsonbrochuren sammen med Viften. Foretager korrespondance samt månedlig annonceflevering. Deltager i Teaterseminaret. Sidder på kontoret i åbningstiden to gange ugentlig.
- Kaj Eriksen, pensioneret arbejdsleder, uddannet som kedelsmed – sekretær og medlem af forretningsudvalget, (medlem af bestyrelsen siden 1985). Ansvarlig for repertoire. Sidder på kontoret i åbningstiden én gang ugentlig.
- Rita Overgaard, pensioneret bogholder i Finansministeriet – kasserer og medlem af forretningsudvalget, (medlem af bestyrelsen siden 1991). Ansvarlig for repertoire. Sidder på kontoret i åbningstiden én gang ugentlig.
- Dora Arvidsen, pensioneret ekspeditionssekretær på Hovedbiblioteket i Rødovre, næstformand i Rødovre Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg (A) – menigt bestyrelsesmedlem, er med til at udarbejde sæsonbrochuren.

- Jørgen Kaae – menigt bestyrelsesmedlem, ingen specifikke opgaver, men er som de øvrige i bestyrelsen vagt ved forestillingerne.
- Reni Greve, pensioneret bankmedarbejder – menigt bestyrelsesmedlem, ingen specifikke opgaver, men er som de øvrige i bestyrelsen vagt ved forestillingerne.
- Kate Grummesgaard Andersen – suppleant.
- Anna Lise Bøttern – suppleant.

Bestyrelsens forretningsudvalg fremstår som en meget homogen gruppe, drevet af en fælles entusiasme for foreningen. Alle medlemmer af bestyrelsen er til stede ved samtlige forestillinger – eller så godt som – og de skiftes til at sidde i foyeren under forestillingerne, parate til at hjælpe eventuelle ældre, der bliver dårlige undervejs.

Der er dog stor forskel på arbejdsindsatsen hos medlemmerne. Dem, der ikke sidder i forretningsudvalget, har tilsyneladende svært ved at finde motivation til f.eks. at komme til en ugentlig kontoråbningstid eller overtage konkrete opgaver. F.eks. ønskede næstformanden at afhænde opgaven med annoncetegning uden held. Det kan dog også skyldes, at medlemmerne i det nuværende forretningsudvalg er for flinke og ikke er gode nok til at uddelegere opgaverne til de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Medlemmerne af forretningsudvalget er fuldstændig klar over det uholdbare i bestyrelsens alderssammensætning. Det har dog vist sig at være svært at hverve yngre medlemmer, ikke mindst fordi der på generalforsamlingerne sjældent kommer mere end 6-7 mennesker. Den egentlige hvervning foregår derfor ofte blandt de flittige teatergængere, der så måske føler sig mere opfordrede end egentlig motiverede.

Økonomi:

Rødovre Teaterforenings egne indtægter fra abonnements- og billetsalg var i 2004/05 på kr. 511.284. Tilskuddet fra stat og amt beløb sig til kr. 214.669. Fra Rødovre Kommune modtog foreningen et driftstilskud på kr. 269.000, som bl.a. skal dække pensionstrabatten og leje af teatersalen i Viften.

På udgiftssiden beløb forestillingsomkostningerne sig til kr. 838.814, hvoraf kr. 107.250 gik til leje af teatersal og teknisk assistance. Administrationsomkostningerne var på kr. 145.946.

Samlet kom foreningen ud af sæson 2004/05 med nettooverskud på kr. 10.193.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

»Vi prøver at holde vores budgetter, det sætter kommunen meget stor pris på, ligesom de støtter os på mange måder, vi har et godt forhold,« skriver teaterforeningen i sin selvevaluering. Foreningen har en særlig ordning med Rødovre Kommune, idet formanden for Kultur- og Fritidsudvalget deltager som observatør i foreningens bestyrelsesmøder.

Observatørordningen har eksisteret siden 1980 og kom oprindeligt i stand pga. rod i regnskaberne under den dengang siddende formand i foreningen. Selv om der er styr på tingene i dag, har man fastholdt ordningen. Og det er teaterforeningen godt tilfreds med, for gennem udvalgsformanden har foreningen mulighed for en god og tæt kontakt til det kulturelle udvalg.

Teaterforeningens gode forhold til Rødovre Kommune har dog ikke friholdt den for besparelser. For som andre institutioner i Rødovre har foreningen for et par sæsoner siden fået beskåret sit årlige tilskud fra kommunen – dog ikke med de 25 %, der først var udmeldt, men med 10 %. Nedskæringen har bl.a. betydet, at foreningen har måttet hæve billetpriserne en smule i de seneste to sæsoner.

Nedskæringer eller ej: Rødovre Teaterforening er glad for sin kommune og oplever også, at kommunen er lydhør overfor foreningen. Politikere og formand i det kulturelle udvalg er dog sjældent at finde blandt publikum til foreningens forestillinger. Omvendt gør bestyrelsen heller ikke alverden for at trække dem ind. »De er velkomne, men er jo travle mennesker,« lyder det fra bestyrelsen, der dog er åben overfor ideen om fremover mere aktivt og direkte at

invitere hele kulturudvalget til forestillinger i foreningen, sådan som man gør i mange af de øvrige teaterforeninger.

Selvom politikerne i Rødovre ikke er de mest hyppige gæster til teaterforeningens forestillinger, så sætter kommunen dog tydeligvis pris på teaterforeningen og på dens megen service overfor de ældre abonnenter. Det fremgår også af den kulturpolitiske handlingsplan 'Kultur og Fritid i Rødovre', der ligger på kommunens hjemmeside www.rk.dk. I afsnittet om teater fremhæves det, at især børn og gruppen af ældre får tilbud om teateroplevelser gennem de mange forestillinger, der arrangeres af Rødovre Teaterforening, Viften, skolerne og biblioteket. Men det pointeres også, at mellemgruppen, dvs. de 20-40 årige, stort set ikke får noget teatertilbud i Rødovre. Det skal der ifølge planen ændres på: »De professionelle teatertilbud skal dække endnu bredere aldersmæssigt og socialt. Det nye, det anderledes, det eksperimenterende skal i højere grad være tilgængeligt på det lokale plan,« hedder det i kulturplanen.

Rødovre Kommunes kulturplan er fra 1998, men visionen formodentlig stadig aktuel – og så som opfordring til Rødovre Teaterforening som den lokale hovedarrangør af professionelt teater.

Amtslig position:

»Rødovre Teaterforening er et målrettet tilbud til ældre,« lyder det fra Mette Holm Volsing, fuldmægtig og teaterforeningsansvarlig i Københavns Amt frem til december 2005. Hun fremhæver særligt den megen service, foreningen tilbyder sine ældre abonnenter bl.a. i form af busordningen og den særlig pensionistrabat, som dækkes af kommunens tilskud. »Det er på alle måder en fin service, som foreningen bør holde fast ved,« understreger hun.

Set udefra er teaterforeningen i høj grad personificeret ved dens formand, og det er Mette Holm Volsings indtryk, at Orla Rostoch drager omhyggelig og hjertelig omsorg for sine abonnenter, så de føler sig godt tilpas i foreningen. Om bestyrelsen er det hendes indtryk, at den er velfungerende og præget af gode sociale relationer indbyrdes. Medlemmerne har været med i mange år og knytter tydeligvis en væsentlig identitet til foreningen. Men bestyrelsen bliver ikke yngre, og hun opfordrer derfor foreningen til at begynde at tænke på, hvordan den kan sikre sig, at nye kræfter kan tage over.

Udadtil er teaterforeningen relativ synlig – er altid med i TIKKA og altid stort repræsenteret ved det årlige teaterseminar i Danmarks Teaterforeninger. Dog peger Mette Holm Volsing på, at foreningen med fordel kunne markere sig mere aktivt i debatten, også når det drejer sig om at diskutere nye veje til udvikling.

Repertoiremæssigt er det Mette Holm Volsings indtryk, at teaterforeningen med sin pakkeløsning vælger det sikre med hovedvægten på let morskabsteater. »Publikum skal underholdes, og der skal gerne være kendte ansigter på scenen,« som hun også udtrykker det. Antallet af forestillinger mener hun er lagt på et niveau, der kan sælges.

Mette Holm Volsing understreger, at hun ser det som yderst positivt, at teaterforeningen værner om den ældre målgruppe. Samtidig efterlyser hun dog, at foreningen også udbyder forestillinger, der kunne tiltrække målgruppen af yngre voksne. Det kunne evt. ske i samarbejde med Viften. Under alle omstændigheder opfordrer hun til, at foreningen øger sit samarbejde med Viften, for kulturhuset har længe ønsket at udbyde teater i abonnement. Som Mette Holm Volsing påpeger, vil den kommende billettilskudsordning bringe kulturhusene i spil som teaterudbydere. Også på den baggrund opfordrer hun Rødovre Teaterforening til at åbne op for et øget samarbejdet med det lokale kulturhus.

Konkrete fremtidsplaner:

De seneste to sæsoner har Rødovre Teaterforening haft et langt tættere samarbejde med Viften end tidligere. Først og fremmest omkring løssalget. Og det samarbejde er foreningen vældig tilfreds med. Om de fremtidige planer med Viften skriver bestyrelsen i sin selvevaluering: »Selvfølgelig kan samarbejdet blive tættere,« men fortsætter: »vi ved ikke, hvor tæt vil være.«

Foreløbig arrangerer teaterforeningen og Viften en forestilling sammen i næste sæson, og det er nyt. Men derudover har foreningen ingen specifikke planer.

Visioner:

Visionen i Rødovre Teaterforening er først og fremmest at nå ud til målgruppen af yngre mennesker og børn. Samtidig har bestyrelsen også nogle tanker om, hvordan et ideelt Rødovre-repertoire kunne se ud. Det skulle bl.a. omfatte en større blanding af nyt og gammelt, danseteater, foyer-forestillinger, oplæsninger, ture ud af huset etc. – og kunne måske tiltrække en bredere målgruppe. Endelig lægger bestyrelsen ikke skjul på, at den også gerne så nogle yngre kræfter blandt medlemmerne i bestyrelseskredsen.

Udviklingspotentiale:

Rødovre Teaterforening er en velfungerende og velbesøgt forening, der virker til at være yderst vellidt lokalt og blandt medlemmerne. Det skyldes ikke mindst den indsats, som formanden Orla Rostoch og det øvrige forretningsudvalg lægger for dagen. De fire medlemmer af forretningsudvalget er tydeligvis et godt og engageret samarbejdsteam – og har alderen til trods fortsat en imponerende energi.

Det engagement, som formanden og de øvrige medlemmer af forretningsudvalget udviser, er helt essentiel at fastholde og videreføre, for det er det bærende element i Rødovre Teaterforening – såvel som for enhver anden velfungerende teaterforening. Men man kommer næppe uden om, at udviklingspotentialet i teaterforeningen også afhænger af evnen til en gradvis fornyelse med yngre medlemmer i bestyrelsen og blandt publikum.

Det afgørende er, at fornyelsen i Rødovre Teaterforening netop sker så gradvist, at den nuværende konstruktive ånd i det velfungerende forretningsudvalg kan videreføres, og at foreningens repertoire og tilskuere fortsat passer så godt til hinanden som nu.

Altså ingen revolutioner, men små skridt til forandringer – også i repertoireet.

9. Konklusion: Rødovre Teaterforening under Ønskevisten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Rødovre Teaterforening har i alt overvejende grad opfyldt målene i driftsaftalen med amtet.

Dog mangler teaterforeningen at nå målet om antal abonnenter, målet om egen hjemmeside samt et konkret resultat vedr. udbud af en årlig forestilling til Rødovre Gymnasium.

Sponsormålet derimod synes urealistisk for foreningen at opfylde, og en styrket annoncering af musikdramatiske forestillinger kræver en større informationsindsats fra udbyderne, særligt fra Teater Hedeland.

Som konklusion på evalueringen af Rødovre Teaterforening har evaluatorene følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse og til foreningens videre arbejde.

1. En kommende driftsaftale bør udarbejdes på basis af den nuværende aftale, men sætte fokus på konkrete udviklingsmål for teaterforeningen – gerne med øje for veje til fornyelser i repertoire og publikumssammensætning.
2. Rødovre Teaterforening opfordres til at øge spændvidden i forestillingsudbuddet med et mere satsende repertoire – gerne fra flere forskellige producenter. Og gerne i form af en gradvis fornyelse, så repertoire og tilskuere fortsat matcher hinanden.
3. Rødovre Teaterforening opfordres til at supplere sin målgruppe på 70+ med et lidt yngre publikum. Ikke gennem et særligt børne- eller ungdomsrepertoire, men måske med et par ekstraforestillinger med lidt smallere og yngre appeal hver sæson.
4. Rødovre Teaterforening opfordres til at fortsætte sit tættere samarbejde med Viften – og gerne udvide det med et større samarbejde omkring forestillinger og repertoire.
5. Rødovre Teaterforening opfordres til at etablere sin egen hjemmeside og dermed forstærke sin synlighed og profil på nettet. Viften kunne måske være behjælpelig med den løbende vedligeholdelse.
6. Rødovre Teaterforening opfordres til at fortsætte sine lokale PR-strategier – og også til at intensivere indsatsen overfor politikerne, f.eks. gennem invitationer til forestillingerne.
7. Rødovre Teaterforening opfordres til at finde veje, hvorpå nye og yngre kandidater kan

- hverves til bestyrelsen.
8. Rødovre Teaterforening opfordres til at fastholde og gerne udvide den særlige busordning for foreningens abonnenter.
  9. Rødovre Teaterforening opfordres til at fortsætte sin udstrakte og omsorgsfulde service overfor abonnenterne.
  10. Rødovre Teaterforening opfordres til at værne om sine nuværende abonnenter og samtidig dyrke nye målgrupper gennem en gradvis fornyelse af repertoiret. Viljen i bestyrelsen ser ud til at være der. Og det er åbenheden i al fald også!

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 15. marts 2006

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Faktaark, januar 2006
- Individuelt startdokument, januar 2006
- Selvevaluering, februar 2006
- Rødovre Teater og Kulturforenings program 2005/06, 2004/05 og 2003/04
- Gentegningstilbud, brochure marts 2005
- Vedtægter Rødovre Teater og Kulturforening 1993
- Aftale om tilskudsvilkår mellem Rødovre Teater og Kulturforening og Københavns Amt, okt. 2003
- Formandsberetninger for sæson 2004-2005, 2003-04, 2002-03
- Årsrapporter (regnskaber) for 2004/05 og 2003/04
- Balance år til dato for perioderne 01-07-2005 til 30-09-2005 og 01-07-2005 til 30-06-2006
- Reservationer og salg af forestillinger fra den 5. okt. 2005 til den 5. okt. 2006
- Rødovre Kommunes handlingsplan 'Kultur og Fritid i Rødovre', 1998
(http://rk.dk/webrk/website4.nsf/pages/kultur_fritid_politik_kb)

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Rødovre Teaterforening og Københavns Amt.

EVALUERING

AF

HVIDOVRE TEATERFORENING

**med udgangspunkt i
teaterforeningens driftsaftale med
Københavns Amt**

udarbejdet af evaluaterne

Karen Hannah

muskh@hum.au.dk

&

Anne Middelboe Christensen

amc@information.dk

4. april 2006

Indhold:

1. Indledning: Hvidovre Teaterforenings kunstneriske profil

2. Evalueringens forløb

3. Evalueringens fokuspunkter

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

5. Hvidovre Teaterforenings Ønskekvistprofil

- Villen

- Kunnen

- Skullen

6. Publikumssituation

- Publikumsmålgrupper

- Scenefaciliteter

- Repertoire

- Billetsalg

- Billettal

- Markedsføring

7. Foreningssituation

- Administration

- Bestyrelse

- Økonomi

8. Nutidsposition

- Kommunal position

- Amtslig position

- Konkrete fremtidsplaner

- Visioner

- Udviklingspotentiale

9. Konklusion: Hvidovre Teaterforening under Ønskekvisten

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale

1. Indledning: Hvidovre Teaterforenings kunstneriske profil

Hvidovre Teaterforening er en af de største teaterforeninger i Københavns Amt. Hele 23 forskellige voksenforestillinger og 10 forskellige børneforestillinger er på programmet i 2005/06. Foreningen præsenterer med andre ord omtrent ugentlige forestillinger gennem hele sæsonen. Spændvidden i repertoiret rækker fra bredt til smalt, fra ordteater til dans, fra performance til cabaret og sågar opera. Og forestillingerne er produceret af hele 23 forskellige teatre. Ingen forudsigelig her!

Kodeordet for bestyrelsen er alsidighed i repertoiret – både hvad angår genrer og producenter. Foreningen køber således forestillinger fra stort set alle turnéteatre. Bestyrelsen vil gerne åbne publikums øjne for især de mindre kendte teatre. For trækplastrer blandt publikum i Hvidovre er ikke nødvendigvis de store teatre eller kendte skuespillernavne.

Foreningen er dog glad aftager til Det Danske Teaters forestillinger, men præsenterer lige så gerne forestillinger fra mindre teatre såsom Meridiano Teatret, Katapult og Team Teatret samt børneteatre som Comedievognen, Teater Refleksion og Corona La Balance.

Hertil kommer Teater Vestvolden, der er egnteater i Hvidovre, og som har en fast placering i repertoiret hos Hvidovre Teaterforening. Teater Vestvolden spiller teater for både børn og unge og blev startet under navnet Hvidovre Børneteater – faktisk af teaterforeningen selv.

Teaterforeningen var for år tilbage også initiativtager til oprettelsen af Hvidovre Teater, som dog nu er lukket. Men retten til navnet fik teaterforeningen, der da også overvejer blot at kalde sig Hvidovre Teater. Desuden eksisterer der et par amatørteatre i Hvidovre, men dem har teaterforeningen dog ikke noget egentligt samarbejde med.

Hvidovre Teaterforening er i sin 38. sæson. Og faktisk er foreningen, næstefter MusikTeatret Albertslund, amtets største teaterforening – både hvad angår udbud af forestillinger, antal tilskuere, og også hvad angår økonomisk støtte.

Hvidovre Kommune bidrager godt til foreningens økonomi med et tilskud på lidt over en halv mio. kr. årligt. Desuden stiller kommunen to spillesteder gratis til rådighed – Medborgersalen i Hvidovre Medborgerhus og scenen i Teater Vestvolden. »Vi har en god kommune,« lyder det da også i kor fra teaterforeningens bestyrelse.

Foreningen er også begunstiget ved at have økonomi til en lønnet administrator 30 timer om ugen. Siden 1999 har administratoren været Hanna Jensen, der foruden at være en garvet politiker også er formand for TIKA og næstformand i Danmarks Teaterforeninger.

Bestyrelsen i Hvidovre Teaterforening er på i alt ti personer. Formanden er Anitta Rokkjer Kristiansen, der blev medlem af bestyrelsen i 2002 og formand året efter, i 2003. Til langt de fleste forestillinger møder alle ti bestyrelsesmedlemmer op i samlet flok – i Hvidovre arbejder man sammen som en enhed.

Hvidovre Teaterforenings største udfordring deler den med landets øvrige teaterforeninger – nemlig hvordan ændringerne i tilskudsordningerne sikrer, at forholdene for teaterforeningerne ikke forringes. Og hvordan den nye struktur i teaterloven konkret udformes og udmøntes, så den gavner hele teatermiljøet – fra det producerende til det formidlende teater. Og videre til publikum, selvfølgelig!

2. Evalueringens forløb

Hvidovre Teaterforening er den sidste i rækken af 11 teaterforeningsevalueringer, som Københavns Amt har bestilt foretaget hos undertegnede evaluatore, Karen Hannah og Anne Middelboe Christensen. Det samlede evalueringsprojekt indledtes 11. sept. 2004 med fælles workshop for repræsentanter for alle 11 teaterforeninger i amtet og efterfulgtes af evaluatorernes udsendelse af 'Generelt startdokument' 25. sept. 2004.

Teaterforeningen har været repræsenteret af samtlige 10 medlemmer af den nuværende bestyrelse foruden foreningens administrator, Hanna Jensen. Alle har udvist stor imødekommenthed omkring evalueringen, der er foregået i konstruktiv og målrettet dialogform.

Evalueringen er forløbet over knap 8 uger (fra intromøde med forening til færdig evaluering):

- 24.11. 2005: Interview om Hvidovre Teaterforening med daværende fuldmægtig i Københavns Amt, Mette Holm Volsing. Interviewet blev foretaget på dette tidspunkt, eftersom Mette Holm Volsing var teaterforeningernes kontaktperson i amtet, og fordi hun pr. 1.12. 2005 overgik til anden stilling. Amtsafsnittet blev efterfølgende godkendt.
- 10.02. 2006: Intromøde og interview med alle 10 medlemmer af bestyrelsen i Hvidovre Teaterforening samt administrator Hanna Jensen i kantinen i Hvidovre Medborgerhus.
- 10.02. 2006: Overværelse af forestillingen 'Mine sange er flyvende breve' med Den Danske Skueplads, spillet i Medborgersalen i Hvidovre Medborgerhus.
- 11.02. 2006: Individuelt startdokument mailet til forening og amt af evaluatore.
- 15.02. 2006: Selvevaluering fra teaterforeningen sendt til evaluatore.
- 13.03. 2006: Foreløbig evalueringsrapport mailet til teaterforeningen af evaluatore.
- 15.03. 2006: Teaterforeningen giver foreløbig respons til evaluatorene vedr. billetsalgsopgørelser.
- 18.03. 2006: Teaterforeningen giver samlet respons på evalueringen til evaluatorene.
- 24.03. 2006: Endelig evalueringsrapport sendes af evaluatore til teaterforening og amt.
- 30.03. 2006: Respons fra teaterforeningen.
- 03.04. 2006: Respons fra amtet.
- 04.04. 2006: Den færdige evalueringsrapport sendes som pdf-fil – hvormed evalueringen afsluttes.

3. Evalueringens fokuspunkter

Udgangspunktet for evalueringen er Hvidovre Teaterforenings driftsaftale med Københavns Amt. Evalueringen skal derfor se på teaterforeningens målopfyldelse af driftsaftalen. Samtidig skal blikket rettes mod teaterforeningens potentielle udviklingsmuligheder. Det er således det aktuelle og fremadrettede perspektiv, der vægtes i evalueringen, snarere end det tilbageskuende.

I det fremadrettede perspektiv vil evalueringen særligt fokusere på teaterforeningens kunstneriske 'villen' med fokus på foreningens repertoirebalance inden for både voksenteater og børneteater, på foreningens ressourcemæssige 'kunnen' med fokus på bestyrelsesarbejdet og administratorfunktionen samt på teaterforeningens 'skullen' i forhold til publikum og kulturlivet i Hvidovre.

Konkret vil evalueringen desuden diskutere publikums aldersfordeling, bestyrelsens handlingskompetencer samt teaterforeningens rolle som teaterformidler lokalt og regionalt. Evalueringen vil slutte med nogle fremadrettede handlingsanbefalinger til brug for en kommende driftsaftale og i foreningens videre arbejde.

4. Målopfyldelse af nuværende driftsaftale

Den nuværende driftsaftale for Hvidovre Teaterforening, 'Aftale om tilskudsvilkår mellem Hvidovre Teaterforening og Københavns Amt', er indgået mellem teaterforeningen og amtet i 2003 og omfatter perioden 1. juli 2003 - 30. juni 2006.

I driftsaftalen har Hvidovre Teaterforening kvantitativt sat sig som mål at opføre op til 30 forestillinger af et tilsvarende antal produktioner, fordelt med 16-18 voksenforestillinger og 10-

13 børneforestillinger. Desuden angiver driftsaftalen, at foreningen har som mål i perioden at fastholde et årligt antal abonnenter på 1500.

Målet om antal forestillinger er fint indfriet. Således udbød foreningen i 2003/04 i alt 29 forskellige forestillinger, fordelt med 18 voksenforestillinger, inkl. to familieforestillinger, samt 11 børneforestillinger. I 2004/05 var antallet 30 forestillinger, fordelt med 19 voksenforestillinger, inkl. to familieforestillinger, og 11 børneforestillinger.

I indeværende sæson har teaterforeningen udvidet repertoiret med et par forestillinger, der særligt henvender sig til unge. I alt udbyder foreningen således 33 forestillinger, fordelt med 23 voksen- og ungdomsforestillinger, inkl. fire familieforestillinger, og 10 børneforestillinger.

Målet om antal abonnenter ser ligeledes ud til at være indfriet. I al fald ifølge bestyrelsen, der anslår, at foreningen har omkring 2000 abonnenter. I praksis opregner foreningen dog ikke antallet af abonnenter i præcise tal, for som bestyrelsen udtrykker det, så registrerer den ikke, hvem eller hvor mange den enkelte abonnementsindehaver har med i teatret.

I driftsaftalen for Hvidovre Teaterforening er desuden angivet tre særlige indsatsområder, hvoraf de to omhandler et udbygget samarbejde dels med de øvrige teaterforeninger om udbud af smalle forestillinger og dels med MusikTeatret Albertslund om internationale gæstespil.

Hvidovre Teaterforening udbyder selv smalle forestillinger. Samarbejdet med de øvrige teaterforeninger omkring udbuddet er dog ifølge bestyrelsen nærmest ikke-eksisterende – ikke fordi Hvidovre Teaterforening ikke ønsker et større samarbejde, 'men nytænkning kræver tid og gennemførelse endnu mere tid,' som foreningen forklarer det.

Samarbejdet med MusikTeatret Albertslund omkring de internationale gæstespil er heller ikke realiseret. Det er dog fortsat på foreningens ønskeliste, såfremt det er praktisk muligt, men i aftaleperioden har det i følge bestyrelsen ikke kunnet gennemføres.

Det tredje indsatsområde i driftsaftalen vedrører målet om at få flere unge i teatret ved udbud af teaterstykker med særlig appel til de yngre generationer. Og her har foreningen taget skridt til en glimrende indsats – ikke mindst i indeværende sæson, hvor bestyrelsen som nævnt har udvidet ungdomsrepertoiret.

Alt i alt har Hvidovre Teaterforening indfriet målene i driftsaftalen med amtet, dog med undtagelse af indsatsområderne vedr. teaterforeningssamarbejdet. Foreningen kunne således gøre en større indsats vedr. målet om samarbejde med de øvrige teaterforeninger om forestillingsudbuddet.

5. Hvidovre Teaterforenings Ønskevistprofil

Evalueringen af Hvidovre Teaterforenings profil og kunstneriske, publikumsmæssige og administrative kompetencer baserer sig på Langsted, Larsen og Hannahs evalueringsmodel til performativ kunst: *Ønskevistmodellen* (Klim, 2003). Ønskevistmetodens tre grundbegreber er 'villen', 'kunnen' og 'skullen'. Ønskevistens overordnede spørgsmål er: Hvordan overbeviser teaterforeningen om sin kunstneriske nødvendighed?

Villen:

Hvidovre Teaterforening vil 'vise teater på professionelt niveau, som i bred forstand tilgodeser Hvidovres borgere,' skriver bestyrelsen i sin selvevaluering.

Foreningen ønsker at præsentere et bredt og alsidigt repertoire for voksne og børn og tør godt satse på det nye og uprøvede. Grundholdningen i bestyrelsen er, at der skal være nogle sikre forestillinger, men også et varieret udbud af smalt teater – gerne inden for forskellige genrer og for alle målgrupper.

Teaterforeningens ambitioner om kunstnerisk alsidighed gælder også i valget af producen-

ter, for bestyrelsen vil ikke blot præsentere de teatre, der er gængse i mange andre teaterforeninger, men også gerne åbne publikums øjne for de mindre og knap så kendte teatre.

I forholdet til publikum er bestyrelsen optaget af at give så god service som muligt. Alligevel anes et vist forbehold over for medlemmernes hjemmевante og temmelig krævende ønsker, såsom f.eks. småbrok om gratisgarderoben, der var blevet introduceret som garderobe-tvang af brandvæsnet netop den aften, evaluatorene var på besøg.

Blandt foreningens visioner er ønsket om at udbyde flere forestillinger med særligt appel til unge. Og så ønsker foreningen at vedblive med at satse på smalle forestillinger i et alsidigt sammensat repertoire, der henvender sig til både børn og voksne.

Overordnet er teaterforeningens visioner: 'at der bliver ved med at være behov for at se teater, og at vi er i stand til at imødekomme dette. Men også at vi til stadighed kan forny os, og er åbne for ideer, hvad enten de er nye eller har været forsøgt tidligere, men måske på et for tidligt tidspunkt.'

Kunnen:

Når Hvidovre Teaterforening faktisk formår at omsætte sin villen i et repertoire med stor spændvidde og flotte satsninger, så skyldes det ikke mindst, at bestyrelsen har en god økonomi. Sikkerhedsnettet udgøres af foreningens egenkapital, men så sandelig også af det solide og stabile tilskud, som foreningen modtager fra Hvidovre Kommune.

Internt er teaterforeningens kunnen præget af en velfungerende bestyrelse, hvor alle lader til at kunne komme til orde. Bestyrelsen tegnes således ikke i markant grad af den nuværende formand, men i lige så høj grad af de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Den topstyrede stil, som den tidligere formand husker prægede foreningen frem til 1999, er forladt til fordel for en mere demokratisk stil. Og det befinder alle i bestyrelsen sig tilsyneladende godt med.

Foreningens kunnen hviler dog ikke udelukkende på bestyrelsen, men er også resultat af, at foreningen gennem tilskuddet fra kommunen har midler til en lønnet administrator. Det gør, at foreningen kan fungere på professionelle vilkår. Blot på frivillig basis ville det være nærmest utænkeligt at kunne drive en forening med så mange aktiviteter som Hvidovre Teaterforening.

Hvidovre Teaterforening kan med andre ord meget – og kan også selv! Heri ligger foreningens styrke, men også en mulig svaghed. Teaterforeningen er således ikke specielt samarbejdsopsøgende i forhold til de lokale kulturmiljøer, men deltager, når der er festivaler og lignende arrangementer i kommunen.

Skullen:

Hvidovre Teaterforening demonstrerer sin handlekraft ved at nå ud til en bred tilskuerskare af både voksne og børn i Hvidovre. Samtidig overbeviser foreningen om sin kunstneriske nødvendighed ved gennem repertoiret at insistere på, at det smalle og mere eksperimenterende teater også skal være tilgængeligt på lokalt plan. Foreningen støtter dermed de medlemmer, der ellers ikke ville være kommet i teatret. »For folk tør ikke tage toget ind til byen om aftenen,« som det lyder. Desuden holder foreningen sine billetpriser på et niveau, hvor alle har mulighed for at være med.

Hvidovre Teaterforening skullen ligger altså både i foreningens brede målgruppeorientering og ikke mindst i dens repertoiresatsninger. Ved også at rette søgelyset mod teatre, som ellers ikke præsenteres så ofte i teaterforeningsregi, fremstår teaterforeningens repertoire som et væsentligt supplement til teaterudbuddet i Storkøbenhavn. Foreningens begrænsede indsats for at skaffe et større løssalgspublikum forhindrer dog, at foreningen effektivt får fat i et ungt publikum.

Teaterforeningens skullen-udfordring synes således primært at ligge i et øget fokus mod de unge samt et øget samarbejde med de lokale kulturmiljøer og med de øvrige teaterforeninger. Og hvad teaterforeningssamarbejde angår, har Hvidovre Teaterforeningen de bedste forudsætninger – ikke mindst via administratorens rolle som formand i TIKÅ og næstformand i Danmarks Teaterforeninger. En platform, der skulle være mulig at udnytte offensivt i et fremtidigt samarbejde, også i den kommende storregion.

6. Publikumssituation

Publikumsmålgrupper:

Med et stort udbud af voksen-, ungdoms- og familieforestillinger og med et særskilt børneteaterrepertoire spænder publikumsmålgrupperne i Hvidovre Teaterforening bredt.

Til voksenforestillingerne er den typiske tilskuer omkring 50-80 år. Knap halvdelen af abonnenterne er pensionister, og de får en særlig pensionistrabat, der dækkes af kommunens tilskud til foreningen.

Målgruppen for teaterforeningens udbud af børneforestillinger er de 3-14 årige. Foreningen er dog ikke eneste arrangør af børneteater i Hvidovre. Biblioteket arrangerer således teater for de 1½ - 4 årige og skolerne for aldersgruppen 6+.

Bibliotekets børneforestillinger er gratis. Også Hvidovres Kulturråd har gratis arrangementer. »Vi er en smule i krig med Kulturrådet,« siger bestyrelsen, der ikke er begejstret for den konkurrence, gratisarrangementerne giver.

Ved siden af børneteaterrepertoiret udbyder teaterforeningen en del familieforestillinger og satser som nævnt også på ungemålgruppen. I 2005/06 har der dog kun været to egentlige ungdomsforestillinger. Den første, hip-hop-forestillingen med Freestyle Phanatix, solgte desværre ikke særligt godt. Forestillingen spillede i august, som var eneste tidspunkt, foreningen kunne booke den, og det var for tidligt på sæsonen, vurderer bestyrelsen som årsag til det begrænsede billetsalg.

Samtidig lader det til, at foreningens netværk med ungegrupper kunne bredes ud. Gennem et af bestyrelsesmedlemmerne, der er tidligere folkeskolelærer, har foreningen en vis kontakt til folkeskolen og ungdomsskolen. Derimod er det ikke lykkedes at etablere kontakt til gymnasiet i Hvidovre. Bestyrelsen har flere gange forsøgt, men hidtil forgæves.

Scenefaciliteter:

Hvidovre Teaterforening spiller sine forestillinger i Medborgersalen i Hvidovre Medborgerhus med 200-480 publikumspladser og i Teater Vestvolden, der har 150 publikumspladser. Begge scener stilles gratis til rådighed af Hvidovre Kommune.

Lån og leje af Medborgersalen administreres af Skole- og Kulturforvaltningen, der holder til i Medborgerhusets bygning sammen med Hovedbiblioteket og Hvidovre Kommunale Musikskole.

Faciliteterne i Medborgersalen virker indbydende og teknisk tidssvarende. Der er foyer med bar og god plads. Før forestillingerne har teaterforeningen imidlertid et plads- og trængselsproblem. Der er nemlig unummererede pladser i salen, og det betyder megen trængsel blandt publikum foran dørene i kampen om at komme først ind til pladserne i salen. Faktisk har det resulteret i nogle episoder med tilskuere, der er blevet løbet over ende. Derfor vil foreningen fra næste sæson indføre nummererede pladser i salen og håber, at det giver mere civiliserede forhold blandt publikum.

Teaterforeningen er i alt overvejende grad godt tilfreds med scenefaciliteterne i Medborgersalen, men kunne dog ønske sig lidt bedre bookingforhold. Salen bruges både til teaterforestillinger, større musikarrangementer, koncerter, filmforevisninger, bankospil m.v. Teaterforeningen deler således salen med en række andre lokale arrangører og foreninger, herunder Hvidovres Kulturråd, Musikråd, Musikskolen og Hovedbiblioteket. Også kommunen bruger salen og lagde bl.a. beslag på den det meste af oktober 2005 til H.C. Andersen-arrangementer.

Repertoire:

Hvidovre Teaterforening tøver ikke med at lægge repertoire. Tværtimod så købes flere forestillinger allerede under selve det årlige teaterseminar i november.

Nok er Det Danske Teaters 'Plys og Papegøjer', 'Brandes' og 'De Skamløse' at finde blandt de 33 forskellige forestillinger, Hvidovre Teaterforening præsenterer i 2005/06. Men foreningen har også valgt at præsentere f.eks. Blixen-fortolkningen 'Skibsdrengen' fra Masken, Teatret ved Sorte Hest og Svalegangens 'Små ægteskabelige forbrydelser', tremandsforestillingen 'Lennie og George' fra Teatret Møllen i Haderslev, danseforestillingen 'Blue Print' fra Åben Dans productions og Benny Andersen-cabaret'en 'Mine sange er flyvende' med duoen fra Den Danske Skueplads. For blot at nævne nogle få.

Som særlige ungesatsninger præsenteres desuden Freestyle Phanatix's førnævnte hip-hop-forestilling 'Det store Æg' samt Teater Vestvoldens alvorskomedie 'Struds'.

Børneteaterrepertoiret i teaterforeningen har en tilsvarende flot spændvidde som voksenrepertoiret, både hvad angår genrer og producenter. Teater Vestvolden er fast på programmet. Men sæson 2005/06 byder også på forestillinger fra bl.a. Corona Danseteater, Søholm Park Teatret, Dukketeatret Pin Pon og Den Jyske Opera.

Valget af børneteaterforestillingerne foretages af teaterforeningens børneteateransvarlige, Helle Schrøder Koefoed, i samspil med formand Anitta Rokkjer Kristiansen og administrator Hanna Jensen. Og at dømme fra repertoiret lader det til, at udvælgelsen af grupper og kunstnere bygger på både erfaring og sikkerhed – med den deraf forventelige kvalitet.

De to årlige børneteaterfestivaler danner begge baggrund for repertoirelægningen. Men da teaterforeningen allerede udsender sit sæsonprogram i begyndelsen af maj, kan bestyrelsens oplevelser på den store børneteaterfestival i april ikke umiddelbart indgå i repertoirebeslutningerne – med mindre selvfølgelig at de viste forestillinger spiller i mere end en sæson. Festivalen bruges derfor i lige så høj grad til et kvalitetstjek af grupperne.

Ved siden af foreningens 'egne' forestillinger rummer programmet også ud-af-huset forestillinger til MusikTeatret Albertslund. I indeværende sæson er valgt Den Jyske Operas opsætninger 'La Bohème' samt 'Cavalleria Rusticana', der opføres sammen med 'Bajadser'.

Bestyrelsen ved udmærket godt, at hver sæson har sine satsninger – og at alt ikke sælger lige godt. »Men så har vi mest ondt af alle dem, der ikke kom og så det,« lyder det om de gode forestillinger, der ikke fik det fortjente billetsalg. En anden erfaring gælder satsningen på såkaldt 'sikre stjerner': »Store navne giver ikke noget billetsalg, hvis forestillingstitlen er dårlig,« lyder erfaringen.

Billetsalg:

Teaterforeningens abonnements- og løssalg varetages fra foreningskontoret på Søstjernevej i Hvidovre af administrator, Hanna Jensen. Fast kontortid er hver onsdag, torsdag og fredag fra kl. 10-14.

Hidtil har foreningen haft enhedspris i salen, men fra næste sæson indføres som nævnt nummererede pladser i salen og dermed to billetpriskategorier. Billetpriserne vil dog formodentlig ligge på samme niveau som nu.

Afhængig af forestillingernes priskategori koster billetterne i Hvidovre Teaterforening pt. kr. 75/100/125 for abonnenter med kr. 10 i rabat for pensionister og kr. 20-25 i ungdomsrabat. Løssalgspriserne er pt. kr. 120/150/175.

Til forestillingerne i MusikTeatret Albertslund er billetpriserne lidt højere: kr. 200 for abonnenter, kr. 125 for unge og kr. 200 i løssalg.

Billetter til teaterforeningens børneforestillinger koster kr. 35 for børn og kr. 50 for voksne; i løssalg er priserne kr. 45 for børn og kr. 60 for voksne.

Det er altså ikke dyrt at se teater i Hvidovre. Dertil kommer, at abonnenterne – modsat de fleste andre teaterforeninger – ikke opkræves et årligt medlemskontingent.

Billettal:

Af Hvidovre Teaterforenings regnskabsbilag over billetsalgsopgørelse for 2004/05 fremgår det, at foreningen i sæson 2004/05 solgte i alt 8.083 billetter. Voksen- og familieforestillingerne udgjorde 85 % af salget; børneforestillingerne 15 %.

Af det samlede billetsalg blev 41 % af billetterne solgt i ordinært abonnement; 39 % i abonnement med pensionistrabat; 2 % i løssalg; 0,5 % med rabatkuponer; og 15,5 % var med ungdomsrabat. De sidste 2 % af det samlede salg var ifølge foreningen udleverede fribilletter og billetter solgt til særpris.

Teaterforeningens regnskabsbilag over billetsalgsopgørelse for 2003/04 har været genstand for nogen korrespondance mellem foreningen og evaluatorene, der har fundet opgørelsen en smule uigennemskuelig. Formodentlig med henblik på at øge overskueligheden er billetsalgs-

opstillingen da også netop ændret i regnskabet for 2004/05, som foreningen oplyser.

Hvorom alt er, når man sammentæller billetsalgstallene i foreningens billetsalgsopgørelse for 2003/04, viser regnestykket, at teaterforeningen her solgte i alt 8.578 billetter. Voksen- og familieforestillingerne udgjorde 80 % af salget; børneforestillingerne 20 %.

Af de 8.578 billetter blev 42 % solgt i ordinært abonnement; 39 % i abonnement med pensionstrabat; 1 % i løssalg; og 18 % med ungdomsrabat.

Langt hovedparten af billetterne i Hvidovre Teaterforening sælges altså i abonnement. Løssalget er minimalt. Til gengæld er ungdomssalget relativt højt, hvilket ikke mindst skyldes foreningens store udbud af børne- og familieforestillinger.

Markedsføring:

Hvidovre Teaterforenings væsentligste markedsføring sker gennem sæsonbrochuren, der indeholder både voksen- og børneteaterrepertoiret. Brochuren udsendes i maj måned til abonnenterne, men husstandsomdeles ikke længere. I sæson 2005/06 præsenteres børnerepertoiret desuden også i en egen selvstændig brochure, men bestyrelsen har endnu ikke taget stilling til, om der fortsat skal laves en særskilt brochure.

Ved siden af sæsonbrochurerne har foreningen en fin og udbygget hjemmeside, www.hvidovreteaterforening.dk, der indeholder praktiske oplysninger om foreningen og sæsonens forestillinger. Her kan man også tegne abonnement og bestille billetter. De forestillinger, der ikke er udsolgt via abonnementssalget, annonceres desuden i Hvidovre Avis. Bestyrelsen mener dog ikke, at tiden endnu er moden til f.eks. sms-annoncering, når der er ekstra løssalgsmuligheder.

Udover omtale i lokalavisen, annoncerer foreningen også i Ældresagens medlemsblad, ligesom bestyrelsen deltager i foreningsmarkeder og festivaler.

Foranlediget af projektet Kreative Alliancer, igangsat af Danmarks Teaterforeninger med støtte fra Kulturministeriet, er teaterforeningen i øjeblikket i færd med at undersøge mulighederne for sponsorsamarbejde – evt. i form af etablering af en sponsorklub, der så skal have sin egen underside til foreningens hjemmeside.

Bestyrelsen er altså åben overfor en intensiveret markedsføring og et eventuelt samarbejde med sponsorer, men er også realistisk og knytter ikke de store forhåbninger til resultatet af projekt Kreative Alliancer.

7. Foreningssituation

Administration:

Teaterforeningens administration varetages af Hanna Jensen, der har været foreningens administrator siden 1999. Hun er ansat 30 timer om ugen og står bl.a. for abonnementstegning, billetsalg, bogføring, udarbejdelse af brochure og annoncer samt kontakt til kommune og amt. Desuden deltager hun sammen med fem medlemmer af bestyrelsen i det årlige seminar i Danmarks Teaterforeninger og sidder også i bestyrelsens programudvalg sammen to af bestyrelsesmedlemmerne.

Til hver forestilling lægges en vagtplan, så opgaverne med at tage imod publikum, sælge programmer, stå i garderobe mv. går på skift blandt bestyrelsesmedlemmerne og foreningen frivillige hjælpere – Peter Thyboe, Michael Jakobsen og Laila Mærsk.

Bestyrelse:

Hvidovre Teaterforenings bestyrelsesmedlemmer deltager alle på lige fod og på skift i det praktiske arbejde med at passe forestillingerne. Medlemmerne og deres ansvarsområder i bestyrelsesarbejdet og diverse udvalg er pt., april 2006, følgende:

- Anitta Rokkjer Kristiansen – formand, ansvarlig for repertoire sammen med de øvrige bestyrelsesmedlemmer. (Medlem af bestyrelsen siden 2002; formand siden 2003).
- Helle Schrøder Koefoed – næstformand og børneteateransvarlig, deltager i de årlige børneteaterfestivaler, ansvarlig for planlægning af foreningens børneteaterrepertoire,

udarbejder desuden vagtplan til børneforestillingerne. (Medlem af bestyrelsen siden 1999).

- Lis Bang Jørgensen – kasserer. (Medlem af bestyrelsen siden 1999).
- Anker Christensen – sidder i bestyrelsens sponsorudvalg. (Medlem af bestyrelsen siden 1990; først som børneteateransvarlig, fra 1999 som næstformand og 2001-03 som formand).
- Niels Jensen-Storch – sidder i bestyrelsens sponsorudvalg med ansvar for bl.a. projektet Kreative Alliancer, igangsat af Danmarks Teaterforeninger. (Medlem af bestyrelsen siden 1995).
- Poul Kristiansen – medansvarlig omkring programlægning, sidder i bestyrelsens programudvalg. (Medlem af bestyrelsen siden 2002).
- Sysette Rosengreen – står for praktiske opgaver sammen med alle øvrige bestyrelsesmedlemmer. (Medlem af bestyrelsen siden 1996).
- Finn Kristensen – medansvarlig omkring programlægning, sidder i bestyrelsens programudvalg og også i sponsorudvalget. (Medlem af bestyrelsen siden 1998).
- Svend Hansen – suppleant, korrekturlæser på foreningens program. (Medlem af bestyrelsen siden 2003).
- Anton Jensen – suppleant, ansvarlig for baren, for de frivillige hjælpere og for organisering af indbæring til forestillingerne. (Medlem af bestyrelsen siden 1982).

Bestyrelsen i Hvidovre Teaterforening fungerer med egne ord som et team i tæt samarbejde med administratoren. Alle deltager på lige fod. Arbejdsfordelingen lader til at foregå smidigt. Og den samlede bestyrelse virker glad for sin arbejdsform og sit interne samarbejde.

Økonomi:

Hvidovre Teaterforenings egne indtægter var i 2004/05 på kr. 641.570. Heraf var kr. 556.216 fra abonnements- og løssalg; kr. 39.352 var fra salg af børneteaterbilletter; og kr. 46.002 var øvrige indtægter (bar, programsalg, refusioner på underskudsgarantier samt renteindtægter).

Tilskuddet fra stat og amt beløb sig til i alt kr. 388.709. Fra Hvidovre Kommune modtog foreningen et tilskud på kr. 550.783. Derudover stiller kommunen som nævnt begge spillesteder plus kontor gratis til rådighed.

På udgiftssiden var forestillingsomkostningerne i 2004/05 på kr. 996.184. Administrationsomkostningerne beløb sig til kr. 564.451, hvoraf kr. 258.850 var lønudgifter.

Samlet kom foreningen ud af sæson 2004/05 med nettooverskud på kr. 20.427.

8. Nutidsposition

Kommunal position:

Hvidovre Teaterforening er den teaterforening i Københavns Amt, der får det største kommunale tilskud – når der ses bort fra MusikTeatret Albertslund. Desuden slipper foreningen for udgifter til leje af sal. Det kan derfor ikke undre, at bestyrelsen i Hvidovre Teaterforening er glad for sin kommune.

Teaterforeningen er 'barn af kommunen' og blev i sin tid, tilbage i 1967, oprettet af formanden for kulturudvalget og stadsbibliotekaren. I mange år havde foreningen ligeledes en kommunal repræsentant i bestyrelsen. Forholdet til kommunen er også i dag tæt, og foreningen har bl.a. været med til at udarbejde teaterdelen i kommunens kulturplan, 'Kultur- og fritidspolitik i Hvidovre Kommune'.

Hvidovre Teaterforening er tydeligvis en vigtig brik i det lokale kulturliv i Hvidovre. Det fremgår både af kulturplanen, men også af den solide økonomiske opbakning fra Hvidovre Kommune. Med den nye billettilskudsordning og amternes nedlæggelse bliver teaterforeningerne fremover langt mere afhængig af kommunal støtte og velvilje – og teaterforeningen i Hvidovre står med sin kommune i ryggen således godt rustet.

Amtslig position:

»Hvidovre Teaterforening er en yderst aktiv forening med et stort og bredspektret repertoire, der også inkluderer meget børneteater,« fremhæver Mette Holm Volsing, fuldmægtig og teaterforeningsansvarlig i Københavns Amt frem til december 2005.

Teaterforeningen i Hvidovre er en af amtets større teaterforeninger, og Mette Holm Volsing påpeger, at foreningen er privilegeret gennem en solid økonomisk opbakning fra Hvidovre Kommune. Men hun tilføjer, at det også lader til, at teaterforeningen i aktivitetsniveau giver fuld valuta for støtten – bl.a. gennem udbuddet af børneteater i kommunen. Samtidig er foreningen aktiv i samarbejdet med det lokale egnsteater, Teater Vestvolden. Og både i voksen- og børneteaterrepertoiret er det Mette Holm Volsings indtryk, at teaterforeningen favner bredt og samtidig tør tage nogle chancer.

Udover det repertoiremæssige aktivitetsniveau hæfter Mette Holm Volsing sig ved, at foreningen har en dygtig administrator, der også er formand for TIKA. I det hele tager deltager foreningen aktivt i debatten – ikke blot i TIKA, men også i regi af Danmarks Teaterforeninger.

Alt i alt betragter Mette Holm Volsing Hvidovre Teaterforening som en yderst veldrevet, engageret og aktiv teaterforening, der gør det godt. Og hun kan kun opfordre foreningen til at fortsætte i de spor, som foreningen allerede har lagt og så kompetent forfølger.

Konkrete fremtidsplaner:

Teaterforeningen agter at fortsætte sin nuværende repertoirelinje med et alsidigt udbud af forestillinger for både voksne og børn. Konkret har foreningen bl.a. planer om en mere offensiv henvendelse til uddannelsesinstitutioner for at nå ud til flere unge.

På et mere overordnet kulturpolitisk plan vil foreningen gennem bl.a. Danmarks Teaterforeninger gerne arbejde for, at den kommende teaterlov ikke forringer mulighederne for teaterforeningerne. »Vi ønsker ikke den dominoeffekt, lukning af teaterforeninger kan medføre i form af færre forestillinger/udbydere,« som foreningen skriver i sin selvevaluering.

Visioner:

Hvidovre Teaterforening betragter det som væsentligt, at der også i Hovedstadens forstads-kommuner eksisterer et alsidigt udbud af teater. Bestyrelsens visioner er, at der fortsat vil være behov for at se teater, og at foreningen kan imødekomme dette. Men også at foreningen fortsat kan forny sig og være åben over for ideer.

Udviklingspotentiale:

Hvidovre Teaterforening indfrier sine egne mål. Udviklingspotentialet vil derfor hovedsageligt ligge i 1) at sikre flere unge blandt publikum, 2) åbne op for et lidt større samarbejde med det lokale og regionale kulturliv og 3) arbejde for, at de kommunale og statslige rammer fortsat er gunstige for foreningen.

Helt overordnet vil potentialet til videreudvikling afhænge af effekterne af de nye tilskudsordninger – for Hvidovre Teaterforening såvel som for landets øvrige teaterforeninger.

9. Konklusion: Hvidovre Teaterforening under Ønskekysten

Evaluatorene kan sammenfatte evalueringen i en samlet bekræftelse: Ja, Hvidovre Teaterforening har opfyldt målene i driftsaftalen med amtet, dog med undtagelse af indsatsområderne vedr. teaterforeningssamarbejdet. Foreningen kunne således gøre en større indsats vedr. målet om samarbejde med de øvrige teaterforeninger om forestillingsudbuddet.

Som konklusion på evalueringen af Hvidovre Teaterforening har evaluatorene følgende handlingsanbefalinger til fremtidig aftaleindgåelse og til foreningens videre arbejde:

1. En kommende driftsaftale for Hvidovre Teaterforening bør sætte fokus på teaterforeningens kunstneriske visioner og kvalitative mål.

2. Hvidovre Teaterforening opfordres til at holde fast i sin dobbeltprofil med teater for voksne og teater for børn.
3. Hvidovre Teaterforening opfordres til at fortsætte sin hidtidige alsidige repertoirelinje og vedblive med også at satse smalt – både inden for voksen- og børneteater.
4. Hvidovre Teaterforening opfordres til at fortsætte med også at satse på de mindre og knap så kendte producenter.
5. Hvidovre Teaterforening opfordres til at fortsætte og forstærke sin repertoiremæssige indsats overfor ungemålgruppen.
6. Hvidovre Teaterforening opfordres til aktivt at tage kontakt til skoler og uddannelsesinstitutioner for at nå ud til endnu flere unge. Evt. ved at skaffe sig kontaktlærere, der løbende får input om repertoirets undervisningspotentialer.
7. Hvidovre Teaterforening opfordres til at forsøge at øge løssalget til mindre godt solgte forestillinger gennem en forstærket markedsføring – og også gerne gennem utraditionelle eller helt oplagte metoder, f.eks. billetsalg i pausen til kommende forestillinger.
8. Hvidovre Teaterforening opfordres til at fortsætte sin tradition for en bestyrelse med et stærkt 'Hvidovre-sammenhold', men samtidig til at sikre en kontinuerlig formulering af foreningens visioner.
9. Hvidovre Teaterforening opfordres til at intensivere samarbejdet med de lokale kulturmiljøer og med de øvrige teaterforeninger.
10. Hvidovre Teaterforening opfordres til at gøre sponsorklubforsøget færdigt i sin første fase. Men også til at vælge at standse sponsorklubforsøget herefter, hvis ikke bestræbelserne viser en rimelig effekt.
11. Hvidovre Teaterforening opfordres til i samarbejde med de øvrige teaterforeninger at arbejde for, at kommende støtteordninger på teaterområdet sikrer gunstige vilkår for de producerende teatre, så der fortsat vil et mangfoldigt udbud af kvalitetsteater at formidle for teaterforeningerne.

Vi takker for et konstruktivt evalueringsforløb!

Århus / København den 4. april 2006

Karen Hannah
Cand.mag. og teaterforsker

Odensegade 26, 4.tv.
8000 Århus C
tlf.: 86 20 28 04 / 50 59 09 41
muskh@hum.au.dk

Anne Middelboe Christensen
Cand.mag. og teateranmelder

Ingemannsvej 20 A, 1. tv.
1964 Frederiksberg C
tlf.: 20 48 99 24
amc@information.dk

Bilag: Oversigt over evalueringens skriftlige materiale:

- Generelt startdokument, september 2004
- Faktaark, december 2005
- Individuelt startdokument, februar 2006
- Selvevaluering, februar 2006
- Hvidovre Teaterforenings sæsonprogrammer 2005/06, 2004/05 og 2003/04
- Vedtægter for Hvidovre Teaterforening, 2004
- Aftale om tilskudsvilkår mellem Hvidovre Teaterforening og Københavns Amt, 2003
- Hvidovre Teaterforenings regnskaber for sæson 2004/05, 2003/04 og 2002/03
- Kopi af salgsoversigt, 24.-11-2005.
- Kultur- og fritidspolitik i Hvidovre Kommune, 2001

Materialet vedlægges ikke denne evalueringsrapport, men forefindes hos Hvidovre Teaterforening og Københavns Amt.